

การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิต : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสุทธิวาราม
และโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

นายสิทธิ สิทธิการุณย์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

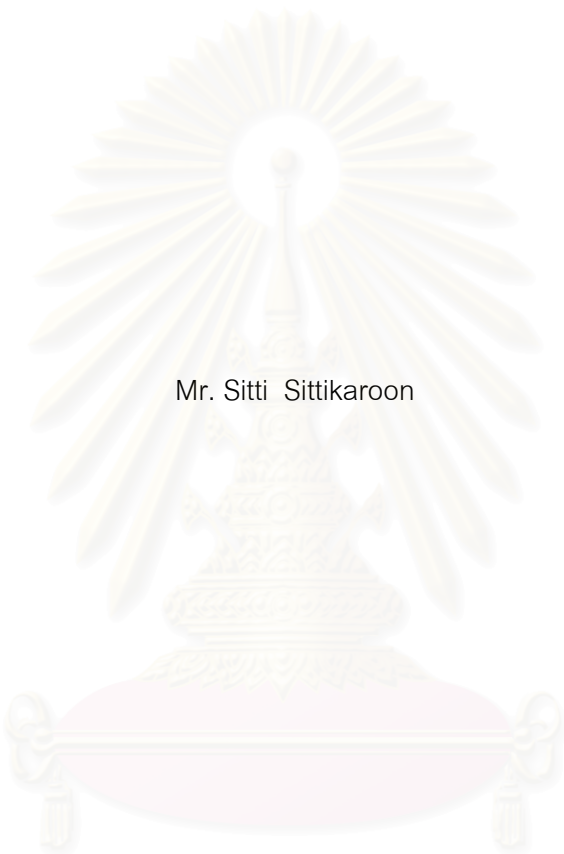
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2581-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF STUDENT ACTIVITY ADMINISTRATION CONCERNING THE MILITARY BAND
MANAGEMENT : A CASE STUDY OF WATSUTHIWARARAM SCHOOL AND MONTFORT COLLEGE

Mr. Sitti Sittikaroon

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-2581-7

สิทธิ สิทธิการุณย์ : การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิต : กรณีศึกษาโรงเรียนวัด
 สุธิวารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย.(A STUDY OF STUDENT ACTIVITY ADMINISTRATION
 CONCERNING THE MILITARY BAND MANAGEMENT : CASE STUDY OF SUTHIWARARAM
 SCHOOL AND MONFORT COLLGE) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ
 208 หน้า. ISBN 974-17-2581-7.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิตของ
 โรงเรียนวัดสุทธิวารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยและเพื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและปัญหาที่
 เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตของทั้งสองโรงเรียนโดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
 อาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยธวาทิตและคณะกรรมการนักเรียนวงโยธวาทิต

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตของทั้งสองโรงเรียนค่อนข้างคล้ายกันคือ แบ่งได้
 เป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นการบริหารในระดับโรงเรียนซึ่งเป็นระดับนโยบายและการอำนวยความสะดวก มีผู้อำนวยการ
 เป็นผู้บริหารสูงสุดและได้รับมอบหมายให้ช่วยผู้อำนวยการเป็นผู้ดูแลและประสานงานกับอาจารย์ผู้ฝึกสอนวง
 โยธวาทิต ส่วนที่สองเป็นการบริหารที่เป็นดำเนินการในระดับของคณะกรรมการนักเรียนวงโยธวาทิตโดย
 ทั้งสองโรงเรียนมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมและการดำเนินการค่อนข้างคล้ายกันคือ มี
 หัวหน้าวง เป็นผู้ดูแลการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ และปฏิบัติตามสิ่งที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้ฝึกสอน
 วงโยธวาทิต มีรองหัวหน้าวงเป็นผู้ช่วยและแบ่งการทำงานได้เป็นสองประเภทคือ กลุ่มหัวหน้าฝ่ายทำหน้าที่ใน
 การดำเนินงานของฝ่ายต่างๆในวงให้เรียบร้อย และอีกกลุ่มคือกลุ่มหัวหน้าเครื่องดนตรีทำหน้าที่ดูแลในเรื่อง
 การฝึกซ้อมของสมาชิกในกลุ่ม โดยดำเนินงานภายใต้ระบบรุ่นพี่ - รุ่นน้อง ทั้งสองโรงเรียนให้การสนับสนุนการ
 ดำเนินกิจกรรมวงโยธวาทิตในด้าน งบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่และการฝึกซ้อมเป็นอย่างดี และมีการ
 ประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการหรือสิ้นภาคการศึกษา ปัญหาที่พบทั้งสองโรงเรียนคือ อาจารย์ไม่มีความถนัด
 ในการทำงานด้านเอกสาร การเขียนแผนและโครงการ อีกปัญหาคือโรงเรียนวัดสุทธิวารามไม่มีสถานที่ซ้อม
 แถวที่เหมาะสมและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยไม่สถานที่แสดงคอนเสิร์ตที่เหมาะสม

ภาควิชา บริหารการศึกษา ลายมือชื่อผู้เขียน.....

สาขาวิชา บริหารการศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2545

##4483821027 : MAJOR EDUCATION ADMINISTRATION

KEY WORD : STUDENT ACTIVITY ADMINISTRATION / THE MILITARY BAND MANAGEMENT

SITTI SITTIKAROON : A STUDY OF STUDENT ACTIVITY ADMINISTRATION

CONCERNING THE MILITARY BAND MANAGEMENT : A CASE STUDY OF

WATSUTHIWARARAM AND MONFORT COLLEGE. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF.

UTHAI BOONPRASERT, Ph.D., 208 pp. ISBN 974-17-2581-7

This research was designed to do the comparative study of the management of student activity in school military bands of Watsuthiwararam school and Monfort college. Problems related to the management of student activity in terms of military band of both schools were also found out.

The research indicated that the management of both school military bands are quite similar. It is composed of two sections: the management at the school level, dealing with policy and general administration, which the principle responsibilities are assigned to the assistant principal, serving as co-ordinator communicating with the teacher in charge of school military band, and the other section rested with military band student committee of each school.

The school military band student committee comprising band leader and assistant band leader taken in charge of overseeing overall activities of the band and conduct other activities as teacher's instruction. The military band student committee can be divided into two groups : group leader and music instrument leaders. Group leaders look over the progress the band activities, while instrument leader is responsible for the practice of various kind of music instruments. Both schools provided sufficient budgetary fund, proper space and facilities needed, and especially in having trainer to fulfil students with special musical skills. Major problem occurring in both schools is the insufficient skill of teacher in project planning. The other big problem as cited at the Watsuthiwararam school is that having unsuitable place for marching and display practice, while Monfort college complaint is that they have no appropriate place for the concert performance.

Department Education Administration Student's signature.....

Field of study Educational administration Advisor's signature.....

Academic year 2002

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และ รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์ ประธานและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยเฉพาะอาจารย์ สุพัฒน์ ธีบุญวิบูลย์ ที่ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาและขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยและโรงเรียนวัดสุทธิวรารามเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยและให้การต้อนรับอย่างดียิ่งในช่วงเวลาที่เข้าไปทำการวิจัย

ขอขอบคุณ นางสาวศจิกา ทองสุข และเพื่อนๆ ภาควิชาบริหารการศึกษา ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างมาก ตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ที่ให้กำเนิด ให้ความรักและให้การสนับสนุนในการศึกษาเล่าเรียนของผู้วิจัย ตลอดจนสถาบันการศึกษา ครู อาจารย์ ที่ได้ให้วิชาความรู้กับผู้วิจัย จนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนด้านวงโยธวาทิตของสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

สิทธิ สิทธิการุณย์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
สารบัญแผนภาพ.....	ฏ
บทที่	

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
วงโยธวาทิต.....	9
ความหมายของวงโยธวาทิต.....	9
องค์ประกอบของเครื่องดนตรีวงโยธวาทิต.....	10
ลักษณะการจัดวงโยธวาทิตในรูปแบบนั่งบรรเลง.....	12
ลักษณะการจัดวงในรูปแบบการเดินแถว.....	13
ประวัติวงโยธวาทิต.....	16
การประกวดวงดุริยางค์ลูกเสือครั้งแรกในประเทศไทย.....	22
ความเป็นมาของวงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม.....	24
ความเป็นมาของวงโยธวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย.....	26
ความหมายการบริหาร.....	28
ความหมายการจัดการ.....	29
กิจกรรมนักเรียน.....	31
ความเป็นมาของกิจกรรมนักเรียน.....	31

ความหมายของกิจกรรม.....	32
ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกิจกรรม.....	34
ประเภทของกิจกรรมนักเรียน.....	39
ประโยชน์ของกิจกรรม.....	43
บริหารกิจกรรมนักเรียน.....	42
การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิต.....	46
นโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้างการจัดกิจกรรม.....	46
โครงสร้างการจัดกิจกรรมนักเรียน.....	49
การวางแผนการบริหารกิจกรรม.....	56
การเงินและการงบประมาณสำหรับการบริหารกิจกรรม.....	61
การจัดการด้านบุคลากรในการบริหารกิจกรรม.....	63
การจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ การเดินทาง.....	65
กระบวนการฝึกซ้อมเพื่อออกแสดง.....	67
การติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม.....	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
สรุปประเด็นและแนวคิดสำหรับการวิจัย.....	73
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	75
ประชากร.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสุทธิวาราม.....	80
สภาพทั่วไปของโรงเรียน.....	81
นโยบาย วัตถุประสงค์ โครงสร้างการบริหารและปัญหา.....	85
สภาพและปัญหาด้านการวางแผน.....	92

บทที่

หน้า

ด้านการเงินการงบประมาณ.....	97
การจัดการด้านบุคลากรในกิจกรรมวงโยธวาทิต.....	99
การจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การเดินทาง.....	104
ปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการฝึกซ้อมและออกแสดง.....	107
การติดตามการประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต.....	111
กรณีศึกษาโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย.....	113
สภาพทั่วไปของโรงเรียน.....	113
นโยบาย วัตถุประสงค์ โครงสร้างการบริหารและปัญหา.....	117
สภาพและปัญหาด้านการวางแผน.....	122
ด้านการเงินการงบประมาณ.....	125
การจัดการด้านบุคลากรในกิจกรรมวงโยธวาทิต.....	128
การจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การเดินทาง.....	132
ปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการฝึกซ้อมและออกแสดง.....	134
การติดตามการประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต.....	138
การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต... 139	
5 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	156
ผลการศึกษาวิจัย.....	156
อภิปรายผล.....	161
ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดวงโยธวาทิตสำหรับสถานศึกษาทั่วไป.....	167
ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนวัดสุทธิฯและโรงเรียนมงฟอร์ตฯ.....	168
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	169
รายการอ้างอิง.....	170
ภาคผนวก ก.....	176
ภาคผนวก ข.....	201
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	208

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตัวอย่างแบบกำหนดประเด็นในการสร้างเครื่องมือการวิจัย.....	78
2 การบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต : นโยบาย วัตถุประสงค์ โครงสร้าง ของการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต.....	139
3 การวางแผนในการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต.....	142
4 ด้านการเงินการงบประมาณในการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต.....	144
5 สภาพและปัญหาของการจัดการด้านบุคลากรในการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต.....	145
6 การจัดการเรื่อง อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และการเดินทางสำหรับกิจกรรม วงโยธวาทิต.....	149
7 ปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องในกระบวนการฝึกซ้อมและออกแสดง.....	151
8 การติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต.....	153
9 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต.....	154

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1	โครงสร้างของการดำเนินกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาที่มีนักเรียน จำนวนไม่มาก.....50
2	โครงสร้างของการดำเนินกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาที่มีนักเรียน จำนวนมาก.....50
3	ตัวระบบการวางแผนในหน่วยงาน.....59
4	การบริหารงานโรงเรียนวัดสุทธิวาราม.....81
5	โครงสร้างการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวาราม.....88
6	โครงสร้างการบริหารของคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิต โรงเรียนวัดสุทธิวาราม.....90
7	โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย.....114
8	โครงสร้างการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย.....119
9	โครงสร้างการบริหารของคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิต โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย.....121

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 ภาพประกอบลักษณะการจัดวงโยธวาทิตในรูปแบบการนั่งบรรเลง.....	13
2 ภาพประกอบการจัดวงโยธวาทิตในการเดินแถวแบบอเมริกา.....	14
3 ภาพประกอบการจัดวงโยธวาทิตในการเดินแถวแบบอังกฤษ.....	15

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาจิตใจ ความสามารถ ของนักเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน Glathorn และ Spencer(อ้างถึงใน กาญจนาศรีภาพสินธุ์, 2533: 459) ได้ให้เหตุผลของการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า นอกเหนือจากการเรียนในด้านวิชาการในชั้นเรียน ส่วนใหญ่จะพัฒนานักเรียนได้เพียง 2 อย่างคือด้านการใช้ภาษาและการใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ แท้จริงแล้วเด็กนักเรียนย่อมต้องการที่จะพัฒนากิจกรรมที่ทำภายใต้ที่ช่วยให้พวกเขาได้พัฒนาทักษะหลาย ๆ อย่าง ต่าง ๆ กัน ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องอาศัยกิจกรรมหลายรูปแบบ เพราะกิจกรรมเป็นส่วนที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหาการปกครอง ช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้เด็ก ๆ ได้มีโอกาสทำงานและประสบความสำเร็จในงานที่ตนเองถนัดและสนใจ (กาญจนาศรีภาพสินธุ์, 2533: 455)

ดนตรีเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถสร้างทักษะหลาย ๆ ด้าน ของนักเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้ ดังจุดเน้นที่กรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้ในนโยบายเรื่อง ทิศทางการจัดการศึกษาข้อที่ 4 คือ“มุ่งส่งเสริมการดนตรี กีฬา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้ประชาชนกลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต” (กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2536: 12)

ดนตรีถือเป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ และมีคำกล่าวที่ว่าดนตรีเป็นปัจจัยที่ 5 ที่จะปฏิเสธไม่ได้ ดังพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดำรัสไว้ว่า “ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของข้าพเจ้า จะเป็นแจ๊สหรือไม่ก็ตาม ดนตรีล้วนอยู่ในตัวทุกคน เป็นส่วนที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตของเรา สำหรับข้าพเจ้า ดนตรีคือสิ่งที่ประณีต งดงามและทุกคนควรนิยมในคุณค่าของดนตรีทุกประเภท (พระราชดำรัส อ้างถึงในสตีเฟน รัตน์เรือง, 2542: 1)

วงโยชวาทิตเป็นวงดุริยางค์ประเภทหนึ่งที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรี 3 กลุ่ม คือเครื่องลมไม้ (WOODWIND) เครื่องลมทองเหลือง(BRASS) เครื่องกระทบ(PERCUSSION) (ไชแสง สุชะวัฒน์, 2535: 103) กิจกรรมวงโยชวาทิตได้เข้าสู่ระบบการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่พุทธศักราช 2521 จัดอยู่ในกลุ่มวิชาเลือกเสรี มี 4 รายวิชา คือ แตรวงหรือวงโยชวาทิต 1-4 (ศ 0221-ศ0224) (กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา กองการมัธยม, 2521: 136-138)

ต่อมาหลักสูตรได้มีการปรับปรุงเหลือเพียงวิชาดนตรีสากลปฏิบัติตามความถนัด 1 และ 2 เท่านั้น ปัจจุบันกิจกรรมวงโยชวาทิตได้จัดอยู่ในส่วนหนึ่งของกิจกรรมของนักเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนนั้น ๆ ด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535: 4-6)

อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตได้มีมานานแล้วทั้งที่ไม่ได้บรรจุอยู่ในแผนการศึกษาเพราะหน่วยงานต่าง ๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ได้สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวงโยชวาทิตในสถานศึกษา ซึ่งเกิดประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

1. เป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนสู่ชุมชน
2. นักเรียนปัจจุบัน นักเรียนเก่า ได้รับความชื่นชมในความสำเร็จ
3. เป็นการฝึกอาชีพเบื้องต้น ที่จะนำไปสู่พื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต
4. เป็นการฝึกความอดทน ความเสียสละ ความพร้อมเพรียงในการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ
5. สถาบันเกิดความภาคภูมิใจ ในผลงานที่ได้ฝึกฝน และพัฒนาความสามารถจนปรากฏแก่สายตาประชาชนทั่วไป
6. ทำให้ชุมชนรู้จักสถาบัน และได้รับการยอมรับด้านชื่อเสียงที่เกิดขึ้นแก่สถาบันนั้น
7. ผู้ปกครองนักเรียน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองและครู เกิดความชื่นชมยินดีในบุตร หลานที่ได้แสดงออกในทางที่ดี และมีระเบียบวินัย
8. เป็นการรักษามาตรฐานทางดนตรีให้ทัดเทียมนานาชาติ
9. เป็นการเผยแพร่ความรู้ความสามารถของนักเรียน
10. สร้างบรรยากาศอันดีงามในสถานศึกษา ให้เกิดความตื่นเต้นเร้าใจ สนุกสนาน ภายในขอบเขตระเบียบวินัยของโรงเรียน
11. เป็นการสนองความต้องการ และความถนัดทางธรรมชาติของนักเรียน ที่มีความสนใจด้านวงโยชวาทิต เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ และคุณภาพที่ดีในชีวิต (สยามดนตรียามาฮ่า, 2534 : ม.ป.ท.)

ในหลักการบริหารกิจกรรมนักเรียน การแข่งขันและการประกวด(contest) เป็นกิจกรรมที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมมากที่สุด กิจกรรมดนตรีถือเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน(นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ , 2534: 34) การประกวดเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียง และได้แสดงความสามารถอย่างหนึ่ง และเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนางวงโยชวาทิต

จากสูจิบัตรการประกวดโยชวาทิตซึ่งด้วยพระราชทานฯ 42 (2542) และจากการสอบถาม
 อาจารย์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมวงโยชวาทิต พบว่ามีเพียง 2 โรงเรียน คือโรงเรียนวัดสุทธิวาราม
 และโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ที่ยังคงสร้าง อนุรักษ์มาตรฐานและชื่อเสียงให้กับประเทศเสมอมา
 และจากเอกสารประวัติและผลงานของวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ต(ม.ป.ป.) คือ

พ.ศ.2526-2528,2530,2532,2533,2535 ชนะเลิศการประกวดวงโยชวาทิตแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2528 ได้รับรางวัลเหรียญทองการประกวดดนตรีโลกที่เนเธอร์แลนด์

พ.ศ. 2534 ได้รับเชิญไปร่วมแสดงในงาน Pacific National ณ เมือง แวนคูเวอร์ ประเทศ
 แคนาดา และ เมือง Tenri ประเทศ ญี่ปุ่น

พ.ศ. 2535 ได้รับรางวัลชนะเลิศประกวดดนตรีเยาวชนนานาชาติ ประเทศ สวิสเซอร์แลนด์

พ.ศ. 2536 ได้รับเชิญไปแสดงเผยแพร่วัฒนธรรม ที่กรุง Moscow ประเทศรัสเซีย

พ.ศ. 2537 ไปเผยแพร่วัฒนธรรม ณ ประเทศ สิงคโปร์

พ.ศ 2538 เข้าร่วมบรรเลงในพิธีเปิด-ปิด การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 18

นำขบวนพาเหรด และประชาสัมพันธ์โครงการ AMAZING THAILAND 1998-1999 ณ ประเทศ
 สหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2541 ได้รับคัดเลือกจากองค์กร PASADENA TOURNAMENT OF ROSES ให้
 บรรเลงนำขบวนในงานมหกรรมไม้ดอกไม้ประดับ ROSES PARADE ครั้งที่ 109 ณ ประเทศ
 สหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2542,2543 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศในการแข่งขัน ASAIN SYMPHONIC BAND

พ.ศ. 2544 ได้รับรางวัลชนะเลิศด้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ในการแข่งขัน ASAIN SYMPHONIC BAND

จากเอกสาร ประวัติและผลงานวงดุริยางค์โรงเรียนวัดสุทธิวาราม (ม.ป.ป.) สรุปผลงานได้
 ว่า ในปี พ.ศ. 2511 ได้แสดงหน้าที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และ
 สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ซึ่งทั้งสองพระองค์ทรงมีพระราชดำรัสผ่านสำนักราชวังและ
 ให้ทำหนังสือว่าแสดงได้ดี และได้รับพระราชทานคทาครุฑ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พ.ศ. 2523 ชนะเลิศการแข่งขันดุริยางค์อาเซียน ครั้งที่4 ณ ประเทศอินโดนีเซีย

พ.ศ. 2524 ชนะเลิศการแข่งขันดนตรีโลก ครั้งที่ 9 ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์

พ.ศ. 2534 ชนะเลิศการประกวดวงโยชวาทิตแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2536 ชนะเลิศการแข่งขันดนตรีโลก ครั้งที่ 12 ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์

พ.ศ. 2542 ชนะเลิศการแข่งขันดนตรีโลก 1999 ณ เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย

- พ.ศ. 2544 ชนะเลิศการประกวดคอนเสิร์ตแบนด์แห่งประเทศไทย
 และในปี พ.ศ. 2541 ได้รับเกียรติเป็นวงดุริยางค์นำขบวนนักกีฬาจาก 43 ประเทศใน
 พิธีเปิด และปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ณ สนามราชมังกลากีฬาสถาน
 นอกจากนั้นแล้ว ยังได้มีหน่วยงานจากต่างประเทศเดินทางมาศึกษาดูงานด้านการสอน
 ดุริยางค์ที่โรงเรียน เช่น
- 14 มิ.ย. 2540 คณะผู้สอนดนตรีจากโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษา ประเทศสิงคโปร์
  - 15 เม.ย. 2541 คณะนักเรียนครูและผู้ปกครอง LIVE OAK HIGH SCHOOL ประเทศ
 สหรัฐอเมริกา
  - 2 ก.ย. 2541 คณะครูจากมหาวิทยาลัย SHOBI ประเทศญี่ปุ่น
  - 4 มิ.ย. 2544 นักเรียนและครู YUSOF ISHAK SECONDARY SCHOOL ประเทศสิงคโปร์

จากเอกสารแสดงผลงานของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยนั้น ถือ
 ได้ว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ทั้งที่ทั้งสองโรงเรียนมีความแตกต่างกันในการบริหารและ
 การจัดการ คือ โรงเรียนวัดสุทธิวรารามเป็น โรงเรียนรัฐบาล ส่วนโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเป็น
 โรงเรียนเอกชน แต่มีผลงานอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการแข่งขันระดับโลกนั้น แสดงให้เห็นว่าทั้ง
 สองโรงเรียนมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั้งในและนอกประเทศ มีผลงานสม่ำเสมอ ซึ่งแสดงให้เห็นได้
 ว่าสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารกิจกรรมโยชวาทิต

จากการที่ได้ศึกษาวิทยานิพนธ์ของ สุพจน์ เจนณะสมบัติ เรื่อง การศึกษาการบริหารกิจกรรม
 นักเรียน ด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย
 ไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2539-2542 และได้สอบถามอาจารย์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการวงโยชวาทิต
 พบว่าบางโรงเรียนเข้าแข่งขันเพื่อต้องการชื่อเสียงเท่านั้น หลังจากการแข่งขันเสร็จสิ้นบางวงไม่ได้
 รับการสนับสนุน เนื่องจากเปลี่ยนผู้บริหารแล้วไม่ได้รับการสนับสนุน เปลี่ยนผู้สอนแล้วไม่สามารถ
 ดำเนินงานต่อได้ บางวงสมาชิกในวงลาออกเพราะก่อนการแข่งขันเด็กมาร่วมกิจกรรมด้วยความไม่
 เต็มใจ ทำให้หลังจากจบการแข่งขันบางโรงเรียนไม่สามารถดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิตต่อไปได้
 เพราะสมาชิกในวงน้อยเกินไป

จากความสำคัญในการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตและจากปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารกิจกรรม
 นักเรียนที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต และจากการที่ผู้วิจัยมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่อง
 นี้ในฐานะอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต จึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของ
 โรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ซึ่งมีส่งเสริมและดำเนินกิจกรรมวงโยช
 วาทิตที่ต่อเนื่อง มีผลงานเป็นที่ยอมรับของทั้งสองโรงเรียนแบบต่อเนื่อง มาเป็นระยะเวลายาวนาน

เป็นที่น่าสนใจว่าดำเนินการกันอย่างไร มีระบบการบริหารจัดการ หรือส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าวกันอย่างไร ทั้งนี้เพื่อที่จะนำสาระความรู้ที่ได้หรือผลวิจัยมาเผยแพร่ หรือใช้เป็นแนวทางส่งเสริมหรือปรับปรุงการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตในโรงเรียนอื่น ๆ หรือเพื่อนำไปเป็นแบบอย่างในการบริหารจัดการหรือส่งเสริมกิจกรรมวงโยชวาทิตในโรงเรียนอื่น ๆ ให้ก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ทางการศึกษาและเพื่อประโยชน์ด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยชวาทิต ของโรงเรียนวัดสุทธิวาราม และโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยชวาทิต ของโรงเรียนวัดสุทธิวารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบด้านการบริหารและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยชวาทิต ของโรงเรียนทั้งสอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้บริหารและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมวงโยชวาทิต อาจารย์ผู้ควบคุมและผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต และคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวาราม กับ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
2. การวิจัยมุ่งศึกษา การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตตามกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับมัธยมตามระเบียบกระทรวงศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ซึ่งค้นคว้าและเรียบเรียงขึ้นใหม่ โดยศูนย์คุณภาพการเรียนการสอน(2541) ร่วมกับประสบการณ์ของผู้วิจัย ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหารจัดการ นโยบาย วัตถุประสงค์ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน
2. สภาพและปัญหาของการวางแผนในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต
3. สภาพและปัญหาด้านการเงินและการงบประมาณในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต
4. สภาพและปัญหาการจัดการด้านบุคลากรในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

5. สภาพและปัญหาด้านการจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และการเดินทางสำหรับการจัดการกิจกรรมวงโยชวาทิต
6. สภาพและปัญหาในด้านต่างๆของกระบวนการฝึกซ้อมและการออกงานแสดง
7. สภาพและปัญหาของการติดตามประเมินผลการจัดการกิจกรรมวงโยชวาทิต

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วงโยชวาทิต หมายถึง วงดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการเดินสวนสนาม การแสดงภาคสนาม(Marching and Display) และการนั่งบรรเลง(Concert) ดนตรี ซึ่งประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมไม้(Woodwind) เครื่องเป่าทองเหลือง(Brass) และ เครื่องประกอบจังหวะ (Percussion)

การวางแผน หมายถึง แผน แผนงาน หรือโครงการ ที่จะดำเนินงานอย่างเป็นระบบที่เกี่ยวกับกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน โดยมีการกำหนดหลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ตามแผน แผนงาน หรือโครงการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำของกิจกรรมวงโยชวาทิต ประกอบด้วยสาระที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในด้าน งบประมาณ บุคคล อาคารสถานที่ และกระบวนการฝึกซ้อม

งบประมาณ หมายถึง แผนการเงินที่นำมาใช้จ่ายในด้านการดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิตตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

บุคลากร หมายถึง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการดำเนินงานกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงผู้บริหารงานวงโยชวาทิต อาจารย์ผู้ฝึกสอน และคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิต

อาคารสถานที่ หมายถึง การจัดอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมทั้งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน

กระบวนการฝึกซ้อม หมายถึง วิธีการฝึกซ้อม การสอนวงโยชวาทิตให้มีความพร้อม สำหรับการแสดง และการดำเนินการฝึกซ้อมอย่างมีระบบมีระเบียบ เพื่อการบรรเลงในรูปแบบต่าง ๆ ของวงโยชวาทิต

การติดตามประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน เพื่อให้ทราบผลของการดำเนินงาน และ

เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ และปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ และการดำเนินงานกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัย จะเป็นแนวทางให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิต นำไปเป็นประโยชน์ในกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน และการปรับปรุงการบริหารงานกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมวงโยชวาทิต 1 คน และอาจารย์ผู้ช่วยควบคุมวงโยชวาทิต 1 คน รวม 3 คน อาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอน ฝึกซ้อม ควบคุมวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม รวม 4 คน และ คณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม อีกจำนวนรวม 17 คน

ประชากรที่เกี่ยวข้องในการวิจัยในกลุ่มที่สอง คือผู้อำนวยการโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยสำนักผู้อำนวยการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย รวม 3 คน และ อาจารย์ผู้ควบคุมวงโยชวาทิต 1 คน ซึ่งทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอนด้วย ผู้ช่วยผู้ฝึกซ้อม จำนวน 3 คน และ คณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย อีกจำนวนรวม 22 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบศึกษาเอกสาร เป็นแบบที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ และการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียน ทั้งของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการศึกษาวិเคราะห์

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบไม่กำหนดโครงสร้าง(Unstructured interview) ใช้เป็นแนวหัวข้อสัมภาษณ์(Interview-Guide) สำหรับผู้บริหารโรงเรียนวัดสุทธิวราราม และ ผู้บริหารของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

2.3 แบบสัมภาษณ์แบบไม่กำหนดโครงสร้าง(Unstructured interview) ที่ใช้เป็นแนวหัวข้อ สัมภาษณ์ (Interview Guide) สำหรับอาจารย์ผู้ควบคุมวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวารามและโรงเรียน มงฟอร์ตวิทยาลัย

2.4 แบบสัมภาษณ์แบบไม่กำหนดโครงสร้าง(Unstructured interview) โดยใช้เป็นแนวหัวข้อ สัมภาษณ์ (Interview Guide) สำหรับนักเรียนโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม และโรงเรียน มงฟอร์ตวิทยาลัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมี ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อขอความร่วมมือ จากโรงเรียนวัดสุทธิวา รามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการใช้แบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้าง กับ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ผู้ควบคุมวงโยชวาทิต และคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตของ โรงเรียนวัดสุทธิวารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย และโดยการวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียน ทั้งสองด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) โดยใช้ข้อมูลจากการ วิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เป็นหลัก โดยนำข้อมูลมาแยกให้เห็นถึงส่วนประกอบ และ ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น ตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย และ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปความเรียงและตารางเปรียบเทียบ ประกอบคำบรรยาย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะนำเสนอถึงความหมายของวงโยธวาทิต องค์ประกอบของวงโยธวาทิต ประวัติความเป็นมาของวงโยธวาทิตตั้งแต่เริ่มปรากฏหลักฐานจนเข้ามาในประเทศไทย และความเป็นมาของวงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและมงฟอร์ตวิทยาลัย เนื่องจากผู้วิจัยต้องการให้เห็นถึงองค์ประกอบและความเป็นมาที่สำคัญต่างๆในวงโยธวาทิตก่อนที่จะเข้าสู่หลักของการบริหาร หลังจากนั้นผู้วิจัยจะแยกให้เห็นความสำคัญของแต่ละส่วนของเรื่องที่จะวิจัยโดยเริ่มตั้งแต่ความหมายของการบริหารและความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็น ประเภทประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียน แล้วนำมาสรุปเป็นความหมายของการบริหารกิจกรรมนักเรียน การจัดการ แล้วนำส่วนประกอบทั้งหมดมาประมวลสรุปเป็นความหมายของการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิต แล้วนำเสนอแนวคิดสำหรับการวิจัย ตามแนวทาง แนวคิดและวิธีปฏิบัติการจัดการกิจกรรมนักเรียนจากคู่มือการจัดการกิจกรรมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ซึ่งค้นคว้าและเรียบเรียงใหม่โดยศูนย์คุณภาพการเรียนการสอน (2541) ร่วมกับประสบการณ์ในการบริหารงานด้านการจัดการวงโยธวาทิตของผู้วิจัย ในตอนท้ายของบทผู้วิจัยได้นำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสรุปสาระที่เป็นประเด็นของแนวคิดสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

วงโยธวาทิต

ความหมายของวงโยธวาทิต

โยธวาทิต ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง "วงดนตรีที่บรรเลงโดยทหาร ซึ่งมาจากคำว่า โยธ แปลว่า ทหาร รวมกับคำว่า วาทิต แปลว่า ดนตรี หรือผู้บรรเลงดนตรี" (สยามกลการ, 2535 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) โยธวาทิต "เป็นคำศัพท์ที่บัญญัติขึ้นโดยอาจารย์มนตรี ตราโมท ซึ่งใช้มาจนถึงปัจจุบัน" (สุกรี เจริญสุข, 2539:45) ส่วนในรากศัพท์ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Military Band โดยคำว่า Military นั้นหมายถึง กองทัพ ส่วนคำว่า Band มาจากคำว่า Banda (ในภาษา

อิตาเลียน) ใช้เรียกวงดนตรีประเภทหนึ่ง ที่ผสมวงโดยเครื่องดนตรีหลัก ๆ ด้วยกัน 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเครื่องลมไม้ (Woodwind Instruments)
2. กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง (Brass Instruments)
3. กลุ่มเครื่องประกอบจังหวะ (Percussion Instruments)

วงโยธวาทิต เป็นวงดนตรีสำหรับทหาร มีจุดประสงค์ในการใช้งาน คือ การร้องเพลงชอยเท้าเข้าสู่สนามรบของทหาร บทบรรเลงส่วนใหญ่จะเป็นเพลงมาร์ช (March) หรือใช้ประกอบการสวนสนามของทหาร เพื่อปลุกใจในยามสงคราม หรือประกอบพิธีต่าง ๆ ของทหารโดยเฉพาะ มีผู้บรรเลงจำนวนมากโดยมีเครื่องดนตรีจำพวกแตรทรัมเป็ต (Trumpet) เป็นเครื่องนำ (สยามดนตรียามาฮ่า, 2535 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) "แตรทรัมเป็ต" ที่เป็นเครื่องดนตรีนำขบวนนั้น มีชื่อเรียกแตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนกลุ่มใดเรียก เช่น แตรรอน, Alphorn, Buisine, Lituus, Slide Trumpet หรือทรัมเป็ตที่ใช้ในรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์เรียกว่า "แตรวิลันดา" สุกรี เจริญสุข (2539:25) กล่าวถึงแตรวิลันดาว่า "ซึ่งเชื่อว่าเป็นแตรฝรั่งที่ชาวฮอลันดา นำเข้ามาเป็นชาติแรกในกรุงสยาม จึงเรียกว่าแตรวิลันดา คำว่าวิลันดานั้นน่าจะหมายถึง ฮอลันดา" เสียงแตรที่เป่าจะเป็นสัญญาณที่ใช้ต่างกันตามโอกาสเช่น สัญญาณที่ให้ทหารบุกโจมตี สัญญาณรวมพล สัญญาณแจ้งเหตุ หรือใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เพลงเดิน เพลงรุก เพลงรบ เพลงถอย เป็นต้น

ลักษณะองค์ประกอบของเครื่องดนตรีวงโยธวาทิตและมาตรฐานในปัจจุบัน

วงโยธวาทิต ประกอบด้วยเครื่องดนตรี 3 ตระกูล คือ

1. เครื่องลมไม้ (Wood Wind Instruments)
2. เครื่องลมทองเหลือง (Brass Instruments)
3. เครื่องประกอบจังหวะ (Percussion Instruments)

1 เครื่องลมไม้ (Woodwind Instruments)

เครื่องลมไม้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ พวกลู่วลม และพวงปี่ เครื่องดนตรีเหล่านี้เกิดเสียงโดยการเป่าลมผ่านช่องแคบ ๆ เข้าไปในท่อ (Pipe) ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวขยายเสียง ส่วนระดับเสียงสูงต่ำจะขึ้นอยู่กับความยาวและขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของตัวขยายเสียงและตัวท่อ และความแรงของลมที่เป่าเข้าไปในท่อ พวกลู่วลมมีลักษณะเหมือนท่อนออร์แกนชนิดรู (flute pipe) เสียงเกิดจากลม

ปะทะขอบหรือท่อเช่น ฟลู้ต ส่วนพวกปี่มีลักษณะเหมือนท่อออร์แกนชนิดสั้น (reed pipe) เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของลิ้น รอบ ๆ ลำตัวของขลุ่ยและปี่จะมีรู เปิด ปิด ด้วยกระเดื่องนิ้ว (Key) รูเหล่านี้ทำหน้าที่เปลี่ยนความยาวของตัวท่ออากาศ (air column) ทำให้เกิดเสียงระดับต่าง ๆ การที่เรียกเครื่องดนตรีประเภทนี้ว่าเครื่องลมไม้ก็เพราะท่อทำด้วยไม้ แต่ในปัจจุบันแม้ว่าเครื่องดนตรีบางชนิดเปลี่ยนไปทำด้วยโลหะ แต่ก็ยังจัดอยู่ในประเภทเครื่องลมไม้ คือ คลาริเน็ต โอโบ แซกโซโฟน

2 เครื่องลมทองเหลือง (Brass Instruments)

เครื่องดนตรีกลุ่มนี้ประกอบด้วยเครื่องดนตรีที่ท่อทำด้วยโลหะทองเหลือง เช่น ทรัมเป็ต ฮอรัณ ยูโฟเนียม ทรอมโบน และทูบา เป็นต้น ส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกับเครื่องลมไม้ คือ มีท่อทำหน้าที่เป็นตัวขยายเสียง จะต่างกันที่เนื้อวัสดุเท่านั้น ปากเป่าหรือกำพวดของแตรเป็นประเภท lip - reed (ของปี่เป็นประเภท Cane - reed) ดังนั้นการเม้มริมฝีปากบนและล่างจรดปากกำพวดจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะริมฝีปากจะทำหน้าที่เป็นตัวสั่นสะเทือน การสั่นสะเทือนที่เกิดขึ้นตรงกำพวดนี้จะถูกส่งเข้าไปในท่อหรือลำตัวของแตร ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวขยายเสียงดังกล่าว กำพวดของแตรมี 2 ลักษณะ แต่ละลักษณะให้คุณสมบัติของเสียงที่แตกต่างกัน คือ

1 กำพวดตื้น* มีรูปร่างคล้ายถ้วยหรือระฆัง (Cup-shaped or bell-shaped mouthpiece) ให้เสียงที่สดใสแสดงถึงความห้าวหาญและมีอำนาจ แตรที่มีลักษณะกำพวดเช่นนี้ คือ ทรัมเป็ต ทรอมโบน ยูโฟเนียม และทูบา

2 กำพวดขอบลึก* มีรูปร่างคล้ายกรวย (Cane-shaped mouth piece) ให้เสียงที่นุ่มนวลรื่นหู แตรที่มีกำพวดลักษณะนี้ ได้แก่ เฟรนช์ฮอรัณ ส่วนแตรในปัจจุบันนี้จะมีกลไกในการบังคับเสียงโดยทำได้ด้วยการบังคับลิ้น (valves) ของลูกสูบ สามารถเปลี่ยนความยาวของท่อลมให้สั้นเข้าหรือยาวออก แต่ละลูกสูบยังมีขดท่อลมย้อย (coil) หรือท่อลมพิเศษ (Extrall loop of tubing) ช่วยให้ท่อลมมีความยาวมากขึ้น

*หมายเหตุ กำพวด คือ ปากเป่าหรือ Mouthpieces ของเครื่องดนตรีที่ใช้ลม เป็นส่วนที่ใช้ปากคาบสำหรับเครื่องลมไม้ และใช้ปากจรดหรือสัมผัสสำหรับเครื่องลมทองเหลือง

3 เครื่องประกอบจังหวะ (Percussion Instrument)

เสียงเกิดได้ด้วยการทำให้แผ่นหนัง (membrane) ที่ซึ่งตึงเกิดการสั่นสะเทือน ตัวเครื่องทำจากวัสดุที่เป็นของแข็ง (solid materials) เช่น โลหะ หรือไม้ เกิดการสั่นสะเทือนด้วยการ ตี เคาะ เขย่า หรือกระทบกัน เครื่องดนตรีเหล่านี้บางชนิดมีตัวขยายเสียง (Resonator) แต่บางชนิดไม่มี เครื่องดนตรีกลุ่มนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องดนตรีที่ทำทำนองได้ กับเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงไม่แน่นอน

1. เครื่องดนตรีที่ทำทำนองได้ (Melodic Percussion) คือมีระดับเสียงแน่นอน เช่น กลองทิมปานี (Timpani) ไซโลโฟน (Xylophone) เป็นต้น
2. เครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงไม่แน่นอน (Instrument of indefinite Pitches) ได้แก่ กลองเล็ก กลองเทนเนอร์ กลองใหญ่ ฉาบ เป็นต้น (ไชแสง ศุขะวัฒน์นะ , 2535)

สรุปได้ว่าวงโยธวาทิต ประกอบด้วยเครื่องดนตรี 3 ตระกูล คือ เครื่องลมไม้ (Wood Wind Instruments) เครื่องลมทองเหลือง (Brass Instruments) และเครื่องประกอบจังหวะ (Percussion Instruments) โดยการแบ่งเครื่องดนตรี แบ่งได้ตามแหล่งกำเนิดเสียงของเครื่องดนตรีนั้นๆ

ลักษณะของการจัดวงโยธวาทิตในรูปแบบการนั่งบรรเลง

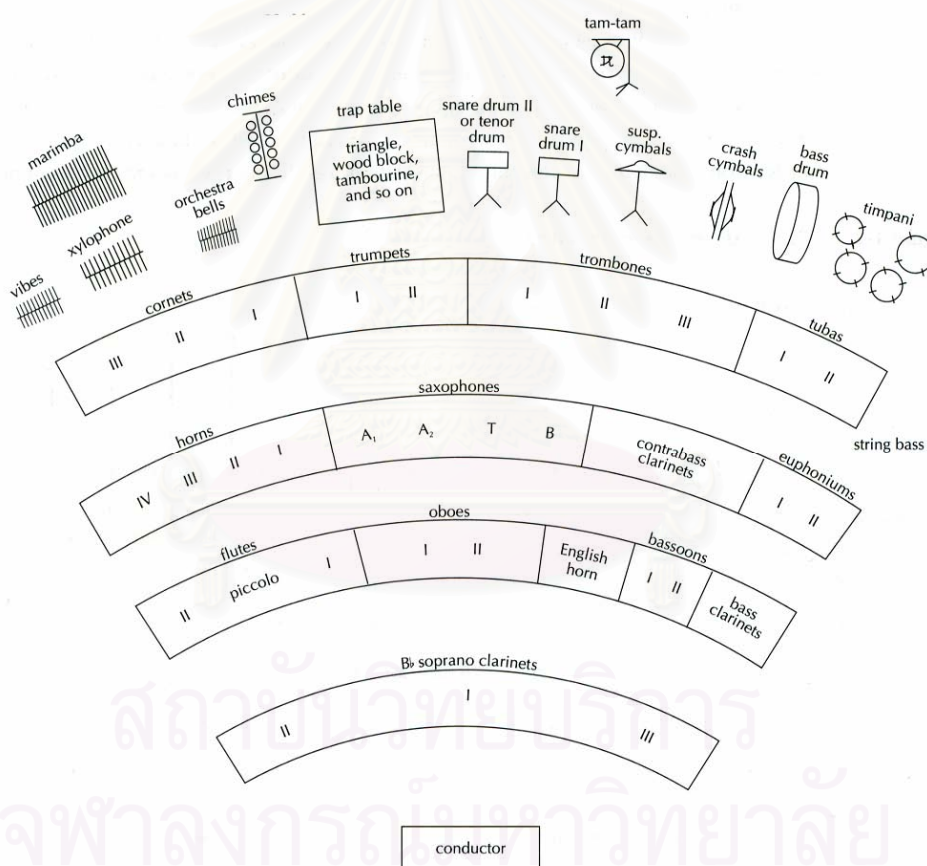
วงโยธวาทิตที่คนโดยทั่วไปเข้าใจนั้นจะเป็นวงในรูปแบบการเดินแถว ซึ่งที่จริงแล้ววงโยธวาทิตมีรูปแบบการแสดงทั้งการนั่งบรรเลง (Concert) และการเดินแถว (Marching) ก่อนที่วงโยธวาทิตจะสามารถเดินแถวและบรรเลงไปพร้อมกันนั้น ทางวงโยธวาทิตจะซ้อมในรูปแบบการนั่งบรรเลงก่อน การจัดวงโยธวาทิตในรูปแบบการนั่งบรรเลงไม่มีเกณฑ์กำหนดตายตัวว่าเครื่องใดจะต้องอยู่ที่ใด การจัดวงแล้วแต่ผู้อำนวยเพลงแต่ละคนจะจัดที่นั่งตามความถนัดและเหมาะสมของวงเพื่อความสะดวกในการอำนวยเพลงและความกลมกลืนของเสียงดนตรี ในการจัดวงนิยมจัดตามระดับเสียงหรือประเภทของเครื่องดนตรี (ไพรัช มากกาญจนกุล, 2531 : 61)

ในการจัดวงวงโยธวาทิตในรูปแบบการนั่งบรรเลงต้องคำนึงถึงจำนวนผู้เล่น ระบบเสียงของสถานที่ ที่นั่งสำหรับนักดนตรีต้องเป็นที่ที่นักดนตรีสามารถเห็นผู้อำนวยเพลงได้ การจัดวงแบบมาตรฐานทั่วไปนิยมจัดเครื่องลมไม้ไว้ส่วนหน้าของวง สองแถวแรกเป็นกลุ่มเครื่องเสียงสูง

(Soprano) คือ ฟลูต คลาริเน็ต โอโบ แถวที่สามเป็นกลุ่มผสมระหว่างเครื่องลมทองเหลืองกับเครื่องลมไม้เสียงกลาง(Alto)และกลางต่ำ (Tenor) ได้แก่ แซกโซโฟน ฮอว์น ยูโฟเนียม แถวที่สี่หรือแถวสุดท้ายของเครื่องเป่าคือเครื่องลมทองเหลือง ได้แก่ คอร์เน็ต(เครื่องดนตรีตระกูลทรัมเป็ต) ทรัมเป็ต ทรอมโบนและทูบา ส่วนเครื่องประกอบจังหวะ(Percussion) จะจัดไว้หลังสุดหรือข้างซ้ายของวงแล้วแต่จำนวนนักดนตรีในวงด้วย การจัดวงที่เป็นมาตรฐาน Robert (1996 : 13) เขียนเป็นแผนภาพไว้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 ภาพประกอบลักษณะการจัดวงโยธวาทิตในรูปแบบการนั่งบรรเลง

ลักษณะการจัดวงโยธวาทิตในรูปแบบการเดินแถว

รูปแบบการจัดวงโยธวาทิตสำหรับการเดินแถว (Marching) โดยทั่วไปนั้นมืออยู่ 2 รูปแบบด้วยกันคือ แบบอเมริกันและแบบอังกฤษ

การจัดวงแบบอเมริกัน การจัดวงแบบนี้จะเรียงลำดับประเภทของเครื่องดนตรีดังต่อไปนี้

1. เครื่องกระทบ(Percussion) ได้แก่ กลองใหญ่ กลองเล็กและฉาบ
2. เครื่องลมไม้(Woodwind) ได้แก่ ฟลูต คลาริเน็ตและแซกโซโฟน
3. เครื่องลมทองเหลือง(Brasswind) ได้แก่ ฮอรั่น ทรัมเป็ต ทรอมโบน ยูโฟเนียม และทูบา (ไพริช มากกาญจนกุล, 2531 : 53)

รูปแบบการจัดวงขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เล่นในแต่ละเครื่องเป็นหลัก รูปแบบการจัดวงโยธวาทิตในการเดินแถวแบบอเมริกันสามารถเขียนได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 ภาพประกอบการจัดวงโยธวาทิตในการเดินแถวแบบอเมริกัน

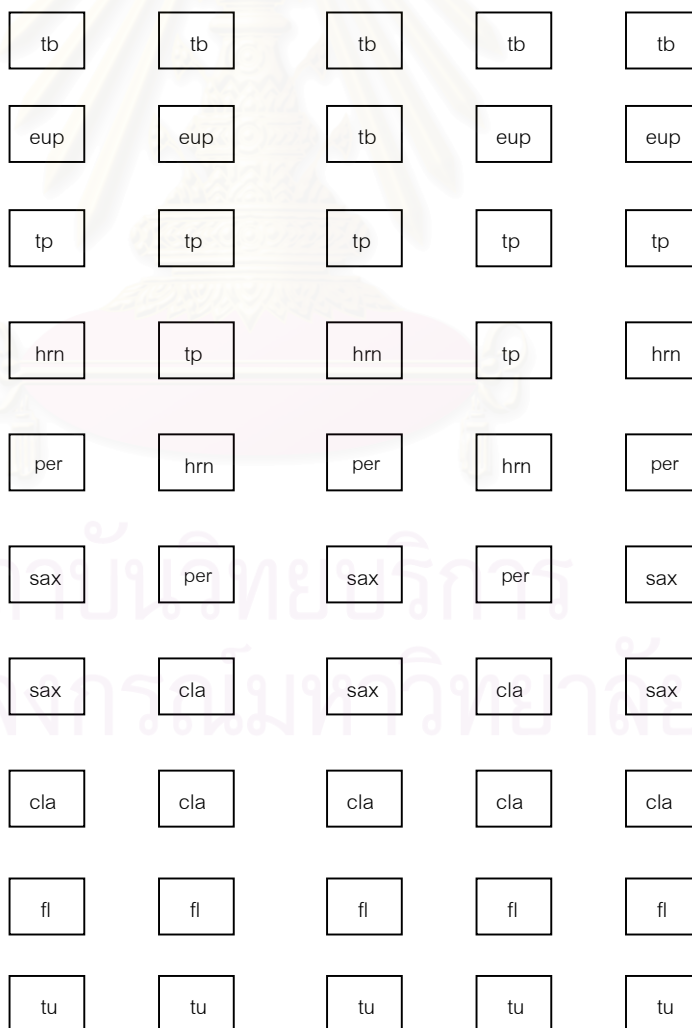
หมายเหตุ ภาพประกอบการจัดวงโยธวาทิตข้างต้นเป็นการจัดวงจำนวน 50 คนและใช้อักษรย่อในการแทนเครื่องดนตรีต่างๆดังนี้ per = Percussion, fl = Flute, cla = Clarinet, sax = Saxophone, tp = Trumpet, hrn = Horn, tb = Trombone, eup = Euphonium, tu = Tuba

การจัดวงแบบอังกฤษ การจัดวงแบบนี้กลุ่มเครื่องดนตรีจะเหมือนกับการจัดวงแบบอเมริกันแต่ต่างกันที่การเรียงประเภทเครื่องดนตรีดังต่อไปนี้ คือ

1. เครื่องลมทองเหลือง(Brasswind) ได้แก่ ทรัมโบน ยูโฟเนียม ทรัมเป็ต ฮอรั่น ส่วนทูบาจัดไว้แถวหลังสุดของวง
2. เครื่องกระทบ(Percussion) ได้แก่ กลองใหญ่ กลองเล็กและฉาบ
3. เครื่องลมไม้(Woodwind) ได้แก่ แซกโซโฟน คลาริเน็ต ฟลูตและทูบา (ไพรัช มากกาญจนกุล, 2531 : 53)

รูปแบบการจัดวงโยธวาทิตในการเดินแถวแบบอังกฤษสามารถเขียนได้ดังนี้

แผนภาพที่ 3 ภาพประกอบการจัดวงโยธวาทิตในการเดินแถวแบบอังกฤษ

หมายเหตุ ภาพประกอบการจัดวงโยธวาทิตข้างต้นเป็นการจัดวงจำนวน 50 คนและใช้อักษรย่อในการแทนเครื่องดนตรีต่างๆดังนี้ per = Percussion, fl = Flute, cla = Clarinet, sax = Saxophone, tp = Trumpet, hrn = Horn, tb = Trombone, eup = Euphonium, tu = Tuba

ประวัติวงโยธวาทิต

จากหลักฐานที่ปรากฏ ชาวโรมันและชาวอียิปต์ใช้ทรัมเป็ตเป็นเครื่องดนตรีประกอบกิจกรรมการทหาร ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 11 (ค.ศ. 1007-1107) แตรที่ทำด้วยเขาสัตว์ ทรัมเป็ต ขลุ่ย (Pipe) กลอง ฉาบ ใช้ในสงครามระหว่างแซกซอนและแซราเซน (Saracen) ซึ่งอาศัยอยู่ในแถบตะวันออกกลาง กับกลุ่มที่นับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งอาศัยอยู่แถบยุโรป ในประเทศสกอตแลนด์ (Scotland) ขลุ่ยประเภทเดียวกันนี้ใช้เป่าปลุกใจทหาร ในระหว่างปี ค.ศ. 1407-1507 สำหรับรูปแบบการจัดวงเริ่มมีแผนนิยม คือ มีทรัมเป็ต และกลอง (Kettle Drums) ลักษณะการจัดวงแบบนี้จึงเป็นสัญญาณเฉพาะของทหาร สำหรับในซีกโลกตะวันออกมีประวัติกล่าวไว้ว่า ขงเบ้งได้ใช้กลองยุทธเอาชนะเบ้งฮกได้โดยเอา "กลองโลหะ" ไปตั้งรับกระแสน้ำที่ตกลงมาจากหุบเขา น้ำที่ตกลงมาปะทะกับหน้ากลองทำให้เสียงดังกึกก้อง เป็นการขู่ขวัญข้าศึกเพื่อให้เข้าใจว่ากองทัพที่ยกมานั้นมีมากมายนัก ซึ่งกลองดังกล่าวเรียกว่า "กลองมโหระทึก" (ดุริยางค์ทหารบก, 2531 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

(สยามดนตรียามาฮา, 2535 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ในยุโรปสมัยกลาง ใช้ปี่ชอรัม (Shawms) และทรัมเป็ตร่วมไปกับกลองในการเดินทัพออกสมรภูมิ ซึ่งนับว่าเอามาจากพวกแซกซอน ต่อมาเกิดแบ่งออกเป็นสองพวก ทหารราบใช้ขลุ่ย ส่วนทหารม้าใช้ทรัมเป็ตกับกลองหนึ่ง จนกระทั่งเมื่อเกิดสงคราม 30 ปี ในยุโรป (ค.ศ. 1618 - 1648) เจ้านายเยอรมันแห่งแบรนเดนเบิร์กให้จัดตั้งวงโยธวาทิตขึ้น มีปี่ชอรัม 3 เล่า แตรทรัมเป็ต แตรฝรั่งเศส และเครื่องตี กลายเป็นวงโยธวาทิตที่ใช้ได้ทั้งการเดินทัพ และการตั้งบรรเลงกับที่ ต่อมาอังกฤษและฝรั่งเศสตามอย่างแล้ว ดัดแปลงให้ครึกครื้นมากขึ้น โดยมีการแต่งเพลงสำหรับการบรรเลงด้วยวงโยธวาทิตโดยเฉพาะ เครื่องดนตรีที่เกิดขึ้นใหม่หลังคริสต์ศตวรรษที่ 18 โดยเฉพาะเครื่องเป่า เช่น โอโบ บาสซูน คลาริเน็ต เข้ามามีบทบาทมากขึ้น และเพลงที่วงโยธวาทิตใช้บรรเลงก็ไม่จำกัดแต่เฉพาะเพลงเดินหรือเพลงมาร์ช เสียงของเครื่องลมไม้และเครื่องทองเหลืองสามารถเอาไปเปรียบเทียบกับเสียงของเครื่องสาย เช่น ไวโอลิน วิโอลา และเชลโล โดยการเอาบทเพลงของวงดุริยางค์มาดัดแปลงให้เล่นได้ด้วยวงโยธวาทิต ให้ผู้บรรเลงนั่งเล่นกับที่กลายเป็นที่นิยมโดยเฉพาะในหมู่ทหาร ซึ่งหัดง่ายใครก็อยากได้เป็นทหารแตร เพราะจะมีโอกาสได้แต่งตัวสวยและใกล้ชิดเจ้านายเมื่อไปบรรเลงถวายในพระราชพิธีต่าง ๆ

กลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เครื่องเป่าลมทองเหลือง ได้รับการพัฒนาให้มีกระเดื่องบังคับเสียงทำให้สามารถสร้างเสียงดนตรีที่ยากที่จะบังคับด้วยริมฝีปากได้ โดยลำพังแตรทุกชนิดสามารถที่จะบังคับให้เกิดเสียงต่าง ๆ ได้เกือบจะครบ การนำเอาแตรต่าง ๆ ที่มีทั้งเสียงสูง เสียงกลาง และเสียงต่ำ มาเล่นรวมกันจึงสามารถทำเสียงต่าง ๆ ได้มาก ฝ่ายทหารเอาดนตรีพวกแตรและขลุ่ยไปใช้ในการเดินทัพและการทำศึกสงคราม โดยใช้ร่วมไปกับกลองเป็นการเร่งเร้าความรู้สึก ว่ากันว่าเสียงของกลองแตรก็ กลองสองหน้า และเสียงของขลุ่ยพิคโคโลที่ทหารเล่นนำหน้ากองทหารที่เดินอยู่นั้นเมื่อเข้าจังหวะกับก้าวที่เกิดทุกก้าวจะช่วยให้ทหารเดินได้ไกลโดยไม่รู้สึกเหนื่อยง่าย (สยามดนตรียามาฮ่า, 2535 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ในสหรัฐอเมริกานั้นเริ่มมีวงโยธวาทิตราว ปี ค.ศ. 1775 ที่เมืองฟอร์ท ทิคอนเดอโรกา (Fort Ticonderoga) โดยใช้กลองและหลิ่ว (Fife) บรรเลงเป็นสัญญาณเรียกแถว การพัฒนางวงโยธวาทิตเจริญสูงสุดในสมัยของ แพททริก ซารสฟีลด์ กิลโมร์ ผู้บังคับการวงโยธวาทิตทหารอเมริกัน ในปี ค.ศ. 1829 - 1892 ได้นำวงโยธวาทิตไปแสดงในยุโรปซึ่งมีสมาชิกผู้บรรเลงในวงถึง 66 คน และที่สำคัญอีกท่านคือ จอห์น ฟิลิป ซูซา (John Philip Sousa ค.ศ. 1854 - 1932) นายวงโยธวาทิตของนาวิกโยธินอเมริกัน ได้เริ่มจัดวงในรูปแบบใหม่ และได้ออกแบบแตรซึ่งให้เสียงเบสที่ต่ำมากเรียกว่า ซูซาโฟน (Sousaphone) และได้ประพันธ์เพลงมาร์ชสำหรับวงโยธวาทิตอย่างมากมายจนได้รับการสดุดีว่าเป็น "ราชาเพลงมาร์ช" (สยามดนตรียามาฮ่า, 2535 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

วงโยธวาทิตนั้นได้แตกสาขาออกไปเพื่อให้เหมาะกับความต้องการของการใช้งาน เฟรีดเดอริค เฟนเนลล์ ผู้อำนวยการวงดนตรีได้ดัดแปลงรูปแบบการจัดวงและการบรรเลงวงโยธวาทิตโดยการนั่งบรรเลง เน้นความสวยงามความไพเราะของเสียง เรียกชื่อใหม่ว่า วงคอนเสิร์ต (Concert Band) วิวัฒนาการจากวงโยธวาทิตสู่การนั่งบรรเลง โดยมีเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้เป็นหลัก (Wind Ensemble) วงดนตรีดังกล่าวประกอบด้วย เครื่องลมไม้ เครื่องลมทองเหลือง และเครื่องประกอบจังหวะ หรือเป็นวงดนตรีที่ประกอบด้วยกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง หรือเครื่องลมไม้ เพียงอย่างเดียว และมีชื่อเรียกอีกหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบของวง และประเภทของการใช้งาน เป็นต้น ถ้าเป็นวงขนาดใหญ่อาจมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "Wind Orchestra" ก็ได้ สำหรับในประเทศอเมริกานั้น เรียกว่า "Concert Band" หรือ "Symphonic Band" ซึ่งแยกตาม

ลักษณะของเพลงที่บรรเลง แต่โดยทั่วไปแล้ว "Wind Ensemble" หมายถึง วงดนตรีที่ประกอบด้วย เครื่องลมเป็นหลักในการบรรเลง

ประวัติวงโยธวาทิตในประเทศไทย

สุกรี เจริญสุข (2538:214) กล่าวพอสรุปได้ว่า ความเป็นมาของวงโยธวาทิตในประเทศไทย นั้นสันนิษฐานว่าเริ่มเข้ามาในสมัยรัชกาลที่ 4 ในราวปี พ.ศ. 2395 แต่ลักษณะของวงไม่เหมือนกับ ในปัจจุบัน วงโยธวาทิตยุคแรกมีลักษณะเป็นแตรวง หรือแตรวง (Brass Band) ความหมายตามข้อสันนิษฐานว่า จะเรียกชื่อตามเสียงที่ได้ยิน เหมือนกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ที่คนไทยนิยมเรียกกัน เช่น ได้ยินเสียงว่า "ฉิ่ง" ก็เรียกชื่อว่า "ฉิ่ง" ได้ยินว่า "กรับ" ก็เรียกชื่อว่า "กรับ" เป็นต้น ส่วนแตรนั้น บางทีก็เรียกว่า "แตร" บางทีก็เรียกว่า "แตร" น่าจะได้ยินเสียงเป่ากำพวดดั่ง "แพร แพร" ก่อนเพราะอาการที่ลิ้นสะบัดระรัวเสียงออกมดั่ง "แพร แพร" แล้วกลายมาเป็น "แตร" หรือ "แตร" ในภายหลัง

"ในสมัยรัชกาลที่ 4 การทหารของไทยได้รับการฝึกอย่างต่างชาติ และได้ให้จัดตั้งกองทหารเกณฑ์หัดอย่างฝรั่ง ผู้ที่ได้รับการฝึกส่วนมากเป็นชายฉกรรจ์ที่มีเชื้อสายของชาติเพื่อนบ้าน" (กองดุริยางค์ทหารบก, 2529 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) จากจุดนี้เองทำให้เกิดแตรวงสมัยแรก ๆ ขึ้นในเมืองไทย เป็นดนตรีสำหรับบรรเลงประกอบกิจกรรมของทหาร "ครูฝึกทหารที่เข้ามาช่วยฝึกให้ นั้นเป็นนักเป่าแตรที่เคยประจำอยู่ในกองทัพอังกฤษ ณ ประเทศอินเดีย (เป็นรัชสมัยของสมเด็จพระนางเจ้าวิคตอเรีย พระบรมราชินีนาถแห่งอังกฤษ) คือ ร้อยเอกอิมเพย์ (Impay) และร้อยเอกน็อกซ์ (Thomas G. Knox) ได้นำแตรเดี่ยวเข้ามาและสอนให้กับทหารไทย (สยามดนตรียามาฮา, 2535 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ยุคแรกคนไทยไม่ได้อยู่ในกลุ่มทหารเกณฑ์หัดอย่างฝรั่ง เพราะผู้ที่เข้ามาฝึกมักนับถือคริสต์ศาสนา สามารถพูดภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสได้ เพราะมีความใกล้ชิดกับฝรั่งเศสมาก่อน ทหารเกณฑ์หัดอย่างฝรั่งเมื่อฝึกเดินแถวหรือเมื่อจะเคารพธงตลอดจนแสดงความเคารพนายทหาร ผู้มียศสูงมักใช้แตรสัญญาณอย่างฝรั่ง ประกอบกับในสมัยรัชกาลที่ 4 มีเรือรบของต่างชาติเข้ามา เจริญสัมพันธ์กับประเทศไทยหลายครั้ง ทุกครั้งที่เรือรบเข้ามาคนไทยก็ได้เห็นทหารเรือของชาติเหล่านั้นบรรเลงแตรวงประจำ จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ประเทศไทยมีทหารแตรนำขบวนเสด็จ คือ "กรมทหารหน้า" เกิดขึ้น แต่เนื่องจากสมัยนั้นประเทศไทยยังไม่มีเพลงสำหรับบรรเลงค่านับ

ประกอบพระเกียรติยศ เมื่อทหารอังกฤษเข้ามาสอนคนไทยให้เป่าแตรจึงต่อเพลง "สรรเสริญพระบารมีอังกฤษ" คือ เพลง "God Save The Queen" เป็นเพลงบรรเลงถวายพระเกียรติยศ เพลง "God Save The Queen" จึงเป็นเพลงสรรเสริญพระบารมีเพลงแรกของประเทศไทย มีการประพันธ์เนื้อร้องเป็นภาษาไทย ใช้ชื่อเพลงว่า "จอมราชจงเจริญ" โดยพระศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) การประพันธ์เป็นรูปแบบโคลงสี่สุภาพ

เพลงจอมราชจงเจริญ ใช้มาจนเกิดความเคยชินจนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ซึ่งเสด็จครองราชย์สมบัติ (ประพันธ์ นิชิโรจน์, 2537:17)

ในปี พ.ศ. 2413 พระองค์เสด็จพระราชดำเนินทางชลมารคประพาสเกาะสิงคโปร์ และเมืองปัตตาเวีย (ปัจจุบันคือเมืองจาร์การ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย) เมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงเกาะสิงคโปร์ ทหารกองเกียรติยศก็ทำเพลง "God Save The Queen" ถวายเป็นเพลงต้อนรับ คนไทยที่ฟังไม่รู้สึกละเลยเพราะเคยชินมานาน แต่ครั้งถึงเมืองปัตตาเวีย ทหารกองเกียรติยศของฮอลันดาได้มาขอเพลงค่านับของไทยเพื่อรับเสด็จฯ จึงเป็นเหตุให้คนไทยเห็นความสำคัญของเพลงค่านับ คือ เพลงสรรเสริญพระบารมี เป็นเพลงที่แสดงถึงความเป็นเอกราชและชาติภูมิของไทยเราโดยแท้ (กองดุริยางค์ทหารบก, 2529 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ในปี พ.ศ. 2414 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้เปลี่ยนมาเป็นเพลงบุหลันลอยเลื่อนทางฝรั่งเศสระยะหนึ่ง แล้วจึงเปลี่ยนมาเป็นเพลงสรรเสริญพระบารมี ซึ่งประพันธ์ทำนองโดยฮูวิทเซน (Huvitzen) เนื้อร้องโดย สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ภายหลังพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงแก้ไขเนื้อร้องบางคำ เพลงบุหลันลอยเลื่อนจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น "เพลงสรรเสริญเสือป่า" ในเวลาต่อมา (ประพันธ์ นิชิโรจน์, 2537:17)

ดนตรี สีแสด (2537:13) กล่าวถึงแตรวงในประเทศไทยว่า เดิมมีแตรวงทหารเรือ กับแตรวงทหารบกเท่านั้น ส่วนของเอกชนไม่มี มีแต่วงปี่พาทย์กับวงมโหรี แตรวงทหารเรือเล่นเพลงฝรั่งเก่งเป็นที่หนึ่งเพราะครูเป็นฝรั่ง ส่วนแตรวงของทหารบกเล่นเพลงไทยเก่งเป็นที่หนึ่งเพราะครูเป็นคนไทย โดยมีคำกล่าวต่อนึ่งว่า "เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสพักผ่อนที่พระราชวังบางปะอิน วงแตรทหารบกและวงแตรทหารเรือต้องตามเสด็จไปด้วย และวันหนึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสำราญพระราชหฤทัย ได้มีรับสั่งให้วงแตรทหารบกกับวง

แต่วงทหารเรือบรรเลงเพลงไทยแข่งขัน ถ้าใครชนะจะให้รางวัล...พอถึงเพลงซึ่งรางวัลก็ให้วงแหวนทหารบกเป่าก่อนซึ่งการบรรเลงเพลงไทย วงแหวนทหารบกนับว่าเป็นหนึ่งเพราะว่ามีครูเป็นคนไทย ถ้าบรรเลงเพลงฝรั่งวงแหวนทหารเรือจะบรรเลงได้ดีเยี่ยมเพราะมีครูเป็นฝรั่ง"

ทหารเรือนั้นมีทหารแตรประจำเรือรบมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 เหมือนกัน แต่ยังไม่พบหลักฐานปีที่เริ่มต้น ก่อนที่จะตั้งเป็นกรมทหารเรือสมัยนั้นเรียกว่า "กรมทหารแตรมะริน" โดยมีร้อยเอกฟูสโก (Captain M. Fusco, Band Master Royal Siamese Nave) เป็นครูและผู้บังคับบัญชา กรมทหารแตรมะรินมีหน้าที่สำหรับบรรเลงในงานเกียรติยศ และสำหรับลงประจำเรือพระที่นั่ง เวลาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ประพาสทางทะเล ทั้งในอ่าวไทยและในต่างประเทศ เช่น เมื่อคราวที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ประพาสยุโรปเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2440 ทางราชการได้จัดหน่วยดุริยางค์ภายใต้บังคับบัญชาของ ร้อยเอก ฟูสโก ลงประจำเรือพระที่นั่งมหาจักรี เดินทางไปยุโรปด้วย (พูนพิศ อมาตยกุล, 2537: 76)

วงโยธวาทิตในโรงเรียนมัธยมศึกษา

วงโยธวาทิต เข้ามามีบทบาทในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นเวลานาน โดยมีหลักฐานว่า พ.ศ. 2461 กองแตรวงกรมเสื่อป่าพรานหลวงและม้าหลวง ได้จัดตั้งขึ้นเป็นกองแตรวง 2 หน่วยต่างกัน เพื่อประกอบกิจกรรมของเสื่อป่า (วัฒน์ เกิดสว่าง และคนอื่น ๆ, 2536:30) เมื่อมีการแข่งขันกีฬา นักเรียน ส่วนใหญ่ใช้วงโยธวาทิตเดินแถวนำขบวนนักกีฬา เพื่อความครึกครื้นเร้าใจ แรงกระตุ้น เพื่อให้เกิดการรวมพลัง ในระยะแรกมักเรียกทับศัพท์ว่า วง "พาเหรด" ในปี พ.ศ. 2524 กรมพลศึกษา ร่วมกับธนาคารทหารไทยจัดให้มีการประกวดวงดุริยางค์ลูกเสือ (7-8 มกราคม 2524 ณ สนามศุภชลาศัย) โดยความเห็นชอบของศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาติน อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และปีต่อมากรมพลศึกษาจึงเปลี่ยนชื่อเป็น "การประกวดวงโยธวาทิต" (กรมพลศึกษา, 2534 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) คำว่า "โยธวาทิต" จึงเป็นที่แพร่หลายอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้อาศัยศัพท์ดนตรีประเภทนี้อย่างผิด ๆ มาเป็นเวลานาน จนกล่าวได้ว่าคำเรียกชื่อตามความเคยชิน เช่น วงแหวน หรือวงดุริยางค์ ซึ่งถ้าศึกษาด้านองค์ประกอบของเครื่องดนตรี จะพบว่าวงแหวนนั้นมีเครื่องดนตรี 2 ตระกูล คือ เครื่องลมทองเหลืองและเครื่องประกอบจังหวะ ส่วนวงดุริยางค์มีเครื่องดนตรีครบทั้ง 4 ตระกูล คือ เครื่องสาย เครื่องลมไม้ เครื่องลมทองเหลือง และ

เครื่องประกอบจิ้งหะ ด้งนั้นตามประวัติความเป็นมาของวงโยธวาทิตที่กล่าวมาแล้วจึงเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า "วงโยธวาทิต" เป็นศัพท์เฉพาะที่มีองค์ประกอบของเครื่องดนตรี 3 ตระกูล คือ เครื่องลมไม้ เครื่องลมทองเหลือง และเครื่องประกอบจิ้งหะ ส่วนประโยชน์ที่ได้รับนอกเหนือจากการใช้งานในกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว วงโยธวาทิตยังช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทั้งยังส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ เป็นการแสดงซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม เป็นการสร้างค่าของเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ในอนาคต

กิจกรรมวงโยธวาทิตได้เจริญก้าวหน้ามาโดยตลอด ทั้งนี้เพราะการจัดการประกวดซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนามาตรฐานการบรรเลงของวงโยธวาทิตให้มีขีดความสามารถสูงขึ้น วงดุริยางค์ลูกเสือที่ก่อตั้งเป็นวงแรกของประเทศไทย คือ วงดุริยางค์ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (ก่อตั้งระหว่างปี พ.ศ. 2460 - 2470 ภายหลังจากการตั้งกองเสือป่าในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6) ต่อมาในปี พ.ศ. 2500 ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลในยุคของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เตรียมการจัดงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ จึงได้จัดงบประมาณส่วนหนึ่งมอบให้กระทรวงศึกษาธิการจัดซื้อเครื่องดนตรี โดยมอบหมายให้อาจารย์พระเจนดุริยางค์ ซึ่งขณะนั้นท่านประจำอยู่ที่แผนกดุริยางค์กรมตำรวจ เป็นผู้จัดวางรูปแบบของวง และจัดซื้อเครื่องดนตรีมอบให้โรงเรียนของรัฐบาล จำนวน 10 แห่ง ทั่วประเทศ คือ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนบ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา (จากสวนกลาง) โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี โรงเรียนประจำจังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดนครศรีธรรมราช โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี โรงเรียนประจำจังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนประจำจังหวัดภูเก็ต เครื่องดนตรีที่ทางพระเจนดุริยางค์จัดซื้อ เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมทองเหลือง และเครื่องประกอบจิ้งหะ พร้อมทั้งโน้ตเพลงมาร์ชระดับสากลอีกหลายสิบเพลง นอกจากนั้นพระเจนดุริยางค์ให้ทางโรงเรียนส่งครูไปอบรมเพื่อจะกลับมาสอนตามโรงเรียนที่ได้รับเครื่องดนตรีเหล่านั้นด้วย เพื่อจะให้ใช้ทันการเฉลิมฉลอง 25 พุทธศตวรรษ (สวัสดิ์ เงินแย้ม และ สุกรี จกรวรรณ, 2540 : 12)

การประกวดวงดุริยางค์ลูกเสือครั้งแรกในประเทศไทย

ยุคแรก (พ.ศ. 2501-2508)

ในปี พ.ศ. 2501 ดร.บุญสม มาร์ติน ผู้อำนวยการกองลูกเสือสมัยนั้น ได้ไปเห็นการประกวดวงดุริยางค์ลูกเสือในงานชุมนุมลูกเสือที่ประเทศอังกฤษจึงได้ริเริ่มขึ้นบ้าง โดยจัดให้เป็นกิจกรรมหนึ่งในงานแสดงศิลปกรรมนักเรียน ที่สนามโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ในปีแรกมีวงดุริยางค์ลูกเสือจากเขตการศึกษาต่าง ๆ ส่งเข้าประกวดคือ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ นครศรีธรรมราช ผลการประกวดครั้งแรก โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี ชนะเลิศภาคสนาม และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ได้รางวัลนั่งบรรเลง การประกวดวงดุริยางค์ลูกเสือในยุคต้นนี้ดำเนินการต่อเนื่องตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. 2509 จึงได้หยุดลงเพราะเปลี่ยนผู้บริหารในกองลูกเสือในยุคต้นมีโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ผลัดกันชนะเพียงสองโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2509 จึงไม่มีวงอื่นส่งแข่งขันด้วย การจัดประกวดจึงงดไป

ยุคที่สอง (พ.ศ. 2512-2518)

ยุคนี้อธิบดีกรมตำรวจได้ซื้อเครื่องดนตรีให้โรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง (โรงเรียนในความอุปถัมภ์กรมตำรวจ) มีอาจารย์เพทาย อมาตยกุล ได้ก่อตั้งสโมสรลูกเสือกรุงเทพขึ้น และได้รับมอบหมายจากกองลูกเสือให้จัดแข่งขันวงดุริยางค์ลูกเสือขึ้นอีก ในยุคนี้มีโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนวัดสุทธิวาราม โรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง ที่ส่งเข้าประกวด และส่วนใหญ่ผลัดกันชนะตามสภาพของวงแต่ละปี การแข่งขันในยุคที่สองนี้ทำให้วงดุริยางค์โรงเรียนวัดสุทธิวารามได้ส่งวงไปทดสอบฝีมือที่ประเทศฮอลแลนด์ ในปี พ.ศ. 2524 และได้รับรางวัลรองชนะเลิศภาคสนามกลับมา นับเป็นวงดุริยางค์ลูกเสือวงแรกที่ได้สร้างชื่อเสียงในต่างประเทศ และชุดที่เข้าแข่งขันคือชุดลูกเสือ สังเกตได้ว่าการแข่งขันในยุคนี้ได้มีการนำเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ (Wood Wind) เข้าไปผสม เช่น ปิคคลาริเน็ต แซกโซโฟน พิคโคโล ทำให้วงมีลักษณะของวงโยธวาทิตมากขึ้น ซึ่งในยุคแรกของการแข่งขันมีวงดุริยางค์ลูกเสือที่แข่งขันกันเพียงวงบราสแบนด์เท่านั้น เช่น คอร์เน็ต บาริโตน ยูโฟเนียม ทรอมโบน สำหรับการแปรชบวนในยุคนี้มีการแปรแถวแยกเป็น 2 กลุ่ม การแปรแถวเป็นรูปเด่นชัด และหยุดให้เห็นรูปแบบที่แน่นอน เช่น รูปอักษรไทย และรูปต่าง ๆ แต่ไม่มี

การสิ้นไหล แปรรูปเสรีจก็ตั้งหลักใหม่แปรไปแล้วตั้งแถวใหม่จบแล้วก็กลับมาตั้งแถวเดิม แต่ดีกว่ายุคแรก

ยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2524 - ปัจจุบัน)

ยุคเริ่มต้นเราจะเห็นรูปแบบแปรชบวนเช่นเดียวกับยุคสอง จนถึงปี พ.ศ. 2526 เริ่มมีการนำวิดีโอเทปจากอเมริกาเข้ามาศึกษาเทคนิคการบรรเลงและการแปรชบวน วงโยธวาทิตที่มีพัฒนา ก่อนวงอื่น ๆ คือ วงโยธวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากนั้นการแปรชบวน ได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และวงโยธวาทิตที่ผ่านการชนะเลิศการประกวดระดับประเทศได้ เดินทางไปทดสอบความสามารถ ประกวดดนตรีระดับโลก ณ ประเทศฮอลแลนด์ ประเทศแคนาดา และประเทศอื่น ๆ จนได้รับความสำเร็จกลับมาหลายวง ตลอดจนไปร่วมแสดงในงานมหกรรม นานาชาติจำนวนหลายครั้งและหลายวง นับว่าวงโยธวาทิตเยาวชนของประเทศไทยได้สร้าง ชื่อเสียงให้กับประเทศชาติอย่างต่อเนื่องติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน (สวัสดี เงินยิ้ม และ สุกรี จร กรรณ, 2540:15)

ยุคปัจจุบันเริ่มมีการประกวด ในปี พ.ศ. 2524 เรียกชื่อการประกวดว่า "การประกวดวง ดุริยางค์ลูกเสือ" เหมือนในอดีตที่ผ่านมา เป็นการประกวดเนื่องในงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ และ ต่อมา ใน ปี พ.ศ. 2525 จึงเปลี่ยนชื่อการประกวดใหม่เพื่อให้เหมาะสม โดยศาสตราจารย์ นายแพทย์ บุญสม มาร์ติน ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีจากทุกเหล่าทัพ และผู้ทรงคุณวุฒิทาง ดนตรีจากหลายสถาบันประชุมเพื่อหาชื่อการประกวดที่เหมาะสม ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ใช้ ชื่อการประกวดว่า "การประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย" ปี พ.ศ. 2527 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทาน ถ้วยรางวัลให้กับวงโยธวาทิตที่ชนะเลิศการประกวดประเภท ก ในปี พ.ศ. 2532 สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศแก่วงโยธวาทิตหญิง และ ในปี พ.ศ. 2534 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระราชทานถ้วยรางวัล ชนะเลิศแก่วงโยธวาทิตที่ชนะเลิศการประกวดอีกประเภท ข (กรมพลศึกษา, 2538:15)

ปัจจุบันมีวงโยธวาทิตจำนวนมากที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมทั่วประเทศ ทุกโรงเรียนพยายามที่จะตั้งวงโยธวาทิตในโรงเรียน ดังนั้นจึงเกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายตามมา ทั้งนี้เพราะบางครั้งในการ

จัดวงย่อมมีอุปสรรค และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ปัญหาในด้านการจัดการวงซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างยิ่ง ในบางโรงเรียนประสบความสำเร็จสูงสุดเพราะมีระบบการจัดการวงที่ดี แต่ก็มีอีกหลายโรงเรียนที่ยังขาดการจัดการที่ดี ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรศึกษา เพื่อให้ผลที่ออกมาได้มาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน

ความเป็นมาของวงโยธวาทิต โรงเรียนวัดสุทธิวาราม

วงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2498 โดยอาจารย์เป็รื่อง สุเสวี ซึ่งดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ในสมัยนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้นักเรียนโรงเรียนวัดสุทธิวาราม ได้มีความรู้ทางด้านดนตรี อีกทั้งเพื่อให้เป็นวงดนตรีนำแถวของลูกเสือของโรงเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวารามได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ระบบ SENIORITY โดยมีประเพณีให้พี่ปกครองน้องสืบต่อกันมา วงโยธวาทิตได้ประสบความสำเร็จได้รับรางวัลมากมาย อาทิ เช่น ชนะเลิศการประกวดแต่งวงนักเรียนในงานศิลปหัตถกรรม และมีโอกาสแสดงต่อสาธารณชนในงานของภาครัฐบาลและเอกชน ตลอดจนมีโอกาสแสดงหน้าที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ซึ่งทั้งสองพระองค์ทรงมีพระราชดำรัสผ่านสำนักพระราชวัง และให้ทำหนังสือชมเชยว่า แสดงได้ดี และต่อมาวงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม ได้รับพระราชทานคทาครุฑ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

มกราคม 2523 ได้รับเชิญจากสมาคมดนตรีอินโดนีเซีย ให้เป็นตัวแทนวงดุริยางค์จากประเทศไทยเข้าร่วมการแข่งขันวงดุริยางค์อาเซียนครั้งที่ 4 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ได้รับรางวัลชนะเลิศ

กรกฎาคม 2524 ได้รับเชิญจากกระทรวงวัฒนธรรมเนเธอร์แลนด์เข้าร่วมการแข่งขันดนตรีโลกครั้งที่ 9 (9 TH WORLD MUSIC CONTEST) ที่เมืองเคอร์คราด (KERDRADE) ประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ 2 ประเภทคือ MARCHING และ DISPLAY

พ.ศ.2526 วงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวารามได้พัฒนาเป็นการนั่งบรรเลง (CONCERT) ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพเสียง โดยส่งนักเรียนโยธวาทิตเข้าอบรม (WORK

SHOP) และได้รับความช่วยเหลือจากวงดุริยางค์ TENRI HIGH SCHOOL BAND (NARA JAPAN) วงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม จึงมีลักษณะของวงเป็นประเภท CONCERT BAND โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาให้นักเรียนเข้าใจดนตรีมากขึ้น รวมทั้งให้รู้จักสร้างสรรค์ดนตรีของเมืองไทยให้ดียิ่งขึ้น

พ.ศ. 2528-2538 โรงเรียนได้จัดแสดง คอนเสิร์ตเครื่องลม (WIND CONCERT) รวม 11 ครั้ง โดยจัดการแสดงครั้งแรก เมื่อเดือนมิถุนายน 2528 ที่หอประชุม ชั้น 30 สำนักงานใหญ่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ถนนสีลมและการจัดการแสดง ครั้งที่ 5 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2530 เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ หอประชุม ชั้น 30 สำนักงานใหญ่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด โดยได้รับพระกรุณาธิคุณจาก พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชธิดาตามาตุ เสด็จฯ เป็นองค์ประธาน

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ได้จัดคอนเสิร์ต ครั้งที่ 7 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2533 และครั้งที่ 8 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2534 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534 วงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้รับรางวัลชนะเลิศ ประกวดวงโยธวาทิตแห่งประเทศไทย ได้ครองถ้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พ.ศ. 2536 วงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม เป็นตัวแทนของประเทศไทยเข้าร่วมการแข่งขันดนตรีโลก ครั้งที่ 12 ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้รางวัลแชมป์โลกและรางวัลคะแนนสูงสุดประจำสัปดาห์

พ.ศ. 2541 ได้รับเกียรติเป็นวงดุริยางค์นำนักกีฬาจาก 43 ประเทศ ในพิธีเปิดและปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ณ สนามราชมังคลากีฬาสถาน

พ.ศ. 2542 ชนะเลิศจากการแข่งขันดนตรีโลก 1999 ณ เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ได้คะแนนสูงสุดประเภทวง BRASS & PERCUSSION BAND ได้รับโล่รางวัลพร้อมเงิน 2,000 เหรียญ

พ.ศ. 2544 ชนะเลิศการประกวดคอนเสิร์ตแบนด์ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ได้ครองถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ปัจจุบันวงดุริยางค์ โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เปิดทำการสอน และฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ให้แก่นักเรียนที่เป็นสมาชิกของวงดุริยางค์ โดยครูและรุ่นพี่ดุริยางค์ที่มีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ด้านดนตรีสากล โดยเปิดรับสมัครทุกปี(โรงเรียนวัดสุทธิวราราม : ม.ป.ป.)

ความเป็นมาวงโยธวาทิต โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

วงโยธวาทิต โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2475 โดย ท่านอธิการ BRO. SIMEONRICO ได้ก่อตั้งวงโยธวาทิต โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย โดยใช้ชื่อย่อว่า M.C. BAND ขึ้นเพื่อให้มีวงดนตรีเหมือนกับโรงเรียนอื่น ๆ ในปี พ.ศ. 2481 BRO. HUBERT เข้ารับตำแหน่งอธิการโรงเรียนต่อจาก BRO. SIMEONRICO ท่านได้พยายามรื้อฟื้นและสนับสนุนวงโยธวาทิต M.C. BAND ให้ก้าวหน้าและได้มาตรฐานเท่าที่จะทำได้ จนเมื่อปี พ.ศ. 2484 เกิดสงครามอินโดจีน BRO.HUBERT ซึ่งเป็นชาวฝรั่งเศส ต้องย้ายกระทันหัน ทำให้ M.C.BAND ต้องขาดผู้ควบคุมลง ทำให้ BRO.ANTONIO MARIA ซึ่งเป็นอธิการอยู่ในขณะนั้น จึงต้องรับหน้าที่แทนโดยที่ท่านไม่มีความรู้ทางด้านดนตรีและวงโยธวาทิตเลย ท่านจึงได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวงโยธวาทิต เพื่อมาพัฒนางวง M.C.BAND จากปี พ.ศ. 2484 จนถึงทุกวันนี้นับเป็นเวลา กว่า 60 ปีแล้ว และด้วยความวิริยะอุตสาหะของท่านทำให้ M.C. BAND สามารถนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย โดยนำรางวัลต่างๆ ที่ได้เข้าร่วมการแข่งขันให้แก่โรงเรียนดังนี้

พ.ศ.2525-2535 เข้าร่วมการแข่งขันประกวดวงโยธวาทิตชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2528 ได้เข้าร่วมการแข่งขันประกวดวงดุริยางค์นานาชาติ ณ เมือง KERKARADE ประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้รับรางวัลเหรียญทอง ประเภท Display และ Marching

พ.ศ. 2534 เข้าร่วมการแข่งขันการประกวดดนตรีเยาวชนนานาชาติ ในเทศกาลดนตรีเยาวชนนานาชาติ ณ เมืองซูริค ประเทศสวิสเซอร์แลนด์

พ.ศ. 2536 ได้รับเชิญไปแสดงเผยแพร่วัฒนธรรม ณ กรุง MOSCOW ประเทศรัสเซีย

พ.ศ. 2537 เดินทางไปแสดงเผยแพร่วัฒนธรรม ณ ประเทศสิงคโปร์

พ.ศ. 2538 ปรับเปลี่ยนรูปแบบวงจาก MARCHING BAND เป็น

SYMPHONIC BAND หรือ WIND ORCHESTRA ,เข้าร่วมบรรเลงในพิธีเปิด - ปิดการแข่งขัน กีฬาซีเกมส์ (SEAGAMES) ครั้งที่ 18

พ.ศ. 2540 แสดง CONCERT ร่วมกับวง NANYANG POLYTECHNIC

SYMPHONIC BAND จากประเทศสิงคโปร์ ณ ศูนย์การค้ากาดสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่,บรรเลง นำขบวนพาเหรดและประชาสัมพันธ์โครงการ AMAZING THAILAND 1998 - 1999 ในงาน MAGIC MUSIC DAY ณ DISNEYLAND เมือง ANAHEIM รัฐ CALIFORNIA ประเทศ สหรัฐอเมริกา,แสดง FREE CONCERT และประชาสัมพันธ์โครงการ AMAZING THAILAND 1998-1999 รวมทั้งเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ณ วัดไทย ในลอสแอนเจลิส เมือง HOLLYWOOD ประเทศสหรัฐอเมริกา,แสดง FREE CONCERT "MONTFORT : THE SYMPHONIC VERSION" และประชาสัมพันธ์ โครงการ AMAZING THAILAND 1998-1999 รวมทั้งเผยแพร่ วัฒนธรรมไทย ณ JAPAN AMERICAN THEATRE เมือง LITTLE TOKYO รัฐ CALIFORNIA ประเทศสหรัฐอเมริกา ,แสดง CONCERT กลางแจ้ง และประชาสัมพันธ์โครงการ AMAZING THAILAND 1998-1999 รวมทั้งเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ในงาน FAMILY FESTIVAL BANDFEST ณ สนามกีฬา ROSE BOWL รัฐ CALIFORNIA ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2541 ได้รับการคัดเลือกจากองค์กร PASADENA TOURNAMENT OF ROSE

ให้บรรเลงนำขบวนรถบุปผาชาติ งานมหกรรมไม้ดอกไม้ประดับ ROSES PARADE ครั้งที่ 109 พร้อมทั้งได้ประชาสัมพันธ์โครงการ AMAZING THAILAND 1998-1999 วันที่ 1 มกราคม 2541 ณ เมือง PASADENA รัฐ CALIFORNIA ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2542, 2543 เข้าร่วมการแข่งขัน ASAIN SYMPHONIC BAND จัดโดย

มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ

พ.ศ.2544 เข้าร่วมการแข่งขัน ASIAIN SYMPHONIC BAND จัดโดย

มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับรางวัลชนะเลิศพร้อมถ้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเงินรางวัล 1,000,000.00 บาท (โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย : ม.ป.ป.)

หลังจากผู้วิจัยได้นำเสนอเรื่องความหมายของวงโยธวาทิต องค์ประกอบของวงโยธวาทิต ประวัติความเป็นมาของวงโยธวาทิตตั้งแต่เริ่มปรากฏหลักฐานจนเข้ามาในประเทศไทย และความ เป็นมาของวงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและมงฟอร์ตวิทยาลัยแล้วผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหา โดยจะแยกให้เห็นความสำคัญของแต่ละส่วนของเรื่องที่จะวิจัยดังนี้

ความหมายการบริหาร

พินส์ หันนาคินท์ (2524 : 3) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม (Social Process) ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสังคม และการ บริหารงานเป็นวิธีการแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง

สมยศ นาวิกาน (2525 : 4) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารคือ กระบวนการของ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุมกำลัง ความพยายามของสมาชิกองค์การ และการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

ธงชัย สันติวงษ์ (2530 : 4) กล่าวว่าการบริหารหมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใด ๆ ที่ ปฏิบัติตนเป็นผู้บริหาร ที่จะต้องเข้ามาทำหน้าที่จัดระเบียบ และดำรงไว้ซึ่งสภาพภายใน (ทั้งที่เป็น ตัวคน วัสดุ เงินทุน ฯลฯ) ของกลุ่มหรือหน่วยงาน เพื่อให้กลุ่มดังกล่าวสามารถทำงานจนบรรลุ วัตถุประสงค์ของกลุ่มร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลมากที่สุดประการหนึ่ง

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 3) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรม ต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการอย่างประสานสัมพันธ์และมีระบบระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่บุคคลดังกล่าวได้ร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ และใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

Herbert A. Simon (1957 : 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

จากความหมายของการบริหารข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การบริหารหมายถึง กิจกรรมที่ บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินการโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบระเบียบเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของกลุ่มตามที่ตั้งไว้

ก่อนที่จะกล่าวถึงการบริหารกิจกรรมนักเรียนผู้วิจัยต้องการนำเสนอ ความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็น ประเภทและประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียนเพื่อที่จะเข้าใจ ว่าการบริหารกิจกรรมนักเรียนคือการบริหารอะไร เพื่ออะไร

ความหมายการจัดการ

"การจัดการ (Management) คือ ภารกิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคน (ที่เรียกว่า ผู้บริหาร) ที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำ และไม่อาจประสบความสำเร็จจากการแยกกันทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี" (ธงชัย สันติวงศ์, 2535 : 1)

Wehrich and Koontz (1993 : 4) กล่าวว่า การจัดการเป็นกระบวนการออกแบบ และรักษาซึ่งสภาวะแวดล้อมซึ่งบุคคลทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

Bovee and others (1993 : 5) กล่าวว่า การจัดการเป็นกระบวนการเพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายขององค์การโดยการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การชักนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) มนุษย์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากร ข้อมูลขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพ

พยอม วงศ์สารศรี (ม.ป.ป. : 30-33) ได้แบ่งประเด็นการจัดการไว้ 3 ประเด็น คือ

1. การจัดการเป็นศิลปะของการใช้บุคคลอื่นทำงานให้แก่องค์การ (Management is an art of getting done through others) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยสมาชิกจะต้องปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีความมุ่งหวังในความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน

2. การจัดการเป็นกระบวนการ (Management as a process) คือการทำให้การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้โดยผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ (systematic) มีการประสานงาน (co-ordinated) และความร่วมมือหรือร่วมใจจากทรัพยากรมนุษย์ (co-operative human efforts)

3. การจัดการ คือ กลุ่มของผู้จัดการ (Management as a group of managers) องค์การเป็นบุคคลที่กำหนดหน้าที่บริหาร หรือการจัดการต่าง ๆ ในองค์การ เป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจ

กำหนดเป้าหมายขององค์การ และประสานงานให้สมาชิกในองค์การดำเนินไปในทิศทางที่เป็นเป้าหมายร่วมกัน

การจัดการ คือ กระบวนการ กิจกรรม หรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ในอันที่จะเชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่ในอันที่จะสร้าง และจัดมาไว้ซึ่งสภาวะที่จะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ด้วยความพยายามร่วมของกลุ่มบุคคล (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537 : 214)

บรรจง อภินิติกุล (2529 : 5) ได้ให้ความหมายของการจัดการไว้ว่า การจัดการ คือ ศิลปะของการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยนำทรัพยากรทางการบริหารมาช่วย

นอกจากนี้ สุกรี เจริญสุข ได้อธิบายความหมายของการจัดการ (Organizing) ดังนี้ การจัดการองค์การเป็นการนำทักษะที่มีไปใช้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์งานดนตรี การจัดการองค์การสามารถนำความรู้และความสามารถทางดนตรีในการตั้งวงดนตรี การบริหารดนตรี การดำเนินกิจการของวงดนตรี การให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง การแสดงผลงานของนักเรียน กระทั่งการเล่นดนตรีของนักเรียนด้วย การจัดการองค์การสามารถดำเนินความคิด และวิธีการทางดนตรีมาใช้ ในลักษณะของการแต่งหรือเรียบเรียงออกมาเป็นเพลงได้ การจัดการวงดนตรีของเด็กที่รวมกันเป็นวงเกี่ยวข้องกับการจัดการองค์การ เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้หรือมีส่วนร่วมในการจัดการ การฝึกหัดดนตรีกับเด็กรุ่นน้องโดยมีรุ่นพี่เป็นผู้ช่วยดูแลการจัดแถววงโยธวาทิต การฝึกซ้อม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในวงดนตรี เป็นต้น (สุกรี เจริญสุข, 2539 : 82)

จากความหมายของการจัดการที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การจัดการ คือ การรวมตัวกันทำงานในรูปขององค์การ มีเป้าหมายในความสำเร็จสูงสุดร่วมกัน มีผู้บริหารองค์การและผู้ปฏิบัติในการที่จะสร้างสรรค์งานให้ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ ในการจัดการวงดนตรีก็เช่นเดียวกัน จะต้องมีส่วนต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบ ที่จะทำให้ผลงานที่ปรากฏออกมาอย่างมีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคม การจัดการวงดนตรีจึงมีส่วนต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินงานให้สอดคล้อง และเกิดความสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อประสิทธิผลของการทำงาน

กิจกรรมนักเรียน

ความเป็นมาของกิจกรรมนักเรียน

กาญจนา ศรีกาพสินธุ์ (2533 : 456) กล่าวไว้ว่ากิจกรรมนักเรียนมีมานานแล้ว ตั้งแต่สมัยกรีกและโรมันที่ปรากฏหลักฐานว่ามีการจัดกิจกรรมกีฬา ดนตรี ปาฐกถา ได้วาที่ ขึ้นในโรงเรียนของชาวเอเธนส์ และสปาร์ตา ส่วนสหรัฐอเมริกาเห็นความสำคัญของงานด้านกิจกรรมนักเรียนเมื่อต้นศตวรรษที่ 20 และมารุ่งเรืองมากในระหว่าง ค.ศ. 1920-1950 ทั้งนี้เนื่องจากนักการศึกษาได้มองเห็นความสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่เห็นว่าโรงเรียนมีหน้าที่ที่จะต้องจัดประสบการณ์ที่มีคุณค่าในหลาย ๆ รูปแบบให้แก่เด็ก โดยเน้นว่ากิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่มีประโยชน์โดยตรงที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาได้อย่างแท้จริงในทุก ๆ ด้าน คือทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ ตลอดจนทางสมอง เมื่อความคิดนี้เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายในวงการศึกษากิจกรรมนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่ได้รับการสนใจและเพิ่มความสำคัญยิ่งขึ้นตามลำดับจากนักการศึกษาและโรงเรียนต่าง ๆ จนในที่สุดถือกันว่ากิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษาของนักเรียน และในปี ค.ศ. 1919 วิทยาลัยครูแห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกาก็ได้เริ่มเปิดสอนวิชากิจกรรมนอกหลักสูตรขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมี ดร. เอลเบิร์ต เค. เฟรตเวลล์ (Dr. Elbert K. Fretwell) ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งกิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นผู้สอน และหลังจากนั้นอีกไม่นานคือ ใน ค.ศ. 1926 หนังสือเล่มแรกเกี่ยวกับกิจกรรมนอกหลักสูตรก็ปรากฏขึ้น จากนั้นมาโรงเรียนต่าง ๆ ก็เริ่มต้นตัวในเรื่องกิจกรรมนอกหลักสูตร หรือกิจกรรมนักเรียนที่เรากำลังกล่าวถึงนี้มากขึ้นตามลำดับ

สำหรับประเทศไทยเรานั้น ก่อนที่จะมีการสอนวิชาการศึกษาแผนใหม่ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร เมื่อ พ.ศ. 2497 นั้น โรงเรียนโดยทั่วไปยังไม่มีการจัดกิจกรรมนักเรียนกันอย่างแพร่หลายและจริงจัง กิจกรรมนักเรียนเท่าที่มีจัดกันอยู่บ้างตามโรงเรียนต่าง ๆ ในสมัยก่อนนั้นก็ ได้แก่ การแข่งขันกีฬา การได้วาที่ การแสดงละคร หรือการเล่นขับร้อง ดนตรี ในงานรื่นเริงก่อนปิดภาคเรียน เป็นต้น ซึ่งก็จัดกันนาน ๆ ครั้งตามความต้องการ หรือความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเสียเป็นส่วนใหญ่ การที่เป็นเช่นนั้นน่าจะเป็นเพราะเรายังไม่ได้มีการศึกษากันถึงเรื่องราวของกิจกรรมนักเรียน จึงยังไม่มีใครทราบถึงความสำคัญ หลักการ วิธีการจัด

ในเวลาต่อมาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ระหว่างปี พ.ศ. 2490-2500 ซึ่งเป็นระยะที่ไทยเราเริ่มส่งนักเรียนไปเรียนต่อต่างประเทศ โดยเฉพาะที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อนักการศึกษาสมัยนั้นจบการศึกษาและกลับมาเริ่มสอนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแผนใหม่ อันได้แก่ แนวคิดของนักปรัชญาพัฒนาการ (Progressivism) ซึ่งมีจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เป็นผู้นำความรู้เรื่องกิจกรรมนอกหลักสูตร หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมร่วมหลักสูตร หรือกิจกรรมนักเรียนจึงเริ่มได้รับความสนใจและนำไปปฏิบัติตามโรงเรียนต่าง ๆ มากขึ้น โรงเรียนต่าง ๆ เริ่มมีการส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมชนิดต่าง ๆ ขึ้นนอกเวลาเรียน เช่น จัดให้มีสภานักเรียน จัดให้มีชุมนุมต่าง ๆ ทั้งชุมนุมกีฬา ศิลปวัฒนธรรมและชมรมทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อเสริมการเรียนในหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น โดยโรงเรียนให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น การเงิน วัสดุ อุปกรณ์ ครูที่ปรึกษา เป็นต้น

จากหลักฐานข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ในต่างประเทศเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยเน้นว่ากิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน คือ ร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ ตลอดจนทางสมอง และลักษณะของกิจกรรมหลากหลายไปตามความจำเป็นของผู้เรียน

ความหมายของกิจกรรมนักเรียน

กรมสามัญศึกษา (2541 : 34) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียนหมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสนใจและความถนัด มิใช่กิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อผู้เรียนในการเรียนวิชาต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนและสอบให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ทว่าเป็นการประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา อันจะเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2533 : 455) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนร่วมกันจัดขึ้นนอกเวลาเรียน และนอกเหนือจากหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนดให้เรียนในเวลาปกติ ทั้งนี้ด้วยความสมัครใจของนักเรียนเอง และด้วยความช่วยเหลือเอื้ออำนวยความสะดวกของโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมแต่ละอย่างบรรลุความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ ตัวอย่างกิจกรรมนักเรียนก็ได้แก่ การดำเนินงานของสภานักเรียน

ชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ ที่นักเรียนตั้งขึ้นในโรงเรียน เช่น ชมรมดนตรี ชมรมกีฬา ชมรม ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 38) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียนหมายถึง บรรดากิจกรรม ประกอบหรือนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษแก่นักเรียนนอกห้องเรียน จัดขึ้นโดยนักเรียน สมักครใจที่จะเข้าเรียนและดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบและสนับสนุนจากคณาจารย์ และไม่มี การให้คะแนนใด ๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา

ภิญโญ สาร (2523 : 410) กล่าวว่ากิจกรรมหมายถึง บรรดากิจกรรมร่วมหรือนอก หลักสูตรทั้งหลาย ที่ให้การศึกษแก่นักเรียนนอกห้องเรียน ปริมาณและคุณภาพของกิจกรรม นักเรียนมีเพียงใด ขึ้นอยู่กับโรงเรียนแต่ละแห่ง และความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2525 : 119) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียนหมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น และดำเนินการโดยนักเรียนเอง ด้วยความสมัครใจ โดยมีครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือ แนะนำ อันไม่ เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

โรงเรียนวัดสุทธิวาราม (2544 : 79) ได้ให้ความหมายกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า กิจกรรม นักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือจากเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด

กรมวิชาการ (2545 : 2) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนไว้ว่ากิจกรรมนักเรียน เป็น กิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน มุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจาก กิจกรรมในกลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริม ศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบ รู้สิทธิ และหน้าที่ของตนเอง แบ่งตามความแตกต่างระหว่างกิจกรรมได้เป็น 2 ลักษณะ

1. กิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความต้องการของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการ ค้นพบความถนัดความสนใจของตนเอง และพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ตลอดจนการพัฒนา ทักษะของสังคม และปลูกฝังจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

2. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่าง ๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งกระบวนการจัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ยุวกาชาด สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์และกรมการรักษาดินแดน

Good (1973 : 9) ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนว่ามีลักษณะสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่นักเรียนสมัครใจเข้าร่วมดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบและสนับสนุนจากคณาจารย์ และอยู่ภายใต้การควบคุมของสถานศึกษา

2. จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มความรู้ให้โอกาสนักเรียนแสดง ความสนใจและความสามารถ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตของนักเรียน

3. จัดขึ้นโดยไม่กำหนดให้มีหน่วยกิตและสิทธิที่ได้จะไม่ถือว่าสำเร็จการศึกษา

4. มีบรรยากาศเป็นกันเองมากกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ

จากความหมายของกิจกรรมนักเรียน จากแนวคิดของบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาข้างต้น สามารถสรุปว่ากิจกรรมนักเรียนคือกิจกรรมนอกหลักสูตรที่นักเรียนสนใจ และเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ โดยความเห็นชอบจากคณาจารย์และสถานศึกษา โดยไม่เกี่ยวกับการวัดผลใด ๆ

ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกิจกรรม

จากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 13-15)

ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า สังคมของมนุษย์จะมีการเปลี่ยนแปลง โดยไม่หยุดอยู่กับที่ เนื่องจากความเจริญทางด้านวิทยาการต่าง ๆ มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมอย่างรวดเร็ว การศึกษามีความสัมพันธ์กับระบบสังคมของมนุษย์ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้มีความก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาให้เยาวชนทุกระดับโดยกำหนดให้มีหลักสูตรแต่ละระดับให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก เมื่อประกาศใช้หลักสูตรระยะเวลาหนึ่งก็

ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงให้ทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นจริง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงจำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรอย่างละเอียดลึกซึ้ง

โครงสร้างของหลักสูตรเป็นส่วนกำหนดแนวทางอย่างกว้าง ๆ ว่าจะจัดวิชาอะไรให้เด็กเรียน มีแนวทางจัดการเรียนการสอนและมุ่งพัฒนาเด็กไปในทิศทางใด เช่น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2533) มีหลักการว่า

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนค้นพบ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง
2. เป็นการศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาชีพหรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ ในจุดมุ่งหมายของการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น จึงเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงงานของตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชน และครองชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม

นอกจากรายวิชาต่าง ๆ แล้ว หลักสูตรยังกำหนดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอีก 3 ประเภท กิจกรรมเหล่านี้มีชื่อการเรียนวิชา ซึ่งให้นักเรียนเข้าห้องเรียนเพื่อฟังคำสอน เพื่อประกอบกิจกรรมตามที่ครูกำหนดแล้วสอน แต่เป็นการประกอบกิจกรรมร่วมกันภายใต้การดูแลของนักเรียน เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยอันดีงาม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ได้ประโยชน์จากกันและกัน เกื้อกูลกันและกัน

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2522 ได้กำหนดในความนำของระเบียบว่า "เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายหลักที่จะปลูกฝังเยาวชนของชาติไทยให้มีคุณธรรม ระเบียบวินัย ความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทยตลอดจนความเป็นเอกราช ความมั่นคงของชาติ เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา"

ดังนั้น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จึงได้ ระบุให้สถานศึกษา มีหน้าที่จัดให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่า ด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 2 กิจกรรม คือ

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมบังคับ 1 กิจกรรม และกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมชุมนุมชนทางวิชาการ ฯลฯ อีก 1 กิจกรรม สำหรับ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้ เข้าร่วมกิจกรรม 1 คาบ ต่อสัปดาห์ทุกภาคเรียน โดยจัดตามคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตร นารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ พ.ศ. 2533 ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมี บุคลิกภาพที่ดี มีระเบียบวินัย รู้จักเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (อ้างถึงใน สุพจน์ เจนณะสมบัติ, 2542) กล่าวว่า ความจำเป็น ในการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้น มีดังนี้

1. ความต้องการทางด้านจิตใจ การจัดกิจกรรมมีความจำเป็นเพื่อสนองความต้องการ ทางด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวกับเด็ก จะเห็นได้ว่าเด็กต้องการการยอมรับเพื่อนร่วมรุ่น ต้องการเป็น สมาชิกของกลุ่ม ต้องการปลดปล่อยความเหงาและเดียวดาย ต้องการเพื่อนที่มีจุดสนใจอัน เดียวกัน ต้องการให้ตนเองเกิดความสำคัญในหมู่เพื่อน ต้องการทดแทนในสิ่งที่ตนขาด เช่น บางครั้งเรียนเก่งไม่ได้ ก็หันมาเอาทางกีฬา ต้องการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อฝึกความเป็น ประชาธิปไตยและสร้างความร่วมมือร่วมใจ ต้องการความรัก โดยเฉพาะเด็กที่พ่อ แม่ ไม่มีเวลาที่ จะให้ความสนใจและความรัก ต้องการความสนใจและความรัก ต้องการความสำเร็จซึ่งอาจ เกิดขึ้นในบางประเภทของกิจกรรม ต้องการการยกย่องชมเชย ต้องการความปลอดภัย ต้องการฝึก ทางทักษะ และได้รับความรู้ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและกันเอง การช่วยเหลือกันทางวิชาการ บรรยายภาคไม่เหมือนการสอบหรือรับคำดูว่าในห้อง ความคิดจะออกมาอย่างอิสระ ความต้องการ เหล่านี้จะสมปรารถนาได้มากเมื่อเด็กได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม

2. ดึงเอาความสนใจความกระตือรือร้นของเด็กให้ปรากฏออกมา กิจกรรมของ นักเรียนถ้าหากวางแผนและดำเนินการให้ดีแล้ว จะนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายหลายอย่าง ถึงแม้ บางอย่างจะเห็นผลสำเร็จง่ายหรือบางอย่างจะเห็นผลได้ช้า แต่จะต้องมีเป้าหมายที่แท้จริง เด็ก

สามารถจะบรรลุได้ เช่น การมีสถานักเรียน จะทำให้เด็กเขียนธรรมนูญปกครองกันเอง มีการหาเสียงเลือกตั้ง มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในสำนักงาน และการเข้าพบกับผู้บริหารเพื่อปรึกษาอภิปรายปัญหาของนักเรียน

ตัวอย่างอีกประการหนึ่งที่พอจะมองเห็นได้ เด็กคนหนึ่งรู้สึกตัวว่าเรียนไม่เก่ง จึงคิดอยากจะออกจากโรงเรียน แต่เมื่อได้รับเลือกให้เป็นนักกีฬาและวิ่งเร็ว เด็กคนนี้ไม่ทราบมาก่อนว่าตนเองมีความสามารถที่จะเป็นแชมป์ในการวิ่งแข่ง แต่รู้เองว่าตนสามารถวิ่งได้เร็ว เมื่อประสบความสำเร็จในการแข่งขัน และเป็นวีรบุรุษสำหรับเพื่อน ๆ จึงทำให้ไม่ลาออกและเป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อตนเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ก็ปรับปรุงตัวทางด้านการศึกษาขึ้น ขวัญดีขึ้น และก็ไม่ลาออก

เด็กบางคนถูกเพื่อนชวนไปสนุกสนานทางอื่น ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ แต่เมื่อรู้สึกว่าจะต้องไปร่วมกิจกรรมทางชุมนุมที่ตนรับผิดชอบ จึงปฏิเสธเพื่อนเพราะเห็นความสำคัญของชุมนุมมากกว่า เป็นต้น ผู้เขียนท่านหนึ่งพบว่า เด็กโดยทั่วไปที่เป็นสมาชิกของชุมนุมกีฬาในวันที่มีการแข่งขัน เด็กมักจะมาโรงเรียนโดยไม่ขาดเลย

กิจกรรมนักเรียนหลายประเภทที่จะดึงเอาความสนใจ ความสามารถพิเศษและความกระตือรือร้นออกมาให้เห็นชัด เช่น กิจกรรมทางหนังสือพิมพ์ วารสาร จัดนิทรรศการ ศิลป วาดเขียน กิจกรรมที่มีการประกวดแข่งขันต่าง ๆ ถึงแม้บางครั้งความเฉียบแหลมจะไม่ปรากฏออกมามาก แต่ความตั้งใจและกระตือรือร้นที่จะกระทำงานปรากฏออกมาให้เห็นชัด

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมพิเศษต่าง ๆ จะมีคุณสมบัติพอที่จะทำให้เด็กแสดงความกระตือรือร้นออกมาให้เห็นได้ก็ต่อเมื่อ

2.1 ต้องให้มีอิสระในการเลือกทำ ไม่ควรมีการบังคับให้ทำเพราะกิจกรรมเหล่านี้ ไม่ใช่การศึกษาในชั้นเรียน เด็กจะทำโดยความสมัครใจ เด็กซื่ออายุ ใจ และมีความรู้สึกทางอารมณ์สูง ควรได้รับการสนับสนุนให้ร่วม แล้วอาจจะทำในสิ่งที่สร้างสรรค์ออกมาให้เราแปลกใจ

2.2 ในการทำกิจกรรม เด็กที่รู้สึกว่าจะไม่รับผิดชอบควรได้รับความช่วยเหลือให้ตระหนักว่าสิ่งนั้นเป็นของ ๆ เด็ก และเด็กดำเนินการเอง เด็กจะได้รับประโยชน์เอง สนุกสนานกันเอง เช่น แผนกอิสระสื่อสารมวลชนให้นิสิตดำเนินการและรับผิดชอบ เรื่องการจัดโรงอาหารของนิสิตเอง เป็นต้น

3. ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ กิจกรรมของนักเรียนจะทำให้เด็กรู้ถึงการใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ดังจะเห็นจากเป้าหมายที่เกิดขึ้น คือ

3.1 ไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคมหรือประพฤติผิดต่อสังคม เมื่อเด็กมีกิจกรรมที่ตนสนใจร่วมกับผู้ปฏิบัติและมีผู้แนะนำอย่างดี เด็กจะหันมาทำสิ่งที่เกิดประโยชน์ เช่น เด็กที่สนใจในด้านแกะสลัก ก็มักจะทำและหันมาคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับงานของตน (ข้อนี้ต้องพึงระวังเกี่ยวกับค่านิยมของเราบางประการ เพราะการต่อต้านสังคมบางอย่างก็ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมมาก เช่น เดินขบวนต่อต้านการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย การเดินขบวนเพื่อปราบคอร์รัปชัน)

3.2 ได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือน ๆ กัน และจากเพื่อนช่วยปลุกให้เกิดความสนใจใหม่ ๆ ขึ้น เด็กจะคุยกันและสร้างสัมพันธภาพแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดจุดสนใจต่าง ๆ ขึ้นมาก เช่น เด็กวัยรุ่นที่สนใจในเรื่องการเจริญเติบโตของร่างกาย ก็คิดถึงกายบริหารก็จะทำให้รวมกลุ่มกันหันมาศึกษาแบบทางกายบริหาร หรือการเพาะกาย ให้มีร่างกายสมบูรณ์ โดยการศึกษาจากตำราและผู้รู้

3.3 กิจกรรมนักเรียนบางประเภทอาจทำให้เด็กได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายหลัง เช่น ความรักในดนตรี ทำให้เล่นดนตรีเป็น การสะสมแสตมป์ เหรียญสมัยต่าง ๆ การทำสวนครัวเลี้ยงกล้วยไม้ เหล่านี้จะประกอบให้ชีวิตในภายหลังสมบูรณ์ หรืออาจดำเนินอาชีพตามที่ตนสนใจปฏิบัติเมื่อตอนเป็นเด็ก

4. สร้างมิตรภาพระหว่างเด็กด้วยกันและระหว่างเด็กกับครูให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
เด็กที่สนใจในสิ่งเดียวกัน มักจะหาเวลาคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งเป็นสิ่งเริ่มต้นของการพัฒนามิตรภาพ การที่เด็กได้ร่วมรับผิดชอบช่วยเหลือในกิจกรรมที่ทำด้วยกัน จะทำให้เด็กรักกันมากขึ้น ถึงแม้จะออกจากโรงเรียนไปแล้วก็ตาม กับครูก็เช่นเดียวกัน ความสัมพันธ์ในห้องเรียนจะเกิดขึ้นยาก เพราะมีความเครียดและเป็นทางการ แต่ถ้าครูเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างกับเด็ก ทำให้เด็กมีโอกาสคุยสังสรรค์กันแบบไม่เป็นทางการ จะช่วยให้เกิดมิตรภาพและความเข้าใจซึ่งกันและกันดีขึ้น ทั้งนี้ต้องพึงระวังบางประการที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณ และวัฒนธรรมบางอย่างของไทยที่เป็นอุปสรรคอยู่บ้าง

5. เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำ กิจกรรมของนักเรียนซึ่งอยู่นอกหลักสูตรจะช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนได้ดีกว่าในชั้นเรียน ข้อพึงระวังมีอยู่ว่า อาจารย์หรือครูที่ปรึกษาทุกคนจะต้องระลึกว่าขณะที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ตนเองไม่ได้ทำหน้าที่สอน ต้องให้โอกาสเด็กแสดง ไม่ใช่ครูแสดงเองเสียหมด เด็กต้องได้มีโอกาสนำกันเอง เด็กมีโอกาสเลือกและประกอบกิจกรรมเพื่อฝึกฝนตนเอง (ข้อนี้ส่วนมากครูซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์สูงกว่ามักจะไม่ค่อยปล่อยให้เด็กทำเอง เพราะความกลัวผิดพลาด ซึ่งไม่ถูกต้องนัก) ถ้าครูเข้าไปเกี่ยวข้องมากเกินไป สภาพของกิจกรรมก็คงไม่แตกต่างจากการเรียนในชั้น ถ้าเด็กได้ทำกันเองเด็กจะรู้สึกว่าได้ทำงานให้กับเพื่อนมากกว่าการทำให้กับครู ซึ่งตัวครูที่ปรึกษาเอง ไม่จำเป็นต้องพัฒนาอีกแล้วในด้านนี้ นอกจากเด็กต้องการความช่วยเหลือบางประการ ซึ่งครูก็ควรให้ แต่ระวังอย่าให้กระทบกระเทือนถึงความเป็นผู้นำของเด็ก

มิลเลอร์ (Miller 1986 : 4) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมพอสรุปได้ว่า กิจกรรมมีความสำคัญในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนโดยตรง คือ ให้โอกาสเด็กทำงานตามความสนใจและพัฒนาความสนใจในสิ่งใหม่ ๆ สอนให้เป็นพลเมืองดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน สร้างความรับผิดชอบ ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และกิจกรรมยังช่วยให้ชุมชนรู้จักโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ความสำคัญของการจัดกิจกรรมอาจจะสรุปได้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กค้นพบสิ่งที่ตัวเองสนใจ ที่ตัวเองมีความถนัด เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ และกิจกรรมยังช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านสังคม อารมณ์ จิตใจและความเป็นผู้นำ

ประเภทของกิจกรรมนักเรียน

การจัดกิจกรรมนักเรียนนั้นขึ้นอยู่กับปรัชญา แนวความคิด จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ดังนั้นประเภทของกิจกรรมจึงมีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปตามองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนในช่วงเวลาหนึ่ง ในปัจจุบันนี้ เมื่อกล่าวถึงประเภทของกิจกรรมนักเรียนที่จัดดำเนินการอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการนั้น ต้องอ้างอิงคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนฉบับปรับปรุง พ.ศ.

2533 ซึ่งเริ่มใช้ พ.ศ. 2534 ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดแบ่งกิจกรรมนักเรียนออกเป็น 13 ประเภท ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา, 2541 : 18)

1. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
2. กิจกรรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
3. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตร
4. กิจกรรมส่งเสริมสหกรณ์
5. กิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุด
6. กิจกรรมส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม
7. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
8. กิจกรรมส่งเสริมการกีฬา
9. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
10. กิจกรรมทัศนศึกษา
11. กิจกรรมนันทนาการ
12. กิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่างๆ
13. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 38) กล่าวว่า กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนมีความแตกต่างกันในด้านจุดมุ่งหมาย ขอบเขต โครงการ ขบวนการจัดและผลที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจำแนกประเภทอย่างกว้าง ๆ เป็น 6 ประเภท คือ

1. กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมโครงการสอนในชั้นเรียนได้แก่ ชุมนุมทางวิชาการต่างๆ
2. กิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาความสนใจเฉพาะและความสามารถพิเศษ ได้แก่ ชุมนุมละครชุมนุมได้ว่าที่ ชุมนุมดนตรี เป็นต้น
3. กิจกรรมที่เป็นบริการภายในโรงเรียน ได้แก่ สภานักเรียน กลุ่มพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น
4. กิจกรรมที่พัฒนาด้านจิตใจและศีลธรรม ได้แก่ ยุวกาชาด ลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น
5. กิจกรรมทางสังคมและสันนนาการ ได้แก่ รำวง ลีลาศ กิจกรรมพบปะสังสรรค์ เป็นต้น
6. กิจกรรมทางด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่นับว่ามีความสำคัญในการสร้างความสามัคคี

และมีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้จักเสียสละ ได้แก่ ชุมนุมบาสเกตบอล ชุมนุมแบดมินตัน ชุมนุมฟุตบอล ชุมนุมตะกร้อ เป็นต้น

พณีส หันนาคินทร์ (2524 : 221) ได้แบ่งกิจกรรมนักเรียนออกเป็น 10 ประเภท คือ

1. กิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน คือ กิจกรรมการปกครอง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการปกครองแบบประชาธิปไตย
  2. กิจกรรมการประชุม เช่น การประชุมเพื่ออบรมสั่งสอน การประชุมเพื่อฟังดนตรี การปาฐกถา ชมภาพยนตร์ ละคร เป็นต้น
  3. กิจกรรมชุมนุม คือ ชุมนุมทางวิชาการ และชุมนุมที่เกี่ยวกับวิชาการ
  4. กิจกรรมที่กระทำนอกโรงเรียน เช่น จัดทัศนจร การช่วยเหลือทำความสะอาดให้แก่ชุมชน การซ่อมแซมสาธารณสถาน หรือการทำประโยชน์อื่น ๆ แก่ชุมชน
  5. กิจกรรมเกี่ยวกับการพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์โรงเรียน หนังสือประจำปี หรือหนังสือคู่มือนักเรียน
  6. กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา หมายถึง การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน
  7. กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี เช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากล และแตรวง
  8. กิจกรรมเกี่ยวกับการละคร การพูดในที่สาธารณะ
  9. กิจกรรมเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ คือ การบำเพ็ญให้เป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ ลูกเสือ และเนตรนารี
  10. กิจกรรมเกี่ยวกับการพบปะกันระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียน เพื่อประโยชน์ของการแนะแนว หรือที่เรียกว่า โฮมรูม
- Baughman (อ้างถึงใน อัมภา บุญช่วย 2533 : 162) ได้กล่าวถึงประเภทกิจกรรมนักเรียนที่ควรจัดในโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. สภานักเรียน (Student Council) หมายถึง สภาของผู้แทนนักเรียนที่ได้รับการเลือกตั้ง มีหน้าที่ช่วยเหลือโรงเรียนในการปกครองนักเรียน การจัดกิจกรรมประเภทนี้ เป็นการฝึกหัดให้นักเรียนได้รู้ว่า การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปกครองนักเรียนด้วยกัน ก่อให้เกิดความสามารถในการเป็นผู้นำ

2. ชุมนุมหรือชมรม (Clubs) หมายถึง ศูนย์รวมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่สนใจวิชาการหรือกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน เช่น ชุมนุมภาษาอังกฤษ ชุมนุมวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ชุมนุมต่าง ๆ เหล่านี้ต้องมีระเบียบของตัวเอง มีการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการของชุมนุม โดยมีครูเป็นผู้ควบคุม แนะนำ เพื่อวัตถุประสงค์ของชุมนุมจะได้บรรลุผล

3. กิจกรรมเกี่ยวกับการพิมพ์ (Publications) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือพิมพ์โรงเรียน หนังสือประจำปี คู่มือนักเรียน เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักเขียนข่าว เขียนบทความต่าง ๆ และยังเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนอีกด้วย

4. การประชุม (Assembly) อาจรวมถึงการประชุมทางวิชาการ การปาฐกถา การฟังดนตรี เล่นละคร เป็นกิจกรรมที่ฝึกมารยาทและการปรับตัวในสังคมอีกด้วย

5. การแสดงนิทรรศการทางศิลปะ (Art Exhibition) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแสดงผลงานของนักเรียน เป็นการส่งเสริมความสามารถของนักเรียนทางด้านศิลปะ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วย

6. การแสดงละคร (Drama) โรงเรียนควรจัดให้มีการจัดแสดงละครอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความซาบซึ้งในวรรณคดี วัฒนธรรม และศิลปะประจำชาติ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมความร่วมมือในหมู่คณะ

7. กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี (Music) ส่งเสริมให้นักเรียนรักดนตรี และรักษาวัฒนธรรมของชาติ อาจมีการแสดงร่วมกับโรงเรียนอื่น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

8. กิจกรรมเกี่ยวกับการกีฬา (Sport and Athletics) อาจจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างนักเรียนในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน เพื่อส่งเสริมสุขภาพพลานามัยของนักเรียน ความมีน้ำใจนักกีฬา และส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ

9. การทัศนศึกษา (Sight seeing) คือ การจัดพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น แต่ต้องดูแลดูแลและวัยของเด็กด้วย

10. กิจกรรมเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ (Social Welfare) เช่น การไปเยี่ยมเยียนคนชรา หรือเด็กพิการ การช่วยเหลือพัฒนาชุมชน กิจกรรมนี้ช่วยให้เด็กรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยส่งเสริมให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้อื่น และช่วยเหลือสังคม

สรุปได้ว่า มีวิธีการแบ่งกิจกรรมออกเป็นหลายประเภท แต่ละประเภทมีความแตกต่างกันในด้านเป้าหมาย แต่ทุกกิจกรรมล้วนสนองความต้องการของนักเรียนซึ่งแล้วแต่นักเรียนมีว่ามีความถนัดอย่างไร กิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมที่ควรจัดไว้ให้นักเรียนในโรงเรียน เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความสนใจเฉพาะ พัฒนาความสามารถและเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียนแก่ผู้เรียนดังนี้

1. ได้ค้นพบความสนใจและความถนัดที่แท้จริงของตนเอง ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง
2. ได้ค้นพบว่าตนเหมาะสมกับบทบาทใดในกลุ่ม และยอมรับในบทบาทนั้น
3. ทำให้รักและผูกพันกับโรงเรียน รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
4. ฝึกนิสัยที่ดีของการอยู่ในสังคม เช่น การยอมรับผู้อื่น ความอดทน การถนอมน้ำใจ

เป็นต้น

วิจิตร วรุตบางกูร และคณะ (วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล 2523 : 59) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียนที่มีต่อนักเรียนไว้ว่า

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกและได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่
2. ค้นหาและฝึกฝนลักษณะของการเป็นผู้นำที่แอบแฝงอยู่ในตัวเด็กให้เด่นชัดขึ้น
3. เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำตนให้เป็นพบเมืองดี
4. เปิดโอกาสให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม
5. ส่งเสริมความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในเด็ก

ประดิษฐ์ สวบเจริญ (ม.ป.ป. : 164-165) กล่าวว่า การให้บริการด้านกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา จะเกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้ คือ

1. นักเรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์ ได้ฝึกฝนทักษะ ได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ๆ อันเป็นการสอดคล้องกับทฤษฎีที่ว่า การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ
2. ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ ประชาธิปไตยอันสง่างาม เพราะว่ากิจกรรมนักเรียน ดำเนินการโดยนักเรียน เพื่อนักเรียน เป็นของนักเรียน ครูเป็นเพียงช่วยแนะแนวนักเรียน ได้ฝึกการ

ปกครองตนเอง ฝึกการเป็นผู้นำ ฝึกการทำงานร่วมกัน ฝึกการแสดงความคิดเห็น ฝึกความรับผิดชอบ

3. กิจกรรมนักเรียนทำให้เกิดความสามัคคี เกิดความรักหมู่คณะ เกิดความเข้าใจกัน เนื่องจากกิจกรรมต้องทำเป็นกลุ่ม ต้องอยู่ร่วมกัน ได้พบความสุข ความทุกข์ ทำให้เกิดความประทับใจและมีความสามัคคีกลมเกลียว

4. กิจกรรมนักเรียนทำให้เกิดความคิด เกิดงานที่สร้างสรรค์แปลกใหม่ออกมา อันเนื่องจากการทำงานกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนต้องใช้ความคิด ต้องศึกษาค้นคว้า จึงทำให้ความคิดงอกงามออกไป จึงได้ความคิดและงานสร้างสรรค์ที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ออกมา

5. กิจกรรมนักเรียนทำให้นักเรียนมีทางเลือก มีทางแสดงออกตามความคิดความสนใจของตน เพราะแต่ละคนย่อมสนใจแตกต่างกัน การมีกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ทำให้นักเรียนมีโอกาสเลือก และมีโอกาสแสดงถึงความต้องการ ความสนใจที่เขา มีอยู่เป็นอันมาก และได้พัฒนาตัวเองตามความถนัดนี้ให้เจริญก้าวหน้าที่สุด

6. กิจกรรมนักเรียนช่วยสร้างชื่อเสียงเกียรติคุณให้กับโรงเรียน เนื่องจากกิจกรรมนักเรียนแสดงออกไม่เฉพาะในโรงเรียน แต่แพร่ไปถึงสังคมชุมชนที่ตั้งโรงเรียน กิจกรรมที่ดีประชาชนย่อมสนใจ และสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียนจึงมีโอกาสแพร่ขยายชื่อเสียง เกียรติคุณให้กับโรงเรียนอย่างมาก เช่น การกีฬา การละคร การบำเพ็ญประโยชน์ ฯลฯ

7. กิจกรรมนักเรียนทำให้ครูได้รู้จักนักเรียนแต่ละคนดีขึ้น เพราะนักเรียนเป็นคนทำกิจกรรม เมื่อเห็นผลงานก็ย่อมเข้าใจเด็ก เข้าใจความถนัด เข้าใจความสนใจ ครูสามารถช่วยเหลือเด็ก เพื่อให้เขาได้พัฒนาความสามารถได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

8. กิจกรรมนักเรียนมีส่วนช่วยในการปรับปรุงหลักสูตร เพราะว่าสถานการณ์เปลี่ยนแปลง แต่หลักสูตรยังคงที่ กิจกรรมนักเรียนที่แสดงออกเป็นเครื่องชี้ว่าสถานการณ์เปลี่ยนแปลง เพราะว่าการทำกิจกรรมทำในเวลาขณะนั้น ย่อมคำนึงถึง คน และเหตุการณ์ในขณะนั้นด้วย จึงทำต่อเหตุการณ์ กิจกรรมนักเรียนจึงมีส่วนช่วยในการปรับปรุงหลักสูตร

9. กิจกรรมนักเรียนช่วยในการฝึกความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เพราะกิจกรรมเป็นสังคมย่อย ๆ น้อย ๆ สังคมหนึ่งๆ ดำเนินการโดยนักเรียน สังคมต้องมีการปกครอง มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีการใช้สิทธิหน้าที่ กิจกรรมนักเรียนจึงช่วยฝึกความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

10. กิจกรรมนักเรียนช่วยสนับสนุนการศึกษา นอกจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประสพการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดในหลักสูตรเป็นหลักใหญ่เท่านั้น ข้อละเอียดปลีกย่อยไม่อาจจัดไว้ได้ กาลเวลาทำให้ล่าช้า กิจกรรมนักเรียนจึงช่วยสนับสนุนการศึกษานอกเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมนักเรียนคือ กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการ ความถนัดของนักเรียนทำให้นักเรียนค้นพบตัวเองและสามารถพัฒนาสิ่งต่างๆ ในตัวของนักเรียนเช่น การอยู่ร่วมกันในสังคม การสร้างบุคลิกภาพ ความอดทน ความเสียสละ และช่วยสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมเป็นทางเลือกให้นักเรียนได้แสดงออก ได้ทำในสิ่งที่ตนเองชอบ และให้นักเรียนฝึกประสบการณ์ซึ่งบางครั้งการเรียนในห้องเรียนอย่างเดียว อาจจะไม่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะหรือค้นพบสิ่งที่ตัวเองต้องการได้

การบริหารกิจกรรมนักเรียน

การบริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นการนำเอาคำว่าบริหารกับกิจกรรมนักเรียนมารวมกันโดยมีนักวิชาการให้ความหมายของการบริหารกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

ประดิษฐ์ สวบทเจริญ (ม.ป.ป. : 166) กล่าวว่า หน้าที่ทางการบริหารก็คือ การจัดการให้เข้าถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแบบประชาธิปไตย จะบังเกิดผลดีที่สุด เพราะทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทำงานร่วมกัน การจัดการต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ขนาดของโรงเรียน ขอบข่ายของกิจกรรม ลักษณะธรรมชาติของเด็ก แต่อย่างไรก็ตามงานจะต้องเป็นงาน ที่ได้รับความร่วมมือ มีวิธีทำงานที่ดีเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

สุพจน์ เชนณะสมบัติ (2542 : 13) กล่าวว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนคือ การดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียนของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือกลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม ด้วยการนำทรัพยากร ระบบระเบียบ กฎเกณฑ์ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

การที่การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนจะประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารกิจกรรมนักเรียนด้วย กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียน ในด้านบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ความรับผิดชอบ ฯลฯ จะเห็นว่างานกิจกรรมนักเรียนไม่ได้สำคัญ น้อยไปกว่างานอื่น ๆ เพราะกิจกรรมนักเรียนมีส่วนช่วยนักเรียนในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามที่ กล่าวไปแล้ว ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการบริหารกิจกรรมนักเรียน เป็นหน้าที่ทางการบริหารงานด้าน กิจกรรมนักเรียนเพื่อจัดการดำเนินงาน ด้วยวิธีการที่เหมาะสม นำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิต

การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิตสามารถสรุปได้คือ การรวมตัวกัน ในรูปองค์กรดำเนินงานการจัดกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนด้านดนตรีสากล ให้ ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมวงโยธวาทิตถือเป็นกิจกรรม นักเรียนประเภทหนึ่ง การจะบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้วิจัยได้ ศึกษา แนวทาง หลักการ แนวคิดและวิธีปฏิบัติการจัดกิจกรรม จากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ซึ่งค้นคว้าและเรียบเรียงใหม่โดยศูนย์คุณภาพการเรียนการสอน (2541)ร่วมกับ ประสบการณ์ในการบริหารงานด้านการจัดการวงโยธวาทิตของผู้วิจัย นำมาประมวลและเห็นว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดวงโยธวาทิตควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. นโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้างการบริหารกิจกรรม
2. การวางแผนการบริหารกิจกรรม
3. งบประมาณการบริหารกิจกรรม
4. การจัดการด้านบุคลากรในการบริหารกิจกรรม
5. การจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การเดินทางสำหรับการจัดการ กิจกรรม
6. กระบวนการฝึกซ้อมและออกงานแสดง

7. การติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม

นโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้าง การจัดกิจกรรม

ก่อนจะวางแผนในการทำงาน เราควรจะต้องคำนึงถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน เพื่อจะได้วางแผนเพื่อจะได้สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2538 : 5) กล่าวว่า สิ่งที่ยังปฏิบัติในการวางแผนคือการพิจารณาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาที่ได้ประมวลไว้ในตอนต้น โดยต้องพิจารณาประกอบกับแนวนโยบาย แผน กับข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติเฉพาะจากหน่วยงานต้นสังกัดซึ่งกำกับหน่วยนั้นอยู่

จากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ซึ่งค้นคว้าและเรียบเรียงใหม่โดยศูนย์คุณภาพการเรียนการสอน (กรมสามัญศึกษา, 2541 : 11) ได้กล่าวว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้กำหนดนโยบายการจัดกิจกรรมทุกประเภทให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รองลงมาจัดตามเกณฑ์การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และประการสุดท้ายแต่เป็นสิ่งที่สำคัญมาก คือ การจัดกิจกรรมที่สนองความสนใจและความถนัดของนักเรียน นโยบายเป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจากคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2545 : 7) กล่าวว่า การกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเป็นบทบาทที่หนึ่งในสี่บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรม คือ

1. กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ
2. นิเทศและติดตาม
3. ส่งเสริมและสนับสนุน
4. ประเมินและรายงาน

จากหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 3) ได้กล่าวถึงนโยบายการศึกษาว่า มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการจัดกิจกรรมไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 6) เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นต้น

จากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 (กรมสามัญศึกษา, 2541 : 20) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมไว้กว้าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ

2. เพื่อให้รู้จัก และเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้
3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ให้มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
5. เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะประชาธิปไตย 12 ประการ ดังนี้
  - 5.1 การรู้จักบทบาทหน้าที่
  - 5.2 การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
  - 5.3 การมีความรับผิดชอบ
  - 5.4 ความเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
  - 5.5 การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
  - 5.6 การมีส่วนร่วมทั้งความคิด การกระทำ และน้ำใจด้วยมารยาทที่ดีตามวัฒนธรรมไทย
  - 5.7 การให้เกียรติซึ่งกันและกันตามฐานานุรูป
  - 5.8 การยอมรับและเคารพในสิทธิ และหน้าที่ของเอกัตบุคคล
  - 5.9 การใช้ปัญญาและเหตุผลในการตัดสินปัญหา
  - 5.10 การรู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
  - 5.11 การยึดมั่นในความกตัญญู เชิดชูสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
  - 5.12 การยึดหลักคุณธรรมในการดำเนินชีวิต

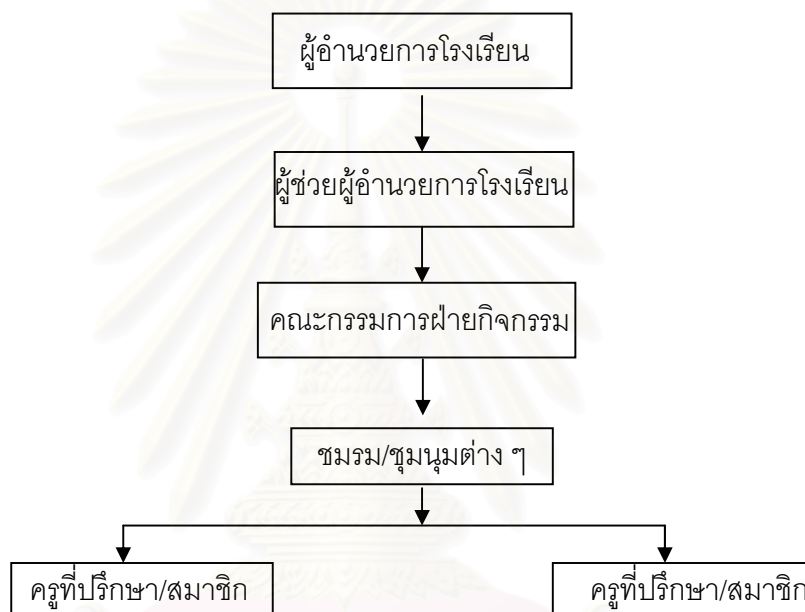
โครงสร้างการจัดกิจกรรมนักเรียน

การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนนั้น จะต้องมึโครงสร้างและแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน เพื่อจะได้มอบหมายงานและมีผู้รับผิดชอบโดยตรงในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ผู้บริหารมีภาระกิจมาก อาจมอบให้ผู้ช่วยลงไปปฏิบัติแทนได้ ซึ่ง เสริมวิทย์ สุขเมธี

(2531) ได้จำแนกโครงสร้างการดำเนินกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนออกเป็นสถานศึกษาที่มีจำนวนมากและสถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่มาก และได้นำเสนอแผนภูมิของโครงสร้างการดำเนินกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้ (เสริมวิทย์ ศุภเมธี, 2531 : 93)

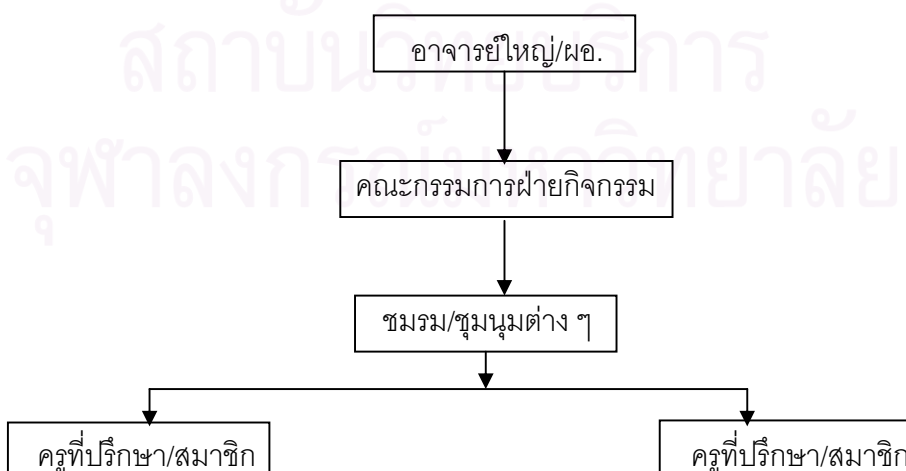
แผนภูมิที่ 1 แผนภูมิโครงสร้างของการดำเนินกิจกรรมนักเรียน

ในสถานศึกษาที่มีนักเรียนจำนวนมาก

แผนภูมิที่ 2 แผนภูมิโครงสร้างของการดำเนินกิจกรรมนักเรียน

ในสถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่มาก

นอกจากนี้ เสริมวิทย์ ศุภเมธี (2531 : 94) ยังกล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบงานทั้งหมดของสถานศึกษา ถ้าจะมอบหมายให้ผู้อื่นได้ต้องพิจารณาความเหมาะสม ความสามารถ ความเต็มใจที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมาย จึงได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้รับหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมไว้ว่า

คุณสมบัติของผู้รับหน้าที่ฝ่ายกิจกรรม

1. ทำงานร่วมกับครู และนักเรียนได้ดี
2. เป็นที่เคารพนับถือของนักเรียน
3. เต็มใจจะทำงาน
4. สามารถให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่ครูที่ปรึกษาชมรมต่าง ๆ ได้ดี
5. รู้นโยบายของสถานศึกษา เรื่องกิจกรรมร่วมหลักสูตร
6. นิเทศครูที่ปรึกษาชมรมอื่น ๆ ได้
7. มีจิตวิทยาในการติดต่อประสานงานกับผู้ใหญ่ได้ดี

คุณสมบัติของครูที่ปรึกษาชมรมกิจกรรม

1. มีความรู้หรือประสบการณ์ในเรื่องของชมรม
2. มีความเข้าใจ เป็นมิตร และยินดีทำงานร่วมกับนักเรียนนักศึกษา
3. มีอารมณ์มั่นคง
4. มีความสุขุมรอบคอบ
5. ทำคนเป็นแบบอย่างที่ดี

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2545 : 7) ได้กำหนดขอบข่ายภาระงานตามโครงสร้างในการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรม ครูที่ปรึกษา กิจกรรมและผู้เรียนไว้ดังนี้

ภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา มีดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมมือกับคณะกรรมการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
- 1.2 กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา
- 1.3 ศึกษาข้อมูล แหล่งวิทยากรการเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่น
- 1.4 กำหนดและมอบหมายบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา
2. นิเทศและติดตาม
  - 2.1 นิเทศและติดตามการจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงานของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและอนุมัติให้ความเห็นชอบ
  - 2.2 นิเทศ ติดตามการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ส่งเสริมและให้การสนับสนุน
  - 3.1 ให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
  - 3.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - 3.3 ให้การสนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - 3.4 ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ประเมินและรายงาน
  - 4.1 รับทราบผลการประเมินพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป
  - 4.2 รายงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป

ภาระงานของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ภาระงานของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษามีดังนี้

1. สัมภาษณ์ข้อมูลความพร้อม ความต้องการและสภาพปัญหา

ดำเนินการสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ และปัญหาของผู้เรียน

2. จัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรม ให้มีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการและปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน

3. จัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จัดทำและรวบรวม แผนงาน โครงการ ปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดเป็น รายภาคเรียน หรือรายปีการศึกษาหรือตามระยะเวลาที่กำหนดและเสนอขออนุมัติต่อผู้บริหาร สถานศึกษา

4. ให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผู้เรียน

มีหน้าที่ให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ

5. นิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดำเนินไปด้วยความ เรียบร้อย และนิเทศ ติดตามให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของสถานศึกษา

6. รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากครูที่ปรึกษากิจกรรมตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม และนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา

ภาระงานของครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ครูทุกคนต้องเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามคำขอของผู้เรียนหรือตามที่ สถานศึกษามอบหมาย ซึ่งจะต้องมีบทบาทดังต่อไปนี้

1. ปฐมนิเทศ ปฐมนิเทศให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมายและวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียน

2. เลือกตั้งคณะกรรมการ จัดให้ผู้เรียนเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ส่งเสริมการจัดทำแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกของกิจกรรมร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนงาน/โครงการและปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างอิสระ
4. ประสานงาน ประสานงานและอำนวยความสะดวกในด้านทรัพยากรตามความเหมาะสม
5. ให้คำปรึกษา ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตามการจัดกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามแผนงานด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย
6. ประเมินผล ประเมินผลการเข้าร่วมและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน
7. สรุปและรายงานผล สรุปและรายงานผลการจัดกิจกรรมต่อหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ภาระงานของผู้เรียน

ผู้เรียนทุกคนมีภาระงานในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ
ผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม ตามความถนัดและความสนใจทุกภาคเรียน โดยรวมกลุ่มเสนอกิจกรรมตามความต้องการหรืออาจเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา
2. รับการปฐมนิเทศจากครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ผู้เรียนจะต้องพบครูที่ปรึกษากิจกรรม เข้ารับการปฐมนิเทศ รับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อเข้าร่วมและดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ เหรัญญิก นายทะเบียน และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม
4. ประชุมวางแผน จัดทำ แผนงาน โครงการ และปฏิทินงาน

การดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีการวางแผนให้การดำเนินงานที่ประชุมควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดทำโครงการปฏิทินงานที่กำหนดวัน เวลา ไว้อย่างชัดเจนแล้วนำเสนอต่อครูที่ปรึกษากิจกรรม

5. ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้

เมื่อแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานได้รับอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ผู้เรียนจึงจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการและปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบของคณะกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งโดยใช้กระบวนการกลุ่ม และให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ

6. ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมสามารถประเมินผลได้ดังนี้

6.1 ประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

6.2 ประเมินตนเองและประเมินเพื่อนร่วมกิจกรรม จากพฤติกรรมและคุณภาพของงาน

7. สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นตามโครงการแล้วคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมจะต้องประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมและนำเสนอครูที่ปรึกษากิจกรรม

สรุปได้ว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนควรมีโครงสร้างไว้อย่างชัดเจน เพื่อจะได้รู้ว่าใครรับผิดชอบส่วนไหนทำให้การดำเนินงานจะเป็นไปอย่างมีระบบและง่ายต่อการสั่งการ สำหรับการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตเช่นเดียวกันควรมีการกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ ต่างๆไว้อย่างชัดเจนในการกำหนดนโยบายผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมมือกับผู้รับผิดชอบกิจกรรมวงโยธวาทิตในการวางแผน และติดตามการดำเนินงาน ส่งเสริมและให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งรับทราบผลการประเมินและแนะแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป

การวางแผนการบริหารกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมนักเรียน คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน (กรมสามัญศึกษา, 2541 : 72) ได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งหวังให้นักเรียนรู้จักการวางแผนรู้จักการจัดการเกี่ยวกับตนเอง รู้จักการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เพื่อพัฒนาตนเอง

ในการวางแผนกิจกรรมนักเรียน อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีโครงการต้นแบบ เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนใช้เป็นข้อมูลเลือกตัดสินใจ หรือเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการให้คำที่ปรึกษาแก่นักเรียน แผนงานหรือโครงการต้นแบบมีลักษณะเหมือนโครงการทั่ว ๆ ไป การวางแผนในแต่ละภาคเรียนอาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การวางแผนงานตลอดภาคเรียน หรือตลอดปีการศึกษา
2. การวางแผนเป็นช่วงเวลา เช่น ทุก 2 สัปดาห์ หรือวางแผนเป็นรายเดือน ผลจะช่วยให้ นักเรียนปรับการใช้เวลาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ใกล้เคียงสามารถใช้เวลาทำกิจกรรมอ่านหนังสือได้ (กรมสามัญศึกษา, 2541 : 74)

มูลนิธิส่งเสริมนโยบาย (2544 : M4-1) กล่าวว่า การวางแผน คือ กระบวนการคิดล่วงหน้า เพื่อควบคุมการกระทำหรือการดำเนินงานให้เป็นไปตามสิ่งต่าง ๆ ที่คิดไว้

กิตติมา ปริดิถิก (2532 : 24) กล่าวว่า การวางแผน หมายถึง การเตรียมการล่วงหน้า โดยกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ การแก้ปัญหา ตลอดไปจนถึงการหาวิธีการที่ดีที่สุด เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เสริมวิทย์ ศุภเมธี (2531 : 183) ได้กล่าวถึงการวางแผนว่า การวางแผน คือ การกำหนดวิธีดำเนินงานไว้ล่วงหน้า อย่างเป็นระบบ และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน และเป็นระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

Allen (1982 : 27-28) กล่าวว่า การวางแผนเป็นกุญแจที่นำไปสู่ความสำเร็จก้าวหน้าของกิจกรรมและเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานสำหรับบุคลากรมีประโยชน์ต่อการสื่อสารทำความเข้าใจในการทำงาน และช่วยให้การควบคุมการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

Holt (1993: 164) กล่าวว่า การวางแผนคือ กระบวนการที่ทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ จอร์จ สไตเนอร์ อธิบายว่า การวางแผนเป็น 1 ในสิ่งที่ผู้บริหารต้องตัดสินใจว่า “อะไร

ต้องทำ ทำอย่างไร ใครจะเป็นผู้ทำ” กล่าวคือ แผนงานเป็นตัวชี้เป้าหมายและหนทางการนำไปสู่เป้าหมาย

การจัดระบบการวางแผนในหน่วยงาน

ในการวางแผนได้มีการจัดระบบงานการวางแผนในหน่วยงาน ดังนี้

1. การตรวจสอบทบทวนภารกิจหรือพันธกิจของหน่วยงาน ในการวางแผนของหน่วยงานหรือองค์การนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตรวจสอบวิเคราะห์ ทบทวนภารกิจหรือพันธกิจ (Mission) ของหน่วยงานก่อนเสมอ เนื่องจากภารกิจหรือ พันธกิจของหน่วยงานนั้นจะแสดงให้เห็นชัดว่า ได้มีการกำหนดให้ตั้งหน่วยงาน หรือให้มีหน่วยงานนั้นขึ้นมาทำไม เพื่อให้ทำอะไรให้สำเร็จ หน่วยงานมีพันธใดที่เป็นสิ่งผูกพัน มีงานใดที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องทำให้ประสบความสำเร็จ

2. การประมวลปัญหาและความต้องการในการพัฒนา จากการตรวจสอบ ทบทวน วิเคราะห์ภารกิจหรือพันธกิจของหน่วยงานนี้เอง ตัวภารกิจหรือพันธกิจ จะถูกแจกแจงไปตามลำดับลงสู่เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตงานที่อยู่ในความรับผิดชอบที่เป็นงานหลัก งานรอง งานย่อยและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติจัดทำ ตลอดจนขอบเขตความรับผิดชอบเฉพาะของงานแต่ละงานที่สัมพันธ์กับงานหลัก ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของภารกิจตามขอบเขตงานของหน่วยงานนั้นทั้งระบบ และจากการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้เองที่ช่วยให้เราสามารถค้นพบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาของหน่วยงาน ที่เป็นปัญหาและความต้องการในการพัฒนาซึ่งผูกกับงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้นโดยตรง ที่เป็นภารกิจโดยตรงของหน่วยงานนั้น ผูกพันกับภารกิจ อันเป็นที่มาของการกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานนั้นขึ้น

3. การวิเคราะห์นโยบาย แผน ข้อกำหนดและแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด ในลำดับขั้นต่อไปจะเป็นเรื่องของการกำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติจัดทำในการวางแผนเพื่อทำงาน เพื่อแก้ปัญหาและการพัฒนาสำหรับหน่วยงานนั้นในอนาคต ในการกระทำดังกล่าวเพื่อให้เกิดความรอบคอบ สิ่งที่พึงปฏิบัติในการวางแผนคือการพิจารณาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาที่ได้ประมวลไว้ในตอนต้น โดยต้องพิจารณาประกอบกับแนวนโยบาย แผน กับข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติเฉพาะจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งกำกับหน่วยงานนั้นอยู่

4. การกำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติหรือจัดทำ ผลจากการตรวจสอบแผน นโยบาย แนวดำเนินจากหน่วยเหนือ สิ่งที่จะปรากฏหรือที่จะได้ตามมาก็คือ สิ่งที่เราคาดว่าจะต้องปฏิบัติ ต้องจัดทำที่เป็นทั้งเรื่องระยะสั้น ระยะยาว และสิ่งที่เป็นเรื่องเฉพาะกิจ ที่หน่วยงานพึงปฏิบัติหรือจัดทำเพื่อแก้ปัญหาและเพื่อพัฒนางานของหน่วยงาน อันเป็นผลมาจากการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบจากการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมาแล้ว

5. การจัดทำแผน แผนงาน โครงการ หลังจากที่ได้กำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติหรือจัดทำได้ชัดเจนแล้ว จะเป็นการนำสิ่งที่ได้ผ่านการพิจารณาไตร่ตรองอย่างดีมาแล้วนั้น ไปจัดทำเป็นแผน (Plan) แผนงาน (Program) และโครงการ (Project) ตามแบบหรือตามวิธีการจัดทำแผน-แผนงาน-และการจัดทำโครงการ (วิธีเขียนแผน เขียนโครงการ) ที่ระบบหรือหน่วยงานได้กำหนดไว้ ซึ่งรายละเอียดจะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดทำเป็นร่างแผนและโครงการ

6. การเขียนโครงการและแผน การเขียนแผนและจัดทำโครงการเป็นส่วนของการดำเนินงานในสองส่วนประกอบกัน คือการจัดทำหรือเขียนโครงการ และการจัดทำแผน

ส่วนแรกเป็นส่วนที่ว่าด้วยการจัดทำโครงการหรือการเขียนโครงการนั้น เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียด เพื่อการดำเนินงานที่ตอบสนองปัญหาและความต้องการในการพัฒนาของหน่วยงานตามที่ได้กำหนดไว้แล้วในขั้นต้น

ในส่วนที่สองจะเป็นการประมวลรวมโครงการ แผนงานต่างเข้าเป็นแผนรวม ซึ่งก็จะมีแบบแผน วิธีปฏิบัติเป็นการเฉพาะที่แตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน และแต่ละประเภทของแผน

เมื่อผ่านกระบวนการจัดทำแผนดำเนินครบทุกส่วนแล้ว ก็จะได้แผนของหน่วยงานซึ่งแสดงทิศทาง แสดงถึงเค้าโครงและวิธีดำเนินการในการปฏิบัติ จะมีส่วนที่แสดงถึงวิธีการปฏิบัติสำหรับสิ่งที่ได้กำหนดไว้ว่าจะต้องปฏิบัติตามแผน ตามแผนงาน หรือโครงการให้เห็นอย่างชัดเจน (อุทัย บุญประเสริฐ, 2541)

แผนภูมิที่ 3 ตัวแบบระบบการวางแผนในหน่วยงาน

นโยบาย/แผน/ข้อกำหนด และแนวปฏิบัติจากหน่วยงานต้นสังกัด

(อุทัย บุญประเสริฐ, 2541 : 3)

ประดิษฐ์ ฮวบเจริญ (ม.ป.ป.:165) ได้กล่าวว่าการวางแผนกิจกรรมนักเรียนมีขั้นตอนดังนี้ไว้ดังนี้

1. ขั้นรับรู้สภาพการณ์ที่เป็นปัญหา เพราะโครงการกิจกรรมที่จัดทำขึ้นไม่ได้สนองความต้องการของนักเรียนได้ทั่วถึง กิจกรรมที่ทำนั้นเป็นความกดดันของคนส่วนน้อย หรือเป็นความต้องการของแต่ละคนเท่านั้น นักเรียนจึงไม่สนใจเพียงพอ

2. ขั้นศึกษารายละเอียดของปัญหา รวมถึงการรวบรวมข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ เพื่อเข้าใจต่อปัญหามากขึ้น ปัญหาที่ยอมรับกันทั่วไปคือควรให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น หากครูที่ปรึกษาที่มีความชำนาญมาร่วมงานให้มากขึ้น ทำให้โครงการได้รับความสะดวกรุ่งขึ้น ปัญหาที่ยุ่งยากภายในแต่ละกิจกรรมยังมีอีกมาก เป็นหน้าที่ของผู้จัดกิจกรรมที่จะต้องเอาใจใส่

3. ขั้นการจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับข้อมูลและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้มาว่าควรจะทำอย่างไร จะต้องทำด้วยความรอบคอบ

4. ขั้นพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วน เมื่อเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว และทุกคนเห็นด้วยจึงเขียนโครงการออกมา

5. เพื่อความเรียบร้อยโรงเรียนจึงควรมีคณะบุคคล เพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการทำโครงการกิจกรรม คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ช่วยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของกิจกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ให้ประสานงานกัน อำนวยความสะดวกให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยดี

อุทัย บุญประเสริฐ (2541) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการปฏิบัติการจัดทำแผนดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน เพื่อกำหนดปัญหาและความต้องการในการพัฒนา
2. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ
3. กำหนดแผน-แผนงาน และโครงการ
4. จัดทำรายละเอียดของแผน-แผนงานและโครงการ
5. กำหนดด้านงบประมาณหรือค่าใช้จ่าย
6. กำหนดด้านการติดตามควบคุมกำกับปฏิบัติตามแผนงาน-โครงการ
7. กำหนดด้านการประเมินผล

สรุปในการวางแผนการบริหารกิจกรรมนักเรียน ควรมีการวางแผนเป็นภาคเรียนหรือตลอดปีการศึกษา ในการวางแผนควรมีการวางระบบการวางแผนคือ ตรวจสอบภารกิจของหน่วยงาน ประมวลปัญหาและความต้องการว่าต้องการพัฒนาอะไร วิเคราะห์นโยบายของโรงเรียน กำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติ หลังจากนั้นนำสิ่งที่พิจารณาไปจัดทำเป็นแผนและโครงการ

จากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (กรมสามัญ, 2541 : 72) กล่าวว่า การที่จะให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากกิจกรรมอิสระให้มากที่สุด โรงเรียนควรจะต้องให้การสนับสนุนในหลาย ๆ ด้าน ในการจัดกิจกรรม เช่น อาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์การเรียน อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มคณะได้ เพื่อจะช่วยสร้างความมั่นใจ เสริมแรงให้ผู้เรียนมีกำลังใจจนสามารถพบความถนัดความสามารถของตนเองได้ในที่สุด ซึ่งในการจัดกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิต ถือเป็นกิจกรรมที่ใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ต้องใช้อาคารสถานที่สำหรับฝึกซ้อม และกำลังคนมากเหมือนเป็นองค์หนึ่งโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนควรให้การสนับสนุนในเรื่องดังต่อไปนี้

การเงินและการงบประมาณสำหรับการบริหารกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมนักเรียนด้านวงโยธวาทิต เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้การลงทุนสูง เพราะอุปกรณ์ในกิจกรรมวงโยธวาทิตมีราคาสูงและจำนวนมาก เช่น เครื่องดนตรี ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าฝึกซ้อม ค่าอุปโภคบริโภคขณะทำการฝึกซ้อม ค่าซ่อมแซมเครื่องดนตรี และบำรุงรักษา เป็นต้น ดังนั้น การดำเนินงานทางด้านงบประมาณ ทั้งการหาเงินงบประมาณ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการจัดการด้านวงโยธวาทิต

จากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน (2541 : 74) กล่าวว่า การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนการจัดกิจกรรม ถือเป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องให้การสนับสนุน

อุไร ชูติเนตร (2529 : 90) กล่าวว่า งานที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร คือ การทำงบประมาณโรงเรียน งบประมาณจะต้องมีความสัมพันธ์กับการวางแผนของโรงเรียน หัวหน้าสถานศึกษาจะต้องประชุมปรึกษาหารือร่วมกับผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างานต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อใ้งบประมาณที่ตั้งไว้เหมาะสม กับงานและโครงการต่าง ๆ

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2537 : 320) ได้กล่าวว่างบประมาณสถานศึกษา คือ แผนงานที่สร้างขึ้นเพื่อประมาณตัวเลขรายรับ-รายจ่าย ในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนด

กิจกรรมนักเรียนบางกิจกรรม ใช้เงินเป็นจำนวนมาก อาจจะมากกว่าเงินที่ใช้จ่ายในหมวดวิชา เช่น กิจกรรมวงโยธวาทิต ในการจัดกิจกรรมนักเรียนในปัจจุบัน ไม่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากเงินงบประมาณแผ่นดิน รายจ่ายเพื่อการบริหารกิจกรรมนักเรียน จึงมาจากเงินนอกงบประมาณ จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2520 เรียกเงินนี้ว่า "เงินบำรุงการศึกษา" (นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2534 : 97)

อุไร ชูตินेत्र (2529 : 45) กล่าวว่า เงิน บำรุงการศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.2520 แก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2528 คือ เงินที่ส่งไปให้สถานศึกษา ได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ เพื่อบำรุงการศึกษานอกเหนือจากเงินงบประมาณรายจ่าย และเข้าลักษณะหนึ่งลักษณะใดดังต่อไปนี้

1. เงินที่มีผู้มีจิตศรัทธาให้บำรุงหรืออุดหนุนโดยไม่มีวัตถุประสงค์แน่นอน
2. เงินที่ได้รับจากการรับจ้าง รวมทั้งรับจ้างทำของ ตลอดจนเงินที่ได้จากการจำหน่ายสิ่งของที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น
3. เงินที่ได้รับการแสดงหรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงศิลป การแสดงดนตรี ทัศนกรรม นิทรรศการ แสดงละคร การแข่งขันกีฬา เป็นต้น
4. เงินที่เรียกเก็บโดยให้บริการเป็นการตอบแทน เช่น ค่าบำรุงหอพัก ค่าบำรุงห้องสมุด และวิทยาศาสตร์ ค่ากิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด การจัดค่ายพักแรม เป็นต้น
5. เงินค่าสมัครเข้าเรียน ค่าลงทะเบียน ค่าออกใบสุทธิ หรือใบรับรองแทนใบสุทธิ หรือใบรับรอง ค่าสมาชิกองค์การกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ
6. เงินที่ได้รับจากบุคคลภายนอก เนื่องจากได้ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา
7. รายได้จากการจำหน่ายไอเทมทรัพย์สินหรือเงินผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่เกิดจากเงินบำรุงการศึกษา

เงินนอกงบประมาณอีกประเภทหนึ่งที่สามารถนำไปดำเนินการทางการจัดกิจกรรมนักเรียนต่าง ๆ คือ เงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ โดยโรงเรียนอาจจะขอการบริจาคเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น ขอบริจาคเครื่องดนตรี เพื่อการแข่งขันวงโยธวาทิตโลก เป็นต้น

คูโร ชูติเนตร (2529 : 46) กล่าวว่า เงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ คือ เงินที่ส่วนราชการรับไว้เป็นกรรมสิทธิ์นอกเหนือจากงบประมาณรายจ่าย และเข้าลักษณะดังต่อไปนี้

1. เงินบริจาคเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค
2. รายได้จากการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สิน หรือดอกผลอันเกิดจากทรัพย์สินที่ได้มาจากเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า งบประมาณในการจัดกิจกรรมจะต้องมีความสัมพันธ์กับแผนหรือโครงการในแต่ละปี การหาอุปกรณ์การสอนในการจัดกิจกรรมเป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องให้การสนับสนุน กิจกรรมวงโยธวาทิตก็เช่นเดียวกันเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณสูงเงินที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นเงินที่มาจากเงินบำรุงการศึกษา ซึ่งมาจากเงินบริจาค เงินที่ได้จากการแสดงกิจกรรม เงินงบประมาณที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมนั้นต้องขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนของหลายๆฝ่าย

การจัดการด้านบุคลากรในการบริหารกิจกรรม

งานบริหารงานบุคคล หรือปัจจุบันมีคนนิยมใช้คำว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เนื่องมาจากแนวความคิดด้านการบริหารงานบุคคลได้มีการขยายและพัฒนาตามการค้นคว้าทางวิชาการ เพราะมนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์สิ่งทุกอย่างจนกลายเป็นผลผลิตหรือการบริการที่น่าองค์กรจะไปสู่ความสำเร็จ มนุษย์ถือเป็นสินทรัพย์ที่มีค่าขององค์กรได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคล หรือบริหารทรัพยากรมนุษย์ดังนี้

เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2530: 4) กล่าวว่า การบริหารบุคคลคือ การจัดหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมเพื่อบรรจุเข้าสู่ตำแหน่งต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการภายในขอบเขตของตำแหน่งนั้นๆ ดำเนินไปได้ด้วยดี รวมไปถึงการคัดเลือกตลอดจนจัดฝึกอบรมเพื่อให้บุคลากรขององค์กรมีความรู้ที่เหมาะสมและจำเป็นขององค์กร

พยอม วงศ์สารศรี (ม.ป.ป. : 5) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ ดำเนินการสรรหา คัดเลือกและบรรจุบุคคลให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในองค์กร พร้อมทั้งสนใจในการรักษาให้สมาชิกในองค์กรเพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพกายและจิตที่ดี และยังรวมไปถึงการแสวงหาวิธีการที่ทำให้สมาชิกที่พ้น

นอกจากการทำงานด้วยเหตุพหุผลภาพ เกษียณอายุ หรือเหตุอื่น ๆ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีสุขในสังคม

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2541 : 294) กล่าวว่า การจัดการทรัพยากรบุคคล หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านบุคลากรในที่ทำงานหรือองค์การ ซึ่งเริ่มแต่การแสวงหา การใช้การธรรงรักษา และการพัฒนาบุคลากร โดยยึดเป้าหมายหรือแผนเป็นหลัก

มูลนิธิส่งเสริมนโยบาย (2544 : M8-1) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรบุคคลเป็น กระบวนการพัฒนา ประยุกต์ และประเมินนโยบาย ระเบียบปฏิบัติ วิธีการ และเป้าหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคล และองค์การ

การสรรหาครู หรือการจัดเตรียมครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเป็นหน้าที่ที่โรงเรียนควร จะต้องให้การสนับสนุน และครูที่ปรึกษาจะต้องจัดให้มีความสามารถเหมาะสมกับกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย เพราะถ้าไม่เหมาะสมอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมนั้นได้ (กรมสามัญ, 2541 : 74)

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2541 : 308) กล่าวว่า การสรรหาสามารถดำเนินการได้เริ่มการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ต้องการได้หลายวิธี เช่น การสรรหาโดยการติดประกาศ หรือสรรหาผ่านทางเพื่อนของบุคลากรที่ทำงานอยู่ หรือสรรหาจากบัญชีรายชื่อที่รวบรวมทักษะต่าง ๆ เป็นต้น

ธีระวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2534 : 55) กล่าวว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนต้องเลือกอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเข้าทำงานควบคุมการทำกิจกรรม Robbins (1978) แนะนำว่า การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนจำเป็นต้องคำนึงถึง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสมัครใจ และปัญหาพิเศษของครูด้วย เพราะกิจกรรมนักเรียนจะล้มหรือจะลุกขึ้นอยู่กับอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นส่วนใหญ่

ในการอ้างและพัฒนาบุคลากร คือ การดำเนินการเพิ่มความรู้ ความสามารถและทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีคุณภาพ การที่จะบรรจุและพัฒนาบุคคล พยอมน วงศ์สารศรี (ม.ป.ป. : 144) ได้กล่าวในการพัฒนาบุคคล ควรจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ปฐมนิเทศ การสอนงาน และการฝึกอบรม

ในเรื่องของการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมนักเรียนจากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน (กรมสามัญ, 2541 : 74) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียน ควรใช้บุคคลภายนอก เพื่อให้ความช่วยเหลือในการติดต่อกับบุคคลภายนอก หรือไปศึกษาดูงานบ้างเป็นบางครั้ง ซึ่งโรงเรียนควรสนับสนุน

เครื่องมืออีกประการในการธำรงรักษาบุคลากร คือ การรักษาวินัย การรักษาวินัย หมายถึง การปฏิบัติบางประการที่จัดทำขึ้น เพื่อตอบโต้ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎขององค์กร วินัยจะช่วยให้การปฏิบัติงานเรียบร้อยขึ้น วินัยที่ดี ควรสนับสนุนคือการทำให้มีวินัยในตนเอง โดยผู้บริหารเป็นผู้สร้างให้เกิดขึ้น (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541 : 313)

อำนาจ แสงสว่าง (2542: 169) กล่าวว่าวินัยเป็นสิ่งสำคัญขององค์กร สมาชิกขององค์กรจะต้องควบคุมตัวเอง และให้ความร่วมมือปฏิบัติแต่สิ่งดีร่วมกัน คือ สมาชิกขององค์กรจะต้องมีเหตุผลในการปฏิบัติตามเกณฑ์ของพฤติกรรมที่กำหนดขึ้นโดยผู้บริหารขององค์กร เพื่อเป็นแนวทางถือปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

การจัดการด้านบุคลากรในการบริหารกิจกรรม สรุปได้ว่า โรงเรียนควรจัดหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง เช่น ครูผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตควรจบการศึกษาทางด้านดนตรีหรือมีประสบการณ์ในวงโยชวาทิต ในการพัฒนาบุคลากร ควรจะมีการฝึกอบรม ให้การสนับสนุนในการให้ความรู้เพิ่มเติม อาจจะมีการเชิญวิทยากรหรือไปศึกษาดูงานเป็นบางครั้ง เช่น มีการจัดไปชมคอนเสิร์ต เชิญวิทยากรมาอบรมเรื่องเครื่องดนตรี เป็นต้น การรักษาวินัยเป็นการตอบโต้ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎขององค์กร วินัยจะช่วยให้การปฏิบัติงานดีขึ้น สำหรับวงโยชวาทิตการรักษาวินัยเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะถ้าสมาชิกไม่มีวินัยในการฝึกซ้อมจะทำให้วงไม่สามารถดำเนินงานไปได้ด้วยความเรียบร้อย

การจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การเดินทางสำหรับการจัดกิจกรรม

การสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์การจัดกิจกรรม เป็นอย่างหนึ่งที่ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์สูงสุดและถือเป็นหน้าที่ของโรงเรียน (กรมสามัญ, 2541 : 74) อาคารสถานที่เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของโรงเรียน ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมี

ประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถสร้างความเจริญงอกงาม ของจิตใจ การจัดห้องต่าง ๆ ต้องมีให้เพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด ควรจะมีสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียน ห้องวิทยาศาสตร์ควรมีที่เก็บอุปกรณ์ วัสดุ ให้เป็นระเบียบเพื่อการใช้งานในระยะยาว เป็นต้น

ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตก็เช่นเดียวกัน ควรมีห้องที่มีขนาดเหมาะสมกับขนาดของวงโยธวาทิตสามารถทำให้การซ้อมมีประสิทธิภาพ ควรมีที่เก็บเครื่องมือที่เป็นระเบียบ เพื่อการใช้งานได้ระยะเวลานานคุ้มค่า และมีสิ่งอำนวยความสะดวก และสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอโดยคำนึงถึงประโยชน์คือ "การฟัง, การฝึก, การสอน"

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 37) กล่าวว่า การบริหารอาคารสถานที่ที่เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องดูแลเอาใจใส่ และซ่อมแซมอาคารสถานที่ของโรงเรียน เช่น จัดให้มีห้องสมุดและส้วมสำหรับบุคลากรในโรงเรียนให้เพียงพอ

เมธี ปิณฑนนท์ (2528 : 9) กล่าวว่า การจัดอาคารสถานที่ การวางแผนอาคารสถานที่ สร้างขึ้นมาเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยตอบสนองความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน ดังนี้คือ

1. การสอน
2. การบริหาร
3. การแนะแนว
4. การพัฒนาผู้เรียน
5. การพัฒนาสังคมเป็นส่วนรวม
6. การพัฒนาให้มีความซาบซึ้งในดนตรีกาล
7. การพัฒนาด้านจริยธรรมและศีลธรรม
8. การพัฒนาสถาบันให้สามารถรับใช้สังคมได้ตามคาดหวัง

ในการจัดห้องของกิจกรรมดนตรี เมธี ปิณฑนนท์ (2528 : 83) ได้กล่าวว่า ให้การจัดห้องดนตรีนั้นถ้าสามารถทำได้ควรจัดให้ใช้เรียนใช้ฝึกสอนได้แบบเป็นกลุ่ม และแบบแยกเป็นรายบุคคล ขึ้นอยู่กับจำนวนของนักเรียน การจัดห้องดนตรีควรมีลักษณะดังนี้

1. เนื้อที่ของการสอนขับร้องและฝึกเครื่องดนตรีทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มนั้น ต้องขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนเป้าหมาย เครื่องดนตรีและอุปกรณ์อื่น ๆ
2. การจัดห้องดนตรี ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมที่จะเรียนได้ทั้งทฤษฎี ประวัติดนตรีและอื่น ๆ
3. ห้องซ้อมดนตรีควรมีการบุด้วยวัสดุเก็บเสียง เพราะจะช่วยด้านคุณภาพของเสียงและป้องกันการรบกวนไปยังชั้นเรียนอื่น ๆ
4. ขนาดของห้องดนตรีขึ้นอยู่กับนโยบายและการส่งเสริมของฝ่ายบริหาร
5. ห้องดนตรีจะต้องมีส่วนหนึ่งที่ได้จัดไว้เพื่อการอัดและฟังเพลง
6. ควรมีตู้หรือห้องย่อยเพื่อเก็บเครื่องดนตรี อุปกรณ์ต่าง ๆ โดยจะต้องอยู่ใกล้ห้องดนตรี และต้องมีความปลอดภัย

สรุปได้ว่า การสนับสนุนเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นหน้าที่ของโรงเรียนซึ่งการอำนวยความสะดวกเรื่องยานพาหนะถือเป็นการสนับสนุนในเรื่องอาคารสถานที่อย่างหนึ่ง สำหรับการจัดการกิจกรรมวงโยธวาทิตการสนับสนุนในเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากเพราะวงโยธวาทิตควรมีเครื่องดนตรี วัสดุอุปกรณ์ที่ดี สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา และควรมีห้องสำหรับการฝึกซ้อมกลุ่ม ฝึกซ้อมย่อย ที่ทำด้วยวัสดุเก็บเสียงและควรมีห้องหรือตู้สำหรับเก็บวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ

กระบวนการฝึกซ้อมเพื่อออกแสดง

ในการจัดกิจกรรมดนตรีควรแบ่งเป็นสองลักษณะคือ กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องการเรียนเป็นวิชาเอก และผู้เรียนเป็นวิชาทั่วไป สำหรับผู้ที่ต้องการเรียนดนตรีเป็นวิชาเอกควรให้มีโอกาสได้ฝึกทักษะดนตรีตามความถนัดควบคู่กับการเรียนทฤษฎี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ ,2537: 160)

สำหรับการจัดกิจกรรมด้านการจัดการวงโยธวาทิต มีการแสดงอยู่สองประเภท คือ การนั่งบรรเลง (Concert) และการเดินแถวแปรขบวน (Marching and Display) ซึ่งในกระบวนการฝึกซ้อมได้แบ่งการฝึกซ้อมเป็นสองประเภทหลักๆ คือ การเรียนทฤษฎีดนตรีควบคู่กับทักษะดนตรี (Theory and Music skills) และอีกประเภทคือการซ้อมแถวแปรขบวน (Marching and Display)

สวัสดี เงินแย้ม (2542: 135) กล่าวไว้ว่า การสอนทฤษฎีคือการเรียนรู้ด้านต่างๆ ของดนตรีเพื่อนำไปปฏิบัติทักษะดนตรี ได้แก่

- การสอนโน้ตเพลง
- การฝึกให้รู้จักจังหวะสั้น ยาว เบา แรง
- การเทียบเสียง
- เครื่องหมายและคัพทเทคนิคต่างๆ
- ความเหมาะสมสม่ำเสมอ ความช้า – เร็ว ของจังหวะ
- แนวการประสานเสียง

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2537: 1-8) กล่าวว่าในการเรียนดนตรี ทฤษฎีดนตรีเป็นสิ่งแรกที่ควร จะทราบ ทฤษฎีหรือเนื้อหาดนตรีมีส่วนสำคัญสองส่วนคือ องค์ประกอบดนตรีและวรรณคดีดนตรี ดังนี้

องค์ประกอบดนตรี (Music elements) ประกอบด้วย

- จังหวะ (Rhythm)
- ทำนอง (Melody)
- เสียงประสาน (Harmony)
- รูปแบบ (Form)
- สีสีน (Tone color)
- ลักษณะของเสียง (Characteristics of Sound)

วรรณคดีดนตรี (Music literature) ประกอบด้วย

- บทเพลงต่างๆ (Repertoire)
- ประวัติดนตรี (Music history)

ณัชชา ไสคติยานุรักษ์ (2543) กล่าวว่า เนื้อหาการเรียนทฤษฎีดนตรีเบื้องต้นสิ่งที่เริ่มต้น ควรจะเรียนคือ

- เสียง
- การบันทึกโน้ต
- จังหวะ
- บันไดเสียงเมเจอร์
- ชั้นคู่
- บันไดเสียงไมเนอร์
- กุญแจเสียง
- โหมด

- ทริคแอค
- คอร์ด

ในการฝึกทักษะคือการปฏิบัติจริงเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถ เกิดความชำนาญ ซึ่งควบคู่ไปกับการเรียนทฤษฎี สวัสดิ์ เงินแย้ม (2542 : 135) ได้กล่าวไว้ว่า การซ้อมทักษะเพื่อให้นักเรียนได้มีความชำนาญที่ใช้ในการฝึกคือ

- การฝึกซ้อมตีไม้กลองกับแผ่นฝึก
- การฝึกซ้อมตีกลอง
- การฝึกการหายใจที่ถูกต้องเมื่อฝึกทักษะเครื่องดนตรี
- การฝึกซ้อมเป่าลมเข้าปากเป่า (กำพวด)
- การฝึกซ้อมเป่าลมเข้าเครื่องดนตรี
- การฝึกการเป่าลมยาว
- การฝึกซ้อมการเป่าโดยการเน้นความดัง เบา สลับกัน
- การฝึกซ้อมจากบทเพลงที่ง่ายไปจนถึงบทเพลงที่ยากขึ้น
- การฝึกซ้อมเพลงที่มีเครื่องหมายต่างๆ

ส่วนในการฝึกซ้อมแถวและแปรขบวนคือ

- การฝึกซ้อมการเดินให้เข้ากับจังหวะได้ดี

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม (ม.ป.ป.) การซ้อมแถว แปรขบวน ควรเริ่มฝึกตั้งแต่ทำบุคคลตัวเปล่าและใช้เครื่องดนตรีและเครื่องมือต่างๆประกอบ เพื่อให้การฝึกมีระเบียบ วินัย ความอดทน ความพร้อมเพรียงตลอดจนรวมไปถึงความสามัคคีในหมู่คณะ และการฝึกซ้อมแบบฝึกหัดการแปรขบวนต่างๆ

สรุปได้ว่า ในการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิตมีการฝึกซ้อมเพื่อออกการแสดงอยู่สองประเภท คือ การนั่งบรรเลง (Concert) และการเดินแถวแปรขบวน (Marching and Display) ซึ่งในการกระบวนกรฝึกซ้อมได้แบ่งการฝึกซ้อมเป็นสองประเภทหลักๆ คือ การเรียนทฤษฎีดนตรีควบคู่กับทักษะดนตรีและอีกประเภทคือการซ้อมแถวแปรขบวน (Marching and Display) โดยควรเริ่มเรียนทฤษฎีตั้งแต่ เรื่อง เสียง การบันทึกโน้ต จังหวะ บันไดเสียงเมเจอร์ กุญแจเสียง ส่วนปฏิบัติควรเริ่มเรียนตั้งแต่ การฝึกกลม การฝึกหายใจ การจรดปากเป่า การเป่าเสียงยาวไปจนถึงทักษะขั้นสูง

การติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม

จากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน (กรมสามัญฯ, 2541 : 75) ได้กล่าวถึงการประเมินติดตามผลว่า การประเมินติดตามผลไม่ได้ระบุให้มีการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนเป็น มผ หรือ ผ ซึ่งจะมีผลต่อการจบหลักสูตรของนักเรียน แต่ในการทำงานให้เป็นระบบนั้น ควรจัดให้นักเรียนได้มีกิจกรรมการประเมินด้วย โดยอาจจะให้ครูเป็นผู้ประเมิน นักเรียนประเมินตนเอง หรือ นักเรียนประเมินตนเอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการทำงาน

การรายงานผลการปฏิบัติการของนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกเป็นนิสัย เพื่อเป็นประโยชน์ที่นักเรียนได้มีข้อมูลไว้สำหรับเตือนความจำตนเอง และได้เห็นพัฒนาการทำงานของตนเอง ครูที่ปรึกษาอาจให้นักเรียนเขียนเป็นบันทึก หรือแบบฟอร์มที่เตรียมให้เพื่อให้นักเรียนจะได้รายงานให้ง่ายขึ้น

การจัดแสดงผลงาน จากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดแสดงผลงานถือว่าเป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง ในการประเมินผลและเป็นการยืนยันว่าผู้เรียนประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่ตนทำโรงเรียนควรจัดเวลาสำหรับนักเรียนให้ได้มีโอกาสได้แสดงผลงาน การยกย่องความสำเร็จของนักเรียนจะช่วยให้เด็กมีความภูมิใจ มีกำลังใจ และรู้จักว่าตนเองมีความถนัดความสามารถเรื่องใดเป็นพิเศษ ยังมีรางวัลเสริมจะช่วยให้เด็กและผู้ปกครองมีความภูมิใจมากขึ้นอาจจะเป็นการประกาศเกียรติคุณก็เป็นสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่งสำหรับเด็ก โดยเฉพาะประกาศนียบัตรจะเป็นประโยชน์ต่อการสมัครงานและการเรียนต่อในอนาคตได้ (กรมสามัญศึกษา, 2541 : 75)

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 23) กล่าวถึง การประเมินผลว่าโรงเรียนควรมีการดำเนินงานดังนี้

1. กิจกรรมนักเรียนมีส่วนช่วยให้เกิดความเจริญแก่นักเรียนอย่างไร และมีความสัมพันธ์กับการสอนวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างไร
2. กิจกรรมนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกความเป็นผู้นำ ความคิดริเริ่ม ความรู้จักรับผิดชอบ การรู้จักร่วมมือกันทำงาน และส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกรักโรงเรียนขึ้นอย่างไร
3. โรงเรียนได้พยายามจัดการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมในกิจกรรมมากน้อยอย่างไร หลักการเลือกสมาชิกของกิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ไม่มีการกีดกันด้วยเชื้อชาติ ศาสนา ฯลฯ หรือไม่

4. กิจกรรมของโรงเรียนก่อให้เกิดความรู้สึกรู้สึกแตกต่างแปลกใหม่ เช่น เป็นสมาคมลับหรือไม่
5. คณะครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และให้ความสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ หรือไม่
อย่างไร
6. โรงเรียนพยายามจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ หลายชนิด เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือก
เป็นสมาชิกได้ตามความสนใจของแต่ละบุคคลมากนักน้อยเพียงไร
7. โรงเรียนได้เอาใจใส่ปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทันต่อความสนใจของนักเรียนหรือไม่
เพียงไร

ในการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ครูประเมินนักเรียน
นักเรียนประเมินกันเอง การแสดงถือเป็นการประเมินผลอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะกิจกรรมวงโยธวาทิต
การแสดงเป็นการประเมินผลที่ดีที่สุด เพราะผลของการซ้อมคือการได้ออกไปแสดง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุธนะ ดิงศภทิพย์ (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนใน
โรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
การบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร
ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร มีการบริหาร
กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย แนวทางปฏิบัติ โครงสร้างการ
บริหารกิจกรรมนักเรียน การวางแผน การดำเนินงานและการติดตามและประเมินผลทุกโรงเรียน มี
ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบาย กรรมการนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ การวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาด้าน
โครงสร้างบริหารกิจกรรมนักเรียน ปัญหาด้านการวางแผนกิจกรรมนักเรียน ปัญหาด้านติดตาม
ประเมินผล มีน้อย จะมีปัญหาในด้านการดำเนินงาน ที่พบมากคือ ปัญหาความเป็นสัดส่วนของ
สถานที่ทำงานสำหรับนักเรียน ในการจัดกิจกรรมนักเรียน และปัญหาอาจารย์ในโรงเรียน ไม่เห็น
ความสำคัญของกิจกรรมนักเรียน

สุพจน์ เจนณะสมบัติ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียน
ด้านการจัดวงโยธวาทิตของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างปี

พ.ศ.2539 - 2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยชวาทิตและปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2539 - 2542 ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทยมีการจัดการวงโยชวาทิตดังนี้ ด้านการวางแผน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม มีการทำแผนปฏิบัติการเป็นรายปี มีครู อาจารย์ผู้ควบคุมวงโยชวาทิตเป็นผู้รับผิดชอบในการทำแผนและจัดทำโครงการ ด้านงบประมาณ ใช้เงินบำรุงการศึกษา เงินสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการดำเนินงาน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมวงโยชวาทิต มีสถานที่ฝึกซ้อม มีการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยในการฝึกซ้อม ด้านการติดตามประเมินผล มีการติดตามประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ และนำผลไปเป็นข้อมูลใช้ในการเตรียมหรือวางแผนการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยชวาทิตได้แก่ แผนที่เสนอไปนั้นมีการเปลี่ยนแปลง ความคิดเห็นไม่ตรงกัน นักเรียนมักขาดซ้อมเพื่อไปเรียนพิเศษ ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้นักเรียนมาร่วมกิจกรรม มีบางโรงเรียนไม่มีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม

สายพิน พุทธิสาร (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลการประกวดวงดนตรีไทย ถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีไทย และปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลการประกวดวงดนตรีไทย ถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผลการวิจัย พบว่า ในการเตรียมการจัดกิจกรรมโรงเรียนดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการและโครงการกิจกรรม โดยครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้เขียนโครงการ มีการประสานงานในการอำนวยความสะดวกด้านอาคาร สถานที่ มีการเชิญวิทยากรพิเศษ และศิษย์เก่าเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรม ได้รับงบประมาณจากเงินบำรุงการศึกษาและเงินสมาคมผู้ปกครองและครู ครูที่ปรึกษากิจกรรมประชาสัมพันธ์การรับสมัครสมาชิกกับนักเรียนในห้องเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ที่ร่วมกิจกรรมเป็นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทย ปัญหาที่พบ คือสถานที่ฝึกซ้อมไม่เหมาะสม ขาดแคลนบุคลากรและงบประมาณไม่เพียงพอ

ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม พบว่า การปฐมนิเทศสมาชิก สำหรับคณะกรรมการดำเนินงานประกอบด้วย คณะกรรมการครูได้จากการแต่งตั้งและคณะกรรมการนักเรียนที่ได้จากการเลือกตั้ง ร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรม กิจกรรมที่จัด ได้แก่ กิจกรรมฝึกซ้อมเพื่อประกวด ร่วมกิจกรรมภายในโรงเรียน กิจกรรมบริการชุมชน โดยใช้เวลายื่นหลังเลิกเรียนและเวลาเข้าก่อนเข้าแถวเป็นเวลาฝึกซ้อม แนวการจัดกิจกรรมมุ่งส่งเสริมความถนัดพัฒนาความสามารถ ส่งเสริมทักษะสร้างโอกาสในการเรียนต่อ ลักษณะการฝึกซ้อมมีทั้งการฝึกซ้อมทักษะและฝึกซ้อมรวมวง ครูที่ปรึกษากิจกรรมดูแลและการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารติดตามการจัดกิจกรรมจากรายงานผลการจัดกิจกรรมและการเยี่ยมเยียนให้ขวัญกำลังใจ ปัญหาที่พบ คือ มีเวลาฝึกซ้อมน้อย

ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรม ครูที่ปรึกษากิจกรรมและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและจัดทำเอกสารรายงานผลการจัดกิจกรรมเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม ปัญหาในการประเมินผลการจัดกิจกรรม คือ ไม่มีการบันทึกผลการประเมินการจัดกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษร การรายงานผลการจัดกิจกรรมล่าช้าและจัดทำไม่สม่ำเสมอ

สรุปประเด็นและแนวคิดสำหรับการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ซึ่งค้นคว้าและเรียบเรียงขึ้นใหม่ โดยศูนย์คุณภาพการเรียนการสอน (2541) โดยเมื่อร่วมกับประสบการณ์ทางการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิตของผู้วิจัยแล้วพบว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิต ที่ดี จะต้องมีการบริหารจัดการเรื่อง นโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้างของการบริหารกิจกรรม มีการวางแผนที่สัมพันธ์กับภารกิจของหน่วยงาน สัมพันธ์กับนโยบายและสิ่งที่ต้องการจะดำเนินการจัดกิจกรรม มีวิธีการที่เป็นระบบด้านการเงินการจัดหางบประมาณให้เพียงพอและสัมพันธ์กับแผนโครงการ มีการสรรหา พัฒนาและรักษานักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิตอย่างเป็นระบบ มีการอำนวยความสะดวกเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์การเดินทางเพื่อการแสดงให้เพียงพอและเหมาะสม มีกระบวนการฝึกซ้อมที่มีระบบและถูกต้องตามหลักการและมีการติดตามประเมินผลใน

การบริหารกิจกรรมอย่างเป็นระบบ   ดังนั้นประเด็นสำคัญสำหรับการศึกษากิจกรรม
นักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ควร
จะครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างการบริหารจัดการ นโยบาย วัตถุประสงค์ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ
การบริหารจัดการกิจกรรมวงโยธวาทิตของโรงเรียน
2. สภาพและปัญหาของการวางแผนในการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต
3. สภาพและปัญหาด้านการเงินและการงบประมาณในการบริหารกิจกรรม
วงโยธวาทิต
4. สภาพและปัญหาการจัดการด้านบุคลากรในการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต
5. สภาพและปัญหาด้านการจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และการ
เดินทางสำหรับการจัดการกิจกรรมวงโยธวาทิต
6. สภาพและปัญหาในด้านต่างๆของกระบวนการฝึกซ้อมและการออกงานแสดง
7. สภาพและปัญหาของการติดตามประเมินผลการจัดการกิจกรรมวงโยธวาทิต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกรณีศึกษา (Case-study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และเปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมการนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิต ของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม และโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ในประเด็นเรื่อง สภาพและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกิจกรรมวงโยชวาทิต ในเรื่องโครงสร้างการบริหารจัดการ นโยบาย วัตถุประสงค์ การวางแผนการเงินการงบประมาณ การจัดการด้านบุคลากร การจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การเดินทาง กระบวนการฝึกซ้อม ออกงานแสดงและการติดตามประเมินผลการของจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต โดยในบทนี้จะเสนอรายละเอียดครอบคลุมเรื่องวิธีการดำเนินการวิจัยและขั้นตอนต่างๆ ของการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต และคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิต ของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม และโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย เป็น ผู้ให้สัมภาษณ์ รวมประชากรทั้งสิ้น 53 คน ดังนี้

1. ผู้บริหารงานวงโยชวาทิต ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมวงโยชวาทิตและผู้ช่วยควบคุมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม รวม 3 คน ส่วนผู้บริหารงานวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยสำนักผู้อำนวยการ รวม 3 คน

2. อาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต ได้แก่ อาจารย์ผู้ฝึกสอน 1 คนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3 คน ของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม รวมจำนวน 4 คน ส่วนที่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้แก่ อาจารย์ผู้ฝึกสอนซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมวง 1 คนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต 3 คน รวมจำนวน 4 คน

3. คณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิต ได้แก่ หัวหน้าวง รองหัวหน้าวง หัวหน้าฝ่ายและหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี โรงเรียนวัดสุทธิวรารามจำนวน 17 คน และของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จำนวนอีก 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบศึกษาเอกสาร และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบศึกษาเอกสาร เป็นการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับประกอบการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. แบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) เป็นแบบที่ใช้กับหัวข้อนำสัมภาษณ์ (Interview – Guide) สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร โรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการวงโยชวาทิตในเรื่อง นโยบาย

วัตถุประสงค์และโครงสร้าง การวางแผน การดำเนินงานและการติดตามประเมินผล

3. แบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) เป็นแบบที่ใช้กับหัวข้อนำสัมภาษณ์ (Interview – Guide) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการวงโยชวาทิตในเรื่อง นโยบาย

วัตถุประสงค์และโครงสร้าง การวางแผน การดำเนินงานและการติดตามประเมินผล

4. แบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) เป็นแบบที่ใช้กับหัวข้อนำสัมภาษณ์ (Interview – Guide) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการนักเรียน โยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย โดยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการวงโยชวาทิตในเรื่อง นโยบาย

วัตถุประสงค์และโครงสร้าง การวางแผน การดำเนินงานและการติดตามประเมินผล

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย อันได้แก่ แบบศึกษาเอกสารและแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สร้างแบบกำหนดประเด็นในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยเพื่อความสะดวกในการกำหนดประเด็นในการวิจัยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัยให้ตรงกัน (ดูตัวอย่างได้จากตารางที่ 1 หน้า 78)
3. สร้างแบบศึกษาเอกสาร และแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบในแบบกำหนดประเด็นในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
4. นำเครื่องมือฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบให้คำแนะนำและแก้ไข
5. ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
6. นำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมจำนวน 6 ท่าน ดังนี้
  - 6.1 อาจารย์ชูวิทย์ ยุระยง หัวหน้าภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 6.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์ อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 6.3 อาจารย์วิทยา ไส้ทอง อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 6.4 อาจารย์สุรพล ชาญวิบูลย์ อาจารย์ภาควิชาศิลปนิเทศ สาขาดนตรีตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
  - 6.5 อาจารย์สุพัฒน์ ชาญวิบูลย์ หัวหน้างานดนตรี โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
  - 6.6 อาจารย์ภัทรารุช พันธุ์พุทธพงษ์ ครูใหญ่สถาบันดนตรีมีฟ้า
7. นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือวิจัย
8. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากประชากรในการวิจัย

ตารางที่ 1 ตัวอย่างแบบกำหนดประเด็นในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อคำถาม	เครื่องมือที่ใช้
1.นโยบาย วัดดูประสงค์และ โครงสร้าง	1.1 นโยบาย และ วัดดูประสงค์ ในการบริหาร กิจกรรมวงโยช วาทิต	เอกสารโครงการ ธรรมนูญโรงเรียน ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสาร 1.ท่านมีนโยบายและวัดดูประสงค์อย่างไรในการบริหารกิจกรรม วงโยชวาทิต 1.ท่านได้รับนโยบายและวัดดูประสงค์อย่างไรในการบริหารกิจกรรม วงโยชวาทิต 1. ท่านทราบนโยบาย วัดดูประสงค์ของกิจกรรมวงโยชวาทิตหรือไม่อย่างไร	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	1.2 ผู้จัดทำและ ผู้รับผิดชอบใน การจัดทำ (ผู้มี ส่วนร่วม)	เอกสารโครงการ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสาร 2.ท่านได้มอบให้ใครรับผิดชอบในการวางแผนนโยบายและวัดดูประสงค์ การจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตหรือไม่ อย่างไร 2.ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัดดูประสงค์หรือไม่ ถ้ามีทำอย่างไร 2.ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัดดูประสงค์ หรือไม่อย่างไร	แบบศึกษา เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	1.3 ประโยชน์ที่ นักเรียนจะ ได้รับจากการ ร่วมกิจกรรมวง โยชวาทิต	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	3.ท่านคิดว่า นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างไร จากนโยบายดังกล่าว 3.ท่านคิดว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมวงโยชวาทิตจะได้รับประโยชน์อย่างไร จากนโยบายดังกล่าว 3.ท่านได้รับประโยชน์อย่างไรจากการเข้าร่วมกิจกรรมวงโยชวาทิต	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อขอความร่วมมือ จากโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในเครื่องมือ และจากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) กับผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต และคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย และผู้วิจัยเข้าไปศึกษาและสร้างความคุ้นเคยในการค้นหาข้อมูลตามกรอบแนวคิดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง โดยข้อมูลส่วนใหญ่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนาประจำวันตามและการสังเกตการณ์บางส่วนประกอบด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามเครื่องมือที่ได้สร้างและแผนการวิจัยไว้โดยได้ใช้ระยะเวลาเข้าไปศึกษา ณ โรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ต

วิทยาลัย ประมาณ โรงเรียนละ 4 สัปดาห์ ซึ่งคาดว่าจะได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการ โดยเริ่มศึกษาจาก โรงเรียนวัดสุทธิวรารามตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2545 ถึงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2546 และโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ถึง 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้รวบรวมมาได้ทั้งหมดโดยแยกให้เห็นถึงส่วนประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น โดยมีวิธีวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอนและคณะกรรมการนักเรียน โขงวาทีตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามกรอบของแนวคิดในการวิจัยและนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอนและคณะกรรมการนักเรียนวงโขงวาทีตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เปรียบเทียบตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำเสนอเป็นตารางแสดงเนื้อหาเปรียบเทียบ

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิเคราะห์

การวิจัยเรื่องการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จากการศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์ตามกรอบการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต ได้ผลการศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต สภาพและปัญหาด้านการวางแผน ด้านการเงิน การงบประมาณ การจัดการด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และการเดินทางสำหรับการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต ด้านกระบวนการฝึกซ้อมและการออกงานแสดง สภาพและปัญหาด้านการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต ดังรายละเอียดในแต่ละกรณีศึกษา และการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของทั้งสองโรงเรียน โดยในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสุทธิวราราม

ตอนที่ 2 กรณีศึกษาโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

กรณีการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิต

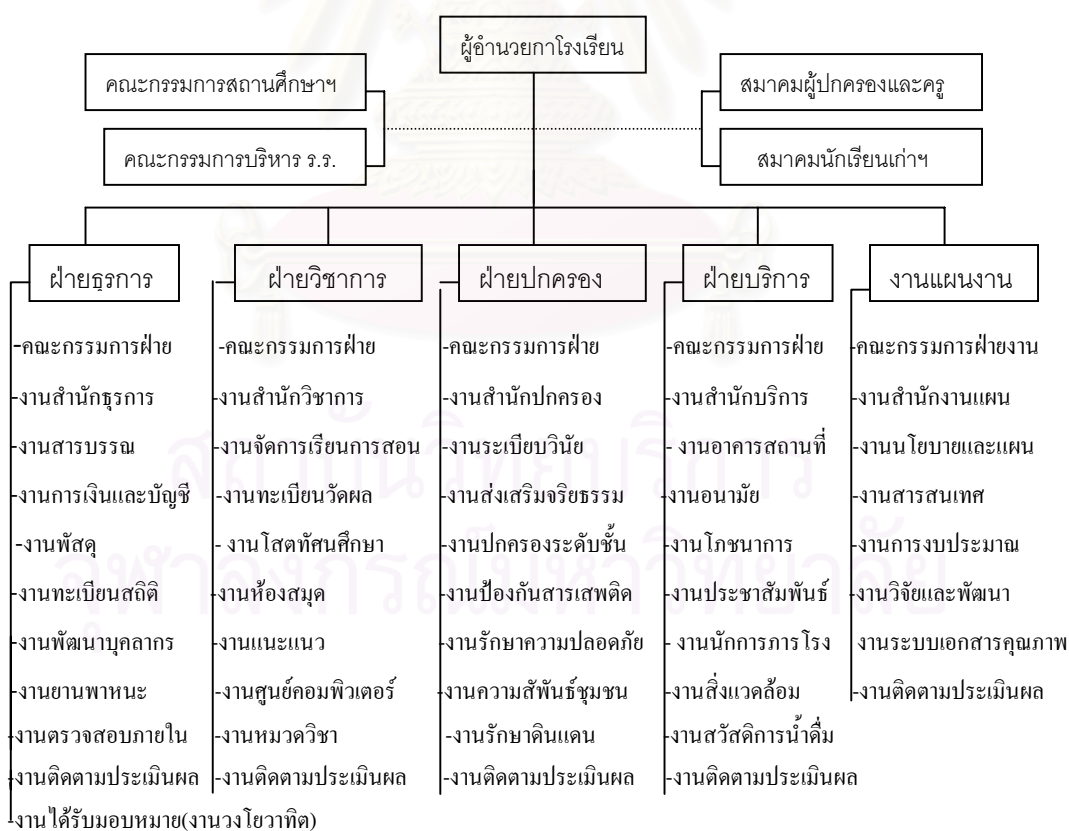
โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม จากการศึกษาเอกสารและการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตซึ่งได้แก่ แผนปฏิบัติการ สรุปรายงานการรับ-จ่าย ธรรมนูญโรงเรียน เอกสารการบริหารงานฝ่ายธุรการ โรงเรียนวัดสุทธิวราราม คู่มือนักเรียนและผู้ปกครองปีการศึกษา 2545 เอกสารโครงการและเอกสารการบริหารกิจกรรมวงดุริยางค์โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

สภาพทั่วไปของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เปิดสอนระดับชั้น ม.1-ม.6 เป็นโรงเรียนชายล้วน สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ เลขที่ 1726 ถนนเจริญกรุง แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร มีรถประจำทางที่ผ่านหน้าโรงเรียนถึง 10 สาย ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ใกล้กับแหล่งธุรกิจสำคัญคือ ถนนสีลมและถนนสาทร โรงเรียนวัดสุทธิวราราม มีเนื้อที่ 5 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา ในโรงเรียนมี อาคารสำนักงาน ธรรมสถานอาคารที่พักนักรภารโรง และ อาคารเรียน 6 หลัง ห้องเรียน 72 ห้อง มีครูทั้งหมด 152 คน เป็นหญิง 110 คน ชาย 42 คน วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาโท 39 คน ระดับปริญญาตรี 113 คน ครูจ้าง 11 คน เป็นหญิง 7 คน ชาย 4 คน ลูกจ้างประจำ 18 คน เป็นหญิง 1 คน ชาย 17 คน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 3,785 คน โครงสร้างระบบบริหารงานของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีลักษณะดังในแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 แผนภูมิบริหารงานโรงเรียนวัดสุทธิวราราม

(โรงเรียนวัดสุทธิวราราม, 2545 : 27)

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ได้ส่งเสริมกิจกรรมวงโยชวาทิตมาอย่างต่อเนื่องตลอดมา วงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2498 โดยนายเปื้อง สุเสวี ซึ่งดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ในสมัยนั้น จากวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ด้านดนตรีและให้เป็นวงดนตรีนำแถวกลองลูกเสื่อโดยมอบหมายให้ นายแสวง บุตรน้ำเพชร เป็นอาจารย์ผู้ฝึกสอน จนในปีพ.ศ. 2511 ได้รับพระราชทาน “คทาครูท” จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและมีคำรับผ่านสำนักพระราชวังและให้ทำหนังสือชมเชยว่าแสดงได้ดีจากการแสดงต่อหน้าที่ประทับ(ที่มาจากเอกสารการบริหารงานกิจกรรมดุริยางค์โรงเรียนวัดสุทธิวราราม, ม.ป.ป. : 3)

วงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้รับการพัฒนาและสนับสนุนมาตลอดจนถึงปัจจุบัน โดยวัฒนธรรมองค์การภายใต้การปกครองแบบรุ่นพี่ช่วยดูแลปกครองรุ่นน้อง ปัจจุบันสถานที่สำหรับการดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ตั้งอยู่ที่บริเวณชั้น 1 ของอาคารพัชรนาคบงกช ได้มีการปรับปรุงห้องใหม่เป็นห้องสำหรับกิจกรรมวงโยชวาทิตทั้งชั้น มีห้องซ้อมรวมซึ่งสามารถปรับเป็นห้องแสดงที่สามารถบรรจุผู้ชมได้ประมาณ 150 คน และมีห้องซ้อมสำหรับกลุ่มเครื่องดนตรีต่าง ๆ มีห้องเก็บเครื่องดนตรี มีวัสดุ อุปกรณ์ และห้องน้ำพร้อม

ปัจจุบันวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งเป็นนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมวงโยชวาทิต จากชั้น ม.1-ม.6 เป็นจำนวน 72 คน โดยมีคณะกรรมการนักเรียนเป็นผู้บริหารวงโยชวาทิต ที่มาจากสมาชิกกิจกรรมวงโยชวาทิตกลุ่ม ม.5 เลือกกันเองให้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการผู้บริหารวงในตำแหน่งต่าง ๆ เมื่อนักเรียนขึ้นมาในระดับชั้นม. 5 ซึ่งทุก ๆ ปีจะมีการผลัดเปลี่ยนคณะกรรมการนักเรียนในกลุ่ม ม.5 สมาชิกระดับชั้น ม.1-ม.5 มีหน้าที่ปฏิบัติกิจกรรมโยชวาทิต ส่วนนักเรียนวงโยชวาทิตเมื่ออยู่ในระดับชั้นม.6 จะถือว่าเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ไม่ต้องปฏิบัติกิจกรรมแบบภาคบังคับใด ๆ แต่จะช่วยงานในกรณีที่มีความจำเป็นหรือเมื่อมีการแสดงที่สำคัญ ๆ เพราะนักเรียนชั้นม. 6 จะต้องเตรียมตัวเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย หรือในกรณีที่จะศึกษาต่อด้านดนตรี แต่ก็อาจมาร่วมปฏิบัติกิจกรรมได้ตามปกติ

ในการบริหารงานโรงเรียนวัดสุทธิวรารามโดยทั่วไปนั้น โรงเรียนได้บริหารงานตามแนวยุทธศาสตร์สำคัญ 5 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ ยุทธศาสตร์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาบุคลากร ยุทธศาสตร์

ด้านการมีส่วนร่วม และนโยบายที่เกี่ยวข้องในแต่ละยุทธศาสตร์ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน (โรงเรียนวัดสุทธิวราราม, 2545 : 26) ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการ *นโยบายที่ 1* ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปี ระบบสารสนเทศ และการประชาสัมพันธ์สื่อสาร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การประกันคุณภาพการศึกษา *นโยบายที่ 2* เร่งรัดปรับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปฏิรูปการเรียนรู้ *นโยบายที่ 3* พัฒนาบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน และเอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร

นโยบายที่ 4 บริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับโรงเรียน ผู้เรียน

ชุมชนและสังคม *นโยบายที่ 5* พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

นโยบายที่ 6 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะของการเรียนรู้ของนักเรียนด้านคณิตศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และภาษาเพื่อการสื่อสาร *นโยบายที่ 7* ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ที่

เสริมสร้างลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านศิลปะ วัฒนธรรม กีฬา และ *นโยบายที่ 8* สนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารให้มี

ประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร *นโยบายที่ 9* ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การมีส่วนร่วม *นโยบายที่ 10* ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน

ยุทธศาสตร์ นโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมวงโยชวาทิต

จากยุทธศาสตร์ นโยบายของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ผู้บริหารได้นำนโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนและวงโยชวาทิตของโรงเรียน โดยเฉพาะ **ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปฏิรูปการเรียนรู้** *นโยบายที่ 7* ซึ่งเป็นนโยบายที่สอดคล้องในการพัฒนากิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน

ซึ่งได้กล่าวถึงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมทางด้านศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬาโดยตรง ผู้บริหารให้การสนับสนุนนักเรียนให้มีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ที่ถนัด อย่างเต็มที่ โดยทางโรงเรียนให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตอย่างต่อเนื่อง เมื่อสิ่งนั้นเป็นการพัฒนาศักยภาพในตัวนักเรียน โดยทางโรงเรียนได้ใช้ยุทธศาสตร์ที่ 3 นโยบายที่ 7 เป็นแนวทางหลักในการพัฒนากิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวาราม

ปัจจุบันผู้อำนวยการเป็นของโรงเรียนวัดสุทธิวาราม เป็นผู้อำนวยการชาย อายุ 54 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านบริหารการศึกษา มีประสบการณ์การทำงาน 34 ปี มีประสบการณ์การด้านการบริหาร 25 ปี เข้ารับตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธิวาราม 4 เดือน

ผู้บริหารที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมวงโยชวาทิตของโรงเรียนคือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ ซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการหญิง อายุ 56 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านบริหารการศึกษา มีประสบการณ์ทำงาน 30 ปี มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ 14 ปี มีอาจารย์ผู้ช่วยผู้ควบคุมวงโยชวาทิต ทำหน้าที่ที่ปรึกษาและประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารและผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต เป็น เพศหญิงอายุ 48 ปี มีประสบการณ์การทำงาน 28 ปี ประสบการณ์การในตำแหน่ง 6 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทด้านการวิจัยการศึกษา

งานวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวารามเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายธุรการ โดยมีผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการเป็นผู้ดูแล และมีผู้ช่วยผู้ควบคุมเป็นฝ่ายประสานงานกับ อาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต อาจารย์ผู้ฝึกสอนเป็นเพศชาย อายุ 28 ปี ประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรี มีผู้ช่วยผู้ฝึกสอนอีก 3 คนเป็นเพศชายอายุ 25 ปี มีประสบการณ์การทำงาน 3 ปี มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีทางด้านดนตรี 2 คนและเป็นเพศชาย อายุ 23 ปี ประสบการณ์การทำงาน 5 ปี กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ทางด้านดนตรี 1 คน

อาจารย์ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวารามเป็นศิษย์เก่าของวงโยชวาทิต เคยผ่านระบบการทำงานของวงโยชวาทิต ทำให้เข้าใจการทำงานและระเบียบประเพณีวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวารามเป็นอย่างดี

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการนักเรียนร่วมกับเอกสารการบริหารกิจกรรมวงดุริยางค์โรงเรียนวัดสุทธิวาราม (ม.ป.ป. : ไม่ปรากฏเลขหน้า) พบว่าปัจจุบันวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวาราม มี

คณะกรรมการนักเรียนวงโยธวาทิตซึ่งอยู่ในระดับชั้นม. 5 จำนวน 7 คนและมีนักเรียนชั้นม.4 เป็นผู้ช่วย จำนวน 7 คน ประกอบด้วยหัวหน้าวง 1 คน รองหัวหน้าวง 1 คน และฝ่ายต่าง ๆ ในการทำงานคือ

ฝ่ายเอกสาร

ฝ่ายธุรการ

ฝ่ายพัสดุ

ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์

ฝ่ายเสื้อผ้า

ฝ่ายบริการ

ฝ่ายเหรียญก

ฝ่ายปกครอง

นอกจากนั้นในกลุ่มเครื่องดนตรี(Section) ยังมีหัวหน้ากลุ่มทำหน้าที่ดูแลสมาชิกในกลุ่มและดูแลการฝึกซ้อม เพื่อประสิทธิภาพของวง จำนวน 10 กลุ่ม เครื่องดนตรี (Section) เป็นนักเรียน ม.5 จำนวน 5 คน ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี Flute, Saxophone, Horn, Trombone, Percussion และเป็นนักเรียน ม.4 จำนวน 5 คน ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี Doble Reed, Clarinet, Trumpet, Euphonium, Tuba

ในทุก ๆ ปีจะมีการเปลี่ยนคณะกรรมการนักเรียนในช่วงปิดภาคเรียนปลายปีการศึกษา

การบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต:นโยบาย วัตถุประสงค์ โครงสร้างการบริหาร และปัญหา

ในการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามนั้น ผู้บริหารได้ให้อิสระในการทำงานแก่อาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยธวาทิตค่อนข้างมาก โดยทางผู้บริหารไม่ได้กำหนดว่าวงโยธวาทิตต้องทำอะไร ในรายละเอียดอย่างไร แต่ผู้บริหารจะมีบทบาทให้การสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตตามนโยบายของโรงเรียนในข้อที่ 7 คือ“ส่งเสริมและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านศิลปะ และภาษาเพื่อการสื่อสาร” และได้มอบหมายให้อาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยธวาทิตเป็นผู้กำหนด นโยบายในการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้เอง

ในการกำหนดนโยบายของวงโยธวาทิตโรงเรียน ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนระบุว่าได้ร่วมกับคณะกรรมการนักเรียนวงโยธวาทิตกำหนดนโยบายบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตแล้วนำไปปรึกษากับผู้ช่วยผู้ควบคุมวงเป็นระยะ

หลังจากได้นโยบายแล้วได้นำเสนอให้ผู้ควบคุมวง คือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ ซึ่งจะ เป็นผู้พิจารณาและนำเสนอให้ผู้อำนวยการโรงเรียนพิจารณาในลำดับขั้นต่อไป โดยนโยบายในการ บริหารวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามนั้น ได้นำมาจากสิ่งที่ปฏิบัติกันมาและจากระเบียบ ที่ใช้อยู่โดยนำมาปรับปรุงให้เข้ากับยุคสมัย

นโยบายในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีสิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องที่ อาจแบ่งได้เป็น 2 เรื่องใหญ่ ๆ (เอกสารการบริหารกิจกรรมวงดุริยางค์โรงเรียนวัดสุทธิวราราม : ม.ป.ป.) ด้วยกันคือ

1.การอยู่ร่วมกันในระบบรุ่นพี่รุ่นน้อง วงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามให้ความสำคัญ เป็นอย่างมากในการอยู่ร่วมกันอย่างพี่น้อง เพราะการที่รุ่นน้องเคารพเชื่อฟังรุ่นพี่ ทำให้ปกครอง สมาชิกในวงได้ง่าย รุ่นพี่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีความสามัคคีในรุ่นของตัวเอง ทำให้รุ่นน้องในแต่ละ รุ่นเกิดการศรัทธาและเอาเป็นแบบอย่าง เมื่อต้องขึ้นมาเป็นรุ่นพี่หรืออยู่ในรุ่นที่ต้องเป็นคณะ กรรมการบริหารวง จะสนับสนุนให้ทำงานร่วมกันในแต่ละระดับชั้นเพื่อสร้างความสามัคคีและ ความพร้อมเพรียงแข็งแกร่งในรุ่นของตัวเอง มีการวางวัตถุประสงค์ในการทำงานเพื่อทำงานให้ได้ ตามวัตถุประสงค์และคงความมีประสิทธิภาพ

นโยบายการอยู่ร่วมกันอย่างพี่น้องยังได้เน้นถึงความสำคัญของศิษย์เก่า มีการให้เก็บ หลักฐานของการทำกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนในอดีต โดยให้เก็บหลักฐานเป็นภาพถ่ายเพื่อ เก็บเป็นภาพแห่งความทรงจำในแต่ละปี ซึ่งนอกจากจะทำให้เห็นการทำงานและกิจกรรมวงโยช วาทิตโรงเรียนแล้วยังสามารถทำให้ทราบพัฒนาการของวง หลักฐานเป็นภาพถ่ายที่เก็บเป็นภาพ แห่งความทรงจำในแต่ละปีจะเป็นภาพประทับใจเมื่อรุ่นพี่ที่จบการศึกษาออกไปแล้วได้กลับมาเห็น ภาพในสมัยที่ตัวเองเป็นสมาชิกของวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม เป็นการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องที่ดีมาก

สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สร้างความเข้มแข็งให้กับรุ่นแต่ละรุ่นของวงโยชวาทิตให้เกิดความ ผูกพันกับวงเป็นอย่างมาก และสามารถรวมตัวกันได้เมื่อทางวงโยชวาทิตต้องการ เช่น มีการรวมตัว ศิษย์เก่ากับศิษย์ปัจจุบันทุกปีเพื่อไปเดินแถวและบรรเลง ถวายสักการะในวันที่ 23 ตุลาคม ของทุกปี

2. การพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพในการบรรเลง คือ การพัฒนาจุดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น Section Part Band กล่าวคือ ให้ความสำคัญในการพัฒนาฝีมือการบรรเลงตั้งแต่ส่วนตัว กลุ่มเครื่องดนตรี ไปจนถึงการแสดงทั้งวง เพื่อให้วงมีมาตรฐาน และเกิดการพัฒนาในการบรรเลงอยู่ตลอดเวลา โดยเน้นการพัฒนาในทุกองค์ประกอบของดนตรี

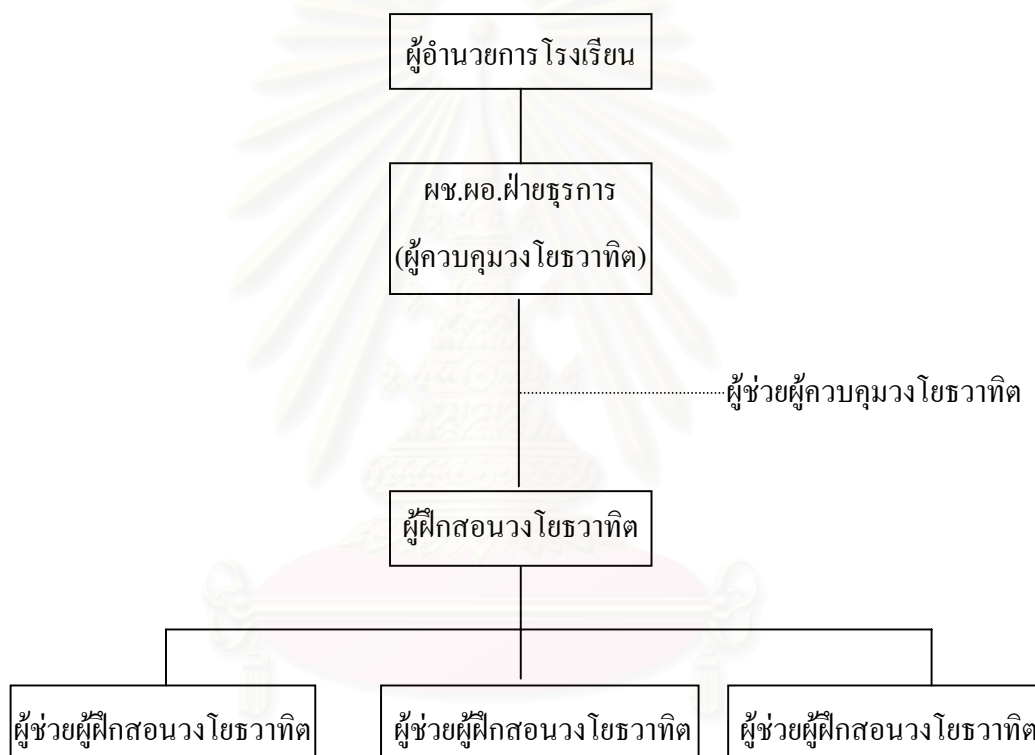
จากนโยบายข้างต้น ทางโรงเรียนและวงโยชวาทิตมีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสนใจด้านดนตรีให้มีความรู้และทักษะดนตรีเพิ่มขึ้น และกิจกรรมวงโยชวาทิตจะฝึกนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีความอดทน มีความเป็นผู้นำ มีความเสียสละ และรู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมภายใต้ระบบการปกครองแบบรุ่นพี่ – รุ่นน้อง โดยนักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาตนเองเพื่อประกอบอาชีพหรือทำเป็นงานอดิเรกต่อไปได้

ผู้บริหารได้ให้ความเห็นว่า กิจกรรมวงโยชวาทิตจัดขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง รู้จักแก้ปัญหาอย่างมีเหตุมีผล นอกจากนั้นผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอนและคณะกรรมการนักเรียนได้ให้ความเห็นว่า สิ่งสำคัญที่นักเรียนจะได้รับประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมวงโยชวาทิตคือ ความเสียสละ ความสามัคคีและการเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย ความมุ่งมั่นที่กิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้สมาชิกปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนใจ และทุกคนทุกรุ่นพยายามปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามทุกคนที่จบการศึกษาออกไปได้สิ่งเหล่านี้ติดตัวไปด้วยเมื่อพ้นจากรั้วโรงเรียน ในการทำงานจึงดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์ ส่วนหนึ่งมาจากการที่ทุกคนเข้าใจในระบบ และประเพณีการอยู่ร่วมกันแบบพี่-น้อง และในอีกส่วนหนึ่งมาจากการที่ตัวผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเองเป็นศิษย์เก่า ทำให้เข้าใจการทำงานเป็นอย่างดี การทำงานจึงเป็นไปตามนโยบายวัตถุประสงค์ และโครงสร้างตามที่ได้ตั้งไว้

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารร่วมกับการศึกษาเอกสารการบริหารงานฝ่ายธุรการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม (2545 : 17) พบว่าในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามทางโรงเรียนได้จัดโครงสร้างในการบริหารงานคือ วงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้ขึ้นตรงกับฝ่ายธุรการ โดยได้จัดงานวงโยชวาทิตให้อยู่ในสายงานที่ได้รับมอบหมาย มีผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมวง และมีอาจารย์ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลงานกิจกรรมวงโยชวาทิตเป็นผู้ช่วยผู้ควบคุมวง ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการและอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต

โครงสร้างการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต ข้อกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายต่าง ๆ ในการบริหารงานกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม เป็นดังในแผนภูมิองค์การต่อไปนี้ (ที่มาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารร่วมกับการศึกษาเอกสารการบริหารงานฝ่ายธุรการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม, 2545 : 17)

แผนภูมิที่ 5 โครงสร้างการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายต่างๆในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

ผู้อำนวยการโรงเรียน ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนและกำกับดูแลการดำเนินงานกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ของผู้ควบคุมวงโยชวาทิต

ผู้ควบคุมวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม(ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ) ทำหน้าที่จัดอัตราค่าจ้างการจัดการเรียนการสอนของวงโยชวาทิต ประสานงานดูแลการติดตาม การเรียนการสอนของวงโยชวาทิตให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ ดูแลการวัด การประเมินผลด้านดนตรีสากล ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง ซ่อมบำรุงและควบคุมการเงินให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย ประสานงานร่วมจัดทำแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน และปฏิบัติตามแผนที่กำหนด ปฏิบัติงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย

ผู้ช่วยผู้ควบคุมวง ทำหน้าที่ปฏิบัติงานแทนผู้ควบคุมวง ในกรณีที่ผู้ควบคุมวงไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

อาจารย์ผู้ฝึกสอน ทำหน้าที่เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการแสดงงานของวงโยชวาทิตให้เพียงพอ ปฏิบัติการสอนดนตรีสากล ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ควบคุมดูแลการฝึกซ้อมและการแสดงผลงานของวงโยชวาทิต ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ทำการวัดและประเมินผลและนำผลมาพัฒนาปรับปรุงวงโยชวาทิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทำหน้าที่อบรม ดูแล นักเรียนวงโยชวาทิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาการเรียนการสอนดนตรีสากลให้มีความทันสมัย และได้มาตรฐาน และปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

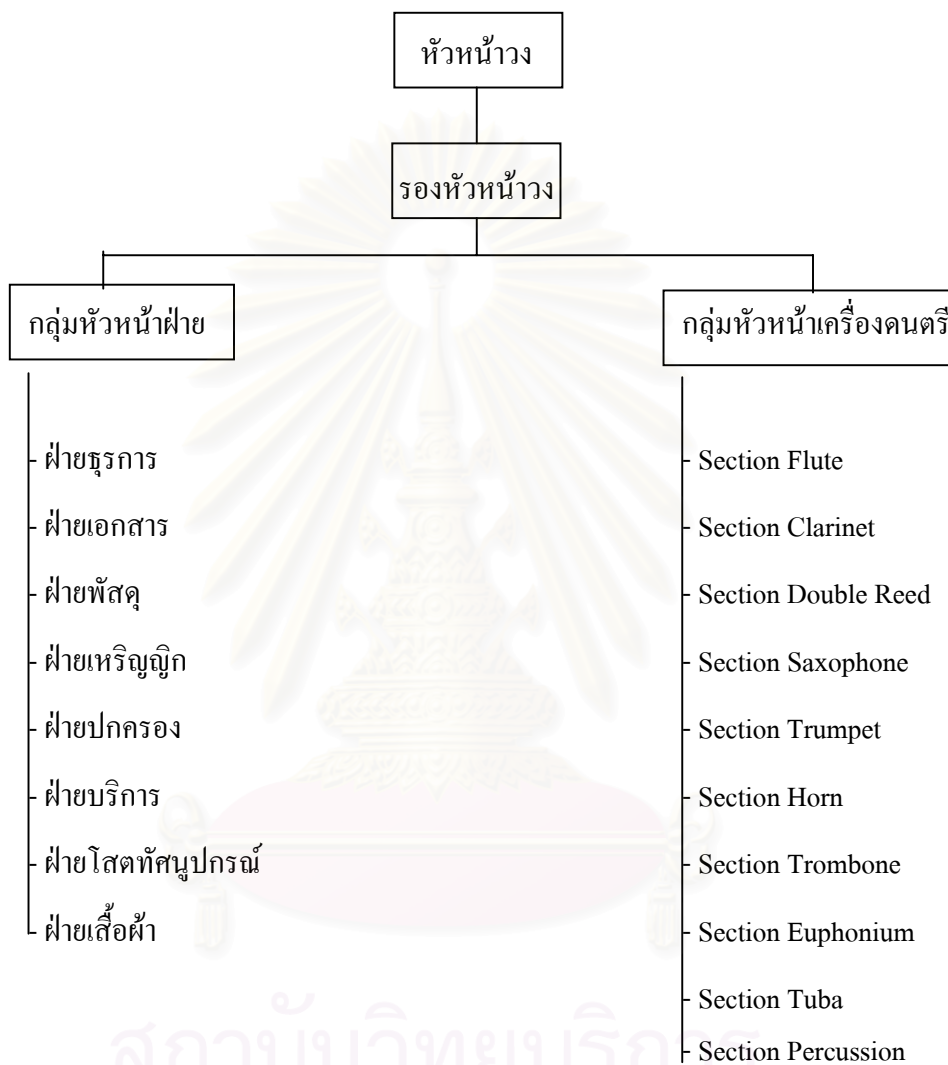
ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ทำหน้าที่ช่วยอาจารย์ผู้ฝึกสอนในการปฏิบัติงานของวงโยชวาทิต ปฏิบัติงานแทนอาจารย์ในกรณีที่อาจารย์ผู้ฝึกสอนไม่สามารถปฏิบัติงานได้ และปฏิบัติงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากโครงสร้างในส่วนของฝ่ายบริหารแล้ว วงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวารามยังมีคณะกรรมการนักเรียนซึ่งทำงานในส่วนของการบริหารวง ดูแลกันในกลุ่มนักเรียนวงโยชวาทิต ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ซึ่งคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตจะมาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาทำหน้าที่คณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตในแต่ละรุ่น และเมื่อขึ้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็จะเปลี่ยนไปเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ เพราะจะต้องเตรียมตัวในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

กลุ่มคณะกรรมการวงโยชวาทิตจะมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นแกนนำในการบริหาร และมีนักเรียนระดับอื่น ๆ เป็นคณะกรรมการร่วม คณะกรรมการนักเรียนประกอบไปด้วย หัวหน้าวง รองหัวหน้าวง ฝ่ายต่าง ๆ 8 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายธุรการ เจริญญิก ปกครอง ฝ่ายเอกสาร ฝ่ายเสื้อผ้า ฝ่ายบริการ ฝ่ายพัสดุ ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มหัวหน้าเครื่องดนตรี (หัวหน้า Section) อีก 10 กลุ่ม ได้แก่ Flute, Clarinet, Double reed, Saxophone, Horn, Trumpet, Trumbone, Euphonium, Tuba และ Percussion ซึ่งกลุ่มทั้งหมดนี้เรียกว่า คณะกรรมการวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม

ในกลุ่มคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวารามได้มีการแบ่งงานรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างชัดเจน จากเอกสารการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวาราม (ม.ป.ป.) สามารถเขียนแผนผังโครงสร้างการบริหารงานของคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวารามได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 6 โครงสร้างการบริหารของคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนวัด
สุทธิวาราม

(ที่มา : จากเอกสารการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม, ม.ป.ป.)

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการนักเรียนในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

หัวหน้าวง มีหน้าที่ ควบคุมดูแลปกครองรุ่นน้อง ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ประสานงานกับอาจารย์ใน โรงเรียนหรืออาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต

รองหัวหน้าวง มีหน้าที่ เป็นผู้ช่วยหัวหน้าวง และปฏิบัติงานแทนในกรณีหัวหน้าวงไม่สามารถปฏิบัติงานได้

ฝ่ายเอกสาร มีหน้าที่ ดูแลเกี่ยวกับไน้ตดนตรี (แจกหรือเก็บไน้ต) ผลิตไน้ตดนตรี บันทึกรับจ่ายและการยืมไน้ตดนตรี

ฝ่ายพัสดุ มีหน้าที่ จัดเก็บ จัดหา ควบคุมรายการรับจ่ายวัสดุสิ้นเปลืองอุปกรณ์การปฏิบัติงาน เช่น น้ำมันหยอดเครื่องดนตรี ลินของกลุ่มเครื่องลมไม้ เป็นต้น

ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ มีหน้าที่ จัดหา จัดเก็บ การยืม – คืน VDO, CD และ เทป

ฝ่ายเสื้อผ้า มีหน้าที่ ดูแล จัดเตรียมชุดแต่งกาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย

ฝ่ายบริการ มีหน้าที่ ดูแลจัดการเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ เช่น ประตู่ โต๊ะ เก้าอี้ จัดสวัสดิการ น้ำดื่ม อาหารว่าง ฯลฯ

ฝ่ายปกครอง มีหน้าที่ ดูแล ตักเตือนและรักษาระเบียบวินัย ของสมาชิกในวง การมาซ้อมขาด ลา มาสาย

ฝ่ายเหรียญ มีหน้าที่ ดูแลเรื่องการเงินของวง การเบิก – จ่าย การเก็บเงิน รักษาสมุดบัญชีวงให้กับสมาชิกในวง

ฝ่ายธุรการ มีหน้าที่ ติดต่อประสานงานและประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก และจัดทำเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับวงตามที่ได้รับมอบหมาย

หัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี มีหน้าที่ควบคุมดูแลการฝึกซ้อมของสมาชิกในกลุ่มให้ได้มาตรฐานการบรรเลงตามที่ได้รับมอบหมายหรือตกลงกันไว้ ดูแลตักเตือนสมาชิกให้อยู่ในระเบียบของวง

จากโครงสร้างการทำงานของฝ่ายบริหารของโรงเรียนและฝ่ายคณะกรรมการนักเรียนที่ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน ทำให้ทุกฝ่ายเข้าใจในหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ไม่ค่อยพบปัญหา ปัญหาที่พบเป็นเพียงปัญหาการทำงานของผู้ฝึกสอนคือ ความรู้สึกติดขัด ลำช้าของระบบราชการ

การทำงานในแต่ละฝ่ายทำงานกันได้เป็นอย่างดี เพราะผู้บริหารให้อิสระในการทำงานยอมรับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้ฝึกสอน และเข้าใจในระบบการทำงานของวงโยชวาทิต และในส่วน of คณะกรรมการนักเรียนเช่นเดียวกัน พบว่ามีปัญหาบ้างในเรื่องความคิดเห็นซึ่งมีไม่ตรงกันบ้าง แต่สามารถตกลงกันได้ จากการฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ

ในการดำเนินงานตามนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ปรากฏว่าสามารถดำเนินงานได้ตามนโยบายที่ตั้งไว้ด้วยดี เนื่องจาก

นโยบายที่ตั้งไว้ได้ปฏิบัติต่อ ๆ กันมาเป็นประเพณีจากรุ่นสู่รุ่น และเป็นนโยบายที่มาจากทางวงโยชวาทิตร่วมกันในการวางนโยบายเอง จึงไม่พบปัญหาในการทำงานตามนโยบายดังกล่าว

สภาพและปัญหาด้านการวางแผนในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

ในการดำเนินงานของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้ใช้ธรรมนูญโรงเรียนเป็นแนวทางให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนได้ปฏิบัติกรร่วมกัน โดยทางโรงเรียนได้วางแผนยุทธศาสตร์ 3 ปี ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 – 2545 โดยวางแผนเป้าหมายของโรงเรียนมี 4 ด้านคือ ด้านการบริหารและจัดการ ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอนและเป้าหมายด้านคุณลักษณะของนักเรียน

เป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับงานวงโยชวาทิตของโรงเรียน คือ

เป้าหมายด้านอาคารสถานที่ใน นโยบายที่ 2 จัดสร้าง พัฒนา บำรุงรักษาอาคารเรียน อาคารประกอบและวัสดุอุปกรณ์ให้มีความเหมาะสมและปลอดภัย เพื่อ ปรับปรุงซ่อมบำรุงห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์อาคารประกอบอาคาร และอุปกรณ์การสอนอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ

เป้าหมายด้านการจัดการเรียนการสอน นโยบายข้อที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างลักษณะนิสัยนักเรียนด้านศิลปะ วัฒนธรรม กีฬาและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีแนวปฏิบัติคือ จัดกิจกรรมต่างๆให้นักเรียน ได้มีกิจกรรมทำ ได้ออกแสดงหรือแข่งขัน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม ในด้านศิลปะ วัฒนธรรม กีฬาและประชาธิปไตย เป็นผู้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยได้อย่างเหมาะสม มีสุขภาพที่ดีปลอดจากสิ่งเสพติด ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามประชาธิปไตย และนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและมีค่านิยมในด้าน ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ประชาธิปไตย

เป้าหมายด้านคุณลักษณะของนักเรียน นโยบายข้อที่ 4 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา มีแนวปฏิบัติคือส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนชื่นชมและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา ด้วยความสนใจและมีความสามารถขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติกิจกรรมด้าน ศิลปะ ดนตรี และกีฬาอย่างสม่ำเสมอ (ธรรมนูญโรงเรียนวัดสุทธิวราราม, ม.ป.ป.)

นอกจากเป้าหมายดังกล่าวแล้วทางโรงเรียนยังมีแผนการดำเนินงานตามจุดเน้นคือ กำหนดเป็นยุทธศาสตร์แล้ววางแผนดำเนินงานภายใน 3 ปีให้ได้ตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ แผนการดำเนินงานตามจุดเน้นที่เกี่ยวข้องกับวงโยชวาทิตคือ

แผนการดำเนินงานตามจุดเน้นด้าน อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อม *ยุทธศาสตร์ที่ 2* จัดสร้างจัดหา พัฒนาและบำรุงอาคารเรียน อาคารประกอบ อุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสม โดยกำหนดว่าในปีการศึกษา 2544 จะปรับปรุงพัฒนาห้องโถงวิชาติดของโรงเรียน

แผนการดำเนินงานตามจุดเน้นด้านการจัดการเรียนการสอน *ยุทธศาสตร์ที่ 5* ส่งเสริมและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยนักเรียนด้านศิลป วัฒนธรรม กีฬาและประชาธิปไตย โดยกำหนดว่าในปีการศึกษา 2545 จัดให้มีการประกวดแข่งขัน หรือ แสดงผลงานจากกิจกรรมชมรมหรือชุมนุมต่างๆ (ธรรมนูญโรงเรียนวัดสุทธิวาราม, ม.ป.ป.)

จากแผนยุทธศาสตร์และธรรมนูญของโรงเรียนพบว่าไม่มีการกล่าวถึงแผนการดำเนินงานของวงโยชวาทิตหรือเป้าหมายในอนาคตของวงโยชวาทิตโดยตรงอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่เป็นการกล่าวถึงกิจกรรมโดยภาพรวมของโรงเรียนที่พบมีเพียงการดำเนินงานตามจุดเน้นด้าน อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อม โดยกำหนดว่าในปีการศึกษา 2544 จะปรับปรุงพัฒนาห้องโถงวิชาติดของโรงเรียน แต่แผนการดำเนินงานของกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวารามไปปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีของฝ่ายธุรการซึ่งงานกิจกรรมวงโยชวาทิตเป็นหน่วยงานหนึ่งของฝ่ายธุรการ

ในด้านการวางแผนบริหารกิจกรรมนักเรียนของวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม ปรากฏว่ามีการวางแผนเป็นแบบแผนรายปี ในรูปแบบของแผนโครงการ แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ *งานใหม่* และ *งานต่อเนื่อง*

งานใหม่ คือโครงการที่ไม่ได้มีการทำเป็นประจำทุกปี แต่เป็นโครงการที่คิดขึ้นใหม่หรือต้องการให้เกิดขึ้นใหม่

งานต่อเนื่อง คืองานที่ทำเป็นประจำทุกปีเช่น การเข้าค่าย การแสดงคอนเสิร์ต หรืองานที่เป็นโครงการที่ยังต้องทำต่อจากปีการศึกษาก่อน

ส่วนแผนระยะยาวของงานวงโยชวาทิต จากการสัมภาษณ์ได้พบว่า เป็นไปในลักษณะที่เพียงแต่พูดคุยกันเท่านั้น และคาดว่าจะเป็นที่คิดจะทำในอนาคต

ในการวางแผนโครงการต่างๆของกิจกรรมวงโยชวาทิต ผู้บริหารของโรงเรียนได้มอบให้ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผน ให้อิสระในการคิดโครงการ โดยทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการปรึกษากับทางผู้บริหารก่อนที่จะทำโครงการแต่ละโครงการเสนอ ในการเขียนโครงการทางผู้ฝึกสอนจะต้องเขียนชื่อโครงการและสามารถบอกนโยบายของโรงเรียนที่รองรับโครงการได้ ก่อนที่จะเขียนรายละเอียดในแต่ละโครงการ โดยต้องมีรายละเอียดในสาระสำคัญของการเขียนโครงการตามข้อกำหนดในประเด็นดังต่อไปนี้

1. หลักการและเหตุผลของโครงการ
2. วัตถุประสงค์ของโครงการ
3. เป้าหมายทางด้านปริมาณและคุณภาพ
4. พื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินการ
5. ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
6. วิธีดำเนินการ โดยจะต้องเสนอรายการกิจกรรม เป้าหมาย ระยะเวลาดำเนินการ งบประมาณและผู้รับผิดชอบ
7. งบประมาณของโครงการ
8. ตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมินของโครงการ
9. ผู้รับผิดชอบโครงการ
10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
11. วิธีการติดตามประเมินผล
12. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

ในส่วนของคณะกรรมการนักเรียนนั้น ปรากฏว่าไม่ได้มีส่วนร่วมในการทำแผนหรือโครงการกับอาจารย์ผู้ฝึกสอน แต่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในโครงการต่าง ๆ ที่ทำ

การวางแผนของคณะกรรมการนักเรียน มีการวางแผนการทำงานเป็นรายปีเมื่อมีคณะกรรมการนักเรียนชุดใหม่เข้ามาบริหารวางแผนเป็นการประชุมในกลุ่มคณะกรรมการนักเรียนและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเมื่อได้ข้อสรุปให้หัวหน้าฝ่ายแต่ละฝ่ายเป็นผู้จัดทำโครงการในแต่ละฝ่าย ไม่มีการวางแผนที่เป็นระบบเป็นการวางแผนโครงการของแต่ละฝ่าย โดยจัดทำในรูปเอกสารของแต่ละฝ่ายทั้ง 8 ฝ่าย ซึ่งในแต่ละปีโครงการ การทำงานของแต่ละฝ่ายจะแตกต่างกันโดยทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนให้อิสระในการทำงานกับคณะกรรมการนักเรียน และเมื่อคณะกรรมการนักเรียนต้องการจะทำโครงการนอกเหนือจากที่วางไว้จะเป็นในลักษณะการพูดคุยในกลุ่มคณะกรรมการนักเรียนแล้วเสนอให้อาจารย์ผู้ฝึกสอนทราบ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาการฝึกซ้อมของแต่ละบุคคล ระเบียบวินัยของสมาชิกในวง

ในการทำโครงการของฝ่ายต่างๆในคณะกรรมการนักเรียนมีรายละเอียดในการเขียนโครงการคือ หัวหน้าฝ่ายคือใคร โครงการที่ต้องการจะทำในปีนี้ หน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและระเบียบต่างๆของฝ่าย เช่น หัวหน้าฝ่ายเอกสารคือ นายชาญเชาว์ ฝ่ายเอกสารมีโครงการที่จะทำในปีนี้เป็นคือ 1.จะย้ายตู้เอกสารเพื่อให้ความสะดวกในการใช้ 2. ย้ายโน้ตที่อยู่ในตู้เหล็ก หน้าที่ที่ฝ่ายของฝ่ายเอกสารคือ

จัดโน้ตเพลงให้เป็นระเบียบ แจกโน้ตเพลงให้สมาชิก และให้บริการยืมโน้ตเพลง เป็นต้น ระเบียบต่างๆของฝ่ายเอกสาร เช่น ส่งคืนโน้ตซำกว่ากำหนดปรับ 10 บาท การขอเบิกโน้ตให้หัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี (Section) เป็นผู้มาเบิก (เอกสารการบริหารกิจกรรมวงดุริยางค์โรงเรียนวัดสุทธิวาราม : ม.ป.ป.)

คณะกรรมการนักเรียนเปรียบเสมือนเป็นผู้ช่วยของผู้ฝึกสอนในการบริหารวง มีหน้าที่บริหารงานในส่วนของสมาชิกในวง ดูแลการทำงานในละฝ่ายทั้ง 8 ฝ่ายของวง ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการสร้างประสิทธิภาพให้กับการฝึกซ้อมของสมาชิกในวง

ในการวางแผนและจัดทำโครงการในแต่ละปีทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะนำข้อมูลในการวางแผนหรือการเขียนโครงการ จากโครงการที่เคยทำในปีก่อนๆมาเป็นข้อมูลหลักสำหรับการกำหนดกิจกรรมของวงโยชวาทิตคือดูว่าในปีที่ผ่านมา และในแต่ละโครงการที่ได้ทำไปแล้วมีการประเมินผลไว้อย่างไร มีปัญหาอย่างไร และนำปัญหานั้นมาปรับปรุงหาวิธีแก้ไขโดยการใช้โครงการรองรับ โดยต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์และนโยบายที่โรงเรียนวางไว้ด้วย เช่น จากการประเมินผลการเข้าค่าย ได้พบว่าทางวงโยชวาทิตมีปัญหาในเรื่องสถานที่ซ้อมไม่เพียงพอ ทำให้การฝึกซ้อมไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ฝึกสอนจึงเสนอโครงการในการจัดทำห้องฝึกซ้อมเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องสถานที่ซ้อมไม่เพียงพอ

ในการเขียนแผนหรือโครงการของวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม ในทุกๆปีที่ผ่านมาได้มีการเขียนโครงการในช่วงเดือนปิดภาคเรียนปลายปีการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในปีการศึกษาถัดไปของทุกๆปี แต่ทางโรงเรียนจะมีการเปลี่ยนแปลงการใช้งบประมาณ โดยทางโรงเรียนจะเริ่มปีงบประมาณใหม่ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2546 ถึง 30 กันยายน พ.ศ.2547 และเริ่มงบประมาณใหม่ในเดือนตุลาคมของทุกปี ทำให้ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนต้องเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาในการเขียนโครงการเป็นเดือนสิงหาคมเพื่อให้ทันใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม

ในส่วนของคณะกรรมการนักเรียนได้มีการทำโครงการของแต่ละฝ่ายในตอนปิดภาคเรียนปลายปีการศึกษา เพราะเป็นช่วงเปลี่ยนคณะกรรมการนักเรียนของทุกปี คณะกรรมการนักเรียนชุดใหม่จึงต้องมีการวางแผนการทำงานในแต่ละฝ่าย เขียนโครงการและหน้าที่ผู้รับผิดชอบใหม่

การจัดทำแผนของโรงเรียนวัดสุทธิวารามมีเพียงรูปแบบโครงการเป็นรายปี ซึ่งในแต่ละปีมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนการวิเคราะห์ในการพัฒนางวงโยชวาทิตเป็นไปในลักษณะการปรึกษาถึงแนวทางและโครงการในอนาคตระหว่างอาจารย์ผู้ฝึกสอนและผู้บริหาร

ในปีการศึกษา 2545 ทางวงมีโครงการต่อเนื่อง 1 โครงการคือ งานดุริยางค์ โครงการใหม่ 3 โครงการคือ ปรับปรุงห้องดุริยางค์ การแสดง”กิตติพิชิตศนา” และโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศ

ด้านดนตรีสากลสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ (แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2545 ของฝ่ายธุรการ, 2545)

ในปีการศึกษา 2545 ทางวงมีโครงการต่อเนื่อง 1 โครงการคือ งานกิจกรรมดุริยางค์ โครงการใหม่ 3 โครงการคือ ปรับปรุงห้องดุริยางค์ การแสดง"คีตวิพิธทัศนา" และโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศด้านดนตรีสากลสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ (แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2545 ของฝ่ายธุรการ, 2545)

ในแต่ละปีทางโรงเรียนจะมีโครงการหลักๆ 1 โครงการที่เป็นงานประจำคือ งานกิจกรรมดุริยางค์ ซึ่งมีหลายกิจกรรมอยู่ในโครงการหรืองานกิจกรรมดุริยางค์ กิจกรรมที่อยู่ในงานกิจกรรมดุริยางค์ คือ

- กิจกรรมการฝึกซ้อมและเตรียมอุปกรณ์ในการฝึกซ้อมดนตรี
- กิจกรรมงานบริการและงานเผยแพร่ผลงาน
- การอบรมผู้นำวงดุริยางค์
- การสัมมนานักดนตรีรุ่นเยาว์(กิจกรรมรับน้อง)
- การเข้าค่ายฝึกทักษะดนตรีในตอนปิดเทอม
- การศึกษาดูงาน (ชมคอนเสิร์ต ศึกษาดูงานวิชาการ)
- การติดตามตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องแต่งกาย
- การสรุปประเมินผล

โครงการที่ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามกำลังดำเนินการและคาดว่าจะสำเร็จในปีการศึกษา 2546 คือ โครงการ"คีตวิพิธทัศนา" เป็นการแสดงในรูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นการแสดงฝึกฝนศิลปกรรมในทุกๆด้าน คือ ด้านดุริยางคศิลป์ ด้านนาฏศิลป์ และด้านทัศนศิลป์

ในการวางแผนการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตพบปัญหาที่ทางผู้ฝึกสอนระบุว่า อยากทำบางโครงการแต่ไม่สามารถทำได้เพราะมีปัญหาเรื่องงบประมาณเช่น ในปีการศึกษา 2546 ทางวงโยชวาทิตต้องการเข้าแข่งขันดนตรีโลก ณ ประเทศอิตาลี แต่ไม่สามารถเสนอโครงการได้เพราะทางโรงเรียนไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณ เป็นต้น ส่วนโครงการที่ทำได้สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เนื่องจากก่อนทำโครงการทุกครั้งจะมีการปรึกษากับทางผู้บริหารถึงความเป็นไปได้ก่อนที่จะดำเนินงาน

ปัญหาการกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานที่ไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ การสอนต้องสิ้นไหลตามสถานการณ์ ต้องยืดหยุ่นตามความเหมาะสม บางครั้งประเภทของงานที่รับเข้ามา เป็นงานเร่งด่วนซึ่งมีความจำเป็นต้องฝึกซ้อมความพร้อม ทำให้ต้องแทรกตารางซ้อมที่วางไว้ ทำให้ตาราง

ซ่อมที่ได้กำหนดไว้เดิมเกิดการคลาดเคลื่อน หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจแล้วจึงกลับมาฝึกซ่อมต่อจากที่ซ่อมไว้ และเมื่อใดมีงานแทรกก็ต้องหยุดการฝึกซ่อมอีก เสร็จงานก็กลับมาฝึกซ่อมต่อ ทำให้เกิดปัญหาในการฝึกซ่อมให้ได้ตามแผนที่วางไว้ อย่างไรก็ตามในที่สุดแล้วทางผู้ฝึกสอนระบุว่าสามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์โครงการ และอีกปัญหาหนึ่งที่พบคือปัญหาในการเขียนโครงการ เพราะได้รับการชี้แจงว่าทางผู้ฝึกสอนไม่ถนัดงานเอกสารแต่ต้องทำให้ได้จึงจะได้รับงบประมาณมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม

ด้านการเงินและการงบประมาณสำหรับกิจกรรมวงโยชวาทิต

แหล่งงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามขึ้นอยู่กับแต่ละโครงการของวงโยชวาทิต งบประมาณที่ใช้ในงานกิจกรรมวงโยชวาทิตแบ่งได้ 2 ส่วนใหญ่ๆ โดยในการพิจารณางบประมาณของกิจกรรมวงโยชวาทิตมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณา (แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2545 ของฝ่ายธุรการ, 2545) คือ

งบประมาณที่ได้จากเงินบำรุงการศึกษาและเงินจากแหล่งอื่นๆ เช่น เงินสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนวัดสุทธิวราราม เงินสมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียนวัดสุทธิวราราม เงินบริจาคของผู้มีอุปการะคุณและเงินที่ได้จากการรับงานแสดงนอกสถานที่(เงินบำรุงวง)

ในปีการศึกษา 2545 งบประมาณของวงโยชวาทิตมีดังนี้

งานกิจกรรมวงดุริยางค์ ใช้งบประมาณบำรุงการศึกษา 75,000 บาท เงินอื่นๆ 14,500 บาท รวมทั้งสิ้น 89,500 บาท

โครงการปรับปรุงห้องดุริยางค์ งบประมาณใช้จาก เงินอื่นๆ 2,000,000 บาท

โครงการแสดง คีตวิพิธทัศนา ใช้งบประมาณบำรุงการศึกษา 500,000 บาท เงินอื่นๆ 1,500,000 บาท รวม 2,000,000 บาท และ

โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศด้านดนตรีสากลสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ใช้งบประมาณจาก เงินอื่นๆ จำนวน 10,000 บาท

ในส่วน of คณะกรรมการนักเรียน ไม่มีการวางแผนการใช้งบประมาณล่วงหน้าอย่างเป็นทางการ (Formal) การใช้งบประมาณจะใช้เมื่อมีความจำเป็นเช่น ฝ่ายเอกสารใช้เงินในการถ่ายเอกสารโน้ตเพลง ฝ่ายโสตใช้งบประมาณในการซื้อเทปเพลง CD VCD ไว้บริการสมาชิกในวง ฝ่ายเสื้อผ้าใช้งบประมาณในการซ่อมแซมเครื่องแต่งกายที่ชำรุด ซื้อเครื่องแต่งกายเพิ่ม เป็นต้น โดยเมื่อฝ่ายต่างๆ จะใช้งบประมาณจะนำเสนอและพิจารณากันในคณะกรรมการนักเรียนถ้างบประมาณเป็นจำนวนไม่มาก จะใช้งบประมาณจากเงินที่ได้จากการเก็บของสมาชิกในวงคนละ 5 บาทต่อเดือน ในการใช้เงินแต่ละครั้งจะแจ้งให้สมาชิกในวงให้ทราบและเบิกกับเหรียญกวาง ถ้างบประมาณที่ต้องใช้

เป็นจำนวนมาก ก็จะแจ้งให้ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนทราบ และอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้พิจารณาว่าจะใช้เงินส่วนไหนเช่น จากบัญชีเงินของวงโยชวาทิต หรือส่วนที่เป็นงบประมาณของโครงการที่จัดสรรไว้ในแต่ละปี

งบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรื่องวงโยชวาทิตของโรงเรียน ได้มีการแยกบัญชีเป็นบัญชีของวงโยชวาทิตโดยเฉพาะ โดยแยกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่โรงเรียนดูแลรักษาและทางวงโยชวาทิตดูแลรักษา ในการออกแสดงแต่ละครั้งทางโรงเรียนจะคิดค่าออกแสดงครั้งละ 30,000 บาท เป็นอย่างต่ำ เงินที่ได้จากการออกแสดงจะเข้าบัญชีวงโยชวาทิตที่โรงเรียนดูแลครั้งหนึ่ง และเข้าบัญชีวงโยชวาทิตอีกครั้งหนึ่ง โดยทางวงโยชวาทิตได้เปิดบัญชีวงไว้โดยให้เหรียญเป็นผู้ดูแล โดยทางวงโยชวาทิตได้รับอนุญาตให้สามารถนำเงินในส่วนที่อยู่ในบัญชีของวงไปใช้ได้ตามที่เห็นสมควรด้วยวิธีการดังกล่าวแล้วข้างต้น ในการเบิก - จ่ายในส่วนที่โรงเรียนดูแล อาจารย์ผู้ช่วยผู้ควบคุมวงเป็นผู้ดูแลในการตั้งเบิก

ในการรับงานแสดงนอกสถานที่แต่ละครั้งทางโรงเรียนเคยให้เบี้ยเลี้ยงแก่อาจารย์ผู้ฝึกสอนคนละ 500 บาท แต่ทางผู้ฝึกสอนปฏิเสธการรับเงินดังกล่าวแต่ขอให้นำเงินส่วนนี้เข้าเป็นเงินในบัญชีส่วนของวงโยชวาทิต ในการรับงานแสดงนอกสถานที่นักเรียนวงโยชวาทิตจะได้รับเบี้ยเลี้ยงคนละ 100 บาทต่องาน จำนวนประมาณ 60 คน โดยการหักจากส่วนที่โรงเรียนได้ให้แก่บัญชีวง ในการออกงานแสดงครั้งหนึ่งคือประมาณ 15,000 บาทต่องานซึ่งปกติแล้วในหนึ่งปีจะออกงานแสดงประมาณ 30 - 40 ครั้ง ผู้ฝึกสอนได้ใช้วิธีเปิดบัญชีเงินฝากให้กับนักเรียนของวงโยชวาทิต เมื่อออกงานแต่ละครั้งก็จะให้คณะกรรมการนักเรียนนำเงินไปฝากไว้ในบัญชีของสมาชิกทุกคน โดยทางคณะกรรมการนักเรียนจะเป็นผู้ดูแลสมุดบัญชีของสมาชิกทุกคนไว้ สมาชิกจะได้รับเงินทั้งหมดเมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียน

ในแต่ละปีที่ไม่รวมปีที่มีกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้ใช้งบประมาณประจำเป็นเงินประมาณปีละ 89,500 บาท โดยใช้ในเรื่อง

1. การบำรุงรักษาอุปกรณ์ เป็นเงิน 60,000 บาท
2. งานพิธีการ การเตรียมพาหนะเป็นเงิน 15,000 บาท
3. อบรมผู้นำในแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรีเป็นเงิน 13,000 บาท
4. กิจกรรมรับน้องใหม่เป็นเงิน 1,500 บาท

ในบางปีอาจจะมิงงบประมาณที่ใช้เข้าค่ายปีละสองครั้งเพิ่มขึ้นมา ส่วนงบประมาณที่ใช้ในการซื้อเครื่องดนตรีจะพิจารณาตามความเหมาะสม เมื่อเห็นว่าเครื่องดนตรีมีสภาพที่ชำรุดทรุดโทรม

ถึงเวลาที่ควรเปลี่ยนแปลง โดยงบประมาณที่วงโยธาวิฑูรย์โรงเรียนวัดสุทธิวรารามใช้คิดเฉลี่ยต่อจำนวนนักเรียนในวง 72 คนเป็นจำนวนเงิน 1,243 บาท

การใช้งบประมาณในการส่งวงโยธาวิฑูรย์ของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามเข้าแข่งขันมีสองประเภทคือ แข่งภายในประเทศและแข่งขันต่างประเทศ

ในการแข่งภายในประเทศใช้งบประมาณเพิ่มเติมในเรื่องการเข้าค่ายฝึกซ้อม หรือเครื่องแต่งกายถ้าเห็นว่าควรมีชุดใหม่ในการเข้าแข่งขัน ไม่ต้องมีการเตรียมงบประมาณหรือเขียนเสนอเป็นโครงการพิเศษ เพราะทางวงโยธาวิฑูรย์มีการฝึกซ้อมอยู่อย่างสม่ำเสมอ

ในการแข่งขันในต่างประเทศจำเป็นต้องใช้งบประมาณพิเศษ จึงต้องทำเป็นโครงการเฉพาะสำหรับการดำเนินงานในการแข่งขันขึ้นมา ในการแข่งขันต่างประเทศได้แบ่งค่าใช้จ่ายเป็นสองส่วนคือส่วนที่ใช้จ่ายในประเทศกับส่วนที่ใช้จ่ายต่างประเทศ

ส่วนที่ใช้จ่ายในประเทศ ได้แก่ ค่าอุปกรณ์การแสดง ค่าเครื่องแต่งกาย ค่ายานพาหนะ ค่าเช่าสถานที่ฝึกซ้อม ค่าใช้จ่ายในการแสดง ค่าอาหารในการฝึกซ้อม ค่าขนส่งบรรจุเครื่องดนตรี ค่าโทรศัพท์ประสานงานและค่าซื้อเครื่องดนตรีเพิ่มเติม

ค่าใช้จ่ายต่างประเทศ ได้แก่ ค่าเครื่องบินไป – กลับ ค่าอาหาร ที่พัก ยานพาหนะ และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เช่น ในการแข่งขันดนตรีโลก ณ ประเทศออสเตรเลียในปี พ.ศ. 2542 ทางโรงเรียนได้ใช้จ่ายรวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 7,053,514 บาท เป็นค่าใช้จ่ายส่วนที่อยู่ในประเทศไทยเป็นเงิน 1,040,373 บาท และส่วนที่ใช้จ่ายต่างประเทศเป็นเงิน 6,013,141 บาท (ที่มาจากเอกสารรายจ่ายการแข่งขันดนตรีโลก ณ ประเทศออสเตรเลีย, 2542)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอนในปัญหาด้านการเงินการงบประมาณได้พบว่า ปัญหาเรื่องถูกต้องงบประมาณ ปัญหาเรื่องงบประมาณไม่พอ บางครั้งมีการเชิญเข้าร่วมการแข่งขัน ณ ต่างประเทศ ทางวงโยธาวิฑูรย์ของโรงเรียนไม่สามารถไปได้ เพราะทางโรงเรียนไม่สามารถหางบประมาณได้ ซึ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการโรงเรียนด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนบางท่านให้การสนับสนุนในการเข้าแข่งขันยังต่างประเทศ ทุกสิ่งทุกอย่างจะดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย การประสานกับบุคคลภายในและภายนอกทำให้เกิดการสนับสนุนในทุกด้าน เกิดการร่วมแรงร่วมใจโดยผู้บริหารเป็นผู้ผลักดัน ทำให้ทางงบประมาณได้อย่างเพียงพอ ส่วนทางด้านคณะกรรมการนักเรียนไม่พบปัญหาในเรื่องงบประมาณ

การจัดการด้านบุคลากรในกิจกรรมวงโยธาวิฑูรย์

โรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีอาจารย์ผู้ฝึกสอน 1 คน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3 คน โดยทั้งหมดเป็นศิษย์เก่าของวงโยธาวิฑูรย์โรงเรียนวัดสุทธิวราราม โดยทางโรงเรียนได้มีระบบในการกำหนด

คุณสมบัติของครูวงโยชวาทิต ไว้ในเอกสารการบริหารงานฝ่ายธุรการ (ที่มาจากเอกสารการบริหารงานฝ่ายธุรการ โรงเรียนวัดสุทธิวราราม, 2545 : 7) สรุปได้ดังนี้คือ

ผู้ควบคุมวงหรืออาจารย์ผู้ฝึกสอน จะต้องมียุทธศาสตร์คือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยจะต้องมีความรู้ทางด้านดนตรีสากลและจะต้องมีความสนใจพัฒนางานของวงโยชวาทิต ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนหรือผู้ช่วยผู้ควบคุมวง จะต้องมียุทธศาสตร์คือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยจะต้องมีความรู้ทางด้านดนตรีสากลและมีประสบการณ์ด้านดนตรีสากลเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

อาจารย์พิเศษ จะต้องมียุทธศาสตร์คือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยจะต้องมีความรู้ทางด้านดนตรีสากลเป็นอย่างดีและผ่านการอบรมด้านดนตรีสากลอย่างน้อย 5 ปี

ผู้ช่วยอาจารย์พิเศษ จะต้องมียุทธศาสตร์คือ จบวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า มีความรู้ทางด้านดนตรีสากลเป็นอย่างดีและผ่านการอบรมด้านดนตรีสากลอย่างน้อย 5 ปี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์ผู้ฝึกสอนปรากฏว่า ทางโรงเรียนได้กำหนดตำแหน่งและคุณสมบัติเช่นนี้เนื่องจาก ทางโรงเรียนให้ต้องค่าตอบแทนตามวุฒิการศึกษาและเรียกตำแหน่งตามวุฒิการศึกษาเป็นหลัก

ส่วนทางกลุ่มอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตได้แบ่งผู้ฝึกสอนไว้เป็นสองประเภทคือ อาจารย์ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน โดยอาจารย์ผู้ฝึกสอนมีหน้าที่เป็นหัวหน้าผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ดูแลควบคุมการฝึกซ้อมและแบ่งงานให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทำหน้าที่ช่วยและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ฝึกสอนตามที่ได้รับมอบหมาย อาจารย์ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทั้งหมดเป็นศิษย์เก่าของวงโยชวาทิต เข้ามาทำงานโดยได้รับการชักชวนให้มาเป็นอาจารย์ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน จากอาจารย์ผู้ฝึกสอนคนเก่า ซึ่งมีสถานะเป็นรุ่นพี่ของอาจารย์ในชุดปัจจุบัน

อาจารย์ผู้ฝึกสอนคนปัจจุบันจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรีสากล ทำงานอยู่ในวงการดนตรีเป็นนักดนตรีของวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ (Bangkok Symphony Orchestra หรือ BSO) และมีใจรักในดนตรีและโรงเรียน กลับมาช่วยงานของวงโยชวาทิตเป็นประจำ อาจารย์ผู้ฝึกสอนคนเก่าจึงชักชวนให้มาทำงานในตำแหน่งผู้ฝึกสอนแทนตัวเองซึ่งมีอายุมากขึ้นและมีงานประจำที่ต้องทำ ส่วนผู้ช่วยผู้ฝึกสอนอีก 3 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรี 2 คน และกำลังศึกษาต่อระดับปริญญาตรีด้านดนตรีสากล 1 คน

ทางวงโยชวาทิตจะมีศิษย์เก่ากลับมาสอนรุ่นน้องเป็นประจำ เมื่อใครที่มีความสามารถและความเสียสละได้ ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนที่ทำงานอยู่ในช่วงเวลานั้นก็จะชักชวนให้เป็นอาจารย์ผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนรุ่นน้องในรุ่นปัจจุบัน

ในการรับสมัครสมาชิกใหม่ของวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ทางวงโยชวาทิตได้มีการประชาสัมพันธ์โดยการบรรเลงของวงโยชวาทิตในตอนเช้าแถวเคารพธงชาติ ปิดประกาศเชิญชวน ประกาศทางเสียงตามสายบริเวณหน้าเสาธง และรับสมัครตามห้องเรียน โดยคณะกรรมการนักเรียนได้มอบหมายนักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นผู้ดูแลในเรื่องการรับสมัครสมาชิกใหม่ การรับสมัครจะรับเพียงปีละ 1 รุ่นและรับสมัครเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่านั้นเพราะจะได้ไม่เกิดปัญหาในการปกครองของแต่ละรุ่น สมาชิกใหม่แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. ประเภทสอบคัดเลือกด้วยความสามารถพิเศษด้านดนตรีสากล ซึ่งต้องผ่านการคัดเลือกตามระบบของโรงเรียนโดยการสอบภาคปฏิบัติสมาชิกประเภทนี้ต้องทำสัญญาผูกพัน 3 ปี ต้องเป็นสมาชิกในวงจนจบมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ประเภทที่ผ่านการคัดเลือกตามระบบทั่วไป ในการรับสมัครนักเรียนจะต้องกรอกใบสมัครและมีความเห็นของผู้ปกครองแนบท้าย โดยรับสมัครภายใน 1 เดือนแรกตอนเปิดภาคเรียนในปีการศึกษาใหม่ เกณฑ์การรับสมัครนักเรียนเข้ามาฝึกซ้อมวงโยชวาทิตจะรับเฉพาะนักเรียนที่มีความสนใจและใจรักเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานทางดนตรีเพราะนักเรียนจะได้รับการปลูกฝังพื้นฐานในการเล่นดนตรีจากรุ่นพี่และครูผู้สอน

อาจารย์ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต มีอิสระในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับดนตรีในทุกๆเรื่อง ทางผู้บริหารให้ความไว้วางใจเป็นอย่างมาก หน้าที่ของผู้ฝึกสอนเริ่มตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จนถึงการสรุปงานและประเมินผล และอบรมนักเรียนวงโยชวาทิตให้เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม โดยฝ่ายบริหารจะมีบทบาทสำคัญในการให้การสนับสนุนตามที่อาจารย์วงโยชวาทิตได้ร้องขอ ปกติแล้วผู้บริหารจะให้การสนับสนุนทุกโครงการที่ทางผู้ฝึกสอนเสนอ ความไว้วางใจเหล่านี้เกิดจาก การเสียสละของกลุ่มผู้ฝึกสอนเนื่องจากเป็นศิษย์เก่าของวงโยชวาทิต มีความรักและความทุ่มเทให้กับวงโยชวาทิตอย่างเต็มที่ โดยทางโรงเรียนได้ใช้วิธีการจ้างผู้ฝึกสอนเป็นแบบอาจารย์พิเศษ คือ ให้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับวงโยชวาทิตเท่านั้น เข้างานหลังเลิกเรียน ทางโรงเรียนดูที่ผลงานเป็นหลักและให้อิสระเต็มที่กับการทำงาน ส่วนเงินเดือนได้ตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษา ทำให้ทางกลุ่มผู้ฝึกสอนมีความพอใจในขอบเขตและ

หน้าที่ของงาน เพราะได้ทำในสิ่งที่ตนเองรัก การฝึกซ้อมนักเรียนวงโยชวาทิตเหมือนกับการสอนรุ่นน้อง ทำให้รู้ว่าคำตอบแทนไม่ได้เป็นเรื่องที่สำคัญมากนัก ในการทำงานวงโยชวาทิตต้องเสียสละเป็นอย่างมากทำงานเกือบทุกวัน และไม่เป็นเวลาทางกลุ่มผู้ฝึกสอนคิดว่าเงินเดือนที่ได้รับมีความพอใจในฐานะศิษย์เก่าแต่ถ้าทำงานที่อื่นก็ไม่พอใจ

ในเรื่องการรักษาระเบียบวินัยของนักเรียนวงโยชวาทิตผู้ที่รับผิดชอบคือกลุ่มคณะกรรมการนักเรียน โดยฝ่ายปกครองของวงเป็นผู้ดูแลเรื่องระเบียบวินัย การขาดซ้อม การลาซ้อม การมาสาย และยังคงดูแลเตือนในเรื่องของความประพฤติ และทางผู้ฝึกสอนจะดูแลเมื่อเห็นว่าเป็นปัญหาที่ใหญ่หรือปัญหาเกิดขึ้นบ่อย ในการขาดซ้อม ทางฝ่ายปกครองจะมีการทำโทษหลังการซ้อม โดยจะพิจารณาตามความเหมาะสมของการขาดซ้อม การมาสาย การทำโทษจะเป็นการวิ่ง การวิ่งพื้นและการลุกนั่ง

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการนักเรียนร่วมกับการสังเกตการณ์พบว่า ไม่ค่อยพบปัญหาการขาดซ้อม มีสมาชิกขาดซ้อมบ้างเฉลี่ยสัปดาห์ละ 2-3 คน โดยส่วนใหญ่มาจากการลาป่วย และลา กิจ ตามลำดับ

ในการแบ่งงานในกลุ่มอาจารย์ผู้ฝึกสอนและคณะกรรมการนักเรียน ในกลุ่มผู้ฝึกสอนจะจัดตารางและแบ่งงานในการเข้ามาสอนในส่วนที่ตนต้องดูแล ผู้ฝึกสอนทำหน้าที่รวมวง ดูภาพรวมของวง และกลุ่มเครื่องลมไม้ เครื่องลมทองเหลืองและเครื่องกระทบ กล่าวเตือนแนะนำการฝึกซ้อม ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนแต่ละคนทำหน้าที่ดังนี้

ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่หนึ่งทำหน้าที่ เอกสาร ชุรการ ดูแลเรื่องกลุ่มเครื่องลมทองเหลืองและกลุ่มเครื่องลมไม้

ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่สองทำหน้าที่ ดูแลนักเรียนวงโยชวาทิตในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่สามทำหน้าที่ ดูแลกลุ่ม Trumpet และกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง

ส่วนในการซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรีทางผู้ฝึกสอนได้ให้นักเรียนที่เป็นหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี เป็นผู้ดูแลการฝึกซ้อมในกลุ่มของตน และให้คณะกรรมการนักเรียน มีส่วนร่วมในการบริหารวงโยชวาทิต สำหรับหน้าที่ของคณะกรรมการนักเรียนสามารถดูได้ในเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการนักเรียนซึ่งกล่าวไว้ในหน้า 90 จะเห็นว่าในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตทางผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตสามารถแบ่งเบาภาระโดยคณะกรรมการนักเรียนเป็นอย่างมากในเรื่องการดูแลส่วนต่างๆของวงโยชวาทิต ทำให้ผู้ฝึกสอนมีเวลาทำงานในส่วนอื่นๆของวง

ในคณะกรรมการนักเรียนบริหารวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวารามในทุกๆปี จะมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นแกนนำ และมีนักเรียนในระดับอื่นๆเป็นคณะกรรมการร่วมด้วย

โดยใช้วิธีการที่เป็นประชาธิปไตย โดยให้นักเรียนในกลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 เลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร โดยมีซึ่งประกอบไปด้วย หัวหน้าวง รองหัวหน้าวง ฝ่ายต่างๆ 8 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายธุรการ เหนือวง ปกครอง ฝ่ายเอกสาร ฝ่ายเสื้อผ้า ฝ่ายบริการ ฝ่ายพัสดุ ฝ่ายโสตทัศนอุปกรณ์ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มหัวหน้าเครื่องดนตรี (หัวหน้า Section) อีก 10 กลุ่ม ได้แก่ Flute, Clarinet, Double reed, Saxophone, Horn, Trumpet, Trumbone, Euphonium, Tuba และ Percussion ซึ่งเลือกมาจากผู้ที่อาวุโสมากที่สุดเครื่องดนตรีนั้นๆ ทำหน้าที่ ซึ่งได้กล่าวถึงหน้าที่ของคณะกรรมการนักเรียนไว้ในเรื่องโครงสร้างการบริหารของคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์ผู้ฝึกสอนกล่าวว่า ทางโรงเรียนได้มีการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรที่มีความสามารถทางด้านดนตรีสากลให้มีศักยภาพสูงขึ้นทั้งบุคลากร ครูและนักเรียน โดยเมื่อทางผู้ฝึกสอนต้องการอบรมเพิ่มเติมทางด้านดนตรีสากล ทางโรงเรียนจะให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรม เช่น ทางผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตเคยผ่านการอบรมเรื่อง วงโยชวาทิตที่จัดโดย บริษัท สยามยามาฮา จำกัด ในปี พ.ศ. 2544, อบรมเรื่องดนตรีตะวันตก ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ. 2545 และอบรมเรื่องภาพแปรชบวน ณ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ ใน ปี พ.ศ. 2545

ส่วนทางด้านนักเรียนของวงโยชวาทิตทางผู้ฝึกสอนได้ทำเป็นกิจกรรมที่บรรจุอยู่ในโครงการ งานศรียักษ์ โดยจัดอบรม ผู้นำของแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรีนอกสถานที่ทุกปี มีการศึกษาดูงาน ชมคอนเสิร์ตต่างๆ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทั้งในและนอกสถานที่ ดังนี้

1. สิงหาคม ปี 2545 ได้มีการอบรมเรื่อง Saxophone ณ ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครู ศาสตราจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับอาจารย์ชาวญี่ปุ่น
2. ในการเข้าค่ายฝึกซ้อมตอนปิดภาคเรียนทั้งต้นปีการศึกษาและปลายปีการศึกษาของทุกปี ได้เชิญวิทยากรซึ่งเป็นศิษย์เก่ามาให้ความรู้ทั้งเครื่องลมไม้ ลมทองเหลืองและเครื่องกระทบ
3. เชิญอาจารย์พิเศษจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาอบรมเรื่อง นาฏลีลา ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดงกับวงโยชวาทิต

ทางวงโยชวาทิตได้เห็นความสำคัญของการอบรมพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างมาก ได้มีโครงการใหม่เกิดขึ้นคือ โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศด้านดนตรีสากลสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ โดยการให้ทุนกับนักเรียนวงโยชวาทิตที่มีความสามารถ ไปศึกษา อบรม ฝึกทักษะ ด้านดนตรีสากลในต่างประเทศเป็นจำนวนอย่างน้อยปีละ 2 คน เพื่อนำกลับมาพัฒนาบุคลากรในวงโยชวาทิตให้มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีสากลได้ดีขึ้น

ปัญหาที่พบในการจัดการเรื่องบุคลากร เป็นปัญหาที่พบทางด้านอาจารย์ผู้ฝึกสอนคือ เรื่องเวลาไม่ตรงกันในการเข้ามาสอน เพราะอาจารย์ผู้ฝึกสอนเป็นอาจารย์พิเศษสอนตามโรงเรียนต่างๆ และเป็นนักดนตรีประจำวงดุริยางค์กรุงเทพ (Bangkok Symphony Orchestra) ทำให้บางครั้งติดเรื่องของเวลาในการเข้ามาสอนของกลุ่มผู้ฝึกสอน บางครั้งไม่สามารถเข้ามาสอนได้ตรงตามตารางที่วางไว้

ปัญหาอีกอย่างหรือที่พบคือการสนับสนุนของผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองมีความเข้าใจดีในการเล่นดนตรีและให้การสนับสนุนในการฝึกซ้อมแต่ปัญหาเกิดเมื่อเลิกการฝึกซ้อมในเวลาปกติประมาณ 20.00 นาฬิกา ทางนักเรียนบางคนจะอยู่ซ้อมต่อบ้าง นั่งเล่นอยู่กับเพื่อนที่วง โดยไม่ยอมกลับบ้าน ทำให้ทางผู้ปกครองเข้าใจผิดคิดว่าทางวงโยชวาทิตเลิกซ้อมดึก จึงทำให้ผู้ปกครองเกิดความกังวล เป็นห่วงบุตรหลาน ทั้งเรื่องความปลอดภัยและเรื่องการเรียนรู้ จึงมาร้องเรียนสอบถามกับทางโรงเรียน

การจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และการเดินทางสำหรับการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต

ผู้บริหารให้การสนับสนุนเรื่องอาคารสถานที่ โดยอำนวยความสะดวกในการใช้สถานที่ตามที่วงขอใช้ และเหมาะสม โดยในปีการศึกษา 2545 ทางวงโยชวาทิตมีปัญหาเรื่องมีนักเรียนให้ความสนใจเป็นจำนวนมากทำให้เกิดปัญหาเรื่องสถานที่คับแคบ ไม่เพียงพอในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่ง ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรื่องวงโยชวาทิตตั้งแต่ ผู้ควบคุมวง ผู้ช่วยผู้ควบคุมวง ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน คณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตและนักเรียนวงโยชวาทิต ได้มีการประเมินผลการฝึกซ้อมการเข้าค่ายเมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2545 พบว่าการซ้อมไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีสถานที่ฝึกซ้อมที่ดีพอและปริมาณสมาชิกเพิ่มขึ้นทำให้สถานที่คับแคบ ทางวงโยชวาทิตจึงเห็นว่าควรมีการปรับปรุงห้องซ้อมใหม่ จากเหตุผลดังกล่าวผู้บริหารเห็นว่ามีเหมาะสมให้การสนับสนุนโครงการดังกล่าว ในปัจจุบันทางวงโยชวาทิตได้มีห้องฝึกซ้อมย่อย ห้องฝึกซ้อมรวม ห้องเก็บอุปกรณ์ เครื่องดนตรี เอกสาร โน้ตเพลง ชุดการแสดง ห้องน้ำ และห้องทำงานเฉพาะโครงการ โดยได้ใช้อาคารพัชรนาถบงกช ชั้น 1 ทั้งชั้นเป็นห้องของการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม โดยใช้งบประมาณ 2,000,000 บาท

1. ห้องซ้อมรวมวง มีเวที และที่สำหรับจุผู้ชมได้ประมาณ 100-150 คน เป็นห้องขนาด 25 x 8 ตารางเมตร ภายในห้องติดเครื่องปรับอากาศ ผนังบุด้วยวัสดุซับเสียง (Acoustics Board) เพดานออกแบบเพื่อกันการสะท้อนของเสียง ภายในห้องมีตู้โชว์ผลงานของวงโยชวาทิต

ภายในห้องใช้เป็นทีรวมวง แสดงคอนเสิร์ตขนาดย่อม ซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรี(Section) ซ้อมประเภทเครื่องดนตรี(Part) และใช้ในการเรียนทฤษฎีดนตรีสากล

2. ห้องซ้อมย่อย 4 ห้อง สำหรับการซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรี และเป็นที่เก็บเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ที่ตั้งโน้ตและอุปกรณ์ของเครื่องดนตรีนั้น มีขนาด 4x4 ตารางเมตร ภายในห้องติดเครื่องปรับอากาศ ผนังบุด้วยวัสดุซับเสียง (Acoustics Board)

3. ห้องทำงานเฉพาะโครงการ เป็นที่ทำงานของกลุ่มอาจารย์ผู้ฝึกสอน ใช้ในการประชุมของอาจารย์ คณะกรรมการนักเรียนและใช้ซ้อมประเภทเครื่องดนตรี(Part) ห้องมีขนาด 8x4 ตารางเมตร ภายในห้องติดเครื่องปรับอากาศ มีสื่อการเรียนการสอนคือ โทรทัศน์ เครื่องเล่น DVD เครื่องเสียง คอมพิวเตอร์ โต๊ะทำงาน 2 ตัวและตู้เย็น

4. ห้องเก็บอุปกรณ์ต่างๆ เป็นห้องเก็บโน้ตเพลง ตู้เสื้อผ้า เป็นห้องที่อยู่ข้างห้องซ้อมรวมวง และห้องทำงานเฉพาะโครงการมีขนาด 2 x 25 ตารางเมตร

5. ห้องน้ำ มีห้องน้ำ 1 ห้อง มีห้องอาบน้ำรวมโดยมีฝักบัว 4 ฝัก ห้องอาบน้ำมีขนาด 4x2 ตารางเมตร ห้องน้ำอยู่ภายในห้องอาบน้ำมี 1 ห้องขนาด 2x2 ตารางเมตร

หลังจากที่ทางวงโยชวาทิตได้ห้องฝึกซ้อมใหม่ทุกฝ่ายมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก แต่ในเรื่องสถานที่ฝึกซ้อมแล้วยังไม่เป็นที่น่าพอใจของวงโยชวาทิตเนื่องจากโรงเรียนมีสนามขนาดเล็ก ทำให้การซ้อมแถวแปรขบวนไม่สามารถฝึกซ้อมสะดวก ต้องใช้วิธีการตัดรูปหรือย่อรูปในการซ้อมแปรขบวน

เครื่องดนตรีที่ใช้อยู่ในวงโยชวาทิตของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเครื่องดนตรีที่มีชื่อเสียงและเป็นรุ่นที่มีคุณภาพสูงทำให้สามารถใช้งานได้นาน และมีการซ่อมแซมและบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา เมื่อปี พ.ศ. 2542 ทางวงโยชวาทิต โรงเรียนวัดสุทธิวรารามเพิ่งซื้อเครื่องดนตรีใหม่ ทำให้เครื่องดนตรีของวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีปริมาณเพียงพอสำหรับนักเรียนโยชวาทิต ถึงแม้เครื่องดนตรีบางเครื่องจะมีสภาพเก่าบ้างเช่น ทรัมเปต ทรอมโบน ทูบา แต่สามารถใช้ได้ดี และเมื่อเครื่องดนตรีชำรุดทางวงโยชวาทิตก็สามารถดำเนินการซ่อมได้ทันที เพราะได้เตรียมงบประมาณสำหรับซ่อมเครื่องไว้ล่วงหน้าอยู่แล้ว

สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเล่นดนตรี เช่น ที่วางโน้ต โน้ตเพลง และเครื่องประกอบจังหวะต่างๆ ทางวงโยชวาทิตมีอย่างเพียงพอและสามารถใช้งานได้ดี สิ่งสำคัญที่ทำให้เครื่องดนตรีและวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามอยู่ในสภาพที่ดีเพราะการถ่ายทอดในการดูแลรักษาเครื่อง การอบรมของรุ่นพี่ให้รุ่นน้องรักษาเครื่องให้ดี และจะมีการทำโทษถ้าดูแลรักษาเครื่องไม่ดี

การเดินทางไปงานนอกสถานที่ของวงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ในการเดินทางของวงโยธวาทิตมีหลายแบบ โดยผู้ช่วยผู้ฝึกสอนของวงโยธวาทิตเป็นผู้ดูแลในเรื่องยานพาหนะในการเดินทางของวง โดยถ้าเป็นงานของเอกชน ทางวงโยธวาทิตจะประสานให้เจ้าของงานเป็นผู้จัดรถมารับ ในกรณีที่เป็นการงานของทางราชการ ทางผู้บริหารอำนวยความสะดวกโดยอนุญาตให้ใช้รถโดยสารของโรงเรียน หรือเมื่อทางรถของโรงเรียนไม่ว่าง ทางโรงเรียนจะให้ผู้ช่วยผู้ควบคุมวงเป็นผู้จัดหารถอื่นมาทดแทนได้ และนำค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเบิกกับทางโรงเรียนได้

ในปัจจุบันทางวงโยธวาทิตใช้ห้องซ้อมเป็นสถานที่สำหรับจัดการแสดงคอนเสิร์ต ซึ่งภายในห้องได้ออกแบบให้เหมาะสำหรับการแสดงคอนเสิร์ตและเป็นที่พอใจของทุกฝ่ายมาก ส่วนในการแปรแถวทางวงโยธวาทิตได้ใช้สนามของโรงเรียนซึ่งมีเนื้อที่น้อยมากทำให้แสดงได้ไม่เต็มที่ในการจัดสถานที่สำหรับการแสดงแต่ละครั้ง ผู้ฝึกสอนจะมอบหมายให้หัวหน้าวงเป็นผู้ควบคุมดูแลการจัดสถานที่โดยทำตามรูปแบบที่ผู้ฝึกสอนแนะนำ นักเรียนวงโยธวาทิตทุกคนจะร่วมกันเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการแสดงและร่วมกันจัดวางทั้งการจัดในรูปแบบการนั่งบรรเลง(Concert)และการเดินแถว(marching) ส่วนการแปรแถว(Display) ขึ้นอยู่กับรูปแบบการแสดงในแต่ละครั้ง รูปแบบในการจัดวงนั่งบรรเลงของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามจัดตามแบบการจัดวงทั้งไปซึ่งมีดังนี้

1. ส่วนหน้าของเป็นวงเครื่องลมไม้ ได้แก่ ฟลูต คลาริเน็ต โอโบ
2. ส่วนกลางเป็นกลุ่มเสียงกลางผสมระหว่างเครื่องลมไม้กับเครื่องลมทองเหลือง ได้แก่ ฮอรั่น แซกโซโฟน ยูโฟเนียม
3. ส่วนหลังของเครื่องเป่าเป็นเครื่องลมทองเหลือง ได้แก่ ทรัมเปต ทรอมโบน ทูบา
4. ส่วนข้างหรือหลังของกลุ่มเครื่องเป่าเป็นเครื่องกระทบ เช่น กลองใหญ่ กลองเล็ก ฉาบ ระนาดฝรั่ง เป็นต้น ในการจัดกลุ่มเครื่องกระทบขึ้นอยู่กับสถานที่บรรเลงด้วย

ส่วนรูปแบบในการวางสำหรับการเดินแถวทางวงวัดสุทธิวรารามได้จัดวงแบบอเมริกัน ก็จะเรียงลำดับประเภทของเครื่องดนตรีดังต่อไปนี้

1. เครื่องกระทบ(Percussion) ได้แก่ กลองใหญ่ กลองเล็กและฉาบ
2. เครื่องลมไม้(Woodwind) ได้แก่ ฟลูต คลาริเน็ตและแซกโซโฟน
3. เครื่องลมทองเหลือง(Brasswind) ได้แก่ ฮอรั่น ทรัมเปต ทรอมโบน ยูโฟเนียม และทูบา

ปัญหาที่พบอยู่เสมอคือสนามสำหรับการซ้อมแถว เพราะโรงเรียนไม่มีสนามที่ใหญ่พอสำหรับการฝึกซ้อม ทำให้บางครั้งต้องไปเช่าสนามสำหรับการฝึกซ้อม สำหรับปัญหาในเรื่อง

สถานที่ซ้อมไม่เพียงพอ เสียงก้อง ไม่มีห้องทำงาน ได้หมดไปเมื่อทางวงโยธวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวารามได้ห้องซ้อมใหม่

ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการฝึกซ้อมและออกงานแสดง

ในการฝึกซ้อมนักเรียนของวงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม ทางวงโยธวาทิตเริ่มฝึกเด็กนักเรียนที่เข้าใหม่หลังจากรับสมัครเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้ว จะเริ่มฝึกระเบียบแถว และให้เรียนทฤษฎีโน้ตสากล ตามตารางที่กำหนดคือ เวลาประมาณ 16.00 – 18.00 น. โดยนักเรียนยังไม่มีสิทธิจับเครื่องและเป่าเครื่องดนตรี เป็นการฝึกความพร้อม ความอดทนที่จะมาอยู่ร่วมปฏิบัติกิจกรรมวงโยธวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวาราม หลังจากฝึกได้ประมาณ 1 เดือนจึงให้เลือกเครื่องดนตรีตามความสนใจเป็นลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อย 3 ลำดับ โดยผู้ฝึกสอนและรุ่นพี่ที่รับผิดชอบคือนักเรียนวงโยธวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะเป็นผู้พิจารณา โดยพิจารณาตามสรีระของร่างกายหรือข้อจำกัดอื่นๆ เช่น คนเล่นเครื่องดนตรีที่เลือกมีมากเกินไป เมื่อได้จับเครื่องดนตรีแล้ว จะเพิ่มเวลาในการฝึกซ้อมเป็นวันละ 3-4 ชั่วโมง (จากเอกสารการบริหารกิจกรรมวงดุริยางค์โรงเรียนวัดสุทธิวาราม, ม.ป.ป. : 7)

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ฝึกสอนระบุว่า ในแต่ละปีจะมีนักเรียนเข้ามาสมัครเป็นจำนวนมากประมาณปีละ 60 – 80 คน เมื่อฝึกซ้อมไปเรื่อยๆ จะเหลืออย่างมากรุ่นละประมาณ 15 คน คนที่เหลือคือคนที่มีความรัก มีความอดทนและทุ่มเทให้กับการซ้อมอย่างจริงจัง

ในการซ้อมระหว่างนักเรียนวงโยธวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับสมาชิกวงใหญ่จะมีแยกกันซ้อมโดยนักเรียนใหม่จะมีนักเรียนวงโยธวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นผู้รับผิดชอบในการดูแล ร่วมกับอาจารย์ที่ได้รับมอบหมาย โดยนักเรียนใหม่จะซ้อมในเรื่องพื้นฐานตั้งแต่การใช้ลมอย่างถูกต้องถูกวิธี การหายใจเข้าหายใจออก พื้นฐานของการเป่าเครื่องแต่ละชนิดตั้งแต่เริ่มจรดปากเป่าฝึกการเป่าที่ละเอียดเสียงให้ได้เสียงยาวเรียกว่า การ Longtone แล้วเริ่มทักกะที่สูงขึ้น และเริ่มเล่นเพลงง่ายๆ ในแบบฝึกหัดสำหรับการเริ่มเล่นดนตรีโดยรุ่นพี่ของแต่ละเครื่องดนตรีที่ได้รับมอบหมายจะเป็นผู้ฝึกสอนและดูแลรุ่นน้องในเครื่องมือของตน ส่วนในภาพรวมคือการรวมวง ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนที่มีหน้าที่รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมวง

การฝึกพื้นฐานเหล่านี้ทำให้นักเรียนใหม่มีความกะตือรือร้นที่จะได้เข้าไปเล่นรวมในวงใหญ่กับรุ่นพี่ นักเรียนใหม่จะเห็นรุ่นพี่ออกงาน บรรเลงเพลงชาติในตอนเช้า เหล่านี้จะเป็นสิ่งที่นักเรียนใหม่จะปรารถนา นักเรียนใหม่จะได้เข้าไปเป็นสมาชิกในวงใหญ่โดยในภาคเรียนที่ 2 ของการศึกษาและจะมีการวัดการประเมินผล โดยการให้นักเรียนใหม่แสดงให้รุ่นพี่และอาจารย์ผู้ฝึกสอนเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกเข้าเป็นสมาชิกใหม่ในวงใหญ่

การฝึกซ้อมของวงใหญ่ หรือวงโยชวาทิต โรงเรียนวัดสุทธิวรารามในแต่ละวันจะมีการซ้อมหลังเลิกเรียน โดยเริ่มซ้อมเวลา 16.30 – 20.00 น. และวันเสาร์ เวลา 13.00 – 20.00 น. โดยหยุดซ้อมในวันอาทิตย์ โดยการฝึกซ้อมของวงโยชวาทิต โรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติดนตรี รวมถึงการฝึกซ้อมแถวแปรขบวน ดังนี้คือ

การซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรี (Section) การซ้อมเพื่อให้นักดนตรีในแต่ละกลุ่มเครื่องมือ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีระดับเสียงที่เหมือนกัน มีพื้นฐานที่เหมือนกันทั้งกลุ่ม ทำให้เสียงประสานในแต่ละกลุ่มมีความกลมกลืน อาจจะเริ่มซ้อมด้วยการ Long tone (เล่นโน้ตยาว) เพื่อฝึกการควบคุมลม ต่อด้วยการซ้อม Scale (บันไดเสียง) และทักษะต่างๆ เพื่อให้ภายในกลุ่มปฏิบัติเหมือนกันและมีความเข้าใจไปในทางเดียวกัน

การซ้อมตามประเภทเครื่องดนตรี(Part) ในวงโยชวาทิตแบ่งประเภทเครื่องได้ 3 ประเภท คือ Woodwind (เครื่องลมไม้), Brass(เครื่องลมทองเหลือง), Percussion(เครื่องกระทบ) จุดประสงค์ที่ต้องการคล้ายกับการซ้อม Section แต่จะเป็นกลุ่มที่ใหญ่กว่า การซ้อมจะเน้นให้ในแต่ละกลุ่มมีความกลมกลืนกัน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการฟัง เสียงประสานมากขึ้นเพราะวงมีขนาดใหญ่ขึ้น

การซ้อมรวมวง (Band) ถ้าผ่านการซ้อม Section และ Part มาอย่างดีแล้ว จะเป็นการที่นำ 3 กลุ่มมารวมกัน เป็นการซ้อมเพื่อที่จะบรรเลง การบรรเลงให้ได้ความไพเราะ ความสมดุล รวมถึงลีลาต่างๆ ขึ้นอยู่กับ ความสามารถของผู้ควบคุมวง (Conductor)

ทฤษฎีดนตรี (Theory) หลักสูตรทฤษฎีดนตรี ที่นำมาใช้สอนนักเรียนวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามนั้น เป็นหลักสูตรชั้นปีที่ 1 ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หนังสืออ้างอิงที่ใช้ในการเรียนคือ ทฤษฎีดนตรี เขียนโดย อาจารย์ ฉัชชา โสคติญาณรักษ์ การเรียนทฤษฎี ถือเป็นสิ่งที่สำคัญในการเรียนดนตรี เพราะเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาอื่นๆ ในสาขาวิชาดนตรีต่อไป รวมถึงการปฏิบัติเครื่องมือด้วย

การฝึกโสตประสาททางการฟัง(Ear-training) การฝึกโสตประสาทด้านการฟัง ทางวงโยชวาทิตถือว่า นักเรียนที่เรียนดนตรีต้องรู้จักการฟังเสียง เริ่มจากการฟังตัวโน้ต 2 ตัว และสามารถเปรียบเทียบได้ว่าเสียงใดสูงกว่ากัน ต่อจากนั้นก็เริ่มร้องตามเปียโน ตั้งแต่ขั้นคู่เสียง คอร์ด ตลอดจนบันไดเสียง ถ้านักเรียนสามารถฝึก Ear-training ได้ดีจะทำให้มีพัฒนาการด้านดนตรีได้เร็วขึ้น

การร้องประสานเสียง (Chorus) เป็นการร้องเพลงที่ใช้บทเพลงในการฝึกซ้อมมีพื้นฐานมาจาก Ear-training เป็นการฝึกไหวพริบและสมาธิอย่างมาก เปรียบเสมือนว่าผู้ร้องเป็นเครื่องดนตรีเครื่องหนึ่งในวง

การซ้อมเดินแถว (Marching) เป็นการซ้อมในรูปแบบดนตรีสนาม การเดินแถวหรือสวนสนามต่างๆ โดยจะเริ่มซ้อมเดินฝึกท่ามือเปล่า ซ้ายหัน ขวาหัน เพื่อฝึกความเป็นระเบียบ ความอดทน ความพร้อมเพียงของท่าเดิน

การแปรขบวน (Display) การฝึกแปรขบวนจะแตกต่างจากการซ้อมเดินแถว คือไม่ได้เดินแถวอย่างเดียวนับการแปรขบวนเป็นรูปต่างๆ ดังนั้นผู้ฝึกจะต้องมีพื้นฐานที่ดีตั้งแต่ฝึกบุคลิก ระยะเวลาก้าว การเดินที่มั่นคง การหันตามจังหวะและความแข็งแรงของร่างกาย เมื่อฝึกพื้นฐานแล้วจึงสามารถที่จะซ้อมการแปรขบวนตามที่ได้ออกแบบภาพในการแปรขบวนไว้ ส่วนใหญ่ใช้ในการแข่งขัน หรือการแสดงในงานระดับชาติ (การบริหารงานกิจกรรมครูฝึกโรงเรียนวัดสุทธิวาราม, ม.ป.ป. : 9-10)

ในการฝึกซ้อมแต่ละวันของวงโยชวาทิตได้จัดการฝึกซ้อมตามเกณฑ์เหล่านี้ โดยมีตารางในการซ้อมดังนี้คือ (ที่มาจากตารางการฝึกซ้อมของวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวาราม)

จันทร์	16.30 – 18.00 น.	Section
	18.00 – 20.00 น.	Band
อังคาร	16.30 – 18.00 น.	Section
	18.00 – 20.00 น.	Part
พุธ	16.30 – 18.00 น.	Section
	18.00 – 20.00 น.	Marching
พฤหัสบดี	16.30 – 18.00 น.	Section
	18.00 – 20.00 น.	Band
ศุกร์	14.00 – 15.30 น.	Section
	15.30 – 17.00 น.	Band
	17.00 – 18.00 น.	พัก
	18.00 – 20.00 น.	Marching
เสาร์	13.00 – 15.00 น.	Section
	15.00 – 15.30 น.	Ear-train
	15.30 – 17.30 น.	Band
	17.30 – 18.30 น.	พัก
	18.30 – 20.00 น.	Marching

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ฝึกสอนระบุว่า ตารางซ้อมเหล่านี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ซึ่งจะขึ้นอยู่กับงานเฉพาะที่เข้ามา ในบางครั้งการซ้อม Marching อาจเปลี่ยนเป็นการซ้อม Display ถ้ามีงานที่ต้องแปรขบวน หรือบางครั้งเปลี่ยนเป็นการซ้อมรวมวงส่วนในการเรียนทฤษฎีดนตรีสากล จะเรียนในตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมีการเรียนเพิ่มเติมจากการซ้อมเพลงในตอนรวมวง แบบฝึกหัดที่ทางวงโยธวาทิตใช้ในการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนที่หัดใหม่ใช้แบบฝึกหัด Essential 2000 เป็นแบบฝึกหัดสำหรับการเริ่มต้นดนตรี ส่วนวงใหญ่ใช้แบบฝึกหัด 3D, Symphonic Band Technique

ในตอนปิดภาคเรียนตารางการฝึกซ้อมจะเหมือนวันเสาร์ คือซ้อม วันจันทร์ถึงวันเสาร์ เวลา 13.00 – 20.00 น. สำหรับในช่วงปิดภาคเรียนทางวงโยธวาทิตจะมีการเข้าค่ายฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะหรือถ้าทางวงเข้าการแข่งขัน เนื่องจากมีเวลาที่จะได้พัฒนาฝีมืออย่างเต็มที่ โดยการฝึกซ้อมจะมีการฝึกทักษะในแต่ละด้านมากขึ้น โดยตารางในการฝึกซ้อมมีดังนี้

- 6.00 – 7.00 น. ตื่นนอน ทำธุระส่วนตัว
- 7.00 – 8.00 น. รับประทานอาหารเช้า
- 8.00 – 10.00 น. Section
- 10.00 – 12.00 น. Part
- 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 13.30 น. Ear-training
- 13.30 – 15.30 น. รวมวง
- 15.30 – 16.00 น. พัก
- 16.00 – 18.00 น. Marching/Display (รวมวง)*
- 18.00 – 19.00 น. พักรับประทานอาหารเช้า
- 19.00 – 21.00 น. สันทนาการทางด้านดนตรี (Display)*

*ตารางซ้อมสำหรับการเข้าค่ายสำหรับการแข่งขันอาจเปลี่ยนไปจากนี้เล็กน้อย ถ้าเป็นการแข่งขันคอนเสิร์ต จากการซ้อม Marching/Display จะเปลี่ยนเป็นการซ้อมรวมวง และถ้าเป็นการแข่งขันแปรขบวน จะเปลี่ยนจากสันทนาการทางด้านดนตรีเป็นการซ้อม Display

ในการฝึกซ้อมของวงนั้นปรากฏว่าทางผู้บริหารมักจะคอยสนับสนุนให้กำลังใจในการทำงาน เยี่ยมเขียนในเวลาฝึกซ้อม อำนวยความสะดวกเมื่อทางวงโยธวาทิตต้องการ ในการฝึกซ้อมผู้ฝึกสอนได้ให้หัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรีได้มีส่วนร่วมในการดูแลเรื่องการฝึกซ้อมในกลุ่ม เทคนิคต่างๆ และปรับเพลงในกลุ่มให้ได้ตามที่ผู้ฝึกสอนต้องการ โดยทางหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรีจะได้รับคำแนะนำจากผู้ฝึกสอนอยู่ตลอดเวลา

จากการสัมภาษณ์และจากแบบสอบถามกิจกรรมดุริยางค์อ้างอิงถึงในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2545 ของฝ่ายธุรการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม (2545 : 4) ได้รับทราบว่าวงโยชวาทิตของโรงเรียนมีหน้าที่บริการโรงเรียน ชุมชนและสังคม โดยวงโยชวาทิตมีหน้าที่ บรรเลงเพลงชาติ เพลงโรงเรียน และเพลงสรรเสริญ ต่อนเคารพธงชาติ และงานที่ทุกคนที่จะได้ออกแสดงเป็นงานแรกของการเป็นนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามคือ การบรรเลงเพลงชาติ นอกจากนี้วงโยชวาทิต ออกแสดงในพิธีการต่างๆของโรงเรียน ในงานของชุมชนได้แก่ งานแห่เทียนพรรษา งานบวช และหน่วยงานภายนอกตามที่ร้องขอ เช่น งานวันเฉลิมพระชนพรรษา งานเปิดกีฬาต่างๆ และภาคเอกชน ได้แก่ งานเปิดตัวสินค้า เปิดโรงงาน

ในการออกงานแสดงภายนอกผู้บริหารจะร่วมปรึกษากับทางผู้ฝึกสอนก่อนจะรับงาน โดยมีหลักเกณฑ์ คือ ไม่รับในวันเรียน สถานที่ในการแสดง ระยะทาง และคิดค่าใช้จ่ายในการออกงานขั้นต่ำครั้งละ 30,000 บาท แล้วแต่ประเภทของงานที่จะให้ออกแสดง ในการออกแสดงประจำปีงานที่ทางวงโยชวาทิตไปร่วมทุกปี ซึ่งเป็นงานที่เป็นการรวมตัวของศิษย์เก่าวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม คือ งานวันปิยะมหาราช 23 ตุลาคม ของทุกปี ศิษย์เก่าจะกลับมาพร้อมซ้อมและเดินแถวไปถวายความจงรักภักดี ณ ลานพระบรมรูป รัชกาลที่ 5

ปัญหาในเรื่องของการออกงานแสดงที่พบบ่อยคือ บ่อยครั้งทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนและคณะกรรมการนักเรียนพบปัญหาเรื่องการประสานงานของฝ่ายเจ้าของงาน ซึ่งไม่เข้าใจว่าวงโยชวาทิตเป็นวงประเภทไหน บางครั้งต้องการให้วงบรรเลงในเพลงที่วงไม่สามารถบรรเลงได้ บางครั้งให้คิวในการแสดงผิด ในบางงานอาหารไม่เพียงพอกับสมาชิกในวง สำหรับงานที่จัดรถให้มารับ บางครั้งรถมารับสาย การรับงานของผู้บริหารบางครั้งไม่ได้ประสานกับทางวงก่อน เช่น ก่อนช่วงเวลาสอบ ทางวงจะหยุดซ้อมเพื่อให้นักเรียนได้อ่านหนังสือสอบ แต่ทางผู้บริหารไม่ทราบ จึงรับงานเป็นต้น

การติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต

การติดตามประเมินผลของวงโยชวาทิตสามารถทำได้หลายวิธีเพราะวงโยชวาทิตเป็นกิจกรรมที่จะต้องมีการแสดงการฝึกซ้อมอยู่เสมอการติดตามประเมินผลเราสามารถทำได้ทุกวัน โดยจากการฟัง จากการสังเกต ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามก็มีการประเมินหลายวิธี คือ จากการสังเกต จากเอกสารรายงาน จากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์โดยทำการประเมินเป็นภาคการศึกษา และเป็นรายโครงการ สำหรับคณะกรรมการนักเรียนมีการติดตามประเมินผลเป็นการประชุมสรุปงาน

การติดตามประเมินผลเป็นโครงการ ในแต่ละโครงการที่ทางวงโยชวาทิตได้ทำ ทางวงโยชวาทิตได้ใช้เกณฑ์ในการติดตามประเมินผลและตัวชี้วัดหรือเกณฑ์การประเมิน ว่าผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร โดยใช้การติดตามโดยการสังเกตจากผลงาน ส่วนใหญ่การประเมินผลจะแบ่งเกณฑ์การประเมินเป็นระดับ A,B,C การประเมินจะทำหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ เช่นในการเข้าค่ายจะมีแบบสอบถามให้นักเรียนทำหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ และหัวหน้าวงเป็นผู้สรุปโครงการ เขียนรายงานส่งฝ่ายแผนงาน ส่วนทางด้านผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ควบคุมวงและผู้ควบคุมวง ประเมินผลโดยเขียนเป็นรายงานส่งฝ่ายแผนงาน

การติดตามประเมินตอนสิ้นภาคการศึกษา ทางฝ่ายแผนงานจะทำแบบสอบถามให้นักเรียนทำและนำไปประเมิน ทางด้านวงโยชวาทิตจะทำการประเมินโดยมีการประเมินเป็นรายบุคคล โดยนักเรียนวงโยชวาทิตทุกคนจะต้องเตรียมเพลงมาแสดงหน้าวง และผู้ฝึกสอนจะทำการประเมินโดยรายงานผลเป็นคะแนนเพื่อให้ทราบความสามารถของตัวเองว่าอยู่ในระดับใดและต้องปรับปรุงอะไรบ้าง การประเมินภาพรวม ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะทำการประเมินร่วมกับคณะกรรมการนักเรียน ประเมินจากการสังเกต ผลงาน และหาวิธีปรับปรุงแก้ไข

นอกจากนี้ทางผู้ฝึกสอนและทางคณะกรรมการนักเรียนได้มีการติดตามประเมินผล ของวงโยชวาทิตอยู่ตลอดเวลา โดยใช้วิธีสังเกตจากผลงานที่ซ้อมหรือออกแสดง ก็สามารถทำการประเมินผลของการดำเนินงานของวงโยชวาทิตได้ โดยหลังจากการซ้อมหรือออกแสดงทุกครั้ง ทางผู้ฝึกสอนจะให้คำแนะนำ หรือวิธีแก้ไขเมื่อพบปัญหา

การติดตามประเมินผลของวงโยชวาทิตเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาโดยบางครั้งอาจไม่รู้ด้วยซ้ำว่ากำลังติดตามประเมินผลอยู่ เพราะผลจากการติดตามประเมินผลถูกนำมาใช้ทุกวัน การรวมวง การแสดงเมื่อมีจุดบกพร่อง ทางผู้ฝึกสอนนำมาแก้ไขแนะนำเตือนวิธีการเล่น ถือว่าเป็นการประเมินที่เกิดจากการสังเกต จากการฟัง ทำให้เกิดประโยชน์และจำเป็นอย่างมาก ส่วนการประเมินอย่างเป็นทางการจะมีแบบสอบถาม มีเกณฑ์การประเมินผลที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาวงให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น เช่น การทำห้องซ้อมใหม่ก็เป็นผลที่เกิดจากการประเมินผลในปีก่อนคือ ในตอนเข้าค่ายก็มีรายงานการติดตามประเมินผลที่แสดงให้เห็นว่า ผลที่ได้จากการเข้าค่ายฝึกซ้อมดีพอสมควร ทั้งๆที่สถานที่ฝึกซ้อมไม่พอกับจำนวนนักเรียน และสถานที่ซ้อมไม่เหมาะสมกับการซ้อม จากผลการประเมินนี้ทางวงโยชวาทิตจึงเสนอโครงการปรับปรุง ห้องวงโยชวาทิตใหม่เพื่อให้มีความเหมาะสมและแก้ไขจากเหตุผลดังกล่าว

ปัญหาที่พบจากการติดตามประเมินผลคือ หลังจากการประเมินในบางโครงการไม่สามารถแก้ไขได้ในทันทีเพราะบางครั้งยังไม่มียงบประมาณและโครงการรองรับ

กรณีการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิต โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จากการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตได้แก่ แผนปฏิบัติการโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยปีการศึกษา 2544 และ 2545 ชรรถมนุญโรงเรียน เอกสารโครงการ วารสารโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยและเอกสารการวิเคราะห์เชิงคุณภาพกิจกรรมวงดุริยางค์โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยผลการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

สภาพทั่วไปของโรงเรียนโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ถึงมัธยมศึกษาตอนปลายโดยแบ่งเป็นโรงเรียนมงฟอร์ต แผนกประถม และโรงเรียนมงฟอร์ตแผนกมัธยม โดยที่ตั้งของโรงเรียนได้แยกจากกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 โดยโรงเรียนมงฟอร์ตมัธยมเป็นโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ 118/2 หมู่ 2 ถนนมหิดล โทรศัพท (053) 245570-5 เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มัธยมต้นเปิดสอนเฉพาะนักเรียนชายส่วนมัธยมปลายเปิดสอนสหศึกษา โรงเรียนมงฟอร์ตมัธยม มีเนื้อที่ทั้งหมด 52 ไร่ อยู่ในทางเข้าหมู่บ้านมงฟอร์ตวิลล่า ถนนมหิดล มีอาคารเรียน 5 หลัง มีบุคลากรดังนี้ ตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการ การศึกษาระดับปริญญาโท 1 คน ตำแหน่งภารดาการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรต่างประเทศ (ฝรั่งเศส) 1 คน ตำแหน่งครูใหญ่การศึกษาระดับปริญญาโท 1 คน ครูผู้สอนการศึกษาระดับปริญญาโท 17 คนปริญญาตรี 176 น อนุปริญญา 9 คน ครูพิเศษ การศึกษาระดับปริญญาตรี 13 คน บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน การศึกษาระดับปริญญาตรี 74 คน นักการ/ภารโรง 32 คน ยามรักษาการ 6 คน งานโภชนาการ 30 คน มุมนสวัสดิการ 5 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,306 คน (แผนปฏิบัติการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกมัธยม, 2545:18-19)

โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้มีการแบ่งการบริหารเป็นลำดับคือผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และงาน 4 ฝ่าย คือ สำนักผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการและฝ่ายกิจการนักเรียน ในการบริหารงานโรงเรียนโดยทั่วไปมีโครงสร้างการบริหารดังแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 7 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

(ธรรมนูญโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป. : 17)

ในการบริหารงานกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนได้บริหารตามแผนนโยบาย 5 ด้านและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับวงโยชวาทิตมี(ธรรมนูญโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป. : 32)ดังนี้

1. สร้างและเปิดโอกาสให้มีกิจการและกระบวนการใด ๆ ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่เติบโตเต็มศักยภาพทั้งห้าด้าน คือ สังคม ร่างกาย ปัญญา อารมณ์ และจิตวิญญาณ

2. ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันเป็นวิถีของคนไทยในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งการรู้จักชื่นชมอนุรักษย์ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามของชาติและท้องถิ่นล้านนา

3. เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ภาษา เทคโนโลยี และการปฏิบัติ โดยอาศัยการบูรณาการ วิชาการทุกสาขาทั้งศาสตร์และศิลป์ เข้ากับกิจกรรมหลากหลายด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ ครอบครัว ชุมชน องค์กร สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและมีความสุข

4. สนับสนุนนวัตกรรมทุกด้านที่สร้างและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้และเคารพศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสนับสนุนให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามค่านิยมที่พึง ประสงค์ ตามบริบท ที่เหมาะสม

นโยบายที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับวงโยชวาทิต

จากนโยบายของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ผู้บริหารได้ใช้นโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายหลักในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนและในการดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิต โดยเฉพาะนโยบายข้อที่ 1 คือ เป็นการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทั้งห้าด้านคือ สังคม ร่างกาย ปัญญา อารมณ์ และจิตวิญญาณโดยทางโรงเรียนใช้นโยบายข้อที่ 1 เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทั้งห้าด้าน

ในปัจจุบันผู้อำนวยการโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเป็นเพศชายอายุ 47 ปี มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย 5 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาโท ทางด้านอักษรศาสตร์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย เป็นเพศชาย อายุ 53 ปี ประสบการณ์การทำงาน 32 ปี ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ 2 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโททางด้านบริหาร การศึกษา ผู้ช่วยสำนักผู้อำนวยการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเป็นเพศชายอายุ 36 ปี มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้ช่วยสำนักผู้อำนวยการ 3 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาโท ทางด้านจิตวิทยา ปรัชญา มีหน้าที่โดยตรงในการรับผิดชอบดูแลวงโยชวาทิต

งานวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักผู้อำนวยการ มีผู้ช่วยสำนักผู้อำนวยการเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบงานวงโยชวาทิต ให้คำปรึกษาแนะนำ และคอยประสานระหว่างงานฝ่ายบริหารกับอาจารย์ผู้ฝึกสอน

วงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยมีอาจารย์ผู้ฝึกสอนทำหน้าที่สอนและเป็นผู้ควบคุมวง อายุ 52 ปี ประสบการณ์การทำงาน 29 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ทางด้านบริหารการศึกษา ขณะนี้กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาเอกทางด้านดนตรี มีอาจารย์ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3

คน คนที่ 1 เป็นเพศชายอายุ 34 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรี ประสบการณ์การทำงาน 10 ปี คนที่ 2 เป็นเพศชายอายุ 33 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีทางด้านบริหารบุคคลประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ประสบการณ์ในตำแหน่ง 1 ปี คนที่ 3 เป็นชายอายุ 28 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีทางด้านบริหารการตลาด ประสบการณ์การทำงาน 9 ปี โดยอาจารย์ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนและวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ทั้งหมด

วงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2475 พร้อมกับการก่อตั้งโรงเรียนโดย Bro.Simion Rico เนื่องจากท่านเป็นคนรักดนตรีและต้องการให้โรงเรียนมีวงดนตรีเหมือนโรงเรียนอื่นๆ และได้รับการพัฒนาเรื่อยมาจนกระทั่งสมัยที่ Bro.Antonio Maria เป็นผู้ควบคุมวงท่านได้พัฒนาวงให้เป็นที่รู้จักและแพร่ไปทั่วทั้งในประเทศและต่างประเทศ (โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, 2545 : 10) และจนถึงปี พ.ศ. 2538 ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของวง Marching Band เป็นวง Symphonic Band หรือ Wind Orchestra โดยวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยในปัจจุบันมีห้องซ้อมวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยอยู่ที่ชั้น 3 และ ชั้น 4 อาคารกิจกรรม โดยแบ่งเป็นห้องซ้อมรวมวง ห้องซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรี และห้องนอนเวลาเข้าค่ายหรือมีงานที่ต้องออกแสดงในตอนเช้า ส่วนห้องน้ำอยู่ชั้นล่างของอาคาร

วงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยในปัจจุบัน มีสมาชิกจำนวน 53 คน เป็นนักเรียนหญิง 4 คนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตทั้งหมดจึงเป็นนักเรียนชาย โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 คนเป็นแกนนำ ร่วมทำงานกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยฝ่ายต่างๆของคณะกรรมการนักเรียนอีกจำนวน 14 คน

คณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยแบ่งเป็นฝ่ายต่างในการทำงานได้ดังนี้คือ มีหัวหน้าวง รองหัวหน้าวง และฝ่ายต่าง ๆ อีก 6 ฝ่าย คือ

เหรียญก

ฝ่ายเครื่องดนตรีอุปกรณ์

ฝ่ายปกครอง

ฝ่ายธุรการ

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

ฝ่ายเครื่องแต่งกาย

นอกจากนั้นยังมีหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี (section) อีก 9 กลุ่มได้แก่ Flute, Clarinet, Saxophone, Horn, Trumpet, Trombone, Euphonium, Tuba และ Percussion โดยนักเรียน ชั้นม. 6 จะทำหน้าที่ในการบริหารวง และมีผู้ช่วยอยู่ในระดับ ชั้นน ม. 5 โดยในทุก ๆ ปี จะมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการนักเรียนในตอนปิดภาคเรียนปลายปีการศึกษา

การบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต:นโยบาย วัตถุประสงค์ โครงสร้างการบริหารและปัญหา

ทางผู้บริหาร โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยให้อิสระในการดำเนินงานแก่ทางทางผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยค่อนข้างมาก ได้รับการยืนยันว่าผู้บริหารให้อิสระและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีมากในการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการพัฒนางวงโยชวาทิต

ในการกำหนดนโยบายในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตก็เช่นเดียวกัน ทางโรงเรียนไม่ได้ตีกรอบในการทำงาน ไม่มีนโยบายเฉพาะของวงโยชวาทิต แต่ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ทางโรงเรียนได้เน้นให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปตามนโยบายข้อที่ 1 คือ “สร้างและเปิดโอกาสให้มีกิจการและกระบวนการใด ๆ ในการพัฒนานักเรียนให้เป็น บุคคลที่เติบโตเต็มศักยภาพทั้งห้าด้าน คือ สังคม ร่างกาย ปัญญา อารมณ์ และจิตวิญญาณ” (ธรรมนูญโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป. : 32) ในการดำเนินการต้องการให้นักเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนได้ตั้งไว้คือ นักเรียนโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยต้องเป็นบุคคลที่ “ อิ่มเอิบ อบอูน อารี มีคุณธรรม คุณภาพสากล” คือ นักเรียนต้องมีการพัฒนาศักยภาพในทุกด้านทั้ง สังคม ร่างกาย ปัญญา อารมณ์ และจิตวิญญาณ เป็นคนที่น่าอยู่ใกล้ชิด มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทำความดี และมีทักษะ ความรู้ในกิจกรรมที่ทำและสามารถที่จะทำได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน ซึ่งในการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ต้องสามารถดำเนินงานให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติดังที่กล่าวนี้ (ธรรมนูญโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป. : 31) ไม่มีนโยบายในการดำเนินเฉพาะสำหรับวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเพราะการดำเนินงานการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต ได้ยึดนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ทางโรงเรียนวางไว้ข้างต้น

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ฝึกสอนและคณะกรรมการนักเรียนพบว่าการดำเนินงานของ วงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย มีลักษณะคล้ายกับประเพณีที่มีการปฏิบัติสืบทอดกันมา โดย

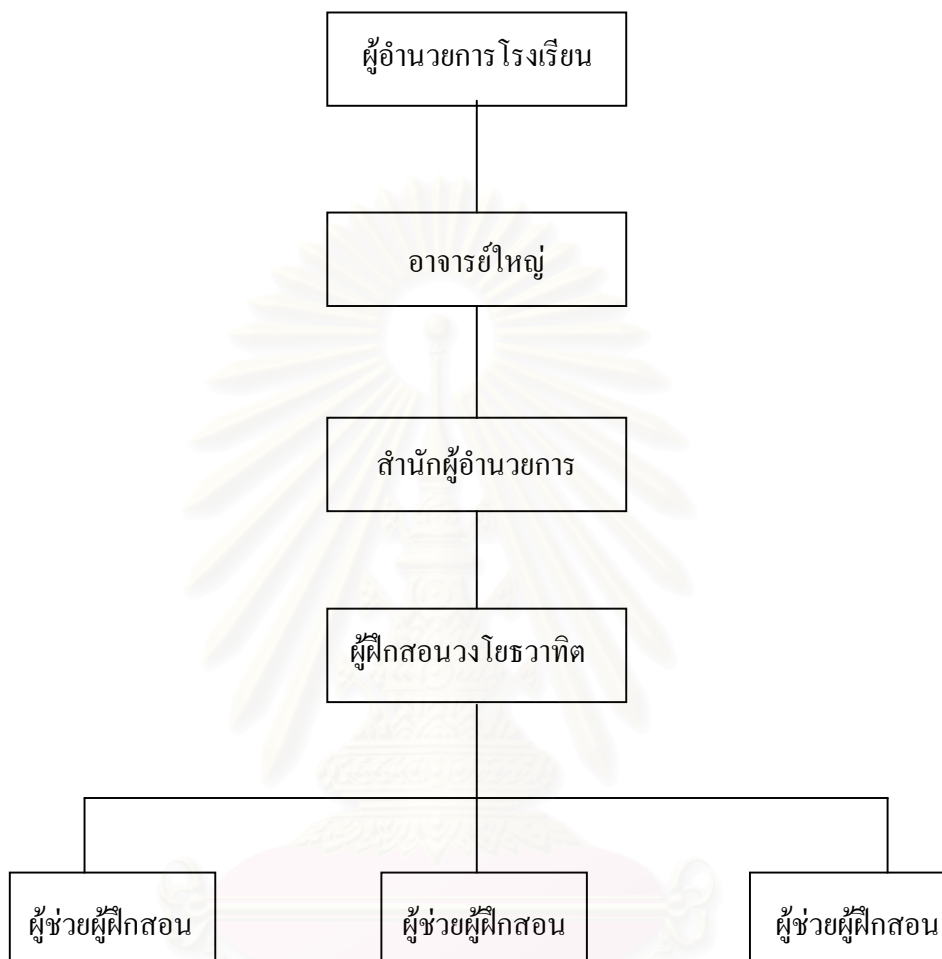
ทางอาจารย์ ผู้ฝึกสอนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ ระเบียบร่วมกับนักเรียนวงโยชวาทิตและได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาหลายปี นักเรียนบางคนเรียกกฎนี้ว่าเป็นนโยบายของวง ซึ่งนักเรียนวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยส่วนใหญ่สามารถท่องได้ ซึ่งกฎระเบียบหรือนโยบายของวงโยชวาทิต โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยมีดังนี้คือ ต้องมี ความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้แก่วง มีความเคารพรุ่นพี่ คำนี้ถึงความเป็นหนึ่ง

นโยบายหรือกฎของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยให้ความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน แบบพี่ – น้อง มีความสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมวงโยชวาทิตของนักเรียน ทางผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน และคณะกรรมการนักเรียนได้ให้ความเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมวงโยชวาทิต ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกเมื่อออกไปสู่สังคม ได้ฝึกวินัย สามารถนำไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ ได้ซึมซับความเป็นผู้นำ สิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นการฝึกนักเรียนให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความเสียสละ เป็นบุคคลสอดคล้องตามที่ทางโรงเรียนได้วางวัตถุประสงค์ไว้ คือนักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพในทุกด้านทั้ง สังคม ร่างกาย ปัญญา อารมณ์และจิตวิญญาณ เป็นคนที่น่าอยู่ ใกล้ชิด มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทำความดี และมีทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จะดำรงชีวิตได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ได้ฝึกกับนักเรียนที่เป็นสมาชิกของวงโยชวาทิตทุกคน

ในโครงสร้างการบริหารของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยโดยรวมนั้น งานกิจกรรมวงโยชวาทิตเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักผู้อำนวยการ มีผู้ช่วยสำนักผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบดูแลในการดำเนินงานต่างๆของกิจกรรมวงโยชวาทิต แต่การกำหนดขอบเขต หน้าที่ของฝ่ายต่างๆของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยไม่ได้จัดทำเป็นเอกสารที่ชัดเจนแต่จากการศึกษาการวิจัยครั้งนี้อาจสรุปเป็น โครงสร้างงานในลักษณะแผนภูมิองค์การและบทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่างๆได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 8 โครงสร้างของการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

ผู้อำนวยการโรงเรียน ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนและกำกับ ดูแล ควบคุม สั่งการ การดำเนินงานของวงโยชวาทิตของโรงเรียน

อาจารย์ใหญ่ ทำหน้าที่ เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการดูแลการดำเนินงานของวงโยชวาทิต

ผู้ช่วยสำนักผู้อำนวยการ ทำหน้าที่ ประสานงาน ดูแลติดตาม อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของวงโยชวาทิตและเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานและทำโครงการของวงโยชวาทิต

อาจารย์ผู้ฝึกสอน ทำหน้าที่เป็น หัวหน้างานดนตรีหรือผู้ควบคุมวง คอยดูแล ควบคุมการเรียนการสอนดนตรี ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำแผนหรือโครงการในการดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน ทำการวัดและประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงวงโยชวาทิต และอบรมนักเรียนวงโยชวาทิตให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน

ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ทำหน้าที่เป็น ผู้ช่วยอาจารย์ผู้ฝึกสอนในการปฏิบัติงานของวงโยชวาทิต และปฏิบัติงานแทนในกรณีที่อาจารย์ผู้ฝึกสอนไม่สามารถปฏิบัติงานได้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ในส่วนของคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิต โรงเรียน มงฟอร์ตวิทยาลัยพบว่า มีหน้าที่ในการบริหารวง ดูแลนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งคือนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีจำนวน 53 คน โดยคณะกรรมการนักเรียนโรงเรียน มงฟอร์ตวิทยาลัยเป็นนักเรียนชั้นม. 6 จำนวน 8 คนเป็นแกน ทำงานร่วมกับนักเรียนชั้น ม.5 อีกจำนวน 14 คน รวมทั้งคณะมี 22 คน นักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำหน้าที่เป็น หัวหน้าวง รอง หัวหน้าวง และหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ อีก 6 ฝ่าย คือ เฮอร์มูติก ฝ่ายเครื่องดนตรีอุปรกรณ์ ฝ่ายปกรรอง ฝ่าย ธุรการ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายเครื่องแต่งกาย โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นผู้ช่วย

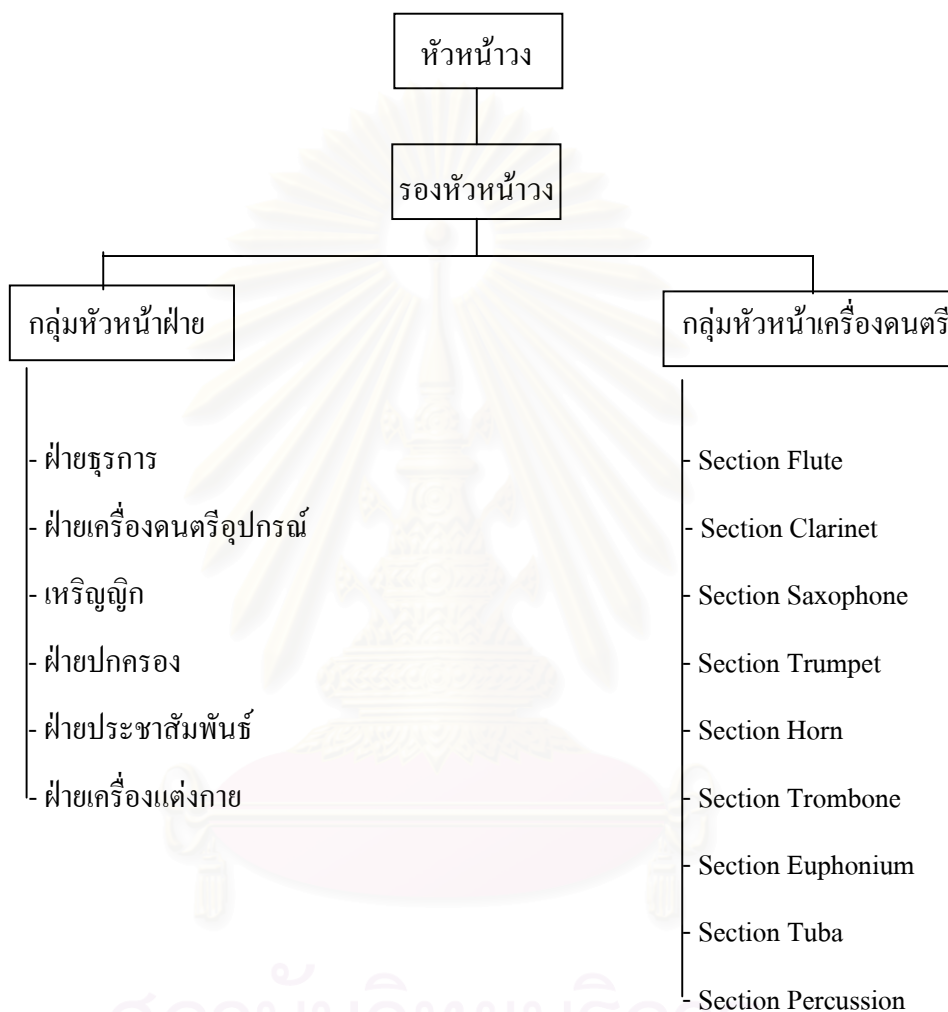
ส่วนของหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี (section) มี 9 กลุ่มเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 คน ได้แก่ Flute, Clarinet, Saxophone, Horn, Trumpet, Trombone, Euphonium, Tuba และ Percussion

ในทุก ๆ ปี จะมีการเปลี่ยนคณะกรรมการนักเรียนในตอนปิดภาคเรียนปลายปีการศึกษา โดยในกลุ่มขึ้นมาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะเป็นผู้เลือกตำแหน่งต่างๆในคณะกรรมการนักเรียน

ได้มีการแบ่งงานความรับผิดชอบแผนผัง โครงสร้างการบริหารงานของคณะกรรมการ นักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยดังนี้ (แผนภูมิที่ 9)

แผนภูมิที่ 9 โครงสร้างการบริหารของคณะกรรมการนักเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ต
วิทยาลัย

หัวหน้าวง มีหน้าที่ ควบคุมดูแลปกครองรุ่นน้อง ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ประสานงานกับอาจารย์ในโรงเรียนหรืออาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยธวาทิต และควบคุมการฝึกซ้อมตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้ฝึกสอน เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดประสิทธิภาพของงาน

รองหัวหน้าวง มีหน้าที่ เป็นผู้ช่วยหัวหน้าวง และปฏิบัติงานแทนในกรณีหัวหน้าวงไม่สามารถปฏิบัติงานได้ และทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยในการควบคุมดูแล

ฝ่ายปกครอง มีหน้าที่ ดูแล ตักเตือน ทำโทษและรักษาระเบียบวินัย ของสมาชิกในวง การมาซ้อม ขาด ลา มาสาย และความประพฤติของนักเรียนวงโยชวาทิต

ฝ่ายเหรียญก มีหน้าที่ ดูแลเรื่องการเงินของวง การเบิก – จ่าย การเก็บเงิน การแจ้งการใช้เงิน ให้กับสมาชิกในวงทราบ

ฝ่ายธุรการ มีหน้าที่ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียน จัดทำเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับวงตามที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ แจ้งข่าวสารให้กับคนภายในและภายนอกทราบ ข่าวสารที่เกี่ยวกับวงโยชวาทิต เช่น การแสดงคอนเสิร์ต การออกงานแสดง

ฝ่ายเครื่องแต่งกาย มีหน้าที่ ดูแล จัดเก็บ ตรวจสอบสภาพจัดเตรียมความพร้อมของชุดแต่งกาย และเก็บเข้าที่เก็บหรือให้สมาชิกดูแลหลังจากนำไปซัก

ฝ่ายเครื่องดนตรี อุปกรณ์ มีหน้าที่ ดูแลจัดการเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ ตรวจสอบ จัดซ่อม ส่งซ่อมเครื่องดนตรี ที่ตั้งโน้ต เป็นต้น

หัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี มีหน้าที่ ควบคุมดูแลการฝึกซ้อมของสมาชิกในกลุ่มให้ได้มาตรฐานการบรรเลง ตามที่ได้รับมอบหมายหรือตกลงกันไว้ ดูแล ตักเตือนสมาชิกให้อยู่ในระเบียบของวง

ปัญหาที่พบบ่อยและได้รับการยืนยันจากฝ่ายคณะกรรมการนักเรียนคือ การละเลยหน้าที่กันบ้างในบางโอกาสอันเป็นผลจากการที่ไม่ได้กำหนดขอบเขตและหน้าที่ของงานแต่ละฝ่ายไว้เป็นเอกสารที่ชัดเจน

ในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย สามารถดำเนินงานได้ตาม นโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้างที่วางไว้ เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้ปฏิบัติกันมาเป็นประเพณี และครูผู้ฝึกสอนได้ทำงานอย่างมีอิสระ ในการทำงานจึงสามารถทำได้ตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สภาพและปัญหาของการวางแผน ในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

ในการดำเนินงานของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้ใช้ธรรมนูญเป็นแนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียน การวางแผนของแต่ละหน่วยงานในโรงเรียนและของโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้ใช้การวางแผนกลยุทธ์เป็นแผนระยะกลาง 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2543 – 2547

แผนที่เกี่ยวข้องกับวงโยชวาทิตปรากฏอยู่ในธรรมนูญของโรงเรียนในเรื่องแผนยุทธศาสตร์ของทางสำนักผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของวงโยชวาทิต โดยในระยะ 5 ปี

ทางสำนักผู้อำนวยการมีแผนยุทธศาสตร์ที่ 2 ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิต กำหนดให้ มีสถานที่ ครุภัณฑ์และฐานข้อมูลที่เป็นระบบแบบและเพียงพอต่อความต้องการและจำเป็น โดยกำหนดว่าในปี พ.ศ.2543 ปรับปรุงห้องโยชวาทิตในงบประมาณ 2,500,000 บาท (ธรรมนูญโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป.: 82)

แผนที่พบในธรรมนูญโรงเรียนไม่ได้กล่าวถึงแผนที่จะดำเนินงานในรายละเอียดเรื่องของวงโยชวาทิตไว้อย่างชัดเจนพบเพียงแต่แผนที่จะปรับปรุงห้องโยชวาทิต แต่แผนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานได้พบอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีและเอกสารโครงการของวงโยชวาทิต โดยพบว่าแผนของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้จัดทำในรูปโครงการ โดยมีลักษณะเป็นโครงการระยะยาว คือ โครงการส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทางสติปัญญา ทางสังคม และทางจิตใจตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งระบุเป้าหมายที่ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยวางโครงการระยะ 5 ปีไว้ จะพัฒนาจากวงโยชวาทิตให้ไปสู่วงนักร้องวงมีคุณภาพ (Symphonic Band) และพัฒนาไปจนถึงระดับวงออเคสตรา (Orchestra) (โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป.)

จากแผนปฏิบัติการปี 2544 และ 2545 ได้พบว่าในงานวงดุริยางค์และดนตรีของฝ่ายสำนักผู้อำนวยการ ได้วางเป้าหมาย ให้เริ่มพัฒนางานวงดุริยางค์เป็นวง Symphonic Band ก่อน และจากการสัมภาษณ์ได้รับทราบว่าเป็นปีการศึกษา 2546 เป็นต้นไป ได้วางเป้าหมายเริ่มการพัฒนางานให้เป็นวงออเคสตรา (Orchestra)

โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้แบ่งประเภทโครงการไว้เป็น คือ โครงการใหม่ โครงการต่อเนื่องและโครงการประจำ โครงการที่เกิดขึ้นมาใหม่ บางครั้งอาจจะเป็นโครงการที่เกิดโดยฉุกเฉิน เมื่อทำแล้วเป็นโครงการที่ยังไม่เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้นและต้องดำเนินงานต่อ จะเปลี่ยนเป็นโครงการต่อเนื่อง ส่วนโครงการประจำคือ โครงการที่ทำอยู่เป็นประจำทุกปี เช่น โครงการพัฒนางวงโยชวาทิต โครงการซ่อมแซมบำรุงเครื่องดนตรี เป็นต้น

ในการวางแผนดำเนินงานวงโยชวาทิต ทางสำนักผู้อำนวยการซึ่งเป็นฝ่ายที่ดูแลงานวงโยชวาทิตได้ให้อิสระการวางแผนโครงการ และการดำเนินงานกิจกรรมวงโยชวาทิตอย่างเต็มที่โดยเมื่อทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนร่างโครงการเสร็จ นำมาเสนอให้ผู้ช่วยสำนักผู้อำนวยการและให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ร่วมพิจารณาเห็นชอบ โดยก่อนที่จะทำแผนและโครงการต่างๆ ทางฝ่ายอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะปรึกษาเป็นวาทะกับทางผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตก่อน ในส่วนของคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นแต่ไม่มีส่วนร่วมในการ

เขียนแผนร่วมกับอาจารย์ผู้ฝึกสอน ในการทำแผนโครงการของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยมีรายละเอียดในสาระสำคัญในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ โครงการที่ ชื่อโครงการ ตอบสนองเป้าหมายข้ออะไร ยุทธศาสตร์อะไร ลักษณะโครงการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบ หลักการและเหตุผลของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ เป้าหมายทางด้านปริมาณและคุณภาพ ขั้นตอนการดำเนินงาน สถานที่ วิธีติดตามประเมินผลงบประมาณของโครงการ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

ด้านการวางแผนการทำงานของคณะกรรมการนักเรียนปรากฏว่าไม่ได้แสดงหลักฐานเอกสารที่แสดงว่ามีการจัดระบบการวางแผนอย่างเป็นระบบ การวางแผนการทำงานเป็นลักษณะปรึกษาหารือกันในกลุ่มคณะกรรมการนักเรียน ไม่มีการเขียนโครงการเป็นลายลักษณ์อักษร การทำงานของฝ่ายๆ ทั้ง 6 ฝ่ายมีอิสระในการทำงาน ซึ่งในการทำงานของแต่ละฝ่ายพบว่าไม่มีเอกสารกำหนดหน้าที่ การทำงานของฝ่ายต่างๆ มีลักษณะเป็นการทำงานซึ่งปฏิบัติต่อเนื่องกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งรู้หน้าที่จากการถ่ายทอดของรุ่นพี่แบบโดยอัตโนมัติ โดยแต่ละฝ่ายอยากจะทำอะไรในฝ่ายตัวเองก็ใช้วิธีการบอกกล่าวสมาชิกในวงให้ทราบ ส่วนในการทำงานในส่วนกลางคือของวงโยชวาทิตก็จะใช้การวางแผนโดยวิธีการปรึกษาหารือกันในคณะกรรมการนักเรียน โดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาในแต่ละครั้งเป็นข้อมูลและร่วมกันวางแผน และดำเนินงานโดยใช้วิธีบอกกล่าว ส่วนใหญ่เรื่องที่ฝ่ายคณะกรรมการนักเรียนดูแลจะเป็นเรื่องการฝึกซ้อม การพัฒนาฝีมือและการรักษาระเบียบวินัยของสมาชิกในวง

ในการวางแผนของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยซึ่งเป็นแผนระยะ 5 ปีนั้น ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนซึ่งรับผิดชอบเป็นผู้วางแผน ได้นำข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนมาจากการวิเคราะห์ภาวะของวงโยชวาทิต (SWOT) หาจุดแข็งและจุดอ่อนและหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไข แล้วกำหนดกลยุทธ์และวางเป้าหมายในการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของโรงเรียน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ได้รับทราบว่าหลังจากปี 2547 ทางโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยจะเปลี่ยนเป็นแผนระยะยาว 10 ปี เพราะจะได้วางแผนการพัฒนาเป็นแผนระยะยาวได้อย่างต่อเนื่อง

ช่วงเวลาที่ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยใช้ในการวางแผนกิจกรรมและโครงการคือช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายนหรือช่วงปิดภาคเรียน

ในส่วนของคณะกรรมการนักเรียนได้ใช้การประชุมปรึกษาหารือเรื่องการวางแผนการทำงานในช่วงปิดภาคเรียนการศึกษาปลาย เพราะเป็นช่วงเปลี่ยนแปลงลงคณะทำงานจึงต้องมีการประชุมของคณะกรรมการชุดใหม่ หลังจากที่ได้กรรมการนักเรียนชุดใหม่แล้วจะมีการประชุมเรื่องแผนการทำงานของวงโยชวาทิตและของฝ่ายต่างๆ และจะร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

ในการวางแผนและทำโครงการของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยอาจารย์ผู้ฝึกสอนเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำโดยในปีการศึกษา 2545 ทางวงโยชวาทิตมีโครงการหลัก 3 โครงการ คือ งานพัฒนางวงโยชวาทิตให้เป็นวง Symphonic Band หรือเป็นวงนั้บรเพลง งานซ่อมแซมเครื่องดนตรี จัดซื้อวัสดุสิ้นเปลืองวงโยชวาทิต

โครงการต่อเนื่องคือ โครงการบุคลากรช่วยสอนเครื่องสายและเครื่องลมไม้ โครงการสอบเกรดดนตรีและคอนเสิร์ตการกุศล

ส่วนโครงการใหม่คือ โครงการแข่งขัน Symphonic Band 2 ครั้ง และโครงการวง Symphony Orchestra(วงดุริยางค์ซิมโฟนี) (แผนปฏิบัติการโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, 2545 : 53) โดยโครงการต่างๆนี้ทางผู้ฝึกสอนได้ดำเนินการตามแผน 5 ปีที่วางไว้ จากการวิเคราะห์ภาวะของวงโยชวาทิต (SWOT)และจากการประเมินการดำเนินงานของวงโยชวาทิต โดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาปรับใช้เป็นโครงการ

ในการวางแผนพบปัญหาทางด้านอาจารย์ผู้ฝึกสอนคือ ปัญหาเรื่องการทำเอกสารและการเขียนแผน เกิดการล่าช้าในการทำแผนเพราะทางผู้ฝึกสอนมีความถนัดในการปฏิบัติงานมากกว่าทำงานด้านเอกสาร ส่วนในการดำเนินงานสามารถดำเนินไปได้ตามแผนที่วางไว้ เพราะก่อนการวางแผนได้มีการปรึกษาและประชุมร่วมกันกับผู้บริหารและกลุ่มอาจารย์ผู้ฝึกสอนถึงความเป็นไปได้ของแผน

ด้านการเงินและการงบประมาณในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

แหล่งงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเป็นงบประมาณที่ทางโรงเรียนจัดสรรให้กับฝ่ายสำนักผู้อำนวยการ ซึ่งทางโรงเรียนได้รับเงินจากรายรับค่าธรรมเนียมการศึกษา รายรับจากการให้บริการ รายรับจากค่าธรรมเนียมอื่นๆ เช่น จากค่าสมาชิกห้องสมุด ค่าใบสมัคร ค่าลงทะเบียนสอบซ่อม รายรับจากงานโภชนาการ รายรับจากการจำหน่ายสิ่งของและรายรับอื่นๆเช่น รายรับจากโครงการของฝ่ายสำนักผู้อำนวยการ คือ เงินที่ได้จากการประกวดแข่งขัน รายรับจากโครงการของฝ่ายวิชาการ คือ การจัดทัศนศึกษาเชิงวิชาการเป็นต้นดอกเบ็ยรับ และจากเงินยืมมูลนิธิติเชนต์คาเบรียลประเทศไทย

งบประมาณที่ได้รับทั้งหมดจะถูกจัดสรรให้กับฝ่ายต่างๆของโรงเรียน โดยในการพิจารณางบประมาณของการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตมีคณะกรรมการผู้จัดทำตัวร่างแผนปฏิบัติการประจำปี ร่วมกับคณะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณา โดยเป็นงบประมาณที่อยู่ในส่วนของฝ่ายสำนักผู้อำนวยการ ซึ่งงบประมาณที่ใช้ในปีการศึกษา 2545 ทางโรงเรียนมีรายรับรวม 91,731,418

บาท เป็นงบประมาณที่จัดสรรให้ฝ่ายสำนักผู้อำนวยการ 22,004,200 บาท โดยทางฝ่ายสำนักผู้อำนวยการได้จัดสรรงบประมาณให้วงโยชวาทิตรวมทั้งสิ้น 1,700,000 บาท เป็นงบประมาณสำหรับโครงการต่างๆดังนี้

- โครงการพัฒนางวงดุริยางค์เป็นวง Symphonic Band จำนวน 900,000 บาท
- โครงการซ่อมแซมบำรุงเครื่องดนตรีวงดุริยางค์จำนวน 40,000 บาท
- โครงการจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลืองจำนวน 40,000 บาท
- โครงการบุคลากรช่วยสอนเครื่องลมไม้และเครื่องสายจำนวน 300,000 บาท
- โครงการสอบเกรดดนตรีของนักเรียนวงโยชวาทิตจำนวน 40,000 บาท
- โครงการคอนเสิร์ตการกุศลจำนวน 40,000 บาท
- โครงการแข่งขัน Symphonic Band 2 ครั้งจำนวน 400,000 บาท และ
- โครงการวง Symphony Orchestra(วงดุริยางค์ซิมโฟนี) จำนวน 300,000 บาท

(แผนปฏิบัติการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, 2545 : 20)

ส่วนของคณะกรรมการนักเรียนนั้นปรากฏว่าไม่มีการวางแผนการใช้งบประมาณที่เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน เมื่อมีการดำเนินงานที่จะต้องเกี่ยวข้องกับงบประมาณทางคณะกรรมการนักเรียนจะแจ้งให้อาจารย์ผู้ฝึกสอนทราบและเป็นผู้ดูแล เช่น ฝ่ายเครื่องแต่งกาย ต้องการนำเสื้อผ้าไปซัก-รีด ทางผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้ดูแลและเป็นผู้ระบุในการดำเนินการ ในการเก็บเงินจะเก็บในกรณีที่มีความจำเป็น โดยจะแจ้งให้ทราบถึงเหตุผลและจำนวนเงินที่ต้องการเก็บเช่น ชื่อนาฬิกาให้วงหรือซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในวง แต่ในการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆในคณะกรรมการนักเรียนจะไม่ค่อยมีเรื่องที่ต้องใช้จ่ายเพราะภารกิจสำคัญเป็นเรื่องของการดูแลระเบียบของฝ่ายต่างๆเป็นหลัก ส่วนใหญ่เงินที่เก็บจะนำไปใช้จ่ายในเรื่องวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้กับเครื่องดนตรี

งบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรื่องวงโยชวาทิตได้มีการแบ่งแยกเป็นงบประมาณที่ใช้สำหรับโครงการของวงโยชวาทิตโดยเฉพาะ ซึ่งฝ่ายการเงินโรงเรียนเป็นผู้ดูแล และมีการเบิก - จ่ายตามขั้นตอนการเบิก - จ่ายตามระเบียบการเงินของโรงเรียน รายได้จากการออกงานแสดงของวงโยชวาทิตมีเพียงเล็กน้อย จึงไม่มีบัญชีและผู้รับผิดชอบที่เป็นของทางวงในการดูแลแยกไว้ต่างหากในแต่ละปีงบประมาณที่ทางวงโยชวาทิต โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้ใช้เป็นประจําปีดังนี้

1. งานพัฒนางวง 900,000 บาท
2. ซ่อมแซมบำรุงเครื่องดนตรี 40,000 บาท
3. จัดซื้อวัสดุ สิ้นเปลืองวงโยชวาทิต 40,000 บาท

โครงการข้างต้นเป็นโครงการประจำที่ทางวงได้ทำทุกปีรวมทั้งสิ้น 980,000 บาท โดยสามารถเฉลี่ยเป็นจำนวนนักเรียนต่อ 53 คนได้คนละ 18,490 บาทต่อปี แต่ในบางปีอาจจะมีโครงการเพิ่มเติมขึ้นมา (แผนปฏิบัติการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, 2545) เช่นในปีการศึกษา 2545 ทางวงโยชวาทิตได้มีโครงการต่อเนื่องเพิ่มขึ้นมาคือ บุคลากรช่วยสอนเครื่องลมไม้และเครื่องสาย 300,000 บาท, สอบเกรดดนตรีของนักเรียนวงโยชวาทิต 40,000 บาท, คอนเสิร์ตการกุศล 40,000 บาทและโครงการเข้าแข่งขัน 2 ครั้ง 400,000 บาท

ส่วนงบประมาณสำหรับซื้อเครื่องดนตรีโดยเฉพาะนั้นจะดูตามความเหมาะสมเมื่อเห็นว่าเครื่องดนตรีมีความชำรุดทรุดโทรมมาก ถึงเวลาที่ควรจะเปลี่ยน และความพร้อมของทางโรงเรียนในเรื่องงบประมาณด้วย

ในการใช้งบประมาณในตอนเข้าแข่งขันสำหรับการแข่งขันภายในประเทศ ไม่ได้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มจากการซ่อมปกติ อาจจะมีการเข้าค่ายฝึกซ้อมกับค่ายานพาหนะสำหรับการเดินทางงบประมาณจึงไม่สูงมากนัก งบประมาณที่ใช้ในการแข่งขันประมาณ 200,000 บาท จึงไม่จำเป็นสำหรับการของงบประมาณพิเศษเพราะแต่ละปีทางวงโยชวาทิตได้ทำโครงการเพื่อไว้สำหรับการแข่งขัน

จากการสัมภาษณ์พบว่าสำหรับการเข้าแข่งขันในต่างประเทศจะต้องมีค่าใช้จ่ายแบ่งได้เป็นสองส่วนคือ ส่วนที่ใช้จ่ายในเมืองไทยและใช้จ่ายในต่างประเทศ ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการฝึกซ้อมในประเทศเป็นงบประมาณที่ใช้ปกติเป็นประจำอาจจะมีเพิ่มเติมในการเข้าค่ายฝึกซ้อมมากขึ้น หรือการตัดชุดใหม่ในการเข้าแข่งขัน

ในส่วนของค่าใช้จ่ายต่างประเทศจะเป็น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก อาหาร ยานพาหนะเมื่ออยู่ในต่างประเทศและค่าเบ็ดเตล็ด เมื่อจะเข้าแข่งขันยังต่างประเทศต้องทำเป็นโครงการเข้าแข่งเฉพาะล่วงหน้าเพื่อจะได้เตรียมในการหางบประมาณที่จะนำวงไปเข้าแข่งขัน งบประมาณที่ใช้ประมาณ 7,000,000 บาท

ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตไม่มีงบประมาณสำหรับเบี้ยเลี้ยงของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมและของอาจารย์ผู้ฝึกสอน เพราะรายได้ที่ทางวงโยชวาทิตได้จากการออกงานมีน้อย ส่วนใหญ่ทางวงโยชวาทิตจะออกงานแสดงเฉพาะงานที่ทางโรงเรียนเป็นผู้จัดหรืองานที่ทางราชการขอให้วงโยชวาทิตช่วยไปแสดง ในการรับงานทางวงโยชวาทิตรับการออกงานบ้างแต่ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนเห็นว่ารายรับไม่คุ้มกับรายได้และเวลาที่เสียไป

ปัญหาที่พบในเรื่องงบประมาณคือ ปัญหาค่าตอบแทนในการออกแสดงของวงเป็นจำนวนเงินที่ไม่คุ้มค่าและผู้จ้างในต่างจังหวัดไม่มีงบประมาณมากพอสำหรับการจ้างวงโยชวาทิต จึงทำให้ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตเห็นว่าในบางงานไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป เพราะบางงานได้เงินจาก

การแสดงเพียง 3,000 บาท จำนวนนักเรียนที่ออกแสดง 50 คน ทำให้ไม่สามารถให้เบียดเบียนในการออกงานแสดงกับนักเรียนได้ ทางวงเห็นว่าน่าจะเวลาไปฝึกซ้อมหรือให้นักเรียนได้เรียนพิเศษจะเกิดประโยชน์มากกว่า และอีกปัญหาที่พบคือ การอนุมัติในการใช้งบประมาณมักจะล่าช้า เพราะจำนวนเงินงบประมาณได้ถูกดึงนำไปใช้ในส่วนอื่นก่อน ทำให้ต้องรอทั้งที่มีงบประมาณกำหนดไว้ให้อยู่แล้ว

การจัดการด้านบุคลากรในกิจกรรมวงโยชวาทิต

โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยไม่ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตไว้ชัดเจนในข้อกำหนดบุคลากรของโรงเรียน ในข้อกำหนดบุคลากรได้กล่าวถึงเพียงแต่ ข้อกำหนดของตำแหน่งต่างๆของผู้บริหาร หัวหน้าหมวด ครูผู้สอนและครูผู้ช่วยสอนเท่านั้น

ผู้บริหารได้กล่าวไว้ว่าสำหรับคุณสมบัติของอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ทางผู้บริหารดูจากการเทคนิคการถ่ายทอด ความรักคนตรี และถ้าเป็นศิษย์เก่าจะทำให้เข้าใจระบบการปฏิบัติของวงได้ดี ในการเข้ามาทำงานทางผู้บริหารได้ให้ความไว้อาจารย์ผู้ฝึกสอนซึ่งเป็นผู้ควบคุมวงในการเลือกผู้ช่วยผู้ฝึกสอนในการเข้ามาทำงาน

วงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยมีอาจารย์ผู้ฝึกสอนและเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวงโยชวาทิตมี 1 คนและมีผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3 คน ทั้งหมดเป็นศิษย์เก่าของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

อาจารย์ผู้ฝึกสอนคนปัจจุบัน ได้รับการชักชวนมาเป็นอาจารย์ผู้ฝึกสอนจากอาจารย์ผู้ควบคุมวงในสมัยนั้นคือปี พ.ศ. 2519 และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3 คนได้รับการชักชวนจากอาจารย์ผู้ฝึกสอนคนปัจจุบัน โดยเริ่มจากการกลับมาช่วยสอนรุ่นน้องเมื่อศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา อาจารย์ผู้ฝึกสอนเห็นว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสอนและเสียสละเวลาให้กับวงโยชวาทิตได้จึงชักชวนเข้ามาเป็นผู้ช่วยผู้ฝึกสอนตั้งแต่สมัยยังเรียนอยู่ในระดับอุดมศึกษา ในปัจจุบันทั้งหมดได้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว โดยจบทางด้านดนตรี 1 คน และจบทางด้านการบริหารธุรกิจ 2 คน

ในการรับสมัครสมาชิกนักเรียนในวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ทางวงประชาสัมพันธ์โดยเสียงตามสาย จากการชักชวนของอาจารย์ผู้ฝึกสอน นักเรียนบางคนเข้าเป็นสมาชิกวงโยชวาทิตเพราะการชักชวนจากรุ่นพี่ จากพี่ชายที่เป็นสมาชิกอยู่ในวง และมีนักเรียนจำนวนหนึ่งจะเป็นนักดนตรีจากโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยฝ่ายประถมศึกษาเข้ามาเป็นสมาชิกเมื่อเข้ามาอยู่ฝ่ายมัธยม โดยทางวงโยชวาทิตเปิดรับสมัครสมาชิกในช่วงเปิดภาคเรียนต้นปีการศึกษา ในช่วง 1 เดือนแรก รับสมัครนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 4 นักเรียนที่จะสมัครจะต้องกรอกใบสมัครและมีความเห็นของผู้ปกครองแนบท้าย

ผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้ดูแลในการรับสมัครสมาชิกใหม่ของวงโยชวาทิตส่วนคณะกรรมการนักเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกนักเรียนแต่มีส่วนในการช่วยสอนสมาชิกใหม่ตามที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้ฝึกสอน ทางวงโยชวาทิตจะรับนักเรียนที่สมัครใหม่ทั้งหมด นักเรียนไม่จำเป็นต้องเล่นดนตรีเป็นมาก่อนเพราะทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะเริ่มสอนตั้งแต่พื้นฐานในการเล่นดนตรีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

ในการทำงานในหน้าที่ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ทางโรงเรียนได้มอบหมายให้ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนมีอิสระในการทำงานทางด้านดนตรีอย่างเต็มที่ เพราะทางผู้บริหารเชื่อในความรักและความเสียสละที่อาจารย์ผู้ฝึกสอนมีต่อวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แต่ต้องอยู่ในขอบเขตของการเป็นอาจารย์โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยและขอบเขตในการทำงานส่วนของวงโยชวาทิตเท่านั้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่าหน้าที่ของผู้ฝึกสอนเริ่มตั้งแต่การรับสมัคร การดำเนินงาน การวางแผน การเรียนการสอน สรุปลง ติดตามประเมินผล และดูแลนักเรียนวงโยชวาทิตให้ปฏิบัติตัวให้เหมาะสมต่อการเป็นนักเรียนและนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

สำหรับการจ้างอาจารย์ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่ 1 ทางโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้บรรจุเป็นอาจารย์ประจำ มีหน้าที่สอนวงโยชวาทิตและสอนวิชาดนตรีศึกษาด้วย โดยในปัจจุบันทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนได้ลาเรียนในระดับปริญญาเอก และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่ 1 ดูแลรักษาการแทนอาจารย์ผู้ฝึกสอน ส่วนผู้ช่วยผู้ฝึกสอน คนที่ 2 และคนที่ 3 ได้มีการจ้างเป็นแบบอาจารย์พิเศษ เข้าสอนเฉพาะวงโยชวาทิตในเวลาฝึกซ้อมตอนหลังเลิกเรียน ในเวลาปกติทางผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่ 2 และคนที่ 3 ได้มีงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ ส่วนงานสอนวงโยชวาทิตเป็นงานที่ทำหลังจากเลิกงานปกติ ทางผู้ฝึกสอนทำด้วยความรักในดนตรีและสถาบัน ทำให้มีความพอใจในขอบเขตและหน้าที่ของงานแม้ว่างานสอนวงโยชวาทิตจะเป็นงานที่ต้องเสียสละเป็นอย่างสูง และทางผู้ฝึกสอนมีความพอใจในค่าตอบแทน และมีผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 1 คนเห็นว่าค่าตอบแทนที่ได้รับไม่คุ้มกับค่าวิชา เพราะดนตรีถือเป็นวิชาเฉพาะ เป็นงานศิลปะทางโรงเรียนควรจะเห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรี

ในการรักษาระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมของแต่ละบุคคล อาจารย์ผู้ฝึกสอนจะมอบให้คณะกรรมการนักเรียนเป็นผู้ดูแล โดยทางคณะกรรมการนักเรียนมีฝ่ายปกครองในการดูแลเรื่องระเบียบวินัย การขาดซ้อม การลา การมาสาย และในบางครั้งทางผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้ตักเตือนหรือทำโทษเมื่อเห็นว่ามีกรณีละเลยในหน้าที่ หรือระเบียบวินัยมีการหย่อนยาน การดูแลของคณะกรรมการนักเรียนจะใช้วิธีการตักเตือน การสอนในระบบพี่สอนน้อง และทำโทษ ตามเหตุผลของการทำผิด

โดยการทำให้โทษจะเป็นการตักเตือน การวิดิพิน การวิง การให้ช้อมมากขึ้นกว่าปกติ ในเรื่องระเบียบของการมาช้อม

ในการแบ่งงานของทางกลุ่มอาจารย์ผู้ฝึกสอน ผู้ฝึกสอนทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมวง ภาพรวมของวง แนะนำการช้อมมีหน้าที่รวมวง ในปัจจุบันทางผู้ฝึกสอนได้ลาเรียนต่อ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่ 1 ทำหน้าที่แทน โดยทำหน้าที่ดูแลเรื่องการทำเอกสาร ประสานงานกับฝ่ายผู้บริหาร ดูแลนักเรียนที่เป็นสมาชิกใหม่ และรวมวง

ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่ 2 ทำหน้าที่ดูแลกลุ่ม Percussion ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่ 3 ทำหน้าที่ดูแลเครื่อง Tuba และกลุ่มเครื่อง Brass

ส่วนในการช้อมของกลุ่มเครื่องดนตรีอื่นๆ ทางผู้ฝึกสอนให้คณะกรรมการนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลโดยให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ดูแลการฝึกช้อมในกลุ่มของตน และในบางครั้งทางผู้ฝึกสอนได้มอบหมายให้หัวหน้าวงเป็นผู้รับผิดชอบในการรวมวงด้วย และให้คณะกรรมการช่วยในการบริหารในส่วนต่างๆ โดยหน้าที่ของคณะกรรมการนักเรียนได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนักเรียน

ทางคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้มีส่วนช่วยในการแบ่งเบาภาระงานในการฝึกช้อมและระเบียบวินัยของวงเป็นอย่างมาก วงโยชวาทิตสามารถดำเนินการช้อมไปได้แม้ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนมีภาระกิจที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ทางคณะกรรมการนักเรียนก็สามารถดูแลวงให้ดำเนินงานไปได้ตามที่ผู้ฝึกสอนได้มอบหมายงานไว้

นักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะทำการเลือกหัวหน้าวงโดยพิจารณาจากผู้ที่อาวุโสในการอยู่ในวงและมีความสามารถในการเล่นดนตรีเป็นหลักเพราะหัวหน้าวงจะต้องทำการดูแลวงและสามารถรวมวงและให้คำแนะนำเรื่องดนตรีกับสมาชิกได้ ส่วนของรองหัวหน้าวงและหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ อีก 6 ฝ่าย คือ เฮอร์มูญิก ฝ่ายเครื่องดนตรีอุปกรณ์ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายธุรการ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายเครื่องแต่งกาย ทางกลุ่มนักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะทำการเลือกหัวหน้าฝ่าย จากกลุ่มนักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกันเอง โดยพิจารณาจากความเหมาะสม

ส่วนหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี (section) 9 กลุ่ม ได้แก่ Flute, Clarinet, Saxophone, Horn, Trumpet, Trombone, Euphonium, Tuba และ Percussion จะเลือกโดยสมาชิกในกลุ่มเครื่องดนตรี

เครื่องนั้น พิจารณาจากผู้ที่มีอาวุโสในการอยู่ในเครื่องดนตรีนั้นและความสามารถในการทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่ม

ผู้ช่วยฝ่ายต่างๆกลุ่มนักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เลือกจากนักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามความเหมาะสม ในทุก ๆ ปี จะมีการเปลี่ยนคณะกรรมการนักเรียนตอนปิดภาคเรียนปลายปีการศึกษา

ทางโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรด้านดนตรีสากลอย่างสม่ำเสมอทั้งผู้ฝึกสอนและนักเรียนวงโยชวาทิต เมื่อทางผู้ฝึกสอนต้องการอบรมหรือการเรียนเพิ่มเติม ทางโรงเรียนก็จะให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรมหรือค่าวิทยากรในการเชิญมาอบรมที่โรงเรียน ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตเคยผ่านการอบรมเรื่อง วิชาการเรียนการสอนดนตรี ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ.2544 อบรมเรื่องการอำนวยเพลง ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ. 2545 และ อบรมเรื่อง วง Big Band ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2545

ทางด้านนักเรียนวงโยชวาทิตทางผู้ฝึกสอนได้เห็นความสำคัญของการอบรม หากความรู้เพิ่มเติมทางด้านดนตรีเป็นอย่างมาก ทางผู้ฝึกสอนเคยพานักเรียนเข้าอบรม Big Band ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ เชิญวิทยากรอบรมเครื่องลมไม้ (Wood Wind) อบรมเรื่องเครื่องลมไม้ (Wood Wind) ณ โรงเรียนปรีณัฐร้อยเขลวิทยาลัย และ ชมและอบรมการเล่นวง Symphonic Band ณ นิทรรศการหอศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจัดการแสดงคอนเสิร์ตการกุศล ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเป็นการพัฒนาการแสดงและความสามารถของนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย อีกโครงการที่เป็น โครงการซึ่งพัฒนาฝีมือและทำให้ทราบระดับของความสามารถอย่างมีมาตรฐานคือ การสอบเกรดดนตรีของสถาบันดนตรีต่างประเทศ ซึ่งทางโรงเรียนออกค่าใช้จ่ายในค่าแบบฝึกหัดและค่าสอบของนักเรียน นอกจากนี้ทางผู้ฝึกสอนกำลังดำเนินงานในการทำโครงการจัดส่งนักดนตรีเข้าค่ายในต่างประเทศจำนวน 20 คนต่อปี และจัดโครงการแลกเปลี่ยนนักดนตรีจากต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านดนตรี (โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป.)

จากการสัมภาษณ์ถึงปัญหาของทางวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้พบปัญหาในเรื่องนักเรียนไม่สามารถฝึกซ้อมได้ตามเวลาที่กำหนด และมักอ้างภารกิจต่างๆที่ต้องปฏิบัติ หรือนำเวลาการฝึกซ้อมดนตรีไปทำกิจกรรมอย่างอื่นและมีการมาสายและขาดซ้อม นักเรียนบางคนต้องเรียนพิเศษ ทำให้กระทบกระเทือนการฝึกซ้อมดนตรีและปัญหาเรื่องการรับสมัครสมาชิกใหม่เพราะ

มีปริมาณคนสมัครเป็นสมาชิกเป็นจำนวนน้อยและจำนวนนักเรียนวงโยชวาทิตที่จบการศึกษาในรุ่นต่อไปมีจำนวนมาก ทำให้วงอาจจะมีปัญหาเรื่องขาดบุคลากรเพราะจำนวนสมาชิกทดแทนกันไม่เหมาะสม

การจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และการเดินทางสำหรับการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต

ผู้บริหารให้การสนับสนุนในเรื่องสถานที่ฝึกซ้อมของวงโยชวาทิตเป็นอย่างดี โดยทางวงโยชวาทิตได้เปลี่ยนห้องซ้อมใหม่จากที่เดิม คือที่ฝ่ายประถมศึกษาที่ฝ่ายมัธยมในปี พ.ศ. 2543 โดยทางวงโยชวาทิตต้องการห้องซ้อมที่มีมาตรฐานคือมี ห้องฝึกซ้อมรวมวง มีห้องเก็บอุปกรณ์ เครื่องดนตรี ห้องซ้อมย่อยของกลุ่มเครื่องดนตรี ห้องซ้อมเครื่องดนตรีและห้องนอนสำหรับการเข้าค่ายฝึกซ้อมหรือเวลาออกงานแสดง ผู้บริหารได้เห็นความสำคัญและได้ให้การสนับสนุนโครงการดังกล่าวและได้อนุมัติงบประมาณเป็นจำนวน 2,500,000 บาทสร้างห้องฝึกซ้อมวงโยชวาทิต โดยห้องซ้อมที่ชั้น 3 และ ชั้น 4 อาคารกิจกรรม ในปัจจุบันสถานที่ซ้อมของวงโยชวาทิตเป็นดังนี้

1. ห้องซ้อมรวมวง อยู่ชั้น 4 ของอาคาร เป็นห้องขนาด 7x18 ตารางเมตร ภายในห้องมีเครื่องปรับอากาศ 6 ตัว ใช้สำหรับรวมวง พื้นยกเป็นเป็นสองระดับสำหรับกลุ่มเครื่อง Brass มีส่วนสำหรับการทำงานของโครงการ มีโต๊ะทำงาน 2 ตัว คอมพิวเตอร์ 2 เครื่อง และเป็นห้องที่ใช้ในการเรียนทฤษฎีดนตรี มีสื่อการเรียนการสอนคือ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และจอร์บภาพ เครื่องเสียง โทรทัศน์ เครื่องเล่น DVD และ Keyboard โดยภายในห้องบุด้วยวัสดุซับเสียง (Acoustics Board) พื้นปูด้วยพรมและผ้าม่านลึทิมพู

2. ห้องซ้อมย่อย 9 ห้องสำหรับการซ้อมตามกลุ่มเครื่องดนตรีอยู่ชั้น 3 ของอาคาร ได้แก่ ห้องซ้อมของกลุ่มเครื่อง (Section) Flute, Clarinet, Saxophone, Horn, Trumpet, Trombone, Euphonium, Tuba และ Percussion และเป็นทีเก็บเครื่องดนตรี วัสดุอุปกรณ์ เสื้อผ้าของสมาชิกในกลุ่มเครื่องดนตรีนั้น เป็นห้องทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี พื้นปูด้วยหินอ่อน ผนังบุด้วยวัสดุซับเสียง (Acoustics Board) แต่ละห้องมีขนาดประมาณ 4x4 ตารางเมตร

3. ห้องซ้อมเครื่องดนตรี เป็นห้องที่ใช้ซ้อมเครื่องซึ่งสามารถเดินถึงกันได้กับห้องรวมวง และใช้เป็นห้องพักของอาจารย์ผู้ฝึกสอนซึ่งอาจารย์ผู้ฝึกสอนเป็นผู้ซ้อมเครื่องด้วยตัวเอง ห้องมีขนาดประมาณ 3.5x7 ตารางเมตร มีโต๊ะที่ใช้ซ้อมเครื่อง 1 ตัว มีโต๊ะสำหรับทำงานและเป็นห้องที่เก็บอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับซ้อมเครื่องดนตรี

4. ห้องนอน แบ่งเป็นห้องนอนสำหรับนักเรียนหญิงอยู่ในชั้นที่ 4 มีจำนวน 1 ห้อง มีเตียงสองชั้นจำนวนสามเตียงนักเรียนสามารถนอนได้จำนวน 6 คน ซึ่งในเวลานอนโรงเรียนทางโรงเรียนจะมีอาจารย์ผู้หญิงมานอนกับเด็กนักเรียนหญิงด้วยเพื่อความปลอดภัย และห้องนอนสำหรับนักเรียนชายอยู่ในชั้นที่ 3 จำนวน 2 ห้อง มีเตียงสองชั้นห้องละสามเตียง และมีที่นอนปูพื้นเมื่อมีที่นอนไม่เพียงพอ ห้องนอนแต่ละห้องมีขนาด 3.5x7 ตารางเมตร

5. ห้องน้ำและห้องอาบน้ำ อยู่ชั้นล่างของอาคารมีขนาด 7x7 ตารางเมตร เป็นห้องน้ำที่นักเรียนทั่วไปสามารถใช้ได้แต่ภายในห้องน้ำมีฝักบัวสำหรับใช้อาบน้ำเนื่องจากทางผู้ฝึกสอนได้ขอให้ทางโรงเรียนทำไว้ให้สำหรับนักเรียนวงโยชวาทิตในเวลานอนโรงเรียน มีห้องน้ำที่สามารถอาบน้ำได้จำนวน 5 ห้อง มีอ่างล้างหน้าจำนวน 4 อัน และมีโถปัสสาวะชายจำนวน 5 โถ

ห้องซ้อมของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยที่ใช้ในปัจจุบันเป็นห้องที่มีความสมบูรณ์เป็นอย่างมาก สามารถรองรับการซ้อมได้ทุกอย่าง ทำให้ทุกฝ่ายมีความพอใจในสถานที่ฝึกซ้อมมาก แต่ในส่วน of นักเรียนบางคนนั้นยังมีความไม่พอใจในเรื่องที่ตั้ง เพราะอยู่สูงทำให้ขนย้ายอุปกรณ์ลำบาก ส่วนสำหรับการซ้อมแถวแปรขบวนในปัจจุบันทางโรงเรียนได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบเป็นวงคอนเสิร์ต เพราะทางผู้ฝึกสอนเห็นว่าเป็นการยกระดับมาตรฐานการบรรเลง เน้นคุณภาพของเสียง ทำให้ไม่มีการซ้อมแถว

เครื่องดนตรีที่ใช้อยู่ในวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเป็นเครื่องที่อยู่ในรุ่นที่ได้มาตรฐาน มีชื่อเสียงและมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน เครื่องอยู่ในสภาพที่ใช้ได้ สมาชิกส่วนใหญ่พอใจในสภาพเครื่องดนตรี แต่มีปัญหาในบางครั้งเครื่องเมื่อเครื่องไม่พอใช้ เนื่องจากเครื่องเริ่มชำรุดมากขึ้น เมื่อนำเครื่องไปซ้อมทำให้ไม่มีเครื่องใช้ในการฝึกซ้อม สำหรับวัสดุอุปกรณ์ทางวงโยชวาทิตมีความเห็นว่าเริ่มชำรุดไปตามอายุการใช้งาน ใกล้ถึงเวลาที่จะจัดซื้อเครื่องดนตรีและวัสดุอุปกรณ์ เมื่อเครื่องดนตรีชำรุดสามารถดำเนินการซ่อมได้ทันที เพราะมีงบประมาณสำหรับการซ่อมเครื่องดนตรีอยู่แล้ว สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเล่นดนตรีเช่น น้ำมัน ลื่นของเครื่องลมไม้ วัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ ที่วางโน้ต มีเพียงพอและสามารถซื้อได้เมื่อไม่พอใช้ เพราะมีงบประมาณสำหรับวัสดุสิ้นเปลืองอยู่แล้วเช่นกัน ทางวงโยชวาทิตได้ถ่ายทอดเรื่องการรักษาเครื่องจากรุ่นสู่รุ่น มี

การปลูกฝังให้มีความรักเครื่องดนตรี เพราะเมื่อจบออกไปจะมีรุ่นน้องมาใช้เครื่องดนตรีที่เราใช้ต่อไป โดยหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรีทำหน้าที่ในการดูแลรุ่นน้องในการให้รักษาเครื่องดนตรี

ในการเดินทางไปออกงานแสดง ทางวงโยชวาทิตเป็นฝ่ายที่จัดหารถที่ใช้ในการเดินทางเอง โดยอาจารย์ผู้ฝึกสอนเป็นผู้รับผิดชอบการหาขานพาหนะในการเดินทางโดยนำค่าใช้จ่ายมาเบิกกับทางโรงเรียน แต่สำหรับบางงานมีรถมารับในการไปแสดงแล้วแต่การตกลงในตอนที่ได้ติดต่อกับทางผู้ฝึกสอน

สำหรับการแสดงในโรงเรียนไม่มีที่สำหรับแสดงคอนเสิร์ตโดยเฉพาะ บางครั้งแสดง ณ สนามบาสเกตบอล สนามหญ้าระหว่างตึก ซึ่งสถานที่เหล่านั้นไม่ได้เหมาะสำหรับการบรรเลงคอนเสิร์ตเพราะไม่ได้สร้างมาเพื่อการจัดแสดงคอนเสิร์ต ส่วนในการแปรแถวทางวงได้ใช้สนามฟุตบอลของโรงเรียนเป็นสถานที่แสดงให้บุคลากรในโรงเรียนชม ในการจัดสถานที่ในการแสดงแต่ละครั้งทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะไปดูสถานที่ก่อนวันแสดง และกลับมามอบหมายให้หัวหน้าวงควบคุมดูแลสมาชิกทุกคนให้ช่วยกันจัดวาง จัดสถานที่ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการแสดงตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งลักษณะของวงที่จัดจะแบ่งได้เป็นสามส่วนใหญ่ๆคือ

ส่วนหน้าเป็นที่นั่งของกลุ่มเครื่องลมไม้ เช่น ฟลูต คลาริเน็ต ส่วนกลางเป็นที่นั่งของกลุ่มเสียงกลางผสมระหว่างเครื่องลมไม้กับเครื่องลมทองเหลือง เช่น ฮอ른 แซกโซโฟน ยูโฟเนียม

ส่วนด้านหลังของวงจะเป็นที่นั่งของกลุ่มเครื่องเป่าที่เป็นเครื่องลมทองเหลืองเช่น ทรัมเปต ทรอมโบน ทูบา ส่วนข้างจะเป็นที่ของกลุ่มเครื่องกระทบ

ปัญหาในเรื่องอาคารสถานที่ของการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยคือไม่มีสถานที่สำหรับการแสดงคอนเสิร์ต อยากให้มีหอประชุม หรือห้องที่สามารถแสดงคอนเสิร์ตได้ดี มีระบบเสียงที่ดีไว้ใช้ในการแสดง ปัญหาเรื่องห้องซ้อม Section ปรากฏว่ามีอากาศร้อนมาก เนื่องจากไม่ได้ติดเครื่องปรับอากาศและหน้าต่างสำหรับการระบายอากาศไม่พอทำให้ไม่มีสมาธิในการซ้อมที่ดีพอในการซ้อมเวลากลางคืน เสียงจะไปรบกวนบ้านที่อยู่ข้างเคียงโรงเรียน ทำให้เกิดปัญหาสร้างความไม่พอใจและมีการร้องเรียนกับทางโรงเรียน

ปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องในกระบวนการฝึกซ้อมและออกงานแสดง

ในการฝึกซ้อมนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ทางผู้ฝึกสอนเป็นผู้รับผิดชอบในการฝึกหัดนักเรียนที่เข้าใหม่โดยหลังจากรับสมัครนักเรียนที่เข้าสมัครได้ 1 เดือน จะเริ่มจากการปฐมนิเทศ ให้ความรู้วิธีการฝึก รู้จักวงโยชวาทิต และ 1 เดือนแรกให้ฝึกลม สมาชิกใหม่ไม่มีสิทธิจับเครื่องดนตรีในช่วงนี้จะเป็นช่วงที่นักเรียนจะต้องฝึกความอดทน เพราะทุกวันจะต้องซ้อม

เริ่มตั้งแต่การฝึกลม ประมาณ 1 เดือน เวลาประมาณ 16.00 – 17.00 น. หลังจากนั้นจากนั้นทางผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้เลือกเครื่องดนตรีให้นักเรียนแต่ละคน โดยอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะพิจารณาจากสรีระของร่างกาย จะดูรูปร่างว่าเหมาะกับเครื่องดนตรีอะไร ครูผู้สอนจะให้ข้อมูลและซักถามความสนใจของเครื่องดนตรีที่จะฝึกด้วย การดูลักษณะของร่างกายจะดูในหลายๆด้านประกอบกันคือ ช่วงแขน ความยาวของนิ้ว ฟัน ริมฝีปาก เพราะส่วนประกอบเหล่านี้จะเป็นส่วนช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเล่นดนตรีต่อไป ในแต่ละรุ่นเมื่อซ้อมไปเรื่อยๆจะเหลืออย่างมากรุ่นละไม่เกิน 20 คน

ในการซ้อมจะมีการแยกกันซ้อมระหว่างนักเรียนที่เข้าใหม่กับนักเรียนที่อยู่ในวงใหญ่ สำหรับนักเรียนใหม่ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้ดูแลในการเรียนเบื้องต้น จะเป็นการเรียนพื้นฐานการฝึกลมควบคุมการหายใจเข้า – ออก การจรดปากเป่า และเรียนทฤษฎีเบื้องต้นควบคู่กันไป หลังจากจับเครื่อง จะให้รุ่นพี่ในกลุ่มเครื่องดนตรีนั้นมาเป็นผู้ดูแลการสอนน้องในการปฏิบัติเครื่อง เริ่มตั้งแต่พื้นฐาน การฝึกเป่าเสียงยาว(Long tone) ไปจนถึงการฝึกจากแบบฝึกหัดสำหรับการเริ่มเล่นดนตรี โดยอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะมอบหมายว่าจะต้องฝึกแบบฝึกหัดอะไร และขึ้นมาซ้อมแบบฝึกหัดในตอนพักกลางวันกับอาจารย์ผู้ฝึกสอน และเมื่อนักเรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้นจนพอที่จะเล่นกับรุ่นพี่ได้ ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะเปลี่ยนไปให้เล่นกับวงใหญ่ ซึ่งนักเรียนใหม่จะพยายามฝึกฝนเพื่อจะให้ได้ไปเล่นในวงใหญ่

ในการซ้อมของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ยังไม่ได้มีการทำหลักสูตรในการเรียนการสอนวงโยชวาทิตเฉพาะอย่างชัดเจนแต่เป็นการปฏิบัติตามหลักสากลที่ปฏิบัติกันมา ไม่มีการให้คำจำกัดความในการซ้อมแต่ละประเภท แต่เป็นการถ่ายทอดบอกวิธีการซ้อม บอกประโยชน์จากการบอกกล่าวและการสังเกต ซึ่งการปฏิบัติในการเรียนการสอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย สามารถอธิบายได้ดังนี้

การซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรี (Section) เป็นการซ้อมเพื่อให้นักดนตรีในแต่ละกลุ่มเครื่องมือมีพื้นฐานที่เหมือนกันทั้งกลุ่ม มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การซ้อมเริ่มซ้อมด้วยการ Long tone (เล่นโน้ตยาว) เพื่อฝึกการควบคุมลม ต่อด้วยการซ้อม Scale (บันไดเสียง) ทักษะต่างๆ และแบบฝึกหัดต่างๆ เพื่อให้ภายในกลุ่มปฏิบัติเหมือนกันและมีความเข้าใจไปในทางเดียวกัน

การซ้อมตามประเภทเครื่องดนตรี (Part) เป็นการซ้อมให้เครื่องดนตรีในประเภทเดียวกันมีความกลมกลืนกัน เล่นแล้วเหมือนกลุ่มเครื่องดนตรีชนิดเดียวกัน เป็นการปรับเพื่อเตรียมพร้อมในการรวมวง ในวงโยชวาทิตได้แบ่งประเภทเครื่องดนตรีเป็นได้ 3 ประเภทคือ Woodwind (เครื่องลมไม้), Brass(เครื่องลมทองเหลือง), Percussion(เครื่องกระทบ)

การซ้อมรวมวง (Band) เป็นการนำ 3 กลุ่มมารวมกัน เป็นการซ้อมเพื่อที่จะบรรเลง การบรรเลงให้ได้รับความไพเราะ ความสมดุล รวมถึงลีลาต่างๆ ขึ้นอยู่กับ ความสามารถของผู้ควบคุมวง (Conductor)

ทฤษฎีดนตรี (Theory) การเรียนทฤษฎีดนตรีเป็นสิ่งสำคัญของการเล่นดนตรีเพราะจะทำให้เข้าใจในสิ่งที่ต้องปฏิบัติ โดยเริ่มเรียนตั้งแต่ ค่าของโน้ต จังหวะ บันไดเสียง กุญแจเสียง เสียงประสาน ฯลฯ เหล่านี้จะพื้นฐานในการเล่นดนตรีในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

โสตประสาททางการฟัง(Ear-training) การฝึกโสตประสาทด้านการฟัง เริ่มจากการฟังตัวโน้ต 2 ตัว และสามารถเปรียบเทียบได้ว่าเสียงใดสูงกว่ากัน ต่อจากนั้นก็เริ่มร้องตามเปียโน ตั้งแต่ขั้นคู่เสียง คอร์ด ตลอดจนบันไดเสียง ถ้านักเรียนสามารถฝึก Ear-training ได้ดีจะทำให้มีนักเรียนมีพัฒนาการด้านดนตรีที่ดี

ในการฝึกซ้อมของวงโยชวาทิตในปัจจุบันปรากฏว่าไม่ได้มีการฝึกซ้อมแถวและแปรขบวนแถวโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยจะมีการฝึกซ้อมในวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ โดยตอนเช้าซ้อมเวลา 7.30 – 8.30 น. ในตอนพักกลางวันได้มีการฝึกซ้อมแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียนใหม่และนักเรียนที่ต้องการจะฝึกซ้อมส่วนตัว โดยพักกลางวันของระดับมัธยมต้นเวลา 11.05 – 12.05 น.ของระดับมัธยมปลายเวลา 12.05 – 13.05 น. และหลังเลิกเรียนซึ่งเป็นเวลาซ้อมปกติเวลา 16.00 – 19.30 น. วันเสาร์มีการซ้อมในเวลา 13.00 – 18.00 น. โดยในการฝึกซ้อมมีตารางในการฝึกซ้อมดังนี้คือ

จันทร์ – ศุกร์	7.30 – 8.30 น. Warm-up
	11.05 – 12.05 น. แบบฝึกหัด ม.ต้น
	12.05 – 13.05 น. แบบฝึกหัด ม.ปลาย
	16.00 – 16.30 น. Warm-up Section
	16.30 – 18.30 น. รวมวง (Part)
	16.30 – 19.30 น. Section
เสาร์	13.00 – 15.00 น. Section
	15.00 – 15.30 น. Ear-train
	15.30 – 18.00 น. รวมวง (Part)

หมายเหตุ ในการซ้อมรวมวงจะสลับกับการซ้อม Part ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้ฝึกสอนเห็นสมควรและสำหรับนักเรียนใหม่ในการซ้อมหลังเลิกเรียนจะซ้อมถึงเวลา 17.00 น.

ในการเรียนทฤษฎีดนตรีจะได้เรียนเมื่อเป็นนักเรียนสมาชิกของวงใหม่ และจะมีการเรียนเพิ่มเติมในตอนรวมวงเมื่อขึ้นมาอยู่วงใหญ่ การเรียนจะสอดแทรกอยู่ในบทเพลงที่เล่น สำหรับแบบฝึกหัดที่ใช้ในการเรียน สำหรับนักเรียนที่เริ่มหัดใหม่จะฝึกจากแบบฝึกหัด Best in class สำหรับนักเรียนที่อยู่ในวงใหญ่จะใช้แบบฝึกหัด 3D, Symphonic Band Technique, Unison

ในตอนปิดภาคเรียนทางวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยจะฝึกซ้อมในวันจันทร์ ถึง วันเสาร์ โดยจะซ้อมในเวลา 13.00 น. ถึง 18.00 น. ตารางซ้อมจะเหมือนกับการซ้อมในวันเสาร์ สำหรับการฝึกซ้อมในเวลาเข้าค่ายพัฒนาฝีมือหรือเข้าค่ายฝึกซ้อมเพื่อเตรียมการแข่งขันจะมีตารางซ้อมที่เหมือนกัน โดยตารางการฝึกซ้อมจะเป็นดังนี้

- 6.00 – 7.00 น. ตื่นนอน ทำธุระส่วนตัว
- 7.00 – 8.00 น. รับประทานอาหารเช้า
- 8.00 – 9.00 น. Warm-up
- 9.00 – 12.00 น. Section
- 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 16.00 น. Part
- 16.15 – 18.00 น. รวมวง
- 18.00 – 19.00 น. พักรับประทานอาหารเช้า
- 19.00 – 22.00 น. รวมวง

ในการฝึกซ้อมทางผู้บริหารได้ให้กำลังใจ โดยการเยี่ยมเยียนการฝึกซ้อม การเข้าค่าย และให้การช่วยเหลือในการฝึกซ้อม ตามที่ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนเห็นว่ามีความจำเป็น ในการฝึกซ้อมทางผู้ฝึกสอนได้ให้หัวหน้าเครื่องดนตรีดูแลการฝึกซ้อมในกลุ่มของตนให้เกิดความคล่องแคล่วในการฝึกซ้อม และแก้ไขข้อบกพร่องต่างในบทเพลงก่อนที่จะเข้าร่วมวงกับทางอาจารย์ผู้ฝึกสอน

ทางวงโยชวาทิตมีหน้าที่ในการบรรเลงงานพิธีการต่างๆของโรงเรียน เช่น งานอำลาสถาบัน งานกีฬา ต้อนรับผู้ใหญ่ และงานแสดงภายนอกของทางจังหวัด เช่น งานไม้ดอกไม้ประดับ งานวันเฉลิมพระชนพรรษา เป็นต้น ในการเลือกออกงานแสดง ทางวงจะไม่รับงานที่ตรงกับวันเรียนถ้าไม่จำเป็น และพยายามจะรับงานโดยดูความคุ้มค่ากับเวลาฝึกซ้อม และคิดค่าใช้จ่ายอย่างต่ำ 10,000 บาท ในการรับงานของทางราชการ ทางวงโยชวาทิตจะดูความจำเป็น โดยทางผู้ฝึกสอนมีอำนาจในการตัดสินใจแต่ในบางครั้งจะขอความเห็นชอบจากทางผู้บริหารว่ามีความเหมาะสมเพียงใดในการออกแสดงในครั้งนั้น

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ฝึกสอนและคณะกรรมการนักเรียนได้พบปัญหาในการฝึกซ้อมและออกงานแสดงคือ ปัญหาเรื่องเวลาบันทึกถึงอาจารย์ในวิชาเรียนในการนำนักเรียนวงโยชวาทิตออกไปแสดงนอกสถานที่ บางท่านไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร บางครั้งไม่อนุญาตให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งที่นักเรียนนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน ครู อาจารย์ ในโรงเรียนบางท่านมองนักเรียนวงโยชวาทิตว่าเป็นผู้ที่ขาดความรับผิดชอบ ไม่สนใจการเรียนและขาดเรียนบ่อย

การติดตามการประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต

ในการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้มีการประเมินเป็นภาคการศึกษา และเป็นรายโครงการ โดยใช้จากแบบสอบถาม การสังเกต ผลสัมฤทธิ์ และจากผลการสอบ

การติดตามประเมินผลเป็นโครงการ ในแต่ละโครงการทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนได้วางวิธีการติดตามประเมินผลไว้ว่าจะประเมินไว้อย่างไร สำหรับการประเมินผลโครงการของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการประเมินผลจากการสังเกตถึงผลสัมฤทธิ์ของผลงาน เช่น ในปีการศึกษา 2544 วงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้มีการประเมินโครงการในแต่ละ

โครงการในปีการศึกษา 2544 ดังนี้ (แผนปฏิบัติการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, 2544)

โครงการจัดบุคลากรช่วยสอนเครื่อง Woodwind และเครื่องสาย มีวิธีการติดตามประเมินผลโดย การประเมินการปฏิบัติงาน และผลสัมฤทธิ์การสอน

โครงการสอบเกรด มีวิธีการติดตามประเมินผล จากผลการสอบ

โครงการคอนเสิร์ตการกุศล มีวิธีการติดตามประเมินผลจาก การสังเกตผู้เข้าชม

การติดตามประเมินผลตอนต้นภาคการศึกษา ในตอนต้นภาคเรียนทางฝ่ายแผนงานจะนำแบบสอบถามมาให้ให้นักเรียนทำการประเมิน ทางด้านกลุ่มอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะทำการประเมินผลโดยการประชุมและหาวิธีการแก้ไขเมื่อเกิดปัญหา

สำหรับทางกลุ่มคณะกรรมการนักเรียนได้มีการประเมินผลกันอยู่ตลอดเวลาโดยใช้วิธีการวิจารณ์จากการสังเกตการและผลสัมฤทธิ์ของการทำงานของแต่ละฝ่ายในการทำงาน และร่วมกันหาวิธีการแก้ไข ในบางครั้งได้มีการประเมินร่วมกับทางผู้ฝึกสอน โดยประเมินผลงาน คุณภาพการบรรเลง และได้ร่วมกันหาทางแก้ไข ซึ่งการเล่นดนตรีการประเมินผลการซ้อมเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของวง เพราะผลจากการติดตามประเมินผล ทำให้ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนทราบจุดบกพร่องและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่างๆให้ดีขึ้น

ทางผู้บริหารพบปัญหาในการติดตามประเมินผลของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย คือ ปัญหาในเรื่องเอกสารการประเมินโครงการของทางอาจารย์ผู้ฝึกสอน เนื่องจากในการทำงานมีโครงการ มีวิธีการประเมินมีการทำรายงานสรุป แต่ไม่มีหลักฐานที่ตรวจสอบได้ในการติดตามว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

ในตอนต้นที่ 3 เป็นผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตระหว่างโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยในเรื่อง สภาพและปัญหาของ นโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้าง การวางแผน งบประมาณ อาคารสถานที่ ,วัสดุอุปกรณ์,การเดินทาง กระบวนการฝึกซ้อม และการติดตามประเมินผลของการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต:นโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้าง ของการบริหารบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
<p>นโยบายของการจัดกิจกรรมของโรงเรียน</p> <p>มีนโยบายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน คือ “ส่งเสริมและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านศิลปะ และภาษาเพื่อการสื่อสาร”</p>	<p>นโยบายของการจัดกิจกรรมของโรงเรียน</p> <p>มีนโยบายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน คือ “สร้างและเปิดโอกาสให้มีกิจการและกระบวนการใด ๆ ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่เติบโตเต็มศักยภาพทั้งห้าด้าน คือ สังคม ร่างกาย ปัญญา อารมณ์ และจิตวิญญาณ”</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

<p>นโยบายของวงโยชวาทิต</p> <p>นโยบายในการจัดกิจกรรมโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดทำนโยบายร่วมกับคณะกรรมการนักเรียนโดยวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีนโยบายเป็นเอกสารแสดงสามารถสรุปได้คือ เน้นการอยู่ร่วมกันในระบบรุ่นพี่รุ่นน้องและพัฒนางวงให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>กิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมนักเรียนที่มีความสนใจด้านดนตรีให้มีความรู้และทักษะดนตรีเพิ่มขึ้น และกิจกรรมวงโยชวาทิตจะฝึกนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีความอดทน มีความเป็นผู้นำ มีความเสียสละ และรู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมภายใต้ระบบการปกครองแบบรุ่นพี่ – รุ่นน้อง โดยนักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาตนเองเพื่อประกอบอาชีพหรือเป็นงานอดิเรก</p> <p>โครงสร้างระบบการบริหาร</p> <p>วงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้ขึ้นตรงกับฝ่ายธุรการ โดยมีผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมวงและมีอาจารย์</p>	<p>นโยบายของวงโยชวาทิต</p> <p>นโยบายในการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนได้ใช้นโยบายของโรงเรียนเป็นนโยบายในการดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิต ส่วนในการบริหารสมาชิกวงโยชวาทิตทางผู้ฝึกสอนได้จัดทำนโยบายร่วมกับคณะกรรมการนักเรียนซึ่งเป็นนโยบายที่ปฏิบัติกันมาใช้กันในวงโดยไม่มีการทำงานเป็นเอกสาร สามารถสรุปได้ว่า ให้ความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน แบบพี่ – รุ่นน้อง ในวงโยชวาทิตอย่างมีความสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ต คือ นักเรียนโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยต้องเป็นบุคคลที่ “ อิ่มเอิบ อบอูน อารี มีคุณธรรม คุณภาพสากล ” คือ นักเรียนต้องมีการพัฒนาศักยภาพในทุกด้านทั้ง สักคัม ร่างกาย ปัญญา อารมณ์และจิตวิญญาณ เป็นคนที่น่าอยู่ โกลีซิด มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทำความดี และมีทักษะ ความรู้ในกิจกรรมที่ทำและสามารถที่จะทำได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน</p> <p>โครงสร้างระบบการบริหาร</p> <p>ผู้ช่วยสำนักผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบดูแลในการดำเนินงานต่างๆของกิจกรรมวงโยชวาทิตและประสานงานกันระหว่างฝ่ายผู้บริหาร</p>
---	--

ตารางที่ 2 (ต่อ)

<p>ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลงานกิจกรรมวงโยชวาทิตเป็นผู้ช่วยผู้ควบคุมวงทำหน้าที่ประสานงานระหว่างผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายฯ และอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต มีการกำหนดขอบเขตหน้าที่ต่างๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงโยชวาทิตไว้เป็นเอกสารที่ชัดเจน</p> <p>คณะกรรมการนักเรียน</p> <p>คณะกรรมการนักเรียนดูแลในกลุ่มนักเรียนวงโยชวาทิตตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยกลุ่มคณะกรรมการวงโยชวาทิตจะมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นแกนนำในการบริหาร และมีนักเรียนระดับอื่นๆ เป็นคณะกรรมการร่วม</p> <p>คณะกรรมการนักเรียน</p> <p>ประกอบไปด้วย หัวหน้าวง รองหัวหน้าวง ฝ่ายต่างๆ 8 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายธุรการ เหนรัญญิก ปกครอง ฝ่ายเอกสาร ฝ่ายเสื้อผ้า ฝ่ายบริการ ฝ่ายพัสดุ ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มหัวหน้าเครื่องดนตรี(หัวหน้า Section) อีก 10 กลุ่ม ได้แก่ Flute, Clarinet, Double reed, Saxophone, Horn, Trumpet, Trumbone, Euphonium, Tuba และ Percussion โดยทางวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้กำหนดหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ในคณะกรรมการนักเรียนไว้เป็นเอกสารในการบริหารอย่างชัดเจน</p>	<p>และอาจารย์ผู้ฝึกสอนและผ่านไปยังอาจารย์ใหญ่และผู้อำนวยการเป็นลำดับ ขอบเขต หน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียนมงฟอร์ตมิได้จัดทำเอกสารระบุเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน</p> <p>คณะกรรมการนักเรียน</p> <p>คณะกรรมการนักเรียนโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยมีนักเรียนชั้นม. 6 เป็นแกน ทำงานร่วมกับนักเรียนชั้น ม.5 นักเรียนวงโยชวาทิตชั้น ม. 6 ทำหน้าที่เป็น หัวหน้าวง รองหัวหน้าวง และฝ่ายต่าง ๆ อีก 6 ฝ่าย คือ เหนรัญญิก ฝ่ายเครื่องดนตรีอุปกรณ์ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายธุรการ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายเครื่องแต่งกาย และในส่วนหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี (section) มี 9 กลุ่มเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 คน ได้แก่ Flute, Clarinet, Saxophone, Horn, Trumpet, Trombone, Euphonium, Tuba และ Percussion ในทุก ๆ ปี จะมีการเปลี่ยนคณะกรรมการนักเรียนตอนปิดภาคเรียนปลายปีการศึกษา โดยในกลุ่มชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รุ่นที่ขึ้นมาใหม่ จะเป็นผู้เลือกตำแหน่งต่างๆ ในคณะกรรมการนักเรียน</p>
--	---

ตารางที่ 3 การวางแผนในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

โรงเรียนวัดศุภทิวาราม	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
<p>ลักษณะของแผนและผู้จัดทำ</p> <p>แผนเป็นแผนรายปีในรูปแบบของแผนโครงการ โครงการแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ งานใหม่และงานต่อเนื่อง ส่วนแผนระยะยาว ยังไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>ผู้ฝึกสอนเป็นผู้รับผิดชอบวางแผนและจัดทำโครงการโดยใช้วิธีปรึกษากับทางผู้ปกครอง คณะกรรมการนักเรียนมีส่วนร่วมเพียงแสดงความคิดเห็น</p> <p>แผนงานในส่วนของคณะกรรมการนักเรียนมีการวางแผนเป็นรายปีในแต่ละฝ่าย และจัดทำโครงการในแต่ละฝ่ายเป็นเอกสาร</p> <p>ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน</p> <p>จากโครงการที่เคยทำเป็นข้อมูลหลักว่าทางวงโยชวาทิตได้ทำอะไรบ้างในปีที่ผ่านมา และในแต่ละโครงการที่ทำไว้มีการประเมินผลไว้อย่างไร มีปัญหาอย่างไร และนำปัญหานั้นมาปรับปรุงหาวิธีแก้ไขโดยการใส่โครงการรองรับ โดยในการวางแผนและเขียนโครงการจะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ตามยุทธศาสตร์และนโยบายที่โรงเรียนวางไว้</p>	<p>ลักษณะของแผนและผู้จัดทำ</p> <p>มีการวางแผนกลยุทธ์เป็นแผนระยะกลาง 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2543 – 2547 โดยในระยะ 5 ปี ทางวงโยชวาทิตมีเป้าหมายคือการพัฒนาวงโยชวาทิตให้เป็นวง Symphonic Band (นั่งบรรเลง) และจะพัฒนาไปจนถึงระดับวงออเคสตรา</p> <p>โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้แบ่งประเภทโครงการไว้ 3 ลักษณะ คือ โครงการใหม่ โครงการต่อเนื่องและโครงการประจำ ผู้ฝึกสอนเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนและจัดทำโครงการโดยผู้บริหารเป็นผู้พิจารณา คณะกรรมการนักเรียนมีส่วนร่วมเพียงแสดงความคิดเห็น</p> <p>การวางแผนของคณะกรรมการนักเรียนไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารที่แสดงว่ามีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แต่ทำงานในลักษณะปรึกษาหารือกันในกลุ่มคณะกรรมการนักเรียน</p> <p>ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน</p> <p>ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนมาจากการวิเคราะห์ภาวะของวงโยชวาทิต (SWOT) หาจุดแข็งและจุดอ่อนและหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไข แล้วกำหนดกลยุทธ์และวางเป้าหมายในการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของโรงเรียน</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

<p>ช่วงเวลาในการวางแผน</p> <p>มีการทำโครงการในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม เพื่อให้ทันในการใช้ในปีการศึกษา ถัดไป แต่ต่อไปจะต้องจัดทำโครงการในเดือน สิงหาคม เพื่อให้ทันใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม เนื่องจากทางโรงเรียนได้เปลี่ยนแปลงการใช้ งบประมาณ</p> <p>ทางด้านคณะกรรมการนักเรียนมีการวางแผนในช่วงการทำงานในช่วงปิดภาคเรียน การศึกษาปลายเพราะคณะกรรมการชุดใหม่เข้ามาบริหาร</p> <p>โครงการหลักในแต่ละปี</p> <p>ในแต่ละปีทางโรงเรียนมีโครงการหลักๆ หนึ่งโครงการที่เป็นงานประจำคือ ชื่อ งานกิจกรรมดุริยางค์ มีกิจกรรมที่ทำทุกปีอยู่ในโครงการนี้คือ การฝึกซ้อมและเตรียมอุปกรณ์งานบริการและงานเผยแพร่ผลงาน อบรมผู้นำวงดุริยางค์ สัมมนานักดนตรีรุ่นเยาว์(กิจกรรมรับน้อง) การเข้าค่ายตอนปิดเทอม ศึกษาดูงาน (ชมคอนเสิร์ต ศึกษาดูงานวิชาการ) ติดตามตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องแต่งกาย สรุปประเมินผล และโครงการที่ทางวงโยชวาทิต กำลังดำเนินการและคาดว่าจะสำเร็จในอนาคตคือ โครงการ”คีตวิพิธทัศนา” เป็นการแสดงรูปแบบใหม่ ที่เป็นการแสดงและส่งเสริมการฝึกฝนศิลปกรรมในทุกๆด้าน คือ ด้านดุริยางคศิลป์ ด้านนาฏศิลป์ และด้านทัศนศิลป์</p>	<p>ช่วงเวลาในการวางแผน</p> <p>มีการทำโครงการในช่วงปิดภาคการศึกษา เพื่อให้ทันใช้ในตอนเปิดเรียน</p> <p>ส่วนคณะกรรมการนักเรียนได้มีการวางแผนในช่วงเปลี่ยนคณะกรรมการนักเรียนคือ ช่วงปิดภาคเรียนการศึกษาปลาย</p> <p>โครงการหลักในแต่ละปี</p> <p>ในแต่ละปีมีโครงการหลักๆ 3 โครงการ เป็นโครงการประจำคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.โครงการพัฒนางวงโยชวาทิตให้เป็นวง Symphonic Band หรือเป็นวงนั่งบรรเลง 2.โครงการซ้อมแซมเครื่องดนตรี, จัดซื้อวัสดุสิ้นเปลืองวงโยชวาทิต 3.โครงการที่จะพัฒนางวงในปีการศึกษา 2546 คือ โครงการวง Symphony Orchestra (วงดุริยางค์ ซิมโฟนี)
--	---

ตารางที่ 4 ด้านการเงินการงบประมาณในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
<p>แหล่งที่มาของงบประมาณ</p> <p>แหล่งงบประมาณแบ่งได้ 2 ส่วนคือ เงินบำรุงการศึกษาและเงินจากแหล่งอื่น เช่น เงินสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนวัดสุทธิวราราม เงินสมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียนวัดสุทธิวราราม เงินบริจาคของผู้มีอุปการะคุณและเงินที่ได้จากการรับงานแสดงนอกสถานที่ โดยในการพิจารณางบประมาณของกิจกรรมวงโยชวาทิตมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณาคณะกรรมการนักเรียนจะใช้งบประมาณที่ได้จากการเก็บของสมาชิกในวง ถ้าเงินเป็นจำนวนมากผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้พิจารณาว่าจะใช้ส่วนที่เป็นเงินจากบัญชีของวง หรือส่วนที่เป็นงบประมาณของโครงการที่จัดสรรไว้</p> <p>การดูแลงบประมาณ</p> <p>มีการแยกบัญชีเป็นบัญชีของวงโยชวาทิตโดยเฉพาะ โดยแยกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่โรงเรียนดูแลรักษาและที่ทางวงโยชวาทิตดูแลรักษา เนื่องจากทางวงโยชวาทิตมีรายได้เป็นของตัวเอง หักจากการออกแสดงแต่ละครั้งทางโรงเรียนได้คิดค่าออกแสดงครั้งละ 30,000 บาท เป็นอย่างต่ำ เงินที่ได้จากการออกแสดงจะเข้าบัญชีวงโยชวาทิตที่โรงเรียนดูแลครั้งหนึ่ง และเข้าวงโยชวาทิตครั้งหนึ่ง โดยทางวงโยชวาทิตได้เปิดเป็นบัญชีวงโยชวาทิตไว้โดยให้เหรียญกษาปณ์เป็นผู้ดูแล</p>	<p>แหล่งที่มาของงบประมาณ</p> <p>งบประมาณได้มาจากการจัดสรรให้ฝ่ายสำนักผู้อำนวยการซึ่งเป็นเงินที่ได้รับจาก รายรับค่าบำรุงการศึกษา รายรับจากการให้บริการ รายรับจากโครงการต่างๆเช่น เงินที่ได้จากการแข่งขันและเงินยืมมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยเป็นต้น ในการพิจารณางบประมาณมีคณะกรรมการผู้จัดทำตัวร่างแผนปฏิบัติการประจำปี ร่วมกับคณะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณา</p> <p>ในส่วนของคณะกรรมการนักเรียนไม่ปรากฏมีการวางแผนใช้งบประมาณที่เป็นลายลักษณ์อักษร เงินที่ใช้จ่ายเป็นเงินที่เก็บจากสมาชิกนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย โดยเก็บในกรณีที่มีความจำเป็น ถ้ามีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณทางผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้ดูแล</p> <p>การดูแลงบประมาณ</p> <p>มีการแบ่งแยกเป็นงบประมาณที่ใช้สำหรับโครงการของวงโยชวาทิตโดยเฉพาะ ซึ่งฝ่ายการเงินโรงเรียนเป็นผู้ดูแล และมีการเบิก – จ่าย ตามขั้นตอนการเบิก – จ่ายของโรงเรียน ส่วนทางวงโยชวาทิตมีรายได้จากการออกงานแสดงเพียงเล็กน้อย และไม่มีรายได้ส่วนที่เป็นของ วงโยชวาทิตโดยตรง จึงไม่ผู้รับผิดชอบในการดูแลเป็นการเฉพาะ</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

งบประมาณที่ใช้ในแต่ละปี	งบประมาณที่ใช้ในแต่ละปี
<p>งบประมาณประจำเป็นเงินประมาณปีละ 89,500 บาท โดยใช้ในเรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบำรุงรักษาอุปกรณ์ เป็นเงิน 60,000 บาท 2. งานพิธีการ การเตรียมพาหนะเป็นเงิน 15,000 บาท 3. อบรมผู้นำในแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรีเป็นเงิน 13,000 บาท 4. กิจกรรมรับน้องใหม่เป็นเงิน 1,500 บาท <p>โดยเฉลี่ยเป็นจำนวนเงิน 1,243 บาทต่อคนต่อปี และในบางปีอาจจะมิงงบประมาณที่ใช้เข้าค่ายปีละสองครั้งหรืออาจจะมิงบสำหรับคารแสดงคอนเสิร์ตเพิ่มขึ้นมา</p> <p>เบี้ยเลี้ยงในการซ้อมและการแสดง</p> <p>ในการรับงานแสดงนอกสถานที่แต่ละครั้งทางโรงเรียนได้มีเบี้ยเลี้ยงให้อาจารย์ผู้ฝึกสอน ครั้งละ 500 บาท แต่ทางผู้ฝึกสอนขอให้นำเงินส่วนนี้เข้าบัญชีส่วนที่เป็นของวงโยชวาทิต ด้านนักเรียนวงโยชวาทิตได้เบี้ยเลี้ยงในการรับงานแสดงนอกสถานที่ครั้งละ 100 บาท</p>	<p>ในแต่ละปีทางวงโยชวาทิตโรงเรียน มงฟอร์ตวิทยาลัยได้ใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น 980,000 บาทแยกเป็นเรื่องต่างๆดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. งานพัฒนางวง 900,000 บาท 2. ซ่อมแซมบำรุงเครื่องดนตรี 40,000 บาท 3. จัดซื้อวัสดุ สิ้นเปลืองวงโยชวาทิต 40,000 บาท <p>เฉลี่ยต่อจำนวนสมาชิก 53 คนเป็นจำนวนเงิน 18,490 ต่อปี</p> <p>เบี้ยเลี้ยงในการซ้อมและการแสดง</p> <p>ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตไม่มีงบประมาณสำหรับเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงแก่นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมและแก้อาจารย์ผู้ฝึกสอน เพราะรายได้ที่ทางวงโยชวาทิตได้จากการออกงานมีน้อย</p>

ตารางที่ 5 สภาพและปัญหาของการจัดการด้านบุคลากรในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
<p>บุคลากร</p> <p>ทางโรงเรียนได้กำหนดตำแหน่งต่างๆไว้ 4 ประเภทคือ 1.ผู้ควบคุมวงหรืออาจารย์ผู้ฝึกสอน 2.ผู้ช่วยผู้ควบคุมวง 3.อาจารย์พิเศษทั้งหมดนี้จะต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรี</p>	<p>บุคลากร</p> <p>ไม่ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในข้อกำหนดบุคลากร แต่ผู้บริหารได้กล่าวว่า คุณสมบัติของอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิต</p>

ตารางที่ 5 (ต่อ)

<p>ทั้งหมดนี้จะต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยจะต้องมีความรู้ด้านดนตรีและสนใจการพัฒนาของวง ส่วนประเภทที่ 4.ผู้ช่วยอาจารย์พิเศษ จะต้องจบการศึกษาระดับม.6 หรือเทียบเท่า มีความรู้ด้านดนตรีสากลเป็นอย่างดี ทางโรงเรียนได้กำหนดคุณสมบัติไว้เช่นนี้</p> <p>เนื่องจาก ทางโรงเรียนต้องให้คำตอบตามวุฒิการศึกษาและเรียกตำแหน่งตามวุฒิการศึกษาเป็นหลัก</p> <p>โรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีอาจารย์ผู้ฝึกสอน 1 คน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3 คน โดยทั้งหมดเป็นศิษย์เก่าของวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและได้รับการชักชวนจากอาจารย์ผู้ฝึกสอนคนเก่า อาจารย์ผู้ฝึกสอนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรีสากล ส่วนผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรี 2 คน และกำลังศึกษาต่อระดับปริญญาตรีด้านดนตรีสากล 1 คน</p> <p>การสรรหานักเรียนวงโยชวาทิต</p> <p>ในการรับสมัครสมาชิกใหม่ของวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ทางวงโยชวาทิตได้มีการประชาสัมพันธ์โดยการบรรเลงของ วงโยชวาทิตในตอนเช้าแถวเคารพธงชาติ ปิดประกาศเชิญชวน ประกาศเสียงตามสายบริเวณหน้าเสาธง และบอกตามห้องเรียน โดยคณะกรรมการนักเรียนได้มอบหมายนักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นผู้ดูแลในเรื่องการรับสมัครสมาชิกใหม่ การรับสมัครจะรับเพียงปีละ 1 รุ่นและรับสมัครเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่านั้น โดยแบ่งนักเรียน</p>	<p>โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยนั้น ทางผู้บริหารจะพิจารณาจากการเทคนิคการถ่ายทอด ความรักดนตรี และศิษย์เก่าซึ่งจะเข้าใจระบบการปฏิบัติของ วงได้ดี</p> <p>อาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยชวาทิตมี 1 คน และมีผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3 คน ทั้งหมดเป็นศิษย์เก่าของวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย อาจารย์ผู้ฝึกสอนคนปัจจุบัน ได้ชักชวนมาเป็นอาจารย์ผู้ฝึกสอนจากอาจารย์ผู้ควบคุมวงในปี พ.ศ. 2519 และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3 คน ได้รับการชักชวนจากอาจารย์ผู้ฝึกสอนคนปัจจุบัน</p> <p>อาจารย์ผู้ฝึกสอนจบปริญญาโททางด้าน การบริหารการศึกษา ปัจจุบันศึกษาระดับปริญญาเอกด้านดนตรี ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทั้งหมดได้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว โดยจบทางด้านดนตรี 1 คน และจบทางการบริหารธุรกิจ 2 คน</p> <p>การสรรหานักเรียนวงโยชวาทิต</p> <p>ในการรับสมัครสมาชิกใหม่ ทางวงได้มีการประชาสัมพันธ์ในการเข้าวงโดย เสียงตามสาย จาก การชักชวนของอาจารย์ผู้ฝึกสอน นักเรียนบางคนเข้าเป็นสมาชิกวงโยชวาทิตจากการชักชวนจากรุ่นพี่ จากพี่ชายที่เป็นสมาชิกอยู่ในวง และมีนักเรียนจำนวนหนึ่งจะเป็นนักดนตรีจากโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยฝ่ายประถมศึกษาเข้ามาเป็นสมาชิกเมื่อเข้ามาอยู่ฝ่ายมัธยม โดยทาง วงโยชวาทิตเปิดรับสมัครสมาชิกในช่วงเปิดภาคเรียนต้นปีการศึกษาในช่วง 1 เดือนแรก รับสมัครนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-4 อาจารย์</p>
--	---

ตารางที่ 5 (ต่อ)

<p>เป็น 2 ประเภทคือประเภทสอบคัดเลือกด้วยความสามารถพิเศษด้านดนตรีสากลและประเภทที่ผ่านการคัดเลือกแบบทั่วไป แต่เริ่มเรียนตั้งแต่พื้นฐานดนตรีเบื้องต้นเหมือนกัน</p> <p>หน้าที่และขอบเขตของผู้ฝึกสอน</p> <p>กลุ่มผู้ฝึกสอนมีอิสระในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับดนตรีในทุกๆเรื่อง ทางผู้บริหารให้ความไว้วางใจ หน้าที่ของผู้ฝึกสอนเริ่มตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จนถึงการสรุปรงานประเมินผล และอบรมนักเรียนวงโยชวาทิตให้เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>วิธีการจ้าง</p> <p>มีการจ้างผู้ฝึกสอนเป็นแบบอาจารย์พิเศษคือ ทำงานที่เกี่ยวข้องกับวงโยชวาทิตเท่านั้น เข้างานหลังเลิกเรียน ทางโรงเรียนดูที่ผลงานเป็นหลักและให้อิสระเต็มที่กับการทำงาน ส่วนเงินเดือนได้ตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษา</p> <p>การรักษาวินัยในการฝึกซ้อม</p> <p>การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียนวงโยชวาทิตผู้ที่รับผิดชอบคือกลุ่มคณะกรรมการนักเรียน โดยฝ่ายปกครองของวงเป็นผู้ดูแลเรื่องระเบียบวินัย ทางผู้ฝึกสอนจะดูแลเมื่อเห็นว่าเป็นปัญหาที่ใหญ่หรือปัญหาเกิดขึ้นบ่อย การทำโทษจะเป็นการวิ่ง การวิ่งพื้นและการลุกนั่ง</p>	<p>ผู้ฝึกสอนเป็นผู้ดูแลการรับสมัครสมาชิกใหม่</p> <p>หน้าที่และขอบเขตของผู้ฝึกสอน</p> <p>หน้าที่ของผู้ฝึกสอนเริ่มตั้งแต่การรับสมัคร การดำเนินงาน การวางแผน การเรียนการสอน สรุปร ติดตามประเมินผล และดูแลนักเรียนวงโยชวาทิตให้ปฏิบัติตัวให้เหมาะสมต่อการเป็นนักเรียนและนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย</p> <p>วิธีการจ้าง</p> <p>สำหรับการจ้างอาจารย์ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่1 ทางโรงเรียนได้บรรจุเป็นอาจารย์ประจำ มีหน้าที่สอนวงโยชวาทิตและสอนวิชาดนตรีศึกษาในห้องเรียนด้วย ส่วนผู้ช่วยผู้ฝึกสอน คนที่ 2 และคนที่ 3 ได้จ้างเป็นแบบอาจารย์พิเศษ เข้าสอนเฉพาะวงโยชวาทิตในเวลาฝึกซ้อมตอนหลังเลิกเรียน</p> <p>การรักษาวินัยในการฝึกซ้อม</p> <p>ในการรักษาระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมของแต่ละบุคคลทางผู้ฝึกสอนได้ให้คณะกรรมการนักเรียนเป็นผู้ดูแล โดยทางคณะกรรมการนักเรียนมีฝ่ายปกครองดูแลเรื่องระเบียบวินัย แต่บางครั้งทางผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้ตักเตือนหรือทำโทษเมื่อเห็นว่ามีทะเลาะในหน้าที่ หรือระเบียบวินัยหย่อนยาน การทำโทษจะเป็นการวิ่ง การวิ่งพื้นและการลุกนั่ง</p>
--	---

ตารางที่ 5 (ต่อ)

<p>การมีส่วนร่วมในการทำงาน</p> <p>ผู้ฝึกสอนทำหน้าที่รวมวง คุณภาพรวมของวงทั้งหมด ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่หนึ่งทำหน้าที่เอกสาร ธุรการ ดูแลเรื่องกลุ่มเครื่องลมทองเหลืองและกลุ่มเครื่องลมไม้ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่สอง ทำหน้าที่ดูแลนักเรียนวงโยชวาทิตในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่สามทำหน้าที่ดูแลกลุ่ม Trumpet และกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง ส่วนในการซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรีทางผู้ฝึกสอนได้ให้นักเรียนที่เป็นหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรีเป็นผู้ดูแลการฝึกซ้อมในกลุ่มของตน และให้คณะกรรมการนักเรียน มีส่วนร่วมในการบริหารวงโยชวาทิต</p> <p>การคัดเลือกคณะกรรมการนักเรียน</p> <p>นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะเป็นแกนนำและมีนักเรียนในระดับอื่นๆเป็นคณะกรรมการร่วมด้วย โดยใช้วิธีการโดยให้นักเรียนในกลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 5 เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารตำแหน่งประกอบไปด้วย หัวหน้าวง รองหัวหน้าวง ฝ่ายต่างๆ 8 ฝ่าย กลุ่มหัวหน้าเครื่องดนตรี (หัวหน้า Section) อีก 10 กลุ่ม ซึ่งเลือกมาจากผู้ที่อาวุโสมากที่สุดในเครื่องดนตรีนั้นๆทำหน้าที่ ในการเลือกคณะกรรมการนักเรียนจะมีการเปลี่ยนชุดใหม่ในตอนปิดภาคเรียนปลายปีการศึกษาของทุกปี</p>	<p>การมีส่วนร่วมในการทำงาน</p> <p>ผู้ฝึกสอนทำหน้าที่คุณภาพรวมของวง แนะนำการฝึกซ้อม ในปัจจุบันทางผู้ฝึกสอนได้ลาเรียนต่อทำให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่ 1 ทำหน้าที่แทน โดยทำหน้าที่ดูแลเรื่องการทำเอกสารประสานงานกับฝ่ายผู้บริหาร ดูแลสมาชิกใหม่ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่ 2 ทำหน้าที่ดูแลกลุ่ม Percussion ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนคนที่ 3 ทำหน้าที่ดูแลเครื่อง Tuba และกลุ่มเครื่อง Brass ส่วนในการซ้อมของกลุ่มเครื่องดนตรีทางผู้ฝึกสอนให้คณะกรรมการนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแล โดยให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ดูแลการฝึกซ้อมในกลุ่มของตน และในบางครั้งทางผู้ฝึกสอนได้มอบหมายให้หัวหน้าวงเป็นผู้รับผิดชอบในการรวมวงด้วย</p> <p>การคัดเลือกคณะกรรมการนักเรียน</p> <p>นักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแกนนำในการบริหารวงร่วมทำงานกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นผู้ช่วยคณะกรรมการและเตรียมตัวในการบริหารวงในปีต่อไป โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะทำการเลือกหัวหน้าวงโดยพิจารณาจากผู้ที่อาวุโสในการอยู่ในวงและมีความสามารถในการเล่นดนตรีเป็นหลัก หัวหน้าฝ่ายต่างๆ จะเลือกจากกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยในกลุ่มชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะเลือกจากความเหมาะสม ส่วนผู้ช่วยฝ่ายต่างๆ จะเลือกเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามความเหมาะสม</p> <p>ทุกๆปีจะมีการเปลี่ยนคณะกรรมการในตอนปิดภาคเรียนตอนปลาย ส่วนหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี (section)เลือกมาจากผู้ที่อาวุโสและมีความสามารถมากที่สุดในการเล่นเครื่องดนตรีนั้นๆทำหน้าที่</p>
---	--

ตารางที่ 5(ต่อ)

<p>การพัฒนาบุคลากร</p> <p>ทางโรงเรียนจะให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรม เคยเรื่องวงโยชวาทิต ที่จัดโดยบริษัท สยามยามาฮา จำกัด อบรมเรื่องดนตรีตะวันตก ณ มหาวิทยาลัยมหิดล และอบรมเรื่องภาพแปรขบวน ณ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ</p> <p>ค่านักเรียนวงโยชวาทิตทางผู้ฝึกสอนได้ทำเป็นกิจกรรมที่บรรจุอยู่ในโครงการของวง โดยจัดอบรม ผู้นำของแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรีนอกสถานที่ทุกปี มีการศึกษาดูงาน ชมคอนเสิร์ตต่างๆ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทั้งในและนอกสถานที่ เช่น อบรมเรื่อง Saxophone ณ ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับอาจารย์ชาวญี่ปุ่น, เข้าค่ายฝึกซ้อมตอนปิดภาคเรียนทั้งต้นปีการศึกษาและปลายปีการศึกษาของทุกปีได้เชิญวิทยากรซึ่งเป็นศิษย์เก่ามาให้ความรู้ทั้งเครื่องลมไม้ ลมทองเหลืองและเครื่องกระทบ, เชิญอาจารย์พิเศษจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาอบรมเรื่อง นาฏลีลา ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดงกับวงโยชวาทิต</p>	<p>การพัฒนาบุคลากร</p> <p>โรงเรียนจะให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรมหรือค่าวิทยากรในการเชิญมาอบรมที่โรงเรียน เรื่อง วิชาการเรียนการสอนดนตรี ณ มหาวิทยาลัยมหิดล, เรื่องการอำนวยเพลง ณ มหาวิทยาลัยมหิดล และ อบรมเรื่อง วง Big Band ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ</p> <p>สำหรับนักเรียนวงโยชวาทิตทางผู้ฝึกสอนนำนักเรียนเข้าอบรม Big Band ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ, เชิญวิทยากร อบรมเครื่องลมไม้ (Wood Wind), อบรมเรื่องเครื่องลมไม้ (Wood Wind) ณ โรงเรียนปรีณัฐรอยแยลวิทยาลัย และ ชมและอบรมการเล่นวง Symphonic Band ณ นิทรรศการหอศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ จัดการแสดงคอนเสิร์ตการกุศล ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่</p>
---	--

ตารางที่ 6 การจัดการเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และการเดินทางสำหรับกิจกรรมวงโยชวาทิต

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
<p>ความสะดวกในการใช้สถานที่</p> <p>ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีห้องสำหรับ ฝึกซ้อมย่อยของกลุ่มเครื่องดนตรี ห้องฝึกซ้อมรวม ห้องเก็บอุปกรณ์ เครื่องดนตรี เอกสาร โน้ตเพลง ชุดการแสดง ห้องน้ำ พร้อมห้องทำงานเฉพาะโครงการ</p>	<p>ความสะดวกในการใช้สถานที่</p> <p>วงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยมีห้องสำหรับ ฝึกซ้อมรวมวง มีห้องเก็บอุปกรณ์ เครื่องดนตรี ห้องซ้อมย่อยของกลุ่มเครื่องดนตรี ห้องซ้อมเครื่องดนตรีและห้องนอนสำหรับการเข้าค่ายฝึกซ้อมหรือเวลาออกงานแสดง</p>

ตารางที่ 6(ต่อ)

<p>สภาพของเครื่องดนตรีและวัสดุอุปกรณ์</p> <p>เครื่องดนตรีที่ใช้อยู่ในวงโยชวาทิตโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเครื่องดนตรีที่มีชื่อเสียงและเป็นรุ่นที่มีคุณภาพสูงทำให้สามารถใช้งานได้นาน และมีการซ่อมแซมและบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา เครื่องดนตรีมีปริมาณเพียงพอสำหรับนักเรียนโยชวาทิต ถึงเครื่องดนตรีบางเครื่องจะมีสภาพเก่าบ้างแต่สามารถใช้ได้ดี และมีเครื่องเหลือพอใช้สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเล่นดนตรี ทางวงมีอย่างเพียงพอและสามารถใช้งานได้</p> <p>ความสะดวกในการเดินทาง</p> <p>ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนของวงโยชวาทิตเป็นผู้ดูแลในเรื่องยานพาหนะในการเดินทางของวง โดยประสานให้เจ้าของงานเป็นผู้จัดรถมารับ ทางผู้บริหารอำนวยความสะดวกโดยอนุญาตให้ใช้รถของโรงเรียน หรือถ้าผู้ช่วยผู้ควบคุมวงเป็นผู้จัดหารถสามารถนำค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเบิกกับทางโรงเรียนได้</p> <p>สถานที่ฝึกซ้อมและแสดง</p> <p>สำหรับการแสดงใช้ห้องซ้อมเป็นสถานที่สำหรับจัดการแสดงคอนเสิร์ต ซึ่งภายในห้องได้ออกแบบให้เหมาะสำหรับการแสดงคอนเสิร์ตส่วนในการแปรแถวทางวงโยชวาทิตได้ใช้สนามของโรงเรียนในการแสดง ในการจัดสถานที่สำหรับการแสดงแต่ละครั้ง ผู้ฝึกสอนจะมอบหมายให้หัวหน้าวงเป็นผู้ควบคุมดูแลการจัดสถานที่โดยทำตามรูปแบบที่ผู้ฝึกสอนแนะนำ นักเรียนวงโยชวาทิตทุกคนจะร่วมกันเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการแสดงและจัดวง โดยจัดตามแบบมาตรฐานคือ</p> <p>ส่วนหน้าของเป็นวงเครื่องลมไม้ ได้แก่ ฟลูต คลาริเน็ต โอโบ</p>	<p>สภาพของเครื่องดนตรีและวัสดุอุปกรณ์</p> <p>เครื่องดนตรีที่ใช้อยู่ในวงโยชวาทิตโรงเรียน มงฟอร์ตวิทยาลัยเป็นเครื่องที่อยู่ในรุ่นที่ได้มาตรฐาน มีชื่อเสียงและมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน เครื่องอยู่ในสภาพที่ใช้ได้ มีปัญหาในบางครั้งเครื่องไม่พอใช้เนื่องจากเครื่องเริ่มชำรุดเมื่อนำเครื่องไปซ่อมทำให้ไม่มีเครื่องใช้ในการฝึกซ้อม สำหรับวัสดุอุปกรณ์ทางวงโยชวาทิตมีความเห็นว่าเริ่มชำรุดไปตามอายุการใช้งาน ควรใกล้ถึงเวลาที่จะจัดซื้อเครื่องดนตรีและวัสดุอุปกรณ์</p> <p>ความสะดวกในการเดินทาง</p> <p>ในการเดินทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนเป็นผู้รับผิดชอบการหายานพาหนะในการเดินทางโดยนำค่าใช้จ่ายมาเบิกกับทางโรงเรียน แต่สำหรับบางงานมีรถมารับในการไปแสดงแล้วแต่การประสานงานของอาจารย์ผู้ฝึกสอน</p> <p>สถานที่ฝึกซ้อมและแสดง</p> <p>สำหรับการแสดงในโรงเรียนไม่มีที่สำหรับแสดงคอนเสิร์ตโดยเฉพาะส่วนในการแปรแถวทางวงได้ใช้สนามฟุตบอลของโรงเรียนเป็นสถานที่แสดงให้บุคลากรในโรงเรียนชม</p> <p>ในการจัดสถานที่ในการแสดงแต่ละครั้งทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะไปดูสถานที่ก่อนวันแสดงและกลับมามอบหมายให้หัวหน้าวงควบคุมดูแลสมาชิกทุกคนให้ช่วยกันจัดสถานที่ เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการแสดงและจัดวงในลักษณะที่เป็นลักษณะที่นิยมทั่วไปตามที่ได้รับมอบหมายดังนี้ ส่วนหน้าเป็นที่นั่งของกลุ่มเครื่องลมไม้ เช่น ฟลูต คลาริเน็ต</p>
---	---

ตารางที่ 6(ต่อ)

<p>ส่วนกลางเป็นกลุ่มเสียงกลางผสมระหว่างเครื่องลมไม้กับเครื่องลมทองเหลือง ได้แก่ ฮอรั่น แซกโซโฟน ยูโฟเนียม</p> <p>ส่วนหลังของเครื่องเป่าเป็นเครื่องลมทองเหลือง ได้แก่ ทรัมเป็ต ทรอมโบน ทูบา ส่วนข้างหรือหลังของกลุ่มเครื่องเป่าเป็นเครื่องกระทบ</p>	<p>ส่วนกลางเป็นที่นั่งขอลุ่มเสียงกลางผสมระหว่างเครื่องลมไม้กับเครื่องลมทองเหลือง เช่น ฮอรั่น แซกโซโฟน ยูโฟเนียม</p> <p>ส่วนด้านหลังของวงจะเป็นที่นั่งของกลุ่มเครื่องเป่าที่เป็นเครื่องลมทองเหลืองเช่น ทรัมเป็ต ทรอมโบน ทูบา ส่วนข้างจะเป็นที่ของกลุ่มเครื่องกระทบ</p>
--	---

ตารางที่ 7 ปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องในกระบวนการฝึกซ้อมและออกงานแสดง

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
<p>การเริ่มฝึกหัดนักเรียนใหม่</p> <p>จะฝึกกระเปียบแถว และเรียนทฤษฎีโน้ตสากล ตามตารางที่กำหนดคือ เวลาประมาณ 16.00 – 18.00 น. เป็นการฝึกความพร้อม ความอดทนที่จะมาอยู่ร่วมปฏิบัติกิจกรรม หลังจากฝึกได้ประมาณ 1 เดือนจะให้เลือกเครื่องดนตรีตามความสนใจ โดยผู้ฝึกสอนและรุ่นพี่ที่รับผิดชอบดูแลคือนักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะเป็นผู้พิจารณา โดยพิจารณาตามสรีระของร่างกายหรือข้อจำกัดอื่นๆ เช่น คนเล่นเครื่องดนตรีที่เลือกมีมากเกินไป การซ้อมระหว่างนักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับสมาชิกวงใหญ่จะมีแยกกันซ้อมโดยนักเรียนใหม่จะมีนักเรียนวงโยชวาทิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นผู้รับผิดชอบในการดูแล ร่วมกับอาจารย์ที่ได้รับมอบหมาย โดยนักเรียนใหม่จะซ้อมในเรื่องพื้นฐานตั้งแต่การใช้ลมอย่างถูกต้องถูกวิธี การหายใจเข้าหายใจออก เมื่อเริ่มทักะที่สูงขึ้นรุ่นพี่ของแต่ละเครื่องดนตรีที่ได้รับมอบหมายจะเป็นผู้ฝึกสอนและดูแลรุ่นน้องในเครื่องมือของตน</p>	<p>การเริ่มฝึกหัดนักเรียนใหม่</p> <p>จะเริ่มจากการปฐมนิเทศ ให้รู้วิธีการฝึก รู้จักวงโยชวาทิต และ 1 เดือนแรกให้ฝึกลมในช่วงนี้จะเป็นช่วงที่นักเรียนจะต้องฝึกความอดทน เพราะทุกวันจะต้องซ้อมเริ่มตั้งแต่การฝึกลม เวลาประมาณ 16.00 – 17.00 น. หลังจากซ้อมได้ประมาณ 1 เดือนทางผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้เลือกเครื่องดนตรีให้นักเรียนแต่ละคนโดยอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะพิจารณาจากสรีระของร่างกาย จะดูรูปร่างว่าเหมาะกับเครื่องดนตรีชนิดใด ครูผู้สอนจะให้ข้อมูลและซักถามความสนใจของเครื่องดนตรีที่จะฝึกด้วย การดูแลของร่างกาย</p> <p>การฝึกซ้อมจะมีการแยกกันซ้อมระหว่างนักเรียนที่เข้าใหม่กับนักเรียนที่อยู่ในวงใหญ่ โดยอาจารย์ผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้ดูแลในการเรียนเบื้องต้น จะเป็นการเรียนพื้นฐานการฝึกลมควบคุมการหายใจเข้า – ออก การจรดปากเป่า และเรียนทฤษฎีเบื้องต้นควบคู่กันไป หลังจากจับเครื่องจะให้รุ่นพี่ในกลุ่มเครื่องตัวเองมาเป็นผู้ดูแลการสอนน้องในการปฏิบัติเครื่องเริ่มตั้งแต่พื้นฐาน</p>

ตารางที่ 7(ต่อ)

<p>ตารางการฝึกซ้อม</p> <p>วงโยธวาทิต โรงเรียนวัดสุทธิวรารามในแต่ละวันจะมีการซ้อมหลังเลิกเรียน โดยเริ่มซ้อมเวลา 16.30 – 20.00 น. และวันเสาร์ เวลา 13.00 – 20.00 น. โดยหยุดซ้อมในวันอาทิตย์</p> <p>หลักสูตร/เกณฑ์ในการซ้อม</p> <p>โดยการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติดนตรี รวมถึงการฝึกซ้อมแตรเประขบวน ดังนี้คือ การซ้อม Section, การซ้อม Part, การรวมวง, ทฤษฎีดนตรี, Ear-training, การร้องประสานเสียง, การซ้อมเดินแตร, การซ้อมเประขบวน</p> <p>แบบฝึกหัดที่ใช้</p> <p>แบบฝึกหัดที่ทางวงโยธวาทิตใช้ในการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนที่หัดใหม่ใช้แบบฝึกหัด Essential 2000 เป็นแบบฝึกหัดสำหรับการเริ่มเล่นดนตรี ส่วนวงใหญ่ใช้แบบฝึกหัด 3D, Symphonic Band Technique</p>	<p>ตารางการฝึกซ้อม</p> <p>ในการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิตในปัจจุบันไม่ได้มีการฝึกซ้อมแตรและเประขบวน โดยวงโยธวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยได้มีการฝึกซ้อมในวันจันทร์ ถึง ศุกร์ โดยตอนเช้าซ้อมเวลา 7.30 – 8.30 น. ในตอนพักกลางวันได้มีการฝึกซ้อมแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียนใหม่และนักเรียนที่ต้องการจะฝึกซ้อมส่วนตัว โดยพักกลางวันของระดับมัธยมต้นเวลา 11.05 – 12.05 น. ของระดับมัธยมปลายเวลา 12.05 – 13.05 น. และหลังเลิกเรียนซึ่งเป็นเวลาซ้อมปกติเวลา 16.00 – 19.30 น. วันเสาร์มีการซ้อมในเวลา 13.00 – 18.00 น.</p> <p>หลักสูตร/เกณฑ์ในการซ้อม</p> <p>วงโยธวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยยังไม่มีการทำหลักสูตรในการเรียนการสอนวงโยธวาทิตเป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน แต่เป็นการปฏิบัติตามหลักสูตรที่ปฏิบัติกันมา เป็นการถ่ายทอดบอกวิธีการซ้อม บอกประโยชน์จากการบอกกล่าวและจากการสังเกตซึ่งเกณฑ์ในการเรียนการสอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยดังนี้คือการซ้อม Section, การซ้อมPart,การรวมวง,ทฤษฎีดนตรี, Ear-training</p> <p>แบบฝึกหัดที่ใช้</p> <p>สำหรับนักเรียนที่เริ่มหัดใหม่จะฝึกจากแบบฝึกหัด Best in class สำหรับนักเรียนที่อยู่ในวงใหญ่จะใช้แบบฝึกหัด 3D, Symphonic Band Technique, Unison</p>
--	---

ตารางที่ 7 (ต่อ)

<p>ตารางซ้อมในตอนปิดภาคเรียนและตอนแข่ง</p> <p>การซ้อมในตอนปิดภาคเรียนในตอนปิดภาคเรียนตารางการฝึกซ้อมจะเหมือนวันเสาร์ คือซ้อม วันจันทร์ถึงวันเสาร์ เวลา 13.00 – 20.00 น. สำหรับตอนเข้าค่ายฝึกซ้อมในตอนปิดภาคเรียนหรือตอนเข้าแข่งขันจะเริ่มการฝึกซ้อมตั้งแต่ 6.00 – 21.00 น.</p> <p>การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการนักเรียน</p> <p>ผู้ฝึกสอนได้ให้หัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรีได้มีส่วนช่วยในการดูแลเรื่องการฝึกซ้อมในกลุ่มเทคนิคต่างๆ และปรับเพลงในกลุ่มให้ได้ตามที่ผู้ฝึกสอนต้องการ</p> <p>การออกงานแสดง</p> <p>วงโยชวาทิตของโรงเรียนมีหน้าที่ออกแสดงในพิธีการต่างๆของโรงเรียน งานของชุมชนได้แก่ งานแห่เทียนพรรษา งานบวช และหน่วยงานภายนอกตามที่ร้องขอ เช่น งานวันเฉลิมพระชนพรรษา งานเปิดกีฬาต่างๆโดยมีหลักเกณฑ์ คือ ไม่รับในวันเรียน และคิดค่าใช้จ่ายในการออกงาน ขึ้นต่ำครั้งละ 30,000 บาท</p>	<p>ตารางซ้อมในตอนปิดภาคเรียนและตอนแข่ง</p> <p>ตอนปิดภาคเรียนทางวงโยชวาทิต โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยจะมีการฝึกซ้อมในวันจันทร์ ถึงวันเสาร์ โดยจะซ้อมในเวลา 13.00 น. ถึง 18.00 น. ตารางซ้อมจะเหมือนกับการซ้อมในวันเสาร์สำหรับตอนเข้าค่ายฝึกซ้อมในตอนปิดภาคเรียนหรือตอนเข้าแข่งขันจะเริ่มการฝึกซ้อมตั้งแต่ 6.00 – 22.00 น.</p> <p>การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการนักเรียน</p> <p>ทางผู้ฝึกสอนได้ให้หัวหน้าเครื่องดนตรีดูแลการฝึกซ้อมในกลุ่มของตนให้เกิดความคล่องแคล่วในการฝึกซ้อม และแก้ไขข้อบกพร่องต่างในบทเพลงก่อนที่จะเข้าร่วมวงกับทางอาจารย์ผู้ฝึกสอน</p> <p>การออกงานแสดง</p> <p>วงโยชวาทิตมีหน้าที่ในการบรรเลงงานพิธีการต่างๆของโรงเรียน เช่น งานอำลาสถาบัน งานกีฬา ต้อนรับผู้ใหญ่ และงานแสดงภายนอกของทางจังหวัด เช่น งานไม้ดอกไม้ประดับ งานวันเฉลิมพระชนพรรษา เป็นต้น ในการเลือกออกงานแสดง ทางวงจะไม่รับงานที่ตรงกับวันเรียนถ้าไม่จำเป็น และพยายามจะรับงานโดยดูความคุ้มค่ากับเวลาฝึกซ้อม และคิดค่าใช้จ่ายอย่างต่ำ 10,000 บาท</p>
---	---

ตารางที่ 8 การติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต

โรงเรียนวัดสุทธิวาราม	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
<p>วิธีการติดตามประเมินผลและการใช้ประโยชน์</p> <p>จากการติดตามประเมินผล</p> <p>มีการติดตามประเมินหลายวิธีด้วยกัน จากการสังเกต จากเอกสารรายงาน จากแบบ</p>	<p>วิธีการติดตามประเมินผลและการใช้ประโยชน์</p> <p>จากการติดตามประเมินผล</p> <p>มีการประเมินเป็นภาคการศึกษา และเป็นรายโครงการ โดยใช้จากแบบสอบถาม</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)

<p>สอบถาม แบบสัมภาษณ์ ทำการประเมินเป็นภาคการศึกษาและเป็นโครงการ</p> <p>ทางผู้ฝึกสอนและทางคณะกรรมการนักเรียนได้มีการติดตามประเมินผล ของวงโยชวาทิตตลอดเวลา โดยใช้วิธีสังเกต จากผลงานที่ซ้อมหรือออกแสดง ผลจากการติดตามประเมินผลถูกนำมาใช้ทุกวันจากการซ้อมรวมวง โดยประเมินจากการซ้อมบทเพลงในแต่ละวัน และจากการแสดง ทางผู้ฝึกสอนนำมาแก้ไข และนำตัดเตือนวิธีการเล่น</p>	<p>การสังเกต ผลลัพธ์และจากผลการสอบทางผู้ฝึกสอนและคณะกรรมการนักเรียนได้มีการประเมินผลกันอยู่ตลอดเวลาโดยใช้วิธีการประชุมเป็นรายสัปดาห์ ใช้วิธีการวิจารณ์จากการสังเกตการและผลลัพธ์</p> <p>ผลจากการติดตามประเมินผล ทำให้ทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนทราบจุดบกพร่องและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานต่างๆให้ดีขึ้น</p>
---	--

ตารางที่ 9 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิต

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
<p>ปัญหา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกสอนไม่ถนัดเรื่องสำนวนการเขียนงานเอกสาร เขียนแผนและโครงการ 2. การดำเนินงานติดขัดเกิดจากการพิจารณางบประมาณหรือโครงการมีความล่าช้า เนื่องจากระบบราชการมีการทำงานหลายขั้นตอน ส่วนทางด้านคณะกรรมการนักเรียนพบปัญหาที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันบ้างในการทำงาน 3. มีงานที่ต้องออกแสดงมาแทรกตารางซ้อมอยู่เสมอทำให้ฝึกซ้อมไม่ได้ตามแผนที่วางไว้ 	<p>ปัญหา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เกิดการล่าช้าในการทำแผนเพราะอาจารย์ผู้ฝึกสอนไม่ชำนาญเรื่องการทำเอกสาร การเขียนแผน อาจารย์ผู้ฝึกสอนมีความถนัดในงานภาคปฏิบัติมากกว่าทำงานด้านเอกสาร 2. การนำงบประมาณมาใช้ล่าช้า เพราะจำนวนเงินงบประมาณได้ถูกดึงนำไปใช้ในส่วนอื่นก่อน ทำให้ต้องรอทั้งที่ได้รับอนุมัติงบประมาณแล้ว 3. มีการละเลยหน้าที่กันบ้างของคณะกรรมการนักเรียน 4. ค่าตอบแทนในการออกแสดงของวงโยชวาทิตที่ไม่คุ้มค่าเนื่องจากผู้จ้างในจังหวัดไม่มีงบประมาณมากพอ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

<p>4. ถูกตัดงบประมาณ งบประมาณไม่พอ เช่น มีการเชิญเข้าร่วมการแข่งขัน ณ ต่างประเทศ ทาง งบประมาณของโรงเรียนไม่สามารถไปได้ เพราะทางโรงเรียนไม่สามารถหางบประมาณได้</p> <p>5. อาจารย์ผู้ฝึกสอนไม่สามารถเข้ามาสอนได้ตรงตามตารางที่วางไว้ในบางครั้งเนื่องจากอาจารย์ผู้ฝึกสอนเป็นอาจารย์พิเศษสอนตามโรงเรียนต่างๆและเป็นนักดนตรีประจำวงดุริยางค์กรุงเทพ (Bangkok Symphony Orchestra)</p> <p>6. ผู้ปกครองเข้าใจผิดคิดว่าทางวงโยชวาทิตเล็กซ้อมฝึกทำให้เกิดความกังวล เป็นห่วงบุตรหลาน ทั้งเรื่องความปลอดภัยและเรื่องการเรียนรู้ จึงมาร้องเรียนสอบถามกับทางโรงเรียน เนื่องจากนักเรียนอยู่ซ้อมต่อ นั่งเล่นกับเพื่อนที่ห้องซ้อมกับเพื่อน โดยไม่ยอมกลับบ้าน</p> <p>7. โรงเรียนไม่มีสนามที่ใหญ่พอสำหรับการฝึกซ้อมแถว แปรชบวน ทำให้บางครั้งต้องไปเช่าสนามสำหรับการฝึกซ้อม</p> <p>8. ความผิดพลาดในการประสานงานของฝ่ายเจ้าของงานทำให้การออกงานแสดงบางงานต้องการให้วงบรรเลงในสิ่งที่วงไม่สามารถบรรเลงได้ บางครั้งให้คิวในการแสดงผิด บางงานอาหารไม่เพียงพอกับสมาชิกในวง บางครั้งรถมารับสาย</p> <p>9. ผู้บริหารรับงาน โดยไม่ได้ประสานกับทางวงก่อน เช่น ก่อนช่วงเวลาสอบ ทาง วงจะหยุดซ้อมเพื่อให้นักเรียนได้อ่านหนังสือสอบ แต่ทางผู้บริหารไม่ทราบ</p> <p>10. หลังจากการประเมินในบางโครงการไม่สามารถแก้ไขได้ในทันทีเพราะบางครั้งยังไม่ถึงงบประมาณและโครงการรองรับ</p>	<p>5. นักเรียนไม่สามารถฝึกซ้อมได้ตามเวลาที่กำหนด มักอ้างภารกิจต่างๆที่ต้องปฏิบัติ นำเวลาการฝึกซ้อมดนตรีไปทำกิจกรรมอย่างอื่น มีการมาสายและขาดซ้อม เพราะนักเรียนบางคนต้องเรียนพิเศษทำให้กระทบกระเทือนการฝึกซ้อมดนตรี</p> <p>6. ปริมาณคนสมัครเป็นสมาชิกใหม่มีจำนวนน้อยและจำนวนนักเรียนวงโยชวาทิตที่จบการศึกษาในรอบต่อไปมีมากทำให้วงจะขาดแคลนบุคลากรเพราะจำนวนสมาชิกทดแทนกันไม่เหมาะสม</p> <p>7. ไม่มีสถานที่สำหรับการแสดงคอนเสิร์ตเฉพาะ</p> <p>8. นักเรียนไม่สนใจในการซ้อม Section เนื่องจากห้องซ้อม Section มีอากาศร้อนมากเนื่องจากไม่ได้ติดเครื่องปรับอากาศและไม่ค่อยมีหน้าต่างในการระบายอากาศ</p> <p>9. เสียงรบกวนชุมชนที่อยู่ข้างโรงเรียนในการซ้อมเวลากลางคืนทำให้สร้างความไม่พอใจและมีการร้องเรียนกับทางโรงเรียน</p> <p>10. อาจารย์ประจำวิชาอื่นๆบางท่านไม่ให้ความร่วมมือในการให้เวลาเรียนกับนักเรียนวงโยชวาทิตที่ออกไปแสดงนอกสถานที่ บางครั้งไม่อนุญาตให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งที่นักเรียนนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน ครู อาจารย์ ในโรงเรียนบางท่านมองนักเรียนวงโยชวาทิตว่าเป็นผู้ที่ขาดความรับผิดชอบ ไม่สนใจการเรียนและขาดเรียนบ่อย</p> <p>11. ไม่มีหลักฐานที่ตรวจสอบได้ในการติดตามว่ามีที่มาที่ไปอย่างไรทั้งๆที่ในโครงการระบุวิธีการประเมินและมีการทำรายงานสรุป</p>
--	---

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเสนอสาระเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากการวิจัยและเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยและเพื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนทั้งสอง

ผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้รู้ถึงสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การบริหารจัดการ

ในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของทั้งสองโรงเรียนพบว่าการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนทั้งสองมีลักษณะคล้ายคลึงกันแยกได้เป็นสองส่วนคือ ส่วนแรกเป็นการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตในระดับโรงเรียนซึ่งเป็นระดับนโยบายและระดับอำนาจการและส่วนที่สองเป็นการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตที่เป็นการดำเนินการในระดับคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิต

ในการบริหารระดับโรงเรียนพบว่าทั้งสองโรงเรียนมีผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียน โดยทางโรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้มอบหมายให้ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการเป็นผู้ดูแลและทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมวงโยชวาทิตของโรงเรียน งานกิจกรรมวงโยชวาทิตเป็นงานที่สังกัดอยู่ในฝ่ายธุรการของโรงเรียน มี ผู้ช่วยผู้ควบคุมวงคอยดูแลประสานงานระหว่างฝ่ายผู้บริหารกับฝ่ายอาจารย์ผู้ฝึกสอน ส่วนงานวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเป็นงานของสำนักผู้อำนวยการ มี ผู้ช่วยสำนักผู้อำนวยการเป็นผู้ดูแล ประสานงานกับทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมวง

นโยบายในระดับโรงเรียนของทั้งสองโรงเรียนปรากฏว่าไม่ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินของกิจกรรมวงโยชวาทิตไว้อย่างจำเพาะเจาะจงชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ใช้นโยบายกว้างๆ สำหรับการจัดกิจกรรมทุกชนิดของโรงเรียน โดยทางโรงเรียนวัดสุทธิวารามได้นิยามนโยบายในเรื่องกิจกรรมนักเรียนว่า “ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านศิลปะ วัฒนธรรม กีฬา” (โรงเรียนวัดสุทธิวาราม, 2545 : 26) ส่วนโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยใช้นโยบายในการจัดกิจกรรม ว่า “สร้างและเปิดโอกาสให้มีกิจการและกระบวนการใดๆ ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่เติบโตเต็มศักยภาพทั้งห้าด้าน คือ สังคม ร่างกาย ปัญญา อารมณ์และจิตวิญญาณ” (ธรรมนูญโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป. : 32)

ส่วนการบริหารและการดำเนินกิจกรรมในระดับคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตนั้น ได้ พบว่าทั้งสองโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรมและการดำเนินงานค่อนข้างคล้ายกันมาก มีการดูแลและดำเนินงานภายใต้ระบบที่สอนน้องเหมือนกัน โดยคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวารามมีแกนนำอยู่ในระดับชั้นม.5 ส่วน โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นม.6

ในการดำเนินงานของคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตของทั้งสองโรงเรียนมีหัวหน้าวงเป็นผู้ดูแลการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆและปฏิบัติกิจกรรมหรือดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย จากอาจารย์ผู้ฝึกสอน มีรองหัวหน้าวงเป็นผู้ช่วยหัวหน้าวง และแบ่งสายการทำงานของวงโยชวาทิตในระดับนี้แบ่งออกได้เป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มหัวหน้าฝ่ายซึ่งทำหน้าที่ดูแลการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆของวงโยชวาทิต และอีกกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มหัวหน้าเครื่องดนตรี ทำหน้าที่ดูแลในเรื่องของการฝึกซ้อมในแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี

ในการดำเนินการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตโดยภาพรวมได้พบว่า ทางวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวารามได้มีการจัดทำนโยบายเฉพาะขึ้นมาใช้ โดยทางผู้ฝึกสอนได้รับอิสระในการจัดทำร่วมกับคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตและดำเนินงานโดยหลักการอยู่ร่วมกันในระบบรุ่นพี่รุ่นน้องและการพัฒนางวงให้มีประสิทธิภาพในการบรรเลง ส่วนทางโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยมีลักษณะแนวโน้มเป็นการยึดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนเป็นหลักกำกับในการดำเนินงานกิจกรรมวงโยชวาทิต

ผู้ฝึกสอนของทั้งสองโรงเรียนมีอิสระในการทำงานของวงโยชวาทิต อาจารย์ผู้ฝึกสอนสามารถดำเนินงานได้ตามที่เห็นสมควร มีการจัดทำเป็นโครงการเฉพาะ โดยการปรึกษากับผู้บริหารที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแล และนำเสนอโครงการให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้พิจารณาในลำดับต่อไป

ในการดำเนินงานของวงโยชวาทิตทั้งสองโรงเรียนมีอาจารย์ผู้ฝึกสอน 1 คนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3 คน และปรากฏว่าเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนที่เคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมวงโยชวาทิตมาก่อนเหมือนกัน การทำงานของกลุ่มผู้ฝึกสอนได้มีการแบ่งงานกันทำอย่างเป็นระบบ ทำให้แต่ละคนทราบหน้าที่และรับผิดชอบในส่วนที่ตัวเองมีหน้าที่รับผิดชอบ อาจารย์ผู้ฝึกสอนมีหน้าที่ในการรวมวง ดูแลโดยภาพรวมและแบ่งความรับผิดชอบในส่วนต่างๆ ให้กับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน เช่น งานด้านเอกสาร การดูแลการฝึกซ้อมของกลุ่มเครื่องลมไม้และเครื่องลมทองเหลือง และมีคณะกรรมการนักเรียนเป็นผู้ช่วยกลุ่มอาจารย์ผู้ฝึกสอนในการดูแลในฝ่ายต่างๆของวง และหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรีดูแลในเรื่องการฝึกซ้อมของกลุ่มเครื่องดนตรีให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้ฝึกสอน

ในการฝึกหัดกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนทั้งสอง ได้มีการจัดฝึกความอดทนของนักเรียนตั้งแต่เริ่มแรกเป็นสมาชิกใหม่ของวงในเดือนแรกของการฝึกซ้อม โดยทางโรงเรียนวัดสุทธวรารามจะเริ่มจากการฝึกกระเบียบแถวและเรียนทฤษฎีโน้ตควบคู่กันและมอบหมายให้นักเรียนวงโยชวาทิตชั้นม. 4 เป็นผู้ดูแลการฝึกซ้อม ส่วนทางโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยให้เริ่มฝึกด้วยการฝึกลม การใช้ลมให้ถูกวิธีโดยผู้ฝึกสอนควบคุมกำกับโดยตรง การซ้อมของทั้งสองโรงเรียนมีในวันจันทร์ถึงวันเสาร์ และในช่วงปิดภาคเรียน ทั้งสองโรงเรียนมีหลักการซ้อมค่อนข้างคล้ายกัน แต่ทางโรงเรียนวัดสุทธวรารามจัดทำเป็นหลักสูตรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติดนตรีสากล ส่วนทางโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยยังไม่มีหลักสูตรที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน แต่ใช้การปฏิบัติตามหลักสูตรที่ปฏิบัติต่อกันมา

งบประมาณของทั้งสองโรงเรียนสำหรับการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตมาจากเงินบำรุงการศึกษา และเงินอื่นๆของโรงเรียนเช่น เงินที่ได้จากสมาคมผู้ปกครองและครู เงินจากสมาคมนักเรียนเก่า เงินที่ได้จากรายรับจากโครงการต่างๆของโรงเรียน โดยเงินเหล่านี้มีการแยกเป็นงบประมาณที่ใช้สำหรับวงโยชวาทิตซึ่งเป็นโครงการที่ทางผู้บริหารโรงเรียนอนุมัติ แต่วงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธวรารามมีบัญชีในส่วนที่เป็นของวงโยชวาทิตต่างหาก เนื่องจากมีรายได้ที่เกิดจากการแบ่งสรรจากทางโรงเรียนมอบให้เป็นจำนวน 15,000 บาทในการออกแสดงงานในแต่ละครั้ง ทำให้ทางวงมีเงินได้เฉพาะใช้ จ่าย ตามที่ทางวงเห็นสมควร และในกรณีฉุกเฉิน งบประมาณที่ทั้งสองโรงเรียนใช้ในการกิจกรรมวงโยชวาทิตและได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญคือในการปรับปรุงสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต ซึ่งโรงเรียนวัดสุทธวรารามใช้เงินในการปรับปรุงห้องของวงโยชวาทิตเป็นจำนวนถึง 2,000,000 บาท (จากแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2545 ของฝ่ายธุรการ, 2545) ส่วนโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยใช้เป็นจำนวนเงินถึง 2,500,000 บาท (ธรรมนูญโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป. : 82)

งบประมาณที่จำเป็นสำหรับการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของทั้งสองโรงเรียนในแต่ละปี คืองบประมาณสำหรับ การพัฒนางาน การบำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องดนตรี การจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลือง การเข้าค่ายฝึกซ้อม โดยวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามใช้จำนวนเงินต่อจำนวนนักเรียนวงโยชวาทิต 72 คนเป็นจำนวนเงิน 1,243 บาทต่อคนต่อปี ขณะที่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยใช้เป็นจำนวนเงินถึง 18,490 บาทต่อคนต่อปีเนื่องจากการเตรียมพัฒนางานเป็นวงออร์เคสตราต้องใช้งบประมาณที่สูง

ปัจจุบันการดำเนินกิจกรรมของวงโยชวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวรารามคือเป็นไปด้านการแสดง “คีตวิพิธทัศนา” ส่วนทางวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยคือ ต้องการมีวงดุริยางค์ซิมโฟนี (Symphony Orchestra)

ในการดำเนินงานกิจกรรมของทั้งสองโรงเรียนหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ สิ้นภาคการศึกษา ได้มีระบบการติดตามประเมินผลชัดเจนในรูปการประเมินเป็นภาคการศึกษา เป็นรายโครงการ มีวิธีการประเมินผล จากการสังเกต จากการผลสัมฤทธิ์ในการฝึกซ้อมและการแสดงและจากผลการสอบนักเรียนวงโยชวาทิตของโรงเรียน

ปัญหาที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของทั้งสองโรงเรียน ได้พบปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตของวงโยชวาทิตคือ

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ได้แก่

1. ผู้ฝึกสอนไม่ถนัดเรื่องการเขียนแผนและงานเอกสาร
2. การดำเนินงานไม่เกิดความต่อเนื่องเกิดจากการพิจารณางบประมาณและโครงการในแต่ละครั้งเกิดการล่าช้าจากการทำงานหลายขั้นตอนของระบบราชการ
3. มีงานด่วนมาแทรกการฝึกซ้อมอยู่เสมอทำให้ในบางครั้งไม่สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามตารางที่วางไว้
4. ถูกตัดงบประมาณจากผู้บริหารในบางโครงการ งบประมาณไม่พอเช่นบางครั้งมีการเชิญเข้าร่วมการแข่งขัน ณ ต่างประเทศ ทางวงโยชวาทิตของโรงเรียนไม่สามารถไปได้ เพราะทางโรงเรียนไม่สามารถหางบประมาณได้
5. อาจารย์ผู้ฝึกสอนเป็นอาจารย์พิเศษสอนตามโรงเรียนต่างๆและเป็นนักดนตรีประจำวงดุริยางค์กรุงเทพ (Bangkok Symphony Orchestra) ทำให้ไม่สามารถเข้ามาสอนได้ตรงตามตารางที่วางไว้ในบางครั้ง
6. นักเรียนอยู่ซ้อมต่อ นั่งเล่นกับเพื่อนที่ห้องซ้อมกับเพื่อน โดยไม่ยอมกลับบ้าน ทำให้ทางผู้ปกครองเข้าใจผิดคิดว่าทางวงโยชวาทิตเลิกซ้อมฝึก จึงทำให้ผู้ปกครองเกิด

ความกังวล เป็นห่วงบุตรหลาน ทั้งเรื่องความปลอดภัยและเรื่องการเรียนรู้ จึงมาร้องเรียน สอบถามกับทางโรงเรียน

7. โรงเรียนไม่มีสนามที่ใหญ่พอสำหรับการซ้อมแถว ทำให้บางครั้งต้องไปเช่าสนามสำหรับการฝึกซ้อม

8. ความผิดพลาดในการประสานงานของฝ่ายเจ้าของงานกับทางวงโยธวาทิต ในบางครั้งต้องการให้วงบรรเลงในสิ่งที่ยังไม่สามารถบรรเลงได้ บางครั้งให้คิวในการ

แสดง

ผิด บางงานอาหารไม่เพียงพอกับสมาชิกในวง บางครั้งรถมารับสาย

9. การรับงานของผู้บริหารบางครั้งไม่ได้ประสานกับทางวงก่อน เช่น ก่อนช่วงเวลาสอบ ทางวงจะหยุดซ้อมเพื่อให้นักเรียนได้อ่านหนังสือสอบ แต่ทางผู้บริหารไม่ทราบ

10. หลังจากการประเมินในบางโครงการไม่สามารถแก้ไขได้ในทันทีเพราะบางครั้งยังไม่มียงบประมาณและโครงการรองรับ

โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ได้แก่

1. ปัญหาเกี่ยวกับการทำเอกสาร การเขียนแผน เกิดการล่าช้าในการทำแผนเพราะทางผู้ฝึกสอนไม่มีความถนัดในการทำงานด้านเอกสาร

2. การนำงบประมาณมาใช้มีความล่าช้า เพราะจำนวนเงินงบประมาณได้ถูกดึงนำไปใช้ในส่วนอื่นก่อน ทำให้ต้องรอทั้งที่มีงบประมาณอยู่แล้ว

3. ปัญหาเกี่ยวกับการละเลยหน้าที่ของคณะกรรมการนักเรียน

4. ค่าตอบแทนในการออกแสดงของวงโยธวาทิตไม่คุ้มค่านี้อาจจากผู้จ้างในจังหวัด ไม่มีงบประมาณมากพอสำหรับการจ้างวงโยธวาทิต

5. นักเรียนไม่สามารถฝึกซ้อมได้ตามเวลาที่กำหนด และมักมีภารกิจต่างๆที่ต้องปฏิบัติ โดยต้องนำเวลาสำหรับการฝึกซ้อมดนตรีไปทำกิจกรรมอย่างอื่นมีการมาสายและขาดซ้อมอาทิตย์ละประมาณ 2 – 3 ครั้ง และนักเรียนบางคนต้องเรียนพิเศษทำให้กระทบกระเทือนและเกิดความไม่พร้อมเพรียงในการฝึกซ้อมของวง

6. มีปริมาณคนสมัครเป็นสมาชิกใหม่เป็นจำนวนน้อยและจำนวนนักเรียนวงโยธวาทิตที่จบการศึกษาในรุ่นมีมากทำให้วงมีปัญหาเรื่องขาดบุคลากรเพราะจำนวนสมาชิกทดแทนกันไม่เหมาะสม

7. ไม่มีสถานที่เหมาะสมสำหรับการแสดงคอนเสิร์ต

8. ห้องซ้อม Section มีอากาศร้อนมากเนื่องจากไม่ได้ติดเครื่องปรับอากาศและมีหน้าต่างในการระบายอากาศไม่พอทำให้ขาดสมาธิในการซ้อม
9. ในการซ้อมเวลากลางคืน เสียงไปรบกวนบ้านที่อยู่ข้างโรงเรียนทำให้เกิดปัญหาสร้างความไม่พอใจและมีการร้องเรียนกับทางโรงเรียน
10. อาจารย์ประจำวิชาบางท่านไม่ให้ความร่วมมือในการให้เวลาเรียนกับนักเรียนวงโยชวาทิตที่ออกไปแสดงนอกสถานที่ บางครั้งไม่อนุญาตให้ร่วมกิจกรรมทั้งที่นักเรียนนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน ครู อาจารย์ หมวดยื่นๆในโรงเรียนบางท่านมองนักเรียนวงโยชวาทิตว่าเป็นผู้ที่ขาดความรับผิดชอบ ไม่สนใจการเรียนและขาดเรียนบ่อย
11. ในการทำงานมีโครงการมีการระบุวิธีการประเมินมีการทำรายงานสรุป แต่ไม่มีหลักฐานที่ตรวจสอบได้ในการติดตามว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตของทั้งสองโรงเรียน จะพบว่าทั้งสองโรงเรียนผู้บริหารได้ใช้นโยบายของโรงเรียนเป็นหลักสำหรับการกำกับในการดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับที่ระบุในคู่มือการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2545 : 7) ที่ระบุว่า การกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเป็นบทบาทที่หนึ่งในสี่บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และในกรณีของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามมีนโยบายในการจัดกิจกรรมเป็น “ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพที่ส่งเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านศิลปะ และภาษาเพื่อการสื่อสาร” ส่วนทางด้านโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยมีนโยบายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อ “สร้างและเปิดโอกาสให้มีกิจการและกระบวนการใดๆ ในการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็น บุคคลที่เติบโตเต็มศักยภาพทั้งห้าด้าน คือ สังกม ร่างกาย ปัญญา อารมณ์และจิตวิญญาณ” ซึ่งไปสอดคล้องกับคู่มือการจัดการกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (กรมสามัญศึกษา, 2541 : 11) ว่าการดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนส่วนใหญ่ได้กำหนดนโยบายการจัดการกิจกรรมทุกประเภทให้มีความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร จัดตามเกณฑ์การจัดการกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และประการสุดท้ายแต่เป็นสิ่งที่สำคัญมากคือ การจัดการกิจกรรมที่สนองความสนใจและความถนัดของนักเรียน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าในยุทธศาสตร์ของโรงเรียนไม่มีการกล่าวถึงการจัดการกิจกรรมวงโยชวาทิตไว้อย่างชัดเจนทั้งๆที่ในแต่ละปีทางโรงเรียนได้ใช้งบประมาณในการจัดกิจกรรมค่อนข้างมาก เช่น ในโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการใช้งบประมาณทั้งสิ้นในปีการศึกษา 2545 เป็นจำนวนเงิน 3,777,040 บาท แต่ทางวงโยชวาทิตใช้งบประมาณในปีการศึกษา 2545 เป็นจำนวนเงินถึง 1,700,000 บาท (แผนปฏิบัติการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, 2545

: 20) ซึ่งใช้ในการดำเนินงานเฉพาะของทางวงโยชวาทิตเท่านั้น แต่ทางฝ่ายวิชาการได้ให้บริการแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนทุกคนในโรงเรียน

ส่วนวงโยชวาทิตของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามใช้งบประมาณในโครงการของปีการศึกษา 2545 เป็นจำนวนเงินถึง 2,640,500 บาท ในขณะที่งานอื่นๆในฝ่ายธุรการใช้งบประมาณรวมกันเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,192,500 บาทเท่านั้น (แผนปฏิบัติการประจำปี 2545 ฝ่ายธุรการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม : 2545) จะพบว่างบประมาณที่ทั้งสองโรงเรียนใช้ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตได้ใช้เป็นจำนวนมากเพราะค่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องดนตรี มีราคาค่อนข้างสูง แต่ทางโรงเรียนถือว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนมายาวนาน ซึ่งสอดคล้องกับที่ระบุในคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษา (กรมสามัญ, 2541 : 74) ที่ว่า การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนการจัดกิจกรรม ถือเป็นเรื่องที่ต้องให้การสนับสนุน ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่างบประมาณที่ทางโรงเรียนให้สำหรับการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตนั้นได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากที่ทำให้หวังประสบความสำเร็จ แต่จำนวนเงินงบประมาณที่มากมายนั้นนอกจากจะสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนแล้วทางผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นการสร้างการเรียนรู้ประสบการณ์และการรับรู้ในเชิงสุนทรียศาสตร์ทางด้านดนตรีให้กับเด็กในโรงเรียนส่วนใหญ่ด้วย เพื่อให้เกิดสุนทรียภาพทางดนตรีแล้วยังอาจจะช่วยให้เด็กนักเรียนบางคนค้นพบความต้องการในด้านจิตใจของตน คือความสนใจที่มีอยู่ในตัวเองออกมา อาจจะเป็นรูปแบบการแสดงคอนเสิร์ตก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ นพ พงษ์ บุญจิตราคุลย์ (อ้างถึงใน สุพจน์ เจณะสมบัติ, 2542) ที่ว่า การจัดกิจกรรมมีความจำเป็นเพื่อสนองความต้องการทางด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวกับเด็กและกิจกรรมนักเรียนหลายประเภทสามารถดึงความสนใจในตัวเด็กออกมาโดยจะต้องให้อิสระแก่เด็กในการเลือก ไม่มีการบังคับ ถ้าสามารถดำเนินการดังกล่าวหรือมีจุดเน้นในการจัดกิจกรรมนักเรียนด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว จะทำให้งบประมาณส่วนที่ใช้เป็นจำนวนมากสำหรับการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตสามารถให้ประโยชน์แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึงและเกิดประโยชน์มากกว่าการได้รับสุนทรียภาพทางดนตรีแค่เพียงกลุ่มเดียวคือนักเรียนที่เป็นสมาชิกวงโยชวาทิตซึ่งมีจำนวนโรงเรียนละประมาณ 60 – 70 คน และการสร้างชื่อเสียงโดยเฉพาะแก่โรงเรียนเท่านั้น

ส่วนทางด้านโครงสร้างของหน่วยงานวงโยชวาทิตของทั้งสองโรงเรียนจะพบว่าผู้อำนวยการของทั้งสองโรงเรียนได้มอบให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการเป็นผู้ดูแล และรับผิดชอบกิจกรรมวงโยชวาทิต โดยทางวงโยชวาทิตได้แยกมาเป็นงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับหมวดวิชาใดวิชาหนึ่งของโรงเรียน การปฏิบัติงานขึ้นตรงกับทางผู้บริหาร มีการแบ่งงานที่รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนในแต่ละส่วน ทำให้เกิดการบริหารงานได้คล่องตัว ซึ่งผู้วิจัยพบว่าในบางโรงเรียนกิจกรรมวงโยชวาทิตได้เป็นส่วนหนึ่งของหมวดวิชาศิลป ข ทำให้การดำเนินงานไม่เกิดการคล่องตัว ซึ่งโครงสร้างของ

โรงเรียนทั้งสองเป็นไปตามโครงสร้างการจัดกิจกรรมนักเรียนที่ เสริมวิทย์ สุขเมธี (2531 : 39) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินกิจกรรมนักเรียนต้องมีโครงสร้างและแผนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจนเพื่อจะได้มอบหมายงานให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ในสถานศึกษาขนาดใหญ่อาจมอบให้ผู้ช่วยลงไปปฏิบัติแทนได้

แต่ทางด้านการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยไม่ได้มีการทำเป็นเอกสารที่มีลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนในการทำงานของฝ่ายต่างๆในคณะกรรมการนักเรียน ทำให้พบปัญหาเรื่องการละเลยหน้าที่กันบ้าง ทางผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าคณะกรรมการนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยควรจะทำข้อกำหนดหน้าที่ต่างๆในการบริหารกิจกรรมวงโยชวาทิตไว้อย่างชัดเจนเพื่อจะได้หาผู้รับผิดชอบในการทำงานและแต่ละคนจะได้รู้หน้าที่ในการทำงานของตัวเอง

ในการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตพบว่าทั้งสองโรงเรียนมีการวางแผนล่วงหน้าโดยทางอาจารย์ผู้ฝึกสอนเป็นผู้จัดทำโครงการและนักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น โรงเรียนวัดสุทธิวรารามได้จัดทำเป็นโครงการประจำปี ส่วนทางโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยใช้แผนระยะกลาง 5 ปี และจัดทำเป็นโครงการรายปี ซึ่งสอดคล้องกับสาระที่ระบุในคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษา (กรมสามัญ, 2541 : 74) ที่ว่า ในการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียน อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีโครงการต้นแบบ เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ หรือเพื่อเป็นประโยชน์ในการให้ทำปรึกษาแก่นักเรียน การวางแผนในแต่ละภาคเรียนอาจทำได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การวางแผนตลอดภาคเรียน หรือตลอดปีการศึกษาและ การวางแผนเป็นช่วงเวลา เช่น ทุก 2 สัปดาห์ หรือวางแผนเป็นรายเดือน ผลจะช่วยให้นักเรียนปรับการใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

ทางผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินงานกิจกรรมวงโยชวาทิตให้เกิดประสิทธิภาพเพราะจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหา จุดบกพร่อง และทำให้วงโยชวาทิตมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี แต่ในกรณีของโรงเรียนวัดสุทธิวรารามพบปัญหาในเรื่องการกำหนดปฏิทินงานไม่สามารถทำได้เต็มที่เนื่องจากมีงานเร่งด่วนเข้ามาแทรกอยู่เสมอ ทำให้ตารางซ้อมที่วางไว้ต้องเกิดการคลาดเคลื่อน ทางผู้วิจัยเห็นว่าควรนำปัญหานี้มาวิเคราะห์และหาวิธีการแก้ไข โดยเราสามารถประมาณการได้ว่าในแต่ละปีมีงานเร่งด่วนเข้ามาแทรกตารางซ้อมของงานหลักประมาณปีละกี่ครั้ง และงานเหล่านั้นมีความจำเป็นแค่ไหน และนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดตารางการฝึกซ้อมซึ่งสอดคล้องกับที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2541 :3) กล่าวว่าในการจัดระบบการวางแผนของหน่วยงาน การตรวจสอบภารกิจหรือพันธกิจของหน่วยงานในการวางแผนจะถูกแจกแจงไปตามลำดับลงสู่เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตที่อยู่ในงานหลัก งานรอง

งานย่อยและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติจัดทำ ตลอดจนขอบเขตความรับผิดชอบเฉพาะของงานแต่ละงานที่สัมพันธ์กับงานหลัก ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการกิจตามขอบเขตงานของหน่วยงานนั้นทั้งระบบ และจากการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้เองที่ช่วยให้เราสามารถค้นพบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาของหน่วยงาน

ในด้านการจัดการบุคลากรซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากอย่างหนึ่งของการดำเนินงานจัดกิจกรรมวงโยทวาทิตให้ประสบความสำเร็จ มีประเด็นที่น่าสนใจว่าทั้งสองโรงเรียนมีอาจารย์ผู้ฝึกสอน 1 คน และมีผู้ช่วยผู้ฝึกสอน 3 คนเท่ากัน ทั้งหมดเป็นศิษย์เก่าเหมือนกัน โดยอาจารย์ผู้ฝึกสอนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรี และทั้งหมดมีประสบการณ์ในการเป็นนักเรียนวงโยทวาทิตของโรงเรียนทำให้เข้าใจระบบของการบริหารวง เข้าใจวิธีการฝึกซ้อมในวง และทำงานด้วยความเต็มใจอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นศิษย์เก่า ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษา (กรมสามัญ, 2541 : 74) การจัดเตรียมครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเป็นหน้าที่ที่โรงเรียนควรจะต้องให้การสนับสนุน และครูที่ปรึกษาจะต้องจัดให้มีความสามารถเหมาะสมกับกิจกรรมนั้นๆ ด้วย เพราะถ้าไม่เหมาะสมอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมนั้นด้วย

อาจารย์ผู้ฝึกสอนของทั้งสองโรงเรียนเข้ามาทำงานจากการชักชวนของอาจารย์ที่ทำอยู่ก่อน แสดงให้เห็นว่า การเรียนการสอนกิจกรรมวงโยทวาทิตเป็นเรื่องของทักษะ ต้องเลือกบุคลากรจากความชำนาญ ความเสียสละและความรัก ซึ่งสิ่งเหล่านี้รู้ได้จากการสังเกต อาจารย์ผู้ฝึกสอนจึงเข้ามาทำงานได้โดยวิธีดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541 : 308) ที่ระบุไว้ว่าการสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการสามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การสรรหาโดยปิดประกาศ หรือสรรหาผ่านทางเพื่อนของบุคลากรที่ทำงานอยู่ หรือสรรหาจากบัญชีรายชื่อที่รวบรวมทักษะต่างๆ เป็นต้น ซึ่งยังไปตรงกับ การสรรหานักเรียนวงโยทวาทิตของทั้งสองโรงเรียนด้วยการ ปิดประกาศเชิญชวน จากเสียงตามสาย จากพี่ชายที่อยู่โนง ทางผู้วิจัยเห็นว่าบุคลากรนักเรียนวงโยทวาทิตเป็นสิ่งสำคัญของวงโยทวาทิตทุกวงจะทำให้มีผลต่อการแสดงของวงเป็นอย่างมาก จากกรณีของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยพบปัญหาว่าในปัจจุบันมีปริมาณในการสมัครเป็นสมาชิกเป็นจำนวนน้อยทำให้อาจมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากร ผู้วิจัยเห็นว่ารูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจจะทำให้มีนักเรียนสนใจในการสมัครมากขึ้น อาจจะทำให้นักเรียนได้รู้จักกับวงโยทวาทิตมากขึ้น เพราะวงโยทวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยไม่มีการทำกิจกรรมบรรเลงเพลงชาติหน้าเสาธงในตอนเช้า และในการออกงานแสดงทั่วไปนักเรียนไม่เห็นภาพลักษณ์ของวง และอาจยังไม่เข้าใจว่าวงโยทวาทิตคืออะไรมีบทบาทหรือทำหน้าที่อะไรบ้างในกระบวนการเรียนการสอนหรือส่งเสริมในสุนทรีย์ด้านการดนตรีของโรงเรียน

การขาดซ่อมของนักเรียนวงโยชวาทิตเป็นปัญหาอย่างมากของการฝึกซ้อมของวงโยชวาทิต โดยทั่วไป จากการศึกษาเรื่องการดูแลในเรื่องระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมของวงโยชวาทิตของทั้งสองโรงเรียนได้พบว่าทางคณะกรรมการนักเรียนได้รับมอบหมายให้ฝ่ายปกครองของวงเป็นผู้ดูแลใช้วิธีการตักเตือน ทำโทษ ในลักษณะรุ่นพี่สอนรุ่นน้อง กับผู้ที่ขาดซ่อม มาซ่อมสาย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการรักษาระเบียบวินัยของวงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก การดำเนินกิจกรรมกับนักเรียนจำนวนประมาณ 50 – 70 คนให้เป็นไปอย่างเรียบร้อยเป็นเรื่องที่ยากมาก การตั้งกฎระเบียบขึ้นมาสำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนจะทำให้เกิดการรักษาวินัยในตนเองกับตัวนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ อำนวย แสงสว่าง (2542 : 169) ที่ว่า วินัยเป็นสิ่งสำคัญขององค์กร สมาชิกขององค์กรจะต้องควบคุมตัวเองและให้ความร่วมมือปฏิบัติแต่สิ่งดีร่วมกัน คือ สมาชิกขององค์กรจะต้องมีเหตุผลในการปฏิบัติตามเกณฑ์ของพฤติกรรมที่กำหนดขึ้น โดยผู้บริหารขององค์กร เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการรักษาวินัยของทั้งสองโรงเรียนมีจุดที่น่าสนใจคือ การให้นักเรียนรุ่นพี่เป็นผู้รักษากฎระเบียบในการดูแลรุ่นน้อง เพราะฉะนั้นรุ่นพี่จึงต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้อง ปลุกฝังเรื่องความมีเกียรติในการได้เป็นสมาชิกของวงให้กับรุ่นน้อง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะเกิดการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้อาจารย์ผู้ฝึกสอนได้สามารถแบ่งเบาภาระงานลงไปได้ แต่ทางโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยพบปัญหานักเรียนไม่สามารถฝึกซ้อมได้ตามเวลาที่กำหนด และมักอ้างภาระกิจต่างๆที่ต้องปฏิบัติ นำเวลาการฝึกซ้อมไปทำกิจกรรมอย่างอื่น

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจารย์ผู้ฝึกสอนน่าจะดูแลนักเรียนวงโยชวาทิตด้วยตนเอง ซึ่งเห็นว่านักเรียนควรจะแบ่งเวลาให้ถูก ถ้านักเรียนจะเลือกทำกิจกรรมวงโยชวาทิตแล้ว ควรจะเสียสละเวลาให้เต็มที่ ถ้าต้องการจะไปทำกิจกรรมอย่างอื่นให้นำเวลาส่วนอื่นๆไปทำกิจกรรมนั้นๆ

และประเด็นที่น่าสังเกตเกี่ยวกับวงโยชวาทิตของทั้งสองวงคือ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างมาก อาจารย์ผู้ฝึกสอนจัดหาโครงการให้นักเรียนได้อบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอยู่ตลอดเวลาซึ่งการพัฒนาบุคลากรเป็นเรื่องที่วงโยชวาทิตควรจะทำเป็นอย่างยิ่งเพราะจะทำให้บุคลากรของเราเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและส่งผลให้วงโยชวาทิตมีคุณภาพมากขึ้น

ในด้านสถานที่สำหรับการดำเนินงานกิจกรรมวงโยชวาทิตของทั้งสองโรงเรียน ได้พบว่าทั้งสองโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสถานที่สำหรับกิจกรรมวงโยชวาทิตเป็นอย่างมากเช่นกับการมีห้องซ้อมที่ดีทำให้การฝึกซ้อมเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ระบบเสียงในห้องซ้อมเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากจะทำให้ผู้ฝึกซ้อมได้ยินเสียงของเครื่องดนตรีทำให้สามารถแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆในการเล่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทั้งสองวงสามารถบรรเลงได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งในเรื่องนี้ เมธิ ปิลาธนา

นนท์ (2528 : 83) ได้กล่าวว่า ห้องซ้อมดนตรีควรบุด้วยวัสดุเก็บเสียง เพราะจะช่วยด้านคุณภาพของเสียงและป้องกันการรบกวนไปยังชั้นเรียนอื่นๆ นอกจากนั้นยังมีห้องย่อยสำหรับการฝึกซ้อม เก็บวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ห้องทำงาน และห้องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมวงโยชวาทิต ในการจัดห้องดนตรีควรมีตู้หรือห้องย่อยเพื่อเก็บเครื่องดนตรี อุปกรณ์ต่างๆ โดยจะต้องอยู่ใกล้ห้องดนตรี และต้องมีความปลอดภัย

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่โรงเรียนจะสามารถสร้างห้องสำหรับจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตที่มีคุณภาพและใช้งบประมาณสูงได้เช่นนี้ ต้องเกิดจากความเข้าใจและการให้ความสำคัญสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนด้วย

ในการฝึกซ้อมทั้งสองวงมีลักษณะการฝึกซ้อมค่อนข้างคล้ายกัน คือ เริ่มเรียนจากทฤษฎีและฝึกความอดทนไปพร้อมกัน โดยยังไม่ให้จับเครื่องดนตรีในระยะเวลา 1 เดือนแรก หลังจากนั้นจึงเริ่มฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในทางปฏิบัติจริงๆแล้วของทั้งสองโรงเรียนมีการฝึกซ้อมค่อนข้างคล้ายกัน แต่ถ้ามีการทำหลักสูตรให้เป็นมาตรฐานไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนจะทำให้เราสามารถดำเนินการฝึกซ้อมไปได้อย่างเป็นระบบและสะดวกในการบริหารจัดการฝึกซ้อม

ส่วนการออกงานของวงโยชวาทิตค่อนข้างคล้ายกันคือแสดงในงานพิธีการของโรงเรียน งานของทางราชการและงานของภาคเอกชนทั่วไป แต่ทางโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยพบในการนำนักเรียนออกไปแสดงนอกสถานที่ อาจารย์ผู้สอนประจำวิชาในห้องเรียนบางท่านไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร บางครั้งไม่อนุญาตให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม และไม่ให้เวลาเรียนแก่เด็กที่ไปออกงานแสดง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารควรให้เหตุผลและชี้แจงทำความเข้าใจกับทางอาจารย์ในหมวดต่างๆในโรงเรียนว่าเด็กเข้าร่วมกิจกรรมจะต้องเสียสละเวลาอย่างไร

วงโยชวาทิตของทั้งสองโรงเรียนให้ความสำคัญกับการประเมินผลเพราะถือว่าหลักการเล่นดนตรีต้องมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา โดยมีการติดตามประเมินผลเป็นภาคการศึกษา เป็นรายโครงการ โดยใช้การประเมินจากแบบสอบถาม จากการสังเกตและการแสดงของวง ผู้วิจัยเห็นว่า การติดตามประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญมากของการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิต เพราะการบรรเลงของวงโยชวาทิตจะต้องถูกปรับอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดการบรรเลงที่ดีที่สุดในเวลาแสดง การฟังเป็นการประเมินอย่างหนึ่งของวงโยชวาทิตและนำมาปรับปรุงในการบรรเลงแต่การแสดงเป็นการสรุปงานว่าสิ่งที่เราประเมิน โดยตัวเราเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องหรือไม่

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการวงโยธวาทิตในสถานศึกษาทั่วไป

ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารควรกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายของการดำเนินงานด้านกิจกรรมวงโยธวาทิตไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต วงโยธวาทิตเป็นกิจกรรมที่เติบโตกว่ากิจกรรมอื่นๆ เพราะทั้งนี้กิจกรรมวงโยธวาทิตต้องมีการบริหารบุคคลที่เป็นระบบ ซึ่งงบประมาณเป็นจำนวนมาก ผู้บริหารจึงควรผลักดันให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วมหรือได้รับรู้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพของคนตรี ซึ่งอาจจะให้ทางวงโยธวาทิตจัดคอนเสิร์ตที่ยังวันในตอนพักกลางวันสัปดาห์ละครั้ง โดยมีการแทรกความรู้ให้กับผู้ชมด้วย ซึ่งจะทำให้ทุกฝ่ายได้สัมผัสและเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตมากขึ้น และกิจกรรมวงโยธวาทิตควรจะเป็นหน่วยงานที่เป็นเอกเทศไม่ควรแฝงอยู่ในหมวดศิลปะ ข ควรจัดอยู่ในหน่วยงานที่ผู้บริหารสามารถดูแลได้โดยตรงเพื่อความสะดวกในการบริหารและมีงบประมาณรองรับโดยเฉพาะ การพัฒนาวงโยธวาทิตให้ประสบความสำเร็จจะใช้เวลาไม่มากนัก

อาจารย์ผู้ฝึกสอน

เป็นบุคคลที่สำคัญในการที่จะทำให่วงโยธวาทิตประสบความสำเร็จ อาจารย์ผู้ฝึกสอนควรมีการวางแผนในกระบวนการฝึกซ้อมไว้ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ปี เริ่มตั้งแต่การรับสมัครสมาชิกใหม่ ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ เข้าใจ ในบทบาทและหน้าที่ของวงโยธวาทิต จนถึงกระบวนการฝึกซ้อม อาจารย์ผู้ฝึกสอนต้องวิเคราะห์ห้วงโยธวาทิตจากสภาพที่เป็นอยู่จริงว่าเป็นอย่างไร มีภารกิจอะไรบ้าง แล้วนำปัญหาและภาระหน้าที่มาจัดทำเป็นแผนพัฒนาวงโยธวาทิต ในการฝึกซ้อมควรจัดทำเป็นหลักสูตรที่มาตรฐานเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการเรียนการสอน นอกจากนั้นแล้วผู้ฝึกสอนควรจะดูแลอบรมนักเรียนวงโยธวาทิตให้เป็นคนที่มีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมและในสังคม ควรจะให้นักเรียนในวงมีส่วนร่วมในการช่วยดูแลการฝึกซ้อมและงานต่างๆในวงเพื่อจะได้แบ่งเบาภาระงานและทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นของเขาด้วย

คณะกรรมการนักเรียน

คณะกรรมการนักเรียนควรจะทำตัวเป็นแบบอย่างในการแบ่งเวลาในการฝึกซ้อมกับการทำกิจกรรมอื่นๆ และแนะนำการแบ่งเวลาในการฝึกซ้อมให้กับสมาชิกรุ่นน้อง คณะกรรมการนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการช่วยประชาสัมพันธ์การรับสมัคร สมาชิกใหม่ เช่น การทำแผ่นพับแนะนำวง หรือชักชวนตามห้องเรียน เพราะการที่คณะกรรมการนักเรียนช่วยในดำเนินการประชาสัมพันธ์ทำให้นักเรียนที่ไม่เป็นสมาชิกในวงเกิดความรูสึกที่เป็นกันเอง ทำให้กล้าที่จะเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกใหม่ในวง

ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาการปรับปรุงหรือพัฒนางานกิจกรรมวงโยธวาทิตของโรงเรียน

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

1. ผู้บริหารควรกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายของการดำเนินงานกิจกรรมวงโยธวาทิตไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนไว้ในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน
2. ผู้บริหารควรมีแผนการฝึกหรือตารางฝึกซ้อมของการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตเพื่อจะทราบช่วงเวลาที่สามารถรับงานของวงโยธวาทิตได้
3. อาจารย์ผู้ฝึกสอนควรตรวจสอบภารกิจของการดำเนินกิจกรรมวงโยธวาทิต และงานที่ต้องปฏิบัติในแต่ละปีและนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดตารางการฝึกซ้อมให้เหมาะสมกับภารกิจที่วงโยธวาทิตได้วางไว้ในแต่ละปี

โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

1. ควรมีข้อกำหนดสำหรับหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับวงโยธวาทิตไว้ให้ชัดเจนเพื่อให้ฝ่ายอื่นๆ เข้าใจหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมวงโยธวาทิต และเพื่อให้แต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตรู้หน้าที่ของตนเองได้อย่างชัดเจน
2. อาจารย์ผู้ฝึกสอนควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้มีความน่าสนใจและให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และประทับใจในวงโยธวาทิตของโรงเรียนเพื่อปริมาณของการสมัครสมาชิกใหม่ เช่น จัดการแสดงคอนเสิร์ตในวันปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ของโรงเรียน โดยมีการแนะนำวงและเครื่องดนตรีต่างๆ ในวงโยธวาทิต
3. อาจารย์ผู้ฝึกสอนควรกล่าวอย่างเป็นทางการในเรื่องการรักษาวินัยในการมาซ้อมของนักเรียนวงโยธวาทิตเพื่อความพร้อมเพรียงในการซ้อมในตอนเปิดภาคเรียน

4. ควรจัดทำหลักสูตรในการจัดกิจกรรมวงโยชวาทิตไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินการฝึกซ้อมเป็นไปอย่างมีแบบแผนที่แน่นอนในการนำไปปฏิบัติ

5. คณะกรรมการนักเรียนควรมีการกำหนดหน้าที่การทำงานของแต่ละฝ่ายไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจนเพื่อความเข้าใจตรงกันของสมาชิกในวง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิตของโรงเรียนหญิงล้วนที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ
2. ควรทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารจัดการของวงโยชวาทิตในช่วงที่เข้าแข่งขันในต่างประเทศ
3. ควรทำการศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารวงโยชวาทิตกับการพัฒนาวงโยชวาทิตให้ประสบผลสำเร็จ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษณ์ ศิริพงษ์. บริหารกิจการนักเรียน. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัย
ครูฉะเชิงเทรา, ม.ป.ป.

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531

กิติมา ปรีดีดีลก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษรภาพพัฒนา,
2532.

ไขแสง ศุขะวัฒน์. สังคีตนิยมว่าด้วยเครื่องดนตรีของวงดุริยางค์. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2537.

ดุริยางค์ทหารบก, กอง. วิธีไหว้ครูดนตรี. ม.ป.ท., 2529.

ดุริยางค์ทหารบก, โรงเรียน. ประวัติวงโยธวาทิตโลก. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

ธีรวุฒิ ประทุมรัตน์. บริหารกิจการนักเรียน. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา : โอเดียนสโตร์, 2534.

ณัชชา ไสคตยานุรักษ์. ทฤษฎีดนตรี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.

ธงชัย สันติวงษ์. หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

นรินทร์ จุลทรัพย์. กิจกรรมนักเรียน. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534.

บรรจง อภิตติกุล. การจัดการ (สสส 5102). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2529.

- ประดิษฐ์ สวปเจริญ และคนอื่นๆ. การบริหารการศึกษาว่าด้วยการบริหารกิจกรรมนักเรียน.
กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, ม.ป.ป.
- ประพันธ์ นิชโรจน์. เก็บเล็กผสมน้อย. วารสารสีเส็ด เล่มที่ 1 (2537): 17.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2524.
- พยอม วงศ์สารศรี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภา, ม.ป.ป.
- พลศึกษา, กรม. คู่มือบริหารประกวดโยธวาทิตซึ่งด้วยพระราชทานฯ ครั้งที่14. กรุงเทพมหานคร :
ม.ป.ท., 2538
- เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. การงบประมาณ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2530.
- พูนพิศ อมาตยกุล. ตรวจของไทย. ใน เพลงดนตรี, นครปฐม : สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาริชา
การดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.
- ไพรัช มากกาญจนกุล. วงดุริยางค์วงโยธวาทิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : นีลนารากการ
พิมพ์, 2531.
- ปิฎกภูธร สาร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ค.ศ. การพิมพ์, 2523.
- มัธยมศึกษา, กอง. กรมสามัญศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือบริหารการใช้หลักสูตรมัธยม
ศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. เอราวัฒน์การพิมพ์, 2521.
- มงฟอร์ตวิทยาลัย, โรงเรียน. ประวัติและผลงานวงดุริยางค์โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย. เชียงใหม่ :
โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)
- มงฟอร์ตวิทยาลัย, โรงเรียน. ธรรมนูญโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยฉบับปรับปรุง. เชียงใหม่ : โรง
เรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, ม.ป.ป.
- มงฟอร์ตวิทยาลัย, โรงเรียน. แผนปฏิบัติการโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกมัธยม ปีการศึกษา
2544. เชียงใหม่ : โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, 2544.
- มงฟอร์ตวิทยาลัย, โรงเรียน. แผนปฏิบัติการโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกมัธยม ปีการศึกษา
2545. เชียงใหม่ : โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, 2545.
- มงฟอร์ตวิทยาลัย, โรงเรียน. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทางสติปัญญา ทางสังคมและ
ทางจิตใจตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม.
เชียงใหม่ : โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย, 2545.
- เมธี ปิณฑนานนท์. การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์, 2528.

- วัดสุทธิวราราม, โรงเรียน. คู่มือนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนวัดสุทธิวราราม. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2544.
- วัดสุทธิวราราม, โรงเรียน. คู่มือนักเรียนและผู้ปกครองโรงเรียนวัดสุทธิวราราม. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2545.
- วัดสุทธิวราราม, โรงเรียน. ธรรมนูญโรงเรียนวัดสุทธิวราราม. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนวัดสุทธิวราราม, ม.ป.ป..
- วัดสุทธิวราราม, โรงเรียน. ประวัติและผลงานวงดุริยางค์โรงเรียนวัดสุทธิวราราม. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนวัดสุทธิวราราม, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)
- วัดสุทธิวราราม, โรงเรียน. แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2545 ของฝ่ายธุรการ. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2545.
- วัดสุทธิวราราม, โรงเรียน. สรุปรายงานการรับ - จ่ายเงินของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2545.
- วัฒน์ เกิดสว่าง บุญเลิศ กาศสุวรรณ สุกรี จรกรรม และประทาน นันทประไพ. บันทึกความทรงจำของพระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทยะกร) ที่วัดประวัตินิคมเจ้าฟ้า. กรุงเทพมหานคร : เอรಾವันการพิมพ์, 2536. (หนังสือพิมพ์ในโอกาสพิเศษ 110 ปี ศาสตราจารย์พระเจนดุริยางค์ ผู้วางรากฐานดนตรีสากลของไทย).
- วิจิตร(ธีระกุล) วรุตบางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- วิชาการ, กรม. คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.
- วิชาการ, กรม. คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- ส่งเสริมนโยบาย, มูลนิธิ. การวางแผนกลยุทธ์และการวางแผนงบประมาณระยะกลาง. โครงการปฏิรูปด้านระบบบริหารและเงินทางการศึกษาภายใต้โครงการนำร่องการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน Module 4. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิส่งเสริมสโบายศึกษา, 2544.

- ส่งเสริมนโยบาย, มูลนิธิ. ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล. โครงการปฏิรูปด้านระบบบริหารและเงินทางการศึกษาภายใต้โครงการนำร่องการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน Module 8. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษา, 2544.
- สตีฟตัน รัตนเรือง. Music of the Master. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สมยศ นาวิการ. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2525.
- สยามดนตรียามาฮ่า, บริษัท. แนวทางและข้อคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมของวงดุริยางค์ในปัจจุบัน. YAMAHA WIND CYCLE ปีที่ 1 ฉบับที่ 1(2534) : ไม่ปรากฏเลขหน้า.
- สยามดนตรียามาฮ่า, บริษัท. สารสารพันธ์. YAMAHA WIND CYCLE ปีที่ 2 ฉบับที่ 10(2535) : ไม่ปรากฏเลขหน้า.
- สยามดนตรียามาฮ่า, บริษัท. สารสารพันธ์. YAMAHA WIND CYCLE ปีที่ 2 ฉบับที่ 13(2535) : ไม่ปรากฏเลขหน้า.
- สยามดนตรียามาฮ่า, บริษัท. สารสารพันธ์. YAMAHA WIND CYCLE ปีที่ 3 ฉบับที่ 14(2536) : ไม่ปรากฏเลขหน้า.
- สวัสดิ์ เงินแย้ม. คู่มือการจัดการวงโยธวาทิตในสถานศึกษา. ม.ป.ท., 2542.
- สวัสดิ์ เงินแย้ม และสุกรี จรกรรม. ย้อนยุคการประกวดวงดุริยางค์ – โยธวาทิต (พ.ศ. 2500 - 2518). ใน สุจิตร์ นนศ.40 การประกวดโยธวาทิตซึ่งถ้วยพระราชทานฯ. ม.ป.ท., 2540.
- สามัญศึกษา, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. นโยบายแผนการศึกษาประจำปีการศึกษา 2536 – 2539. กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา, 2536. (อัดสำเนา)
- สามัญศึกษา, กรม. ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน. คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2541.
- สายพิณ พุทธิสาร. การศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลการประกวดดนตรีไทยถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

- สุกรี เจริญสุข. ดนตรีชาวสยาม. กรุงเทพมหานคร : Dr. Sax, 2538.
- สุกรี เจริญสุข. แตรและแตรวงของชาวสยาม. กรุงเทพมหานคร : Dr. Sax, 2539.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช,มหาวิทยาลัย. ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารทรัพยากรการศึกษา (หน่วยที่4-8). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช,มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541.
- สุทธนะ ดิงศภักดิ์. การศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุพจน์ เชนณะสมบัติ. การศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิตของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- เสริมวิทย์ ศุภเมธี. การบริหารกิจการนักเรียน. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2531.
- ผลการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทาน ปี 2524 – 2541. ใน สุโขทัย นนศ. 42 การประกวดโยธวาทิตซึ่งถวายพระราชทานฯ. มปท, 2542.
- อุไร ชูติเนตร. การเงินโรงเรียน. ม.ป.ท., 2529.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การวางแผนและการจัดระบบแผนงานโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ เอส ดี เพรส, 2538.
- อุทัย บุญประเสริฐ. โครงการเอกสารทางวิชาการบริหารการศึกษา เรื่องการวางแผนสำหรับหน่วยงานหรือองค์การ. กรุงเทพมหานคร : 2541. (อัดสำเนา).
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. หลักบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- อำนวยการ แสงสว่าง. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : หจก.ทิพย์วิสุทธิ์, 2542.
- อำภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี : โอเดียนไสเดอร์, 2533.

ภาษาอังกฤษ

Allen, Louis A. Making Managerial Planning More R.R. Donnelly&Sons Company, 1982.

Bovee, Courtland L. and others. Management. New York : Mc Graw – Hill Inc, 1993.

David H. Holt. Management principle&practices. 3rd ed. Newjersey : A Simon &Schuster Company, 1993.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw – Hill Book Company, 1973.

Koontz, Harold, Heinz Weihrich. Essentials of Management. Singapore : McGraw – Hill, 1990.

Miller, Franklin A. and others, “School clubs”. Planning Student Activities. New Jersey : Prentice - Hall Inc., 1986.

Robert J. Galofaro. Improving intonation in Band and Orchestra performance. Florida : Meredith Music Publications, 1996.

Simon, Herbert A. Administration Behavior. Newyork : The Macmillar Company, 1957.

Weihrich, Heing and Harold Koontz. Management: aglobal perapective. New York : Mc Graw – Hill Inc, 1993.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูท

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0302(2700.0603)/0235

วันที่ 14 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

ด้วย นายสิทธิ สิทธิการุณย์ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิต : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น (ตามเอกสารที่แนบ)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0302(2700.0603)/0238

สำเนา

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

14 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสิทธิ สิทธิการุณย์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชา
บริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการ
จัดการวงโยธวาทิต : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย” โดยมีรอง
ศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

ที่ ทม.0302(2700.0603)/0233

สำเนา

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

14 มกราคม 2546

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสิทธิ สิทธิการุณย์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชา
บริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการ
จัดการวงโยธวาทิต : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสุทธิวรารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย” โดยมีรอง
ศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวม
ข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ กับ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยธวาทิต และคณะกรรมการนักเรียน ทั้งนี้
นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสิทธิ สิทธิการุณย์ ได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

แบบกำหนดประเด็นในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อคำถาม	เครื่องมือที่ใช้
1. นโยบาย วัตถุประสงค์ และ โครงสร้าง	1.1 นโยบายและ วัตถุประสงค์ ในการบริหาร กิจกรรมวงโยธาทิต	เอกสารโครงการ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสาร 1. ท่านมีนโยบายและวัตถุประสงค์อย่างไรในการบริหารกิจกรรมวงโยธาทิต 1. ท่านได้รับนโยบายและวัตถุประสงค์อย่างไรในการบริหารกิจกรรมวงโยธาทิต 1. ท่านทราบนโยบาย วัตถุประสงค์ของกิจกรรมวงโยธาทิตหรือไม่ อย่างไร	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	1.2 ผู้จัดทำ และ ผู้รับผิดชอบในการจัดทำ (ผู้มีส่วนร่วม)	เอกสารโครงการ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสาร 2. ท่านได้มอบให้ใครรับผิดชอบในการวางแผนนโยบายและวัตถุประสงค์ การจัด กิจกรรมวงโยธาทิตหรือไม่ อย่างไร 2. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์หรือไม่ ถ้ามีทำอย่างไร 2. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ หรือไม่อย่างไร	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	1.3 ประโยชน์ที่นักเรียนจะ ได้รับจากการร่วมกิจกรรม วงโยธาทิต	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	3. ท่านคิดว่า นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างไร จากนโยบายดังกล่าว 3. ท่านคิดว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมวงโยธาทิตจะได้รับประโยชน์อย่างไร จากนโยบายดังกล่าว 3. ท่านได้รับประโยชน์อย่างไรจากการเข้าร่วมกิจกรรมวงโยธาทิต	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อคำถาม	เครื่องมือที่ใช้
	1.4 โครงสร้างของระบบการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต และหน้าที่ของฝ่ายต่างๆในโครงสร้าง	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสาร (แผนภูมิ) 4. โครงสร้างของการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตเป็นอย่างไร และท่านกำหนดหน้าที่ของฝ่ายต่างๆไว้ได้อย่างไร 4. ท่านมีขอบเขตหน้าที่อย่างไรในตำแหน่งงานของท่าน 4. ระบบโครงสร้างของคณะกรรมการนักเรียนเป็นอย่างไร 5. ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบอะไรบ้างในคณะกรรมการนักเรียนวงโยธวาทิต	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	1.5 ปัญหาที่เกิดขึ้นในฝ่ายต่างๆ ที่ร่วมงานในกิจกรรมวงโยธวาทิต	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	5. ท่านพบปัญหาการทำงานของฝ่ายต่างๆที่ร่วมกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่อย่างไร 5. ท่านพบปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างฝ่ายต่างๆที่ร่วมงานกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร 6. ท่านพบปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างฝ่ายต่างๆ ในคณะกรรมการ น.ร. ที่ร่วมงานกันหรือไม่ อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	1.6 การดำเนินงานได้ตามนโยบายและวัตถุประสงค์หรือไม่ และพบปัญหาหรือไม่	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน	เอกสาร 6. การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้างหรือไม่อย่างไร 6. จากนโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้างที่วางไว้ท่านพบปัญหาในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อความถาม	เครื่องมือที่ใช้
2.การวางแผน	2.1การวางแผนทำอย่างไร ลักษณะอย่างไร ให้ใครมี ส่วนร่วมบ้าง	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสาร (แผนงาน) 7.โรงเรียนของท่านมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตไว้อย่างไร 8.ท่านให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต 7.ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือไม่ ถ้ามี ท่านทำอย่างไร แผนมีลักษณะ อย่างไร 7.ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนระยะยาว ระยะสั้นกับอาจารย์ผู้ควบคุมวง โยธวาทิตในการวางแผนหรือไม่ ถ้ามีอย่างไร 8.ท่านมีแผนการทำงานในคณะกรรมการนักเรียนวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	2.2 ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการ วางแผน	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน	9.ท่านใช้อะไรเป็นข้อมูลหลักและข้อมูลรองที่ใช้ในการวางแผน 8.ท่านได้ใช้อะไรเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนหรือไม่ เช่น นโยบาย วัตถุประสงค์ เป็นต้น	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	2.3ช่วงเวลาที่ใช้ในการ วางแผน	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสาร (แผนงาน) 10.ท่านใช้ช่วงเวลาใดในการวางแผนการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต 9.ท่านใช้เวลาในช่วงใดในการทำแผนการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต 9.. ท่านใช้เวลาในช่วงใดในการทำแผนการทำงานในแต่ละฝ่าย	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อความถาม	เครื่องมือที่ใช้
	2.4 มีแผนการพัฒนา วงโยธาวิฑิตอย่างไร	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน	เอกสาร (แผนพัฒนางวงโยธาวิฑิต) 11. โรงเรียนของท่านมีแผนการพัฒนาวงโยธาวิฑิตหรือไม่อย่างไร และเป็น รูปแบบใด 10. ท่านมีแผนพัฒนางวงโยธาวิฑิตหรือไม่อย่างไร และทำในลักษณะใด	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	2.5 โครงการหรือกิจกรรม หลักๆในรอบปีมีอะไรบ้าง ใครเป็นผู้ทำ ทำอย่างไร	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน	เอกสาร (โครงการต่างๆ) 12. ในการจัดทำโครงการต่างๆที่เกี่ยวกับวงโยธาวิฑิตใครเป็นผู้รับผิดชอบในการ จัดทำ 11. ในแต่ละปีท่านมีโครงการหลักๆกี่โครงการ โครงการอะไรบ้างเมื่อย้อนหลัง 3 ปีและอะไรบ้างในอนาคต 12. ในการจัดทำโครงการแต่ละโครงการ ข้อมูลสำคัญที่ท่านนำมาใช้คืออะไร	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	2.6 การดำเนินงานเป็นไป ตามแผนหรือพบปัญหา อุปสรรคอะไรบ้างในการ วางแผนและจัดทำโครงการ	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสาร(แผนการดำเนินงานเป็นไปตามผลที่คาดว่าจะได้รับตามแผนหรือไม่) 13. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างที่เกิดขึ้นในการวางแผน 13. ท่านพบปัญหาหลักในการวางแผนบ้างหรือไม่ อย่างไร 14. ท่านพบปัญหาในการทำโครงการแต่ละครั้งหรือไม่ อย่างไร 10. ท่านพบปัญหาในการวางแผนบ้างหรือไม่	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อคำถาม	เครื่องมือที่ใช้
3.การดำเนินงาน 3.1งบประมาณ	3.1.1แหล่งที่มาของ งบประมาณของวงโยธ วาทิต และวิธีการในการ จัดสรรงบประมาณ	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสารแสดงงบประมาณที่ใช้จ่ายในเรื่องของวงโยธวาทิต 14.ท่านได้งบประมาณในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตจากแหล่งใด 15.การจัดสรรงบประมาณใครเป็นผู้พิจารณา 15.ท่านได้งบประมาณในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตจากแหล่งใด 11.ในการทำงานของคณะกรรมการนักเรียนท่านได้รับงบประมาณในการใช้ใน แต่ละฝ่ายอย่างไร และมีวิธีการอย่างไร	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.1.2การดูแลงบประมาณ ใครเป็นผู้ดูแล บัญชี การ เบิก-จ่าย	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน	16.งบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรื่องการจัดการวงโยธวาทิตได้มีการแบ่งแยก เฉพาะหรือไม่ มีวิธีการดูแลอย่างไรในเรื่องบัญชี การเบิก-จ่าย 16.ใครเป็นผู้ดูแลเรื่องการเงินของวงโยธวาทิต และท่านมีวิธีการเบิก-จ่าย อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.1.3งบประมาณที่ใช้เป็น ประจำในแต่ละปี และงบประมาณที่ใช้ใน เวลาแข่งขัน	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน	เอกสารย้อนหลังการใช้จ่ายในเรื่องกิจกรรมวงโยธวาทิต 17.ในแต่ละปีท่านใช้งบประมาณในเรื่องการจัดการวงโยธวาทิตประมาณเท่าไร และใช้ในเรื่องใดบ้าง 18.ท่านเตรียมงบประมาณที่ใช้ในตอนแข่งขันหรือไม่ และท่านใช้งบประมาณใน ตอนแข่งขันประมาณเท่าไรและใช้ในเรื่องใดบ้าง 17.ในแต่ละปีท่านใช้จ่ายงบประมาณหลักในเรื่องใดบ้าง เท่าไร 18.ในเวลาเข้าแข่งขันท่านต้องขอของงบประมาณพิเศษหรือไม่ และใช้เท่าไร ใน เรื่องใดบ้าง	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อคำถาม	เครื่องมือที่ใช้
	3.1.4การให้เบี่ยงเบนในการเข้าชมหรือเวลาออกแสดงมีการจัดสรรอย่างไร	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	19.ท่านมีเบี่ยงเบนในการฝึกซ้อมหรือออกงานให้กับอาจารย์ผู้ฝึกสอนหรือไม่ อย่างไร 19.ท่านได้รับเบี่ยงเบนในการฝึกซ้อมและออกงานหรือไม่ ถ้าได้ท่านได้รับ อย่างไร 20.ท่านมีเบี่ยงเบนในการฝึกซ้อมหรือออกงานให้กับนักเรียนหรือไม่ ถ้ามีจัดสรร อย่างไร 12.ท่านได้รับเบี่ยงเบนในการฝึกซ้อมหรือออกงานหรือไม่ อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.1.5ปัญหาที่พบในเรื่องที่เกี่ยวกับงบประมาณ	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	20.ท่านพบปัญหาในเรื่องงบประมาณหรือไม่ อย่างไร 21.ท่านพบปัญหาในเรื่องงบประมาณหรือไม่ อย่างไร 13.ท่านพบปัญหาในเรื่องงบประมาณของแต่ละฝ่ายหรือไม่อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อความถาม	เครื่องมือที่ใช้
	3.2.3 การรักษาวินัยในการฝึกซ้อม (ขาด ลา มาสาย การทำโทษ)	เอกสาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสารกฎระเบียบ ข้อบังคับ 27. ท่านมีวิธีการรักษาระเบียบวินัยในเรื่องการฝึกซ้อมอย่างไร 17. วงของท่านมีกฎระเบียบในการฝึกซ้อมอย่างไร ใครเป็นผู้ดูแล และท่านมีบทบาทอย่างไร	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.2.4 การมีส่วนร่วมในการทำงานของอาจารย์ผู้ควบคุมวงและคณะกรรมการ น.ร. ในวงโยธวาทิต	อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	28. ท่านมีวิธีการแบ่งงานอย่างไรในกลุ่มอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยธวาทิต 29. ท่านให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร 18. ในฐานะที่ท่านเป็นคณะกรรมการนักเรียนวงโยธวาทิตท่านมีส่วนในการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.2.5 การคัดเลือก และหน้าที่ของ คณะกรรมการนักเรียนวงโยธวาทิต	คณะกรรมการ น.ร.	19. ท่านใช้วิธีอย่างไรในการคัดเลือกคณะกรรมการนักเรียนวงโยธวาทิต และมีหน้าที่อะไรบ้าง	แบบสัมภาษณ์
	3.2.6 การพัฒนาบุคลากรในช่วง 3 ปี มีการพัฒนาหรือไม่ อย่างไร	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	24. ท่านส่งเสริมการพัฒนา ให้ความรู้เพิ่มเติมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไรบ้าง ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา 30. ท่านเคยอบรมด้านดนตรี หรือมีการศึกษาเพิ่มเติมด้านดนตรีหรือไม่ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา ถ้าเคยท่านได้รับการสนับสนุนอย่างไร 31. ท่านเคยเชิญวิทยากรทางด้านดนตรีมาให้ความรู้ในเรื่องดนตรีแก่เด็กนักเรียนวงโยธวาทิตหรือไม่ เมื่อไร อย่างไร 20. ท่านเคยได้รับการพัฒนาหรืออบรมเพิ่มเติมทางด้านดนตรีหรือไม่ อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อความถาม	เครื่องมือที่ใช้
	3.2.7 ปัญหาในเรื่องบุคคลที่พบ	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	25. ท่านพบปัญหาการบริหารบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร 32. ท่านพบปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร 21. ท่านพบปัญหาในเรื่องบุคลากรที่เกี่ยวกับการฝึกซ้อมหรือไม่ อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
3.3อาคารสถานที่	3.3.1ความสะอาดเพียงพอสำหรับการใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	26. ท่านให้ความช่วยเหลือในด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตอย่างไร 33. ท่านมีสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต ซึ่งได้แก่ ห้องทำงาน เฉพาะส่วนของโครงการ ห้องฝึกซ้อม ห้องเรียนทฤษฎี ห้องเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ห้องน้ำ ห้องเสื้อผ้าและสถานที่ซ้อมแถว ที่เพียงพอและเหมาะสมหรือไม่อย่างไร 22. ท่านมีห้องและสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตอะไรบ้าง และเพียงพอหรือไม่อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.3.2 ความเพียงพอของเครื่องดนตรีและวัสดุ อุปกรณ์ (โน้ต,ที่ตั้งโน้ต,เครื่องเสียง)ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต	อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	34. ท่านมีเครื่องดนตรีและวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเพียงพอหรือไม่ และมีความพอใจในสภาพของเครื่องดนตรีและวัสดุ อุปกรณ์อย่างไร 35. เมื่อเครื่องดนตรีชำรุดหรือวัสดุที่ใช้ในการฝึกซ้อมไม่เพียงพอ ท่านสามารถจัดซ่อม หรือจัดซื้อได้ทันที หรือไม่อย่างไร 23. ท่านมีเครื่องดนตรี และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกซ้อมเพียงพอหรือไม่ และมีความพอใจในสภาพของเครื่องดนตรี และวัสดุ อุปกรณ์อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อความถาม	เครื่องมือที่ใช้
	3.3.3 ความสะดวกในการเดินทาง (ยานพาหนะ)	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน	27. ท่านให้การดูแล อำนวยความสะดวกอย่างไรในการเดินทางของวงโยธวาทิต เวลาไปแสดง 36. ท่านมีฝ่ายที่ดูแลเรื่องการเดินทางของวงโยธวาทิตหรือไม่อย่างไร ใครเป็นผู้ดูแลในเรื่องยานพาหนะ	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.3.4 สถานที่สำหรับจัดการแสดงในโรงเรียน, ฝ่ายจัดสถานที่	อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	37. ท่านมีสถานที่แสดงคอนเสิร์ตและการแปรแถวในโรงเรียนหรือไม่ ระบบเสียงในอาคารเป็นอย่างไร ตั้งอยู่ที่ไหน ท่านมีความพึงพอใจหรือไม่อย่างไร 38. ท่านมีฝ่ายสนับสนุนในการจัดสถานที่ในการแสดงหรือเวลาแข่งขันหรือไม่อย่างไร 24. ท่านมีส่วนในการจัดสถานที่ในเวลาแสดงคอนเสิร์ตหรือแปรแถวหรือไม่อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.3.5 ปัญหาที่พบ	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	28. ท่านพบปัญหาในเรื่องอาคาร สถานที่ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่อย่างไร 39. ท่านพบปัญหาในเรื่องอาคาร สถานที่ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่อย่างไร 25. ท่านพบปัญหาในเรื่องอาคาร สถานที่ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อความถาม	เครื่องมือที่ใช้
3.4กระบวนการ ฝึกซ้อม	3.4.1 วิธีการเริ่มฝึกหัดเด็ก มีการฝึกซ้อมนักเรียนที่เข้า ใหม่กับนักเรียนเก่าอย่างไร	อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	40. ท่านเริ่มต้นฝึกหัดนักเรียนใหม่ที่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร มีลำดับชั้นในการ เรียนอย่างไร 41. ท่านมีการแยกซ้อมระหว่างนักเรียนที่เข้าใหม่กับนักเรียนเก่าได้แล้วหรือไม่ วิธีการในการแบ่งอย่างไร และซ้อมต่างกันอย่างไร 26. เมื่อตอนที่ท่านเข้าเป็นสมาชิกใหม่ ท่านมีลำดับชั้นในการเรียนอย่างไร ท่าน ได้ฝึกแยกกับนักเรียนเก่าหรือไม่ อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.4.2 ตารางซ้อมในการ ฝึกหัดเด็ก ฝึกอย่างไร ใช้ หลักเกณฑ์อะไรในการ ฝึกซ้อม ทั้งการซ้อมแถว แปรขบวนและการซ้อม ทักษะเครื่องมือ	แบบศึกษาเอกสาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	แบบฝึกหัดต่างๆที่ใช้ในการฝึกซ้อม 42. ท่านมีตารางซ้อมอย่างไรในการฝึกซ้อมในแต่ละวัน ซ้อมอะไรบ้าง มีวิธีการ จัดสรรอย่างไร 43. ท่านมีคู่มือ หรือใช้หลักเกณฑ์อะไรในการฝึกซ้อมทั้งทฤษฎีดนตรีและปฏิบัติ เครื่องมือ และมีลำดับชั้นอย่างไร 44. ท่านใช้คู่มือหรือหลักเกณฑ์อะไรในการฝึกซ้อมแถวแปรขบวน และมีลำดับ ชั้นอย่างไร 27. ตารางซ้อมในการซ้อมแต่ละวันเป็นอย่างไร 28. ท่านมีแบบฝึกหัดในการเรียนทฤษฎีดนตรีและปฏิบัติเครื่องมือหรือไม่ อย่างไร ฝึกอะไรบ้าง 29. ท่านมีวิธีการซ้อมแถวแปรขบวนอย่างไร	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อความถาม	เครื่องมือที่ใช้
	3.4.3 ตารางข้อมูลในตอน ปิดภาคเรียนและเข้า แข่งขัน	อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	45. ท่านมีตารางข้อมูลในตอนปิดภาคเรียนอย่างไรและตอนเข้าแข่งขันอย่างไร มี การฝึกอะไรพิเศษหรือไม่ อย่างไร 30. ท่านต้องซ้อมตอนปิดภาคเรียนหรือไม่ ตารางข้อมูลเป็นอย่างไร 31. ตอนเข้าแข่งขันตารางข้อมูลเป็นอย่างไร มีการฝึกเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.4.4 การแบ่งงานในการ ช่วยฝึกซ้อม	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	29. ท่านมีส่วนในการช่วยเหลือการฝึกซ้อมหรือไม่อย่างไร 46. ท่านมีการแบ่งงานในการฝึกซ้อมอย่างไร ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการช่วย ฝึกซ้อมหรือไม่อย่างไร 32. ท่านได้รับมอบหมายให้มีส่วนร่วมในการช่วยฝึกซ้อมหรือไม่ อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.4.5 การออกงาน วิธีการ เลือกในการออกงาน	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน	30. วงโยธวาทิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือพิธีการของโรงเรียนอะไร งานแสดงใน ลักษณะชุมชนและสังคมมีอะไรบ้าง และมีวิธีการเลือกออกงานแสดงหรือไม่ อย่างไร 47. วงโยธวาทิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือพิธีการอะไรบ้างของโรงเรียน และ ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกออกงานแสดงของวงโยธวาทิตหรือไม่อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	3.4.6 ปัญหา อุปสรรค	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	31. ท่านเคยทราบหรือพบปัญหา และอุปสรรคในการฝึกซ้อม และในเวลาออก แสดงหรือไม่อย่างไร 48. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างในการฝึกซ้อม และในเวลาออกแสดง 33. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างในการฝึกซ้อม และในเวลาออกแสดง	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

ประเด็น (กรอบการวิจัย)	ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ข้อความถาม	เครื่องมือที่ใช้
4. การติดตาม ประเมินผล	4.1 วิธีการติดตาม ประเมินผลเป็นอย่างไร	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	เอกสารการติดตามและประเมินผล 32. ท่านได้ให้มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ ถ้ามี ท่านดำเนินการอย่างไร เป็นโครงการ ภาคการเรียนหรือ รายปี 49. ท่านมีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ ถ้ามี ท่านได้ใช้วิธีการประเมินอย่างไรเป็นโครงการ ภาคการเรียนหรือรายปี 34. ท่านเคยถูกประเมินผลในการเข้าร่วมกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ ถ้าเคย ท่านถูกการติดตามและประเมินโดยวิธีการอย่างไรอย่างไร 35. ท่านมีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตใน คณะกรรมการนักเรียน หรือไม่ มีวิธีการอย่างไร	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	4.2 ใช้ผลจากการประเมิน มาใช้ประโยชน์อย่างไร	ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการ น.ร.	33. ท่านนำผลจากการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตมาใช้ อย่างไร 50. ท่านนำผลจากการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตมาใช้ อะไรบ้าง 36. ท่านนำผลการติดตามและประเมินผลที่ได้มาใช้ประโยชน์อะไรบ้าง	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	4.3 การรายงานผลการ ประเมิน (การแสดงผล เอกสาร)	เอกสาร ผู้บริหาร อาจารย์ผู้ฝึกสอน	เอกสารการรายงานผลการติดตาม ประเมินผล 34. ท่านให้มีการรายงานการติดตามและประเมินผลในรูปแบบใดบ้าง 51. ท่านมีการรายงานการติดตามและประเมินผลในรูปแบบใดบ้าง	แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์
	4.4 ปัญหาที่พบจากการ ติดตามประเมินผล		35. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการติดตามและประเมินผลหรือไม่ อย่างไร 52. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการติดตามและประเมินผลหรือไม่ อย่างไร 37. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการติดตามและประเมินผลหรือไม่ อย่างไร	แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์

แบบหัวข้อสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิต : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสุทธิวารามและ
โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

สำหรับผู้บริหาร

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ

ผู้วิจัย นายสิทธิ สิทธิการุณย์

สาขาวิชา บริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียน.....
วันที่สัมภาษณ์.....เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น. สิ้นสุดเวลา.....น.

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ.....
2. อายุ.....ปี
3. อายุราชการ.....ปี
4. วุฒิการศึกษา.....
5. ตำแหน่ง.....
6. ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง.....ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2

นโยบาย วัตถุประสงค์ โครงสร้าง

1. ท่านมีนโยบายและวัตถุประสงค์อย่างไรในการบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิต

.....

.....

.....

2. ท่านได้มอบให้ใครรับผิดชอบในการวางแผนนโยบายและวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่านักเรียนได้รับประโยชน์อย่างไร จากนโยบายดังกล่าว

.....

.....

.....

4. โครงสร้างของฝ่ายบริหารกิจกรรมวงโยธวาทิตเป็นอย่างไร และท่านกำหนดหน้าที่ของฝ่ายต่างๆไว้ อย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านพบปัญหาการทำงานของฝ่ายต่างๆที่ร่วมกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

6. การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย วัตถุประสงค์และโครงสร้างหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

การวางแผน

7. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนในการจัดการด้านกิจกรรมวงโยธวาทิตไว้อย่างไร

.....
.....
.....

8. ท่านให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต

.....
.....
.....

9. ท่านใช้อะไรเป็นข้อมูลหลักและข้อมูลรองในการวางแผน

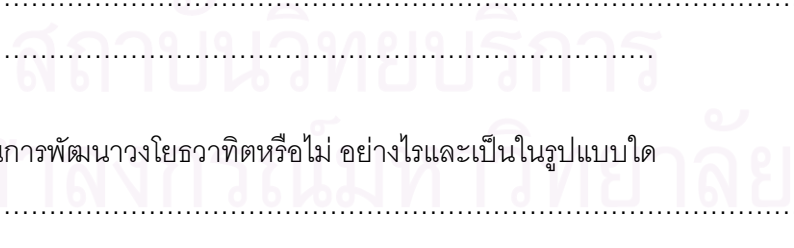
.....
.....
.....

10. ท่านใช้ช่วงเวลาใดในการวางแผนการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต

.....
.....
.....

11. โรงเรียนของท่านมีแผนการพัฒนางวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไรและเป็นในรูปแบบใด

.....
.....
.....

12. ในการจัดทำโครงการต่างๆที่เกี่ยวกับวงโยธวาทิตใครเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำ

.....

.....

.....

13. ท่านพบปัญหาอะไรบ้างที่เกิดขึ้นในการวางแผน

.....

.....

.....

งบประมาณ

14. ท่านได้งบประมาณในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตจากแหล่งใด

.....

.....

.....

15. การจัดสรรงบประมาณใครเป็นผู้พิจารณา

.....

.....

.....

16. งบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรื่องการจัดการวงโยธวาทิตได้มีการแบ่งแยกเฉพาะหรือไม่ และมีวิธีการ
ดูแลอย่างไรในเรื่องบัญชี การเบิก-จ่าย

.....

.....

.....

17. ในแต่ละปีท่านใช้งบประมาณในเรื่องการจัดการวงโยธวาทิตประมาณเท่าไร และใช้ในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

18. ท่านเตรียมงบประมาณที่ใช้ในตอนแข่งขันหรือไม่ และท่านใช้งบประมาณในตอนแข่งขันประมาณเท่าไร และใช้ในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

19. ท่านมีเบี้ยเลี้ยงในการฝึกซ้อมหรือออกงานให้กับอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยธวาทิตหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

20. ท่านพบปัญหาในเรื่องงบประมาณหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

บุคคล

21. ท่านกำหนดคุณสมบัติของครูผู้รับผิดชอบในการดูแลวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

22. ท่านให้อาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยธวาทิตทำหน้าที่อะไรบ้าง และให้อิสระในการทำงานอย่างไร

.....

.....

.....

23. ท่านใช้วิธีการจ้างอาจารย์ผู้ฝึกสอนวงโยธวาทิตอย่างไร

.....

.....

.....

24. ท่านส่งเสริมการพัฒนาให้ความรู้เพิ่มเติมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่
อย่างไร ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาทำอะไรบ้าง

.....
 .....
 .....

25. ท่านพบปัญหาการบริหารบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร

.....
 .....
 .....

อาคารสถานที่

26. ท่านให้ความช่วยเหลือในด้านอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตอย่างไร

.....
 .....
 .....

27. ท่านให้การดูแลอำนวยความสะดวกอย่างไรในการเดินทางของวงโยธวาทิตเวลาไปแสดง

.....
 .....
 .....

28. ท่านพบปัญหาในเรื่องอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ อย่างไร

.....
 .....
 .....

กระบวนการฝึกซ้อม

29. ท่านมีส่วนในการสนับสนุน หรือช่วยเหลือในการฝึกซ้อมอย่างไร

.....
 .....
 .....

30. วงโยธวาทิตของโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือพิธีการของโรงเรียนอะไรบ้าง งานแสดงในลักษณะ
ชุมชนหรือสังคมมีอะไรบ้างและมีวิธีการเลือกงานออกแสดงหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

31. ท่านเคยทราบหรือพบปัญหาและอุปสรรคในการฝึกซ้อมและในเวลาออกแสดงหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

การติดตามประเมินผล

32. ท่านได้ให้มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตหรือไม่ ถ้ามี ท่านดำเนินการอย่างไร
เป็นโครงการ ภาคการเรียน หรือรายปี

.....

.....

.....

33. ท่านนำผลจากการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตมาใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

34. ท่านให้มีการรายงานการติดตามและประเมินผลในรูปแบบใดบ้าง

.....

.....

.....

35. ท่านพบปัญหา อุปสรรคในการติดตามและประเมินผลหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

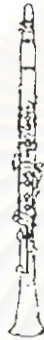
ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องดนตรีประเภทต่างๆ
เครื่องลมไม้ (Woodwind Instrument)

Flute(ฟลูต)

Clarinet(คลาริเน็ต)

Saxophone(แซกโซโฟน)

เครื่องลมไม้ชนิด ลิ้นคู่ (Double reed)

Bassoon (บาซูน)

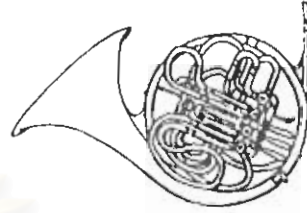
Oboe(โอโบ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

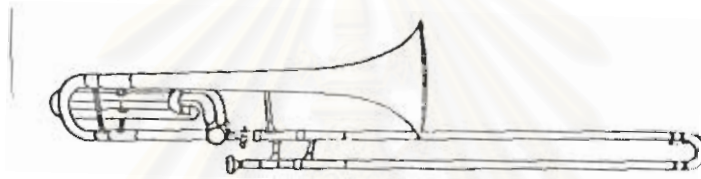
เครื่องลมทองเหลือง (Brasswind)

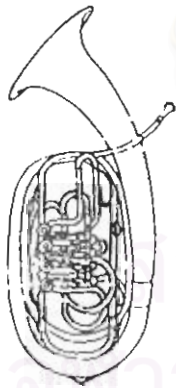
Trumpet (ทรัมเป็ต)

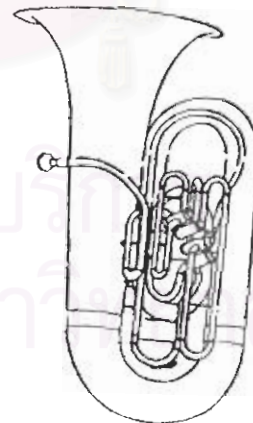
Horn (ฮอร์น)

Trombone (ทรอมโบน)

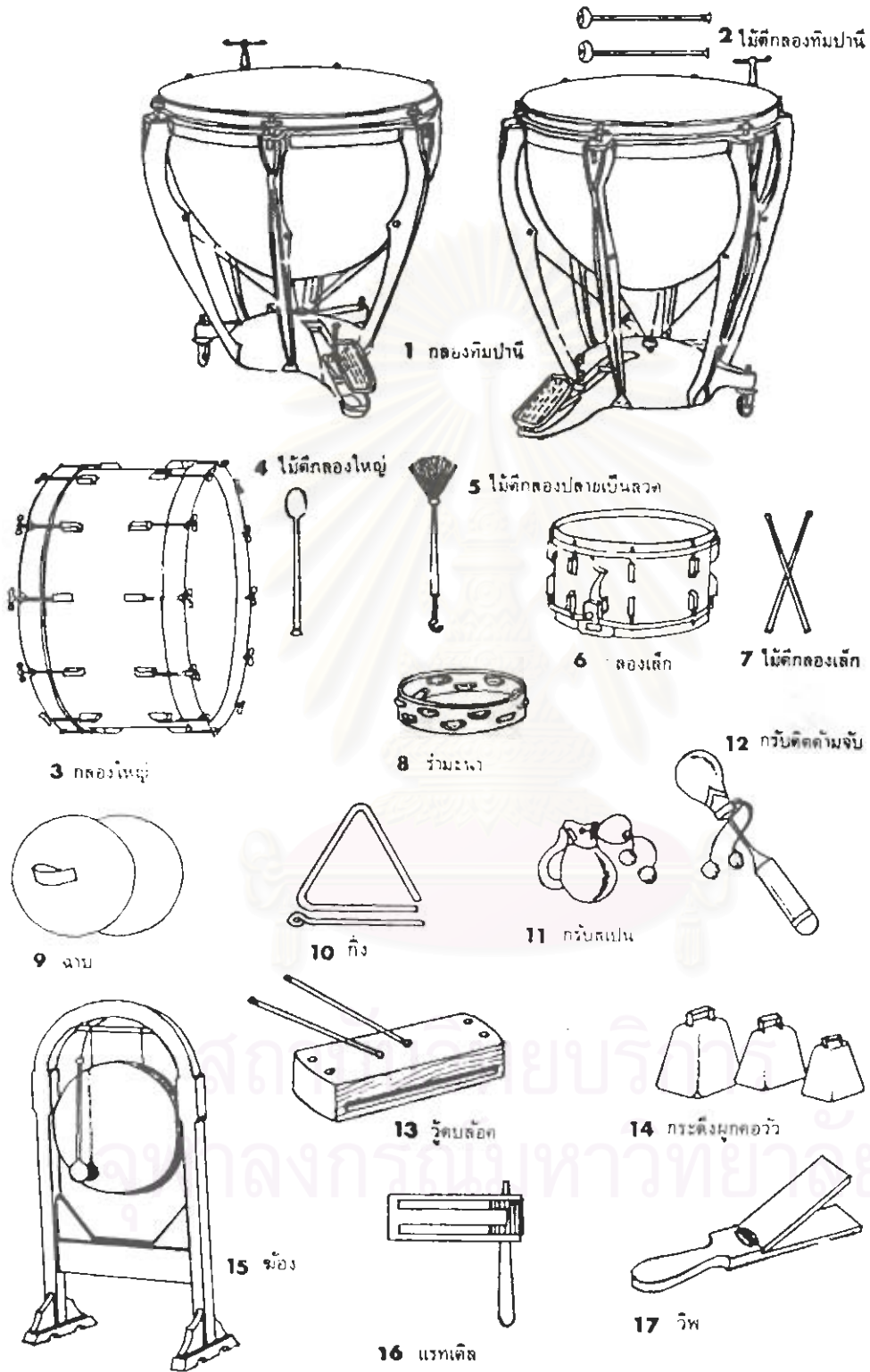

Euphonium (ยูโฟเนียม)

Tuba (ทูบา)

Percussion(เครื่องกระทบ)

ภาพประกอบแสดงสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมของวงโยธวาทิตโรงเรียนวัดสุทธิวราราม

ห้องซ้อมรวมวงโรงเรียนวัดสุทธิวราราม

ห้องซ้อมย่อยกลุ่มเครื่องต่าง ๆ

ห้องทำงานเฉพาะโครงการ

ห้องน้ำและห้องอาบน้ำอยู่ภายในสถานที่ซ้อม

ห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์

ภาพประกอบแสดงสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

ห้องซ้อมรวมวง

ห้องนอน

ภายในห้องซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรี

ห้องน้ำและห้องอาบน้ำ

บริเวณห้องซ้อมย่อยต่าง ๆ

รูปแบบการแสดงและการฝึกซ้อม

รูปแบบการเดินแถว

การแปรขบวน

รูปแบบการแสดงคอนเสิร์ต

การฝึกซ้อมรวมวง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายสิทธิ สิทธิการุณย์ เกิดวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ.2519 สำเร็จการศึกษา
ครุศาสตรบัณฑิต ในสาขาวิชาดนตรีสากล ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2540 และเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2544 ปัจจุบันเป็นอาจารย์พิเศษ
ทางด้านวงโยธวาทิตให้กับโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย